

«Զգեցե՛ք որ մանուկները ինձի գան, արգելք մի՛ ըլլաք անոնց,
որովհետեւ այդպիսիներուն է Աստուծոյ արքայութիւնը» Մարկոս 10.14

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ
Սուրբ Յակոբ
Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Մ ԱՇԾՈՑԻ

Մ ԱՐՋԱԳԱՆԳ

www.sourphagop.org/mashdots

ԺԶ տարի
2009

Տարեկան Բացառիկ

Բովանդակություն

- Խօսք Հովիտի եւ հոգաբարձութեան
Տէր Գառնիկ քհնյ. Գոյունեան
- Ծնորհաւորագիր
Ղեւոնդ Աբղ. Բենդէզեան
Վարիշ Տնօրէն՝
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ
Կիրակնօրեայ Դպրոցներու
- Նկարներ Կիրակնօրեայէն
- Մեր խօսքը
Տնօրէն եւ ուսուցչական կազմ
- **www.sourphagop.org** ը թիւերով
- Հակիրճ տեղեկութիւններ 2008-2009 Տարեշրջանի մասին
- Ձեռնարկներ եւ արտադասարանային աշխատանքներ
ժամանակագրական շարքով

ՄՈՒՐԲ ՁԱԿՈՐ ԱՌԱՋ. ՄԱՅՐ Մ ԿԵՂԵՅԻ

Église Arménienne Sourp Hagop Armenian Church

17 Մայիս 2009

Մոնթրէալ

Սիրելի տնօրէնութիւն,

ուսուցչական կազմ

եւ ծնողներ

Ս. Յակոբ Կիրակնօրեայ դպրոցի,

Ամէն տարեշրջանի աւարտին, երբ կու գանք գնահատանքի եւ քաջալերանքի ու յորդորի մեր գրութիւնը տալու ձեզի, սրտի անհուն ուրախութեամբ կը հաստատենք, թէ դուք մեր վաղեմի հոգեգգաց հայրերուն եւ մայրերուն ուղիին մէջ կը քալէք ամենայն համբերութեամբ, հաւատարմութեամբ եւ սիրով: Անոնք ըմպեցին Աստուածաշունչին լոյսը եւ ապագան կերտեցին իրենց համեստ, այլ ամուր գործերով: Այս ընթացքն է, որ պտղաբեր կը դառնայ: Բոլոր գոնաւորութիւնները մեզի համար են, սակայն անցեալէն ժառանգուած իմաստութեամբ՝ վստահութիւնը ունինք, որ անոնք յաղթահարելի են՝ երբ հոգին համբերել գիտէ եւ ամէն օր կը խնամէ համբերութեան ծառը, երբ հոգին հաւատարիմ ըլլալ գիտէ եւ ամէն օր կը խնամէ հաւատարմութեան ծառը, երբ հոգին սիրել գիտէ եւ ամէն օր կը խնամէ սիրելու ծառը:

Յիսուս առիթով մը ըսած է. «ձեր գանձը ո՛ւր որ է, հոն կ'ըլլայ նաեւ ձեր սիրտը»: Արդարեւ, ձեր նուիրումը բացայայտօրէն կը պատմէ, թէ ո՛ւր է ձեր սիրտը: Մեր մաղթանքն է եւ ճիշդ, որ մեր համայնքի բոլոր զաւակները տեսնեն երկնատուր նոյն գանձը:

Այս առիթով նաեւ կ'ուզենք շնորհաւորել Կիրակնօրեայի մեր խելօքիկ աշակերտ-աշակերտուհիները, որոնք ամբողջ տարեշրջան մը հոգիի կերակուրով սնուեցան, եւ հիմա քիչ մը աւելի աճած են Աստուծոյ շունչին մէջ:

Բարի արձակուրդ եւ բարի վերադարձ դէպի իմաստութեան յարկը՝ Կիրակնօրեայ դպրոց:

ՀՈՎԻ ԵՒ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՅԱԿՈԲ ԱՌԱՋԱՌՈՂԱՆԻՍ ՄԱՅՐ ԿԵՂԵՅՈՅ

Յարգարժան Պրն. Թորոս Պապիկեան
Տնօրէն Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցւոյ
Կիրակնօրեայ Դպրոցին
Մոնթրէալ - Գանատա

Սիրելի Պրն. Թորոս

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Վարիչ Տնօրէնութեան անունով կ'ողջունեմ Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցին տնօրէնութիւնը, ուսուցչական կազմը, աշակերտութիւնն ու ծնողները:

Տարի մը եւս Կիրակնօրեայ Դպրոցի առաքելութիւնը կենսունակ խանդով աճեցուց Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ մանուկները, ջամբելով անոնց Հայ Եկեղեցւոյ քրիստոնէական եւ հայեցի առողջ դաստիարակութիւն:

Հայ մանուկները մեր ապագայ հայ երիտասարդներն են եւ մեր ապագայ հայ ծնողները: Այդ իսկ պատճառով որքան առողջ դաստիարակութիւն ստանան անոնք իրենց մանուկ հասակին, այնքան մեր սփիւռքացիի հայ գաղութներուն ապագան կը պայծառանայ ու աւելիով կ'ամրապնդուի:

Այս առիթով կը շնորհաւորեմ ձեր տարած աշխատանքը, «Մաշտոցի Արծազանգ»-ը ներկայ դարուս արդիական միջոցներով հասցնելու իւրաքանչիւր հայ տուն, ըլլայ ան Գանատայի կամ այլ սփիւռքահայ գաղութի մէջ:

Կ'աղօթեմ առ Աստուած, որ ձեր առաքելութիւնը իր առոյգ եւ կազմակերպուած հունին մէջ պահէ եւ Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ իւրաքանչիւր զաւակին ոյժ եւ առողջութիւն պարգեւէ որպէսզի Քրիստոսի սէրը ու խաղաղութիւնը ընդ երկար մնայ բոլորին մէջ:

Աղօթարար
Ղեւոնդ Արղ. Բարձրեան
Վարիչ Տնօրէն Կիրակնօրեայ Դպրոցներու

12 Մայիս 2009
Անթիլիաս - Լիբանան

Նկարներ Կիրակնօրեայէն

պատկերազարդ նկարներով պատմութիւն

պատրաստ եկեղեցի
երթալու

Եկեղեցւոյ մէջ

Բուն բարեկեդան

Համբարձումին եօթ
աղբւրներէն ջուր կը
հաւաքեն...

...եւ Վիճակ կը ձգեն...

...եւ կը գտնեն:

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

Փառք կու տանք Աստուծոյ, որ այս տարի եւս կրցանք Կիրակնօրեայ Դպրոց ունենալ եւ աւարտել մեր 29րդ տարեշրջանը: Այս տարի նաեւ 16րդ տարեդարձն է մեր ամսաթերթին՝ «Մաշտոցի Արձագանգ»ին եւ անցեալ Սուրբ Յակոբի տօնի օրը՝ Դեկտեմբեր 2008 ին տօնեցինք մեր Կայքէջին՝ www.sourphagop.org ին, ճրդ տարեդարձը:

«Զգեցէք որ մանուկները ինծի գան, արգելք մի՛ ըլլաք անոնց, որովհետեւ այդպիսիներուն է Աստուծոյ արքայութիւնը»

Յիսուս Քրիստոսի արտասանած խօսքերը, որոնք Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու նշանաբանն են, կը մնան հիմը մեր եկեղեցւոյ պայծառութեան: Այն եկեղեցիները որոնց մանուկները արգելքներ ունին երթալու Յիսուսի, դատապարտուած են պարպուելու: Յիսուսի այս խօսքերը պէտք է ըլլան հիմը Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մտապատկերին (vision), նամանաւանդ Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ:

www.sourphagop.org -ը 8 տարեկան:

Մեր այս տարուան դպրոցական տարեշրջանի ընթացքին մեր կայքէջը, **www.sourphagop.org** ը տօնեց իր 8-ամեակը եւ շարունակեց ծաւալիլ: Հասաւ 144 երկիրներու աւելի քան 2,000 քաղաքները, եւ ամսական դրութեամբ ունեցաւ 5,000-է աւելի այցելութիւններ: Մեր կայքէջին ամենէն մեծ արժէքը անոր 99% տոկոսով Արեւմտահայերէնով ըլլալը եւ կամաւոր խմբակի մը անսակարկ աշխատանքին շնորհիւ գոյութիւն ունենալն է: Մարդուծի եւ պիւտճէի սահմանափակ մեր կարողութիւնները նկատի առնելով մեր կատարած գործը օրինակ պէտք է հանդիսանայ ուրիշ անհատներու եւ հաստատութիւններու որոնք հայապահպանումով, արեւմտահայերէնով եւ կամ Քրիստոնէական Դաստիարակութեամբ հետաքրքրուած են:

«Մաշտոցի Արձագանգ» ի 16 ամեակ:

Մեր այս դպրոցական տարուան ընթացքին հրատարակեցինք նաեւ մեր ամսաթերթը 16րդ տարին ըլլալով եւ մեր կայքէջի ծաւալումով, ծաւալեցաւ նաեւ մեր ամսաթերթի կարդացողներուն թիւը: «Մաշտոցի Արձագանգ»-ի միջոցաւ, այս տարի եւս արեւմտահայերէնով 188 քրիստոնէական դաստիարակութիւն ջամբող էջեր աւելցուցինք համացանցին վրայ:

2008ը Քրիստոնէական Դաստիարակութեան Տարի էր:

Ինչպէս տեղեակ էք, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետը՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս 2008 թուականը «Քրիստոնէական Դաստիարակութեան Տարի» հռչակեց եւ Իր Կոնդակին մէջ գրեց նաեւ Կիրակնօրեաներու առնչութեամբ:

Վեհափառ Հայրապետը ունէր:

Սպասում : Որ մեր թեմերը վերակազմակերպումի ենթարկեն եկեղեցիներու ու դպրոցներու կողքին գործող Կիրակնօրեայ վարժարանները:

Ա. Թելադրանք: Որ մեր ծնողները իրենց զաւակները առաջնորդեն Կիրակնօրեայ վարժարան:

Բ. Թելադրանք: Որ դպրոցները իրենց աշակերտները առաջնորդեն Կիրակնօրեայ վարժարան:

Մեր եկեղեցւոյ Հովին ու Հոգաբարձութիւնը իրենց անցեալ տարուան խօսքին մէջ անդրադառնալով Վեհափառ Հայրապետի Կոնդակին գրեցին

«Հայրապետի սպասումին դրականօրէն եւ գործնապէս պատասխանելով՝ այս 50-ամեայ համայնքին ներքին ուժը վերանորոգած պիտի ըլլանք:»

Մենք ալ մեր կարգին, Կիրակնօրեայ Դպրոցի Տնօրէնութիւն եւ Ուսուցչական կազմ, պատրաստուեցանք 2008-2009 (29րդ) Տարեշրջանի վերամուտին՝ Սեպտեմբեր 14, 2008 ին յուսալով որ թեմերը վերակազմակերպումի կ'ենթարկեն Կիրակնօրեայ Դպրոցները եւ ծնողները իրենց զաւակները եւ դպրոցները իրենց աշակերտները կ'առաջնորդեն Կիրակնօրեայ Դպրոց: Սակայն այդպէս չպատահեցաւ եւ մենք ունեցանք աշակերտութեան թիւի ահաւոր նուազում:

Աշակերտութեան թիւի ահաւոր նուազում:

Յաջորդական երրորդ տարին ըլլալով, մեր աշակերտութեան թիւը շարունակական նուազումի մէջ է: Այս տարուան ընթացքին արձանագրուած մեր աշակերտներուն թիւը 49 էր, եւ իւրաքանչիւր Կիրակի օրուան միջին ներկայութիւնը 23: Այս երկու թիւերը պէտք է բաղդատել մեր 2005-2006 թուականի արձանագրուած աշակերտներու 96 եւ միջին ներկայութիւն 65 ին հետ: Եկեղեցին ընդհանրապէս շատ աշխատանք պէտք է կատարէ բազմացնելու համար Կիրակնօրեայ դպրոցի աշակերտներուն թիւը որպէսզի մեր աշակերտները, իրենք ալ իրենց կարգին, ապագային աւելցնեն եկեղեցի յաճախողներուն թիւը:

2009ը Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու հիմնադրութեան 80-ամեակն է: Ի՞նչ ըրաւ եւ ի՞նչ պիտի ընէ Հայաստանեայց Եկեղեցին այս առիթով:

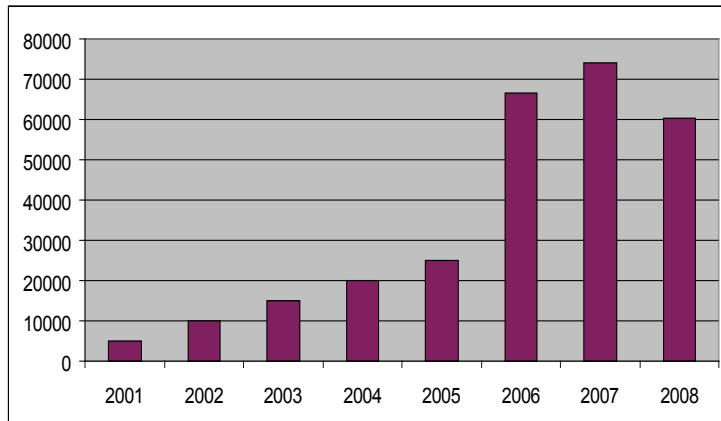
2009-2010 տարեշրջանը Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի 30-րդ տարեշրջանն է: Ի՞նչ պիտի ընէ Սուրբ Յակոբ Եկեղեցին այս առիթով:

Հաւանաբար բոլորս պատասխանները կը գիտնանք Սեպտեմբեր 13, 2009 ին: Մինչ այդ, բարի արձակուրդ:

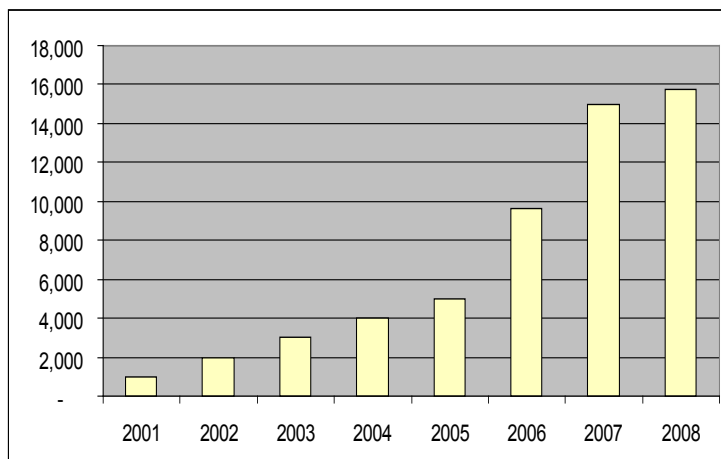
Տնօրէնութիւն եւ Ուսուցչական կազմ

www.sourphagop.org ը՝ թիւերով

Անաւասիկ www.sourphagop.org ի եզակի այցելուներու եւ այցելութիւններու անը անցնող ութ տարիներուն ընթացքին:

2001 - 2008 տարեկան այցելութիւններ

2001 - 2008 եզակի այցելուներ

2008 ի Հաշուեցոյց

325,037	զարկեր
60,276	այցելութիւններ
15,780	Եզակի այցելուներ
144	Երկիրներ
98,522	Բացուած էջեր
32,164	.pdf գրութիւններ
17,796	«Մաշտոցի Արձագանգ»ի թիւեր

Երկիր	Այցելութիւն
ԱՄՆ	44,763
Գանատա	6,256
Ֆրանսա	1,572
Շուէտ	976
Ռուսիա	832
Թուրքիա	736
Գերմանիա	432
Լիբանան	237
Հոլանտա	237
Աւստրալիա	197
Իտալիա	165
Սուրիա	133
Հայաստան	133
Քուէյթ	113
Արաբ. Միաց. Էմիր.	110

ՀԱԿԻՐՃ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
2008-2009 ՏԱՐԵՇՐԶԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Յակոբ Մայր Եկեղեցու Կիրակնօրեայ Դպրոցը կը վայելէ եկեղեցու հոգաբարձութեան հովանաւորութիւնը:

29-ամեակ Կիրակնօրեայ Դպրոցին

2008-2009 տարեշրջանը դպրոցին 29րդ տարեշրջանն է: Կիրակնօրեայ Դպրոցը սկսաւ իր գործունէութիւնները Խաչվերացի Կիրակին՝ Սեպտեմբեր 14, 1980 ին եւ յաջորդական 29րդ տարեշրջանը բոլորեց այս տարի: Իւրաքանչիւր տարեշրջան կը սկսի Խաչվերացի Կիրակին եւ կը տեւէ մինչեւ Յունիսի երկրորդ Կիրակին: Դասաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան ամէն Կիրակի Օրերը 10:30-1:00: Այս տարի Դպրոցը ունեցաւ մանկապարտէզի 3, Նախակրթարանի 6 եւ Երկրորդականի 1 դասարաններ:

16-ամեակ «Մաշտոցի Արձագանգ» ին

Մեր 2008-2009 տարեշրջանի ընթացքին նաեւ հրատարակեցինք, 16րդ տարին ըլլալով, մեր պարբերաթերթը «Մաշտոցի Արձագանգ»ը ամսական դրութեամբ: «Մաշտոցի Արձագանգ»-ը կը տպուի եւ կը կարդացուի աշխարհի 5 ցամաքամասերուն վրայ: «Մաշտոցի Արձագանգ»-ը PDF ձեւով կը գտնուի համացանցի հետեւեալ էջին վրայ www.sourphagop.org/mashdots :

8-ամեակ www.sourphagop.org ին

10 Դեկտեմբեր 2000 ին, Սուրբ Յակոբի տօնին օրը, դպրոցը ունեցաւ իր կայքէջը՝ www.sourphagop.org: Մեր կայքէջը ունի հետեւեալ բաժինները.

Ճաշու Աւետարան, Church Timeline, Daily Bible, Տօներ, Բառարան, Պարբերաթերթ, Կապեր, Կարծիքդ, Զարգացման Մրցում եւ Խաղեր:

ԿԱԶՄ

Կիրակնօրեայ Դպրոցի 2008 – 2009 տարեշրջանի իրենց կամաւոր մասնակցութիւնը կը բերեն հետեւեալները. –

Թամար Գիզիրեան եւ Վերժին Գէպթանճեան

Դաստիարակներ՝ Մանկապարտէզի Ա. Բ. Գ. եւ Նախ.Ա. կարգերուն

Գարու Մանուկեան եւ Յասմիկ Նաճարեան

Դաստիարակներ՝ Նախակրթարանի Բ. Գ. Դ. Ե. եւ Զ. կարգերուն

Շողիկ Նաճարեան՝

Մասնաւոր Յայտագիրներու պատասխանատու

Յասմիկ Գանճեան

Դաստիարակ՝ Երկրորդականի Ա. կարգին

Թորոս Պապիկեան՝

Տնօրէն

Կազմը գումարեց ժողովներ որոնց ընթացքին արժարժուեցան ծրագրային, կարգապահական, արտադասարանային աշխատանքներ եւ այլ նիւթեր:

ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

2008-2009 տարեշրջանին արձանագրուած աշակերտութեան թիւը 49 է, իսկ շաբաթական ներկայութեան միջինն է 23 աշակերտ՝ բաժնուած 3 խումբերու:

ԴՊՐՈՑԻ ԱՌՕՐԵԱՆ

2008-2009 տարեշրջանին կիրակնօրեայ դպրոցի առօրեայ յայտագիրը կ'ընթանայ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ դպրոցներու դասաւանդական հիմնական կառուցուածքին համաձայն՝ լսարանային եւ դասարանային բաժանումներով, ուր կը դասաւանդուին Ս. գրական, ծիսական, բարոյագիտական եւ գործնական ծանօթութիւններ, գիտելիքներ եւ աղօթքներ:

Լսարանային բաժին

Տէրունական աղօթքի, մաղթանքի եւ Կիրակնօրեայ Մաղթերգէն ետք, աշակերտները կը բաժնուին 3 խումբերու:

- Մանկապարտէզի Ա., Բ., Գ. եւ Նախակրթարանի Ա. դասարաններ
- Նախակրթարանի Բ., Գ., Դ., Ե. եւ Զ. դասարաններ
- Երկրորդականի Ա. դասարան

Պահը կ'ընթանայ հետեւեալ ձեւով՝

- Ոսկեղէն համարներու կամ Սաղմոսի ուսուցում:
- Բարոյալից պատմուածքներու պատմութիւն:
- Կրօնական երգերու եւ շարականներու ուսուցում:
- Աւետարանի ընթերցում եւ մեկնաբանութիւն:

Դասարանային բաժին

Կը դասաւանդուի ըստ դասագիրքերու:

ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ ԵՒ ԱՐՏԱԴԱՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՇԱՐՔՈՎ

14 Սեպտեմբեր 2008 Տարեկիզբ եւ վերամուտ

21 Սեպտեմբեր 2008 Վարժարանի աշակերտութիւնը մասնակցեցաւ Սուրբ Պատարագի խորհուրդին եւ հաղորդուեցաւ:

12 Հոկտեմբեր 2008 Թարգմանչաց տօնի յատուկ յայտագիր:

28 Դեկտեմբեր 2008 Ամանորի եւ Ս. Ծննդեան զոյգ տօներու հանդիսութիւն, ուր տեղի ունեցաւ աշակերտներուն պատրաստած գեղարուեստական ելոյթը: Հանդիսութիւնը վերջ գտաւ հիւրասիրութեամբ եւ նուէրներու բաշխումով:

22 Փետրուար 2009 Վարդանանց եւ Բարեկենդան տօներու յատուկ տօնակատարութիւն:

Դպրոցը Մեծ Պահքի շրջանին ունի իր աշակերտական պահքի հետեւեալ ժամանակացոյցը:

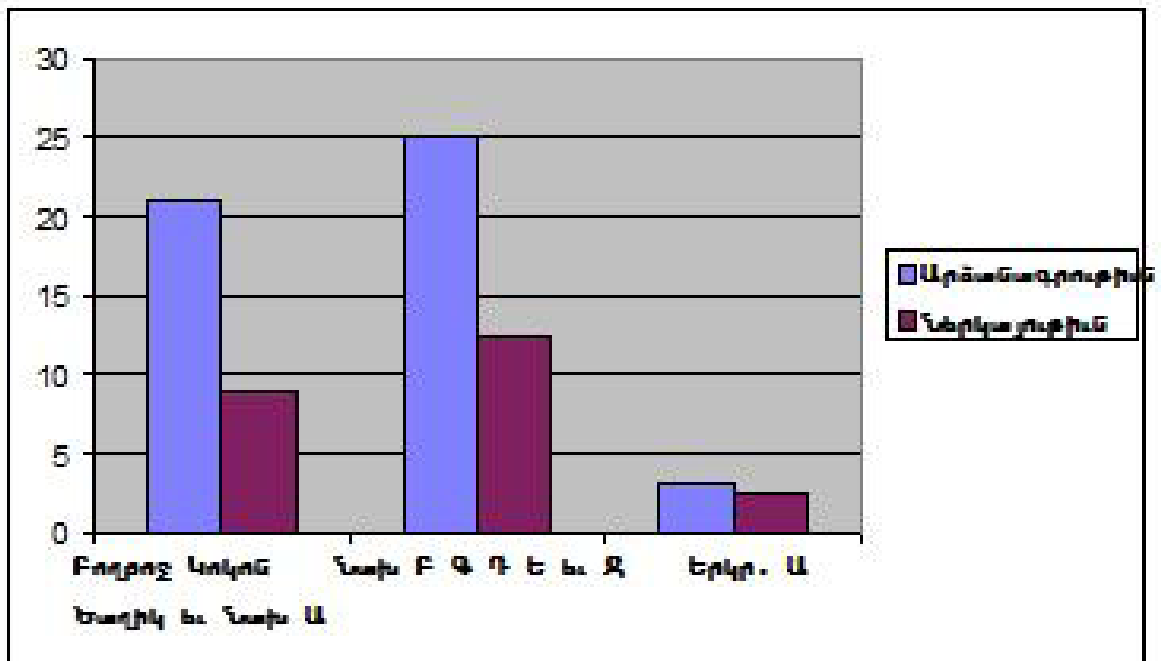
Փետրուար 23 - Մարտ 1	Ծամոն
Մարտ 2 - 8	Շաքար
Մարտ 9 - 15	Հեռատեսիլ, Համակարգիչ, այլ պաստառով խաղեր
Մարտ 16 - 22	Կազային խմիչքներ (pepsi, 7up, coke, crush)
Մարտ 23 – 29	Կոլոնատ, տուրմ
Մարտ 30 – Ապրիլ 5	Chips
Ապրիլ 6 - 11	Հաւկիթ

4 Ապրիլ 2009 Դպրոցի ուսուցչական կազմը եւ աշակերտներուն մեծ մասը մասնակցեցան մեր Եկեղեցւոյ Գործադիր Մարմնի կողմէ կազմակերպուած նախաԾաղկազարդեան հաւաքոյթին:

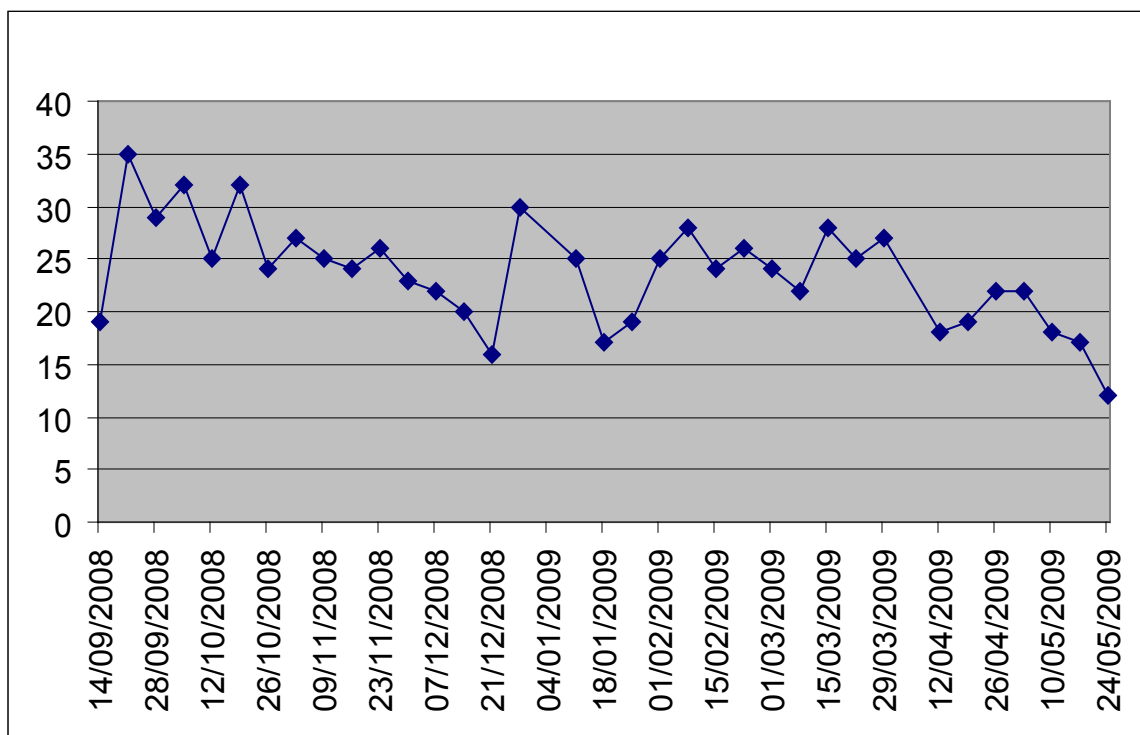
5 Ապրիլ 2009 Դպրոցը փակ էր Ծաղկազարդի առթիւ:

12 Ապրիլ 2009 Սբ. Զատկուայ յատուկ նշում:

24 Մայիս 2009 Համբարձումի յատուկ նշում:

2008 - 2009 տարեշրջանի իրաքանչիւր դասարանի արձանագրութիւն եւ միջին ներկայութիւն

2008 - 2009 տարեշրջանի իրաքանչիւր Կիրակի օրուայ ներկայութիւն

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԺԶ. Տարի

«ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»ի

ներկայ եւ նախկին թիւերը կը գտնուին նաեւ
համացանցի վրայ:

www.sourphagop.org/mashdots հասցեով

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ
Կիրակնօրեայ Դպրոցի կամաւոր խմբակը.-

Թամար Գիզիրեան

Վերժին Գէպթանճեան

Յասմիկ Նաճարեան

Գարու Մանուկեան

Շողիկ Նաճարեան

Յասմիկ Գանաճեան

Շաղիկ Պոյաճեան

Թորոս Պապիկեան

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Սեպտեմբեր 2008 (ԺԶ տարի թիւ 1)

Այս թիւով...

Ամսուան Համարը

«Գալով ինձի, քա՛ն լիցի որ մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի խաչէն զատ ուրիշ բանով պարծենամ:»

Գաղատացիներուն 6.14

Խմբագրական՝ Վերամուտ: Էջ 2

Խաչվերաց, Սուրբ Գեորգ զօրավար, Վարագայ Սուրբ Խաչ. Սեպտեմբեր ամսուան բացատրական բառարան: Էջ 3-4

Ի՞նչ կը նշանակէ Ակն Խաչի, Բանկալ, Բուն-խաչի, Գաւիթ եկեղեցական բառարան: Էջ 5

Վերաբաղ

Աստուածաշունչ: Էջ 6

Հին Կտակարան: Էջ 6

Նոր Կտակարան: Էջ 6

Աստուածաշունչի տարածումը: Էջ 7

Եզակի գիրքեր: Էջ 7

Պակսող բառը: Էջ 8

Ծածկագիրը: Էջ 9

Ամբողջացո՛ւր նախադասութիւնը:

Էջ 10

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: Էջ 11-12-13-14

Կիրակնօրեայ Դպրոցի Ամապերջի Հանդէս: Էջ 15

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակույթ

Խմբագրական

Վերամուտ

Ամառնային արձակուրդը հասած է իր աւարտին եւ մենք արդէն սկսած ենք նոր տարեշրջան մը եւս 2008-2009-ը: Տարեշրջան մը որ իր հետ կը բերէ նոր առիթներ եւ մարտահրաւէրներ:

Մենք, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցի Կամաւոր Խմբակը, դարձեալ պատրաստուած ենք մեր կամաւոր աշխատանքը տանելու Դպրոցին՝ 29-րդ, պարբերաթերթին՝ «Մաշտոցի Արձագանգ»ին 16-րդ, եւ Կայքէջին՝ www.sourphagop.org ին 8-րդ տարեշրջաններուն ընդմէջէն, ինչպէս միշտ՝ վստահելով Աստուծոյ:

Ինչպէս տեղեակ էք, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետը՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս 2008 թուականը «Քրիստոնէական Դաստիարակութեան Տարի» հռչակեց: Իր Կոնդակին մէջ Կիրակնօրեաներուն առնչութեամբ հետեւեալը գրած է Վեհափառը. «Կիրակնօրեայ վարժարաններու ներկայ ցանցը անհրաժեշտօրէն կարիքը ունի վերաշխուժացման: Այս մարզէն ներս աշակերտութեան թիւի նուազում եւ ընդհանուր հետաքրքրութեան պակաս մը կը նշմարենք: Կիրակնօրեայ վարժարանին դերը անփոխարինելի է, որպէս ամբողջացուցիչ ընտանիքի ու դպրոցի կողմէ ջամբուող Կրօնական դաստիարակութեան: Մեր սպասումն է, որ մեր թեմերը վերակազմակերպումի ենթարկեն եկեղեցիներու ու դպրոցներու կողքին գործող Կիրակնօրեայ վարժարանները: Մեր հայրական ջերմ թելադրանքն է, որ մեր ծնողները իրենց զաւակները եւ դպրոցները իրենց աշակերտները առաջնորդեն Կիրակնօրեայ վարժարան»

Արդ, այս տարեշրջանը, 2008-2009 ը, իր հետ պիտի բերէ նաեւ արդիւնքները Վեհափառին սպասումներուն եւ թելադրանքներուն:

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի
կամաւոր Խմբակը

Վերժին Գիւլթաննեան, Յասմիկ Նաճարեան, Գարու Մանուկեան, Շողիկ Նաճարեան,
Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Սեպտեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց

Սեպտեմբեր 14 Խաչվերաց կամ Վերացման Խաչ

Խաչվերացը ամենէն հինն է խաչի տօներուն, եւ իր պատմական սկզբնաւորութիւնը մինչեւ Քրիստոնէութեան սկիզբը կը բարձրանայ որովհետեւ խաչը վերացնելու եւ փառաւորելու առաջին գործողութիւնը կը վերագրուի Տեառնեղբայր Յակոբ առաքեալին, որ Երուսաղէմի առաջին եպիսկոպոսը եղեր է եւ որ խաչը բարձրացնելով ի տես ժողովուրդին «Խաչի քո, Քրիստոս, երկիր պագանեմք» օրհնութիւնն ու աղօթքը ըսած է:

Խաչվերացը համաքրիստոնէական բնոյթ ունի: Կաթողիկէ եկեղեցին զայն կը տօնէ Սեպտեմբեր 14-ին «անշարժ», իսկ Հայաստանեայց եկեղեցին՝ նոյն թուականին ամենէն մօտ Կիրակի օրը, որ կրնայ զուգադիպիլ Սեպտեմբեր 11-էն 17-ի միջեւ:

Խաչվերաց տօնը կը յիշատակէ Հերակլ կայսրի յաղթական վերադարձը Կ. Պոլիս, իր հետ վերադարձնելով Երուսաղէմէն յափշտակուած Ս. խաչը որ պարսիկներու ձեռքը ինկած էր Խոսրով Բ. Շահին օրով: Կայսրը անձամբ կը գլխաւորէ այն թափօրը որ Կ. Պոլիսէն դէպի Երուսաղէմ կը փոխադրէ խաչը: Հայ ժողովուրդին համար ծայրայեղ սրբութիւն կը նկատուի այդ օրերուն խաչափայտին հայրենի հողերուն ու դաշտերուն վրայէն անցնելու պատենիութիւնը:

Խաչվերացը տարուան հինգերորդ եւ վերջին տաղաւարն է: Ինչպէս միւս չորսին, «Ս. Ծնունդ, Ս. Յարութիւն, Այլակերպութիւն, եւ Վերափոխում», նաեւ Խաչվերացին յաջորդող օրը մեռելոց է:

Սեպտեմբեր 27 Սուրբ Գէորգ զօրավար

Խաչվերացէն 13 օր ետք եկող շաբաթ օրը Ս. Գէորգ է: Նահատակուած է մօտաւորապէս 303 ՔԵ, Նիկոմեդիոյ մէջ:

Մեծցեր է քրիստոնէայ ընտանիքի մէջ: Երբ Հռոմէացի Դիոկղետիանոս կայսրը (284-305) հրովարտակ կը հրատարակէ քրիստոնէաներուն դէմ, Գէորգ զօրավարը կը պատուէ Նիկոմեդիա քաղաքի հրապարակին վրայ կախուած այս արքունական հրամանը: Այս

պատճառով կը չարչարուի եւ կը նահատակուի որովհետեւ կը մերժէ ուրանալ իր քրիստոնէութիւնը:

Բազմաթիւ աւանդութիւններ հիստուած են Ս. Գէորգի մասին: Ասոնցմէ անենաձանօթը այն է որ Գէորգը սպաննելով վիշապի մը ազատեր է կոյսի մը, եւ ասոր համար կ'ընդունուի որպէս վիշապասպան սուրբ:

Անգլիացիները իրենց պահապան սուրբը կը համարեն Ս. Գէորգը «St. George»: Սուրբ Գէորգի անունով եկեղեցիներ ունին Հայերը եւ եւրոպական ժողովուրդները:

Սեպտեմբեր 30 Վարագայ Սուրբ Խաչ

Ամեն տարի, Սուրբ Գեորգին յաջորդող Կիրակին որ միշտ Սեպտեմբեր 28-ի ամենէն մօտ Կիրակին է, Հայաստանեայց եկեղեցին կը նշէ խաչին նուիրուած Վարագայ Ս. խաչի տօնը:

Այս տօնը կը վերագրուի Ս. խաչի երեւման Վարագ լեռներու բարձունքներուն վրայ կառուցուած վանքին մէջ: Ըստ աւանդութեան, Ս. Հռիփսիմէն այդ տեղ պահեր է իր վիզի խաչը: Հոն, 653 թուականին շուրջ, երկու ճգնաւորներ, Յովէլ եւ Թողիկ տեսիլք մը կ'ունենան ուր հրաշալի լուսաւորութիւն մը զիրենք կ'առաջնորդէ դէպի Վանի Վարագ լեռներ ուր լուսաւորութիւնը կը կեդրոնանայ ու ի յայտ կու գայ խաչ մը:

Վարագավանք

Կը գտնուի Վան քաղաքին հարաւ արեւելեան կողմը, Վարագ լեռան արեւմտեան լանջին: 653 ին, երբ յայտնի կը դառնայ Վարագայ Ս. Խաչի «Նշանի» տեղը, Ներսէս Գ. կաթողիկոս Տայեցին, կը կառուցէ Ս. Նշան եկեղեցին եւ կը հաստատէ Վարագայ Ս. Խաչի տօնը:

870 ին արաբները կը գրաւեն Վարագավանքը, սակայն շատ չանցած Աշոտ Արծրունի իշխանը կ'ազատագրէ զայն:

1857 ին Վարագավանքի վանահայր է նշանակուէր Խրիմեան Հայրիկը «Մկրտիչ Ա. Վանեցի»:

1915 ին լքուէր է Վարագավանքը եւ ներկայիս աւերակ վիճակի մէջ է:

Վարագավանք եւ Վարագ լեռ

Եկեղեցական բառարան

Ա ա

Ակն Խաչի

Խաչին կեդրոն տեղն է ուր երկու գիծեր իրար կը կտրեն, կամ ուր չորս թեւերը կը միանան: Մեր խաչերուն մէջ սովորաբար այն տեղը արժէքաւոր քար մը կամ անարժէք նմանութիւն մը դրուած կը գտնուի, երբեմն ալ մասունք մը զետեղուած կ'ըլլայ:

Խաչերու օծելու արարողութեան մէջ օծուելու հինգ տեղերուն առաջինն է Ակն Խաչին:

Բ բ

Բանկալ

Ժողովուրդը Բանկալ կը կոչէ Եկեղեցոյ արտաքին դուռէն ներս մտած ատեն, տաճարին մեծ դուռը չգացած, անցքին մէկ կամ երկու կողմերը՝ վրան գոց ու առջեւ բաց տեղեր կ'ըլլան ուր մոմ կը ծախուի, օրացոյց կամ այլ հոգեւոր հրատարակութիւններ կրնան վաճառուիլ:

Բուն-Խաչի

Այսպէս կը կոչուի չորս թեւերէն այն՝ որ ուղղահայեաց գծին ստորին մասը կը կազմէ եւ առանձինն կ'օծուի խաչ օծելու արարողութեան ընթացքին: Բուն խաչին կրնայ կոչուիլ նաեւ այն մասը՝ որ խաչին վարի թեւին ներքեւը կցուած է ձեռաց խաչերուն մէջ եւ բռնելու կը ծառայէ, եւ որ խաչէն դուրս խաչին կօթը կը նկատուի: Այս մասին վրայ օծում չ'ըլլար:

Գ գ

Գաւիթ

Մեր եկեղեցիները այս ընդհանուր անունին ներքեւ, երկու տարբեր մասեր կը պարունակեն, որ կը կոչուին գաւիթ եւ տաճար: Գաւիթը արտաքին մաս մըն է՝ տաճարէն բաժնուած պատով ու դուռով, որուն մէջ կը կենցաչին ապաշխարողները որ արժանաւոր չէին մասնակցելու հաղորդութեան: Երբ Բուն Պատարագի ընթացքին, եւ «Քրիստոս ի մէջ մեր» էն առաջ երբ սարկաւագը կ'ըսէ «եւ որք ոչ էք կարողք հաղորդիլ աստուածային խորհրդոյս, առ դրունս ելէք եւ աղօթեցէք» երախաներն «շմկրտուածները» եւ ապաշխարողները տաճարէն կ'ելլէին դէպի գաւիթ:

Աստուածաշունչ Մատեան

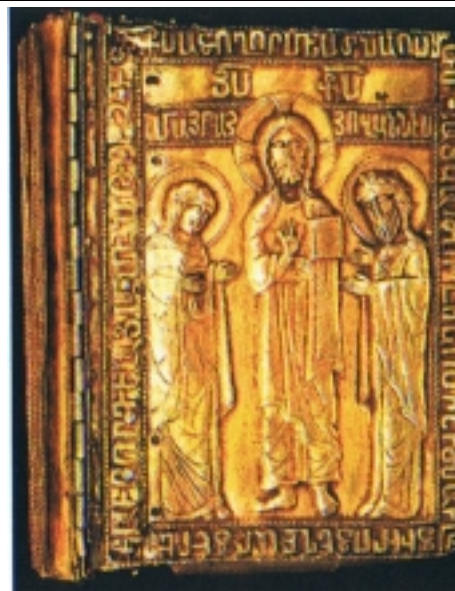
Կան գիրքեր որոնք բոլոր ժամանակներուն ալ սիրելի եւ հարազատ են մարդոց: Այդպիսի գիրք մըն է Աստուածաշունչը: Քրիստոնեաներուն Սուրբ Գիրքն է եւ կը նշանակէ Աստուծոյ շունչով գրուած:

Աստուածաշունչը շուրջ 40 հեղինակներու կողմէ մօտաւորապէս 1,500 տարիներու ընթացքին գրուած գիրքերու ժողովածու մըն է: Աստուածաշունչը կը ներկայացնէ Աստուծոյ եւ մարդոց փոխ յարաբերութիւններու պատմութիւնը ինչպէս նաեւ բազմաթիւ երկիրներներու, ժողովուրդներու մշակոյթն ու կեանքն ու կենցաղը: Աստուածաշունչը կը բաղկանայ երկու մասերէ: Առաջին մասը կը կոչուի Հին կտակարան, իսկ երկրորդը՝ Նոր կտակարան: Հին կտակարանը գրուել է Քրիստոսի առաջ, իսկ Նոր կտակարանը՝ Քրիստոսէ յետոյ:

Նոր կտակարան

Նոր կտակարանը բաղկացած է 27 գիրքերէ: Առաջին չորս գիրքերը կը կոչուին Աւետարաններ, իսկ հեղինակները՝ աւետարանիչներ (Մատթէոս, Մարկոս, Դուկաս Յովհաննէս): Աւետարան կը նշանակէ աւետիս, այսինքն՝ բարի լուր: Այս գիրքերը մարդոց կ'աւետեն Յիսուսի ծնունդը, անոր կեանքն ու գործերը, անոր պատուիրանները: Միւս գիրքերուն մէջ կը պատմուին առաքելներուն գործերուն, քարոզչութեան եւ տարբեր երկիրներու մէջ քրիստոնէութեան տարածման մասին:

Հին կտակարան

Հին կտակարանը բաղկացած է 39 հիմնական եւ 11 երկրորդական գիրքերէ: Հին կտակարանի առաջին հինգ գիրքերը միասին կը կոչուին Հնգամատեան կամ Օրէնք: Հնգամատեանը կը ցոյացնէ Աստուծոյ կողմէ մարդոց համար սահմանուած կանոններն ու օրէնքները: Գիրքերու յաջորդ խումբը կը պատմէ տարբեր երկիրներու եւ ժողովուրդներու մասին եւ այդ իսկ պատճառով կը կոչուի պատմական: Պատմութեան գիրքերուն կը յաջորդեն բանաստեղծական ու բարոյա-խրատական գիրքեր որոնք կը բովանդակեն ուսուցողական առակներ, իմաստուն մտքեր, երգեր ու բանաստեղծութիւններ: Հին կտակարանի վերջին գիրքերը կը կոչուին մարգարէական, որոնցմով կ'ուսուցանուին Աստուծոյ պատուիրանները եւ կ'ըլլան ապագայի կանխատեսումներ:

Աստուածաշունչի տարածումը

Աստուածաշունչը ամենաշատ թարգմանուած եւ ամենաշատ ընթերցուող գիրքն է: Ան թարգմանուեր է 700 է աւելի լեզուներու եւ բառքարներու: Աստուածաշունչը հայերէնի թարգմաներ են մեր մեծ ուսուցիչները՝ սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցն ու սուրբ Սահակ Պարթեւը՝ իրենց աշակերտներու հետ միասին, Ե. դարու սկիզբը: Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութիւնը կը համարուի լաւագոյնը եւ օտարներու կողմէ կ'անուանուի որպէս Թարգմանութիւններու Թագուհի:

Սկիզբը Սուրբ Գիրքը եղեր է ձեռագիր: ԺԵ. դարու կէսերուն երբ կատարուեցաւ տպագրութեան գիտը, ձեռագիր մատենաները սկսան տպագրուիլ: Աստուածաշունչը եղաւ աշխարհի առաջին տպագրուած գիրքը: Ան առաջին անգամ հանրէն տպագրուեցաւ 1666 թուականին:

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

			գ					
ա		դ			զ	բ	ե	
զ		բ				է		ա
		է	դ		զ		բ	
բ								զ
	զ		ը		բ	ե		
թ		ա				ը		բ
	դ	ե	բ			թ		զ
					դ			

Պակսող բառը

Գտե՛ք Օծեալին տրուած տարբեր անունները, ապա շրջանակներուն մէջի գիրերով կազմեցէ՛ք իր անունը:

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									

- 1 - Յովհաննէս 10:11
- 2 - Յովհաննէս 1:41
- 3 - Յովհաննէս 15:5
- 4 - Յովհաննէս 8:12
- 5 – Մատթէոս 16:16
- 6 - Ղուկաս 2:11
- 7 - Յովհաննէս 1:41

Որդի մը պիտի ծնիս եւ զայն պիտի կոչես - - - - - , որովհետեւ անիկա իր ժողովուրդը իրենց մեղքերէն պիտի փրկէ: Մատթէոս 1:21

Ծածկագիրը

Ինչո՞ւ Յիսուս Յորդանան գետ եկաւ:

Օգտագործելով ծածկագիրը գտէ՛ք հարցումին պատասխանը:

ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը	թ	ժ	ի	լ	խ
38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26
ծ	կ	հ	ձ	ղ	ճ	մ	յ	ն	շ	ո	չ	պ
25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13
ջ	ռ	ս	վ	տ	ր	ց	ւ	փ	ք	օ	ֆ	
12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	

18.28.10.15. 5.10 36. 38.27.28.27. 34.38.18. 32.17 18.15. 7.35. 38.17.38.17
 36.34. 8 34.24.38. 5 18.15. 9. 23.38.17.17. 32.10. 28 24.15.21.19.32
 19.24. 7. 8. 15. 5. 34. 27.15. 5 23.38.19. 38. 7

Մատթեոս 3:13

Քրիստոսի ներկայութիւնը աղօթողներու մէջ

«Ուր որ երկու կամ երեք հոգի հաւաքուին իմ անունով, ես հոն եմ՝ անոնց միջեւ:» Մատթէոս 18:20

Եկեղեցի բառը երկու իմաստներով կը գործածուի՝

- Նիւթական եկեղեցի » քարեղէն շէնքը
- Հոգեւոր եկեղեցի » հաւատացեալ ժողովուրդը

Ամբողջացուր նախադասութիւնները, տունիկներուն մէջ գրելով հետեւեալ բառերը

հաւատան – կ'օգնեն – կ'աշխատին – սիրեն

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Ամբողջացո՛ւր Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ
Դպրոցներու նշանաբանը: Մարկոս **10.14**

Յիսուս, մանուկները, արգելք, այդպիսիներուն,
արքայութիւնը

----- ըսաւ.

«Զգեցէք որ ----- ինծի գան,

----- մի՛ ըլլաք անոնց, որովհետեւ

----- է Աստուծոյ

----- :»

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞ր տարին հիմնուեցաւ
«Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ
Կիրակնօրեայ Դպրոցներ»ը:

ա.- 1900

բ.- 1929

գ.- 1979

դ.- 1980

2.- Ո՞ր տարին հիմնուեցաւ
Մոնթրէալի Սուրբ Յակոբ
Կիրակնօրեայ Դպրոցը:

ա.- 1900

բ.- 1929

գ.- 1979

դ.- 1980

3.- Այս տարի «Մաշտոցի
Արձագանգ» ին քանիերորդ ամեակն
է:

ա.- 6

բ.- 11

գ.- 16

դ.- 21

4.- Աստուածաշուշնը կը բաղկանայ
երկու մասերէ: Առաջին մասը կը
կոչուի --- : Իսկ երկրորդ՝
--- : Առաջին մասը գրուեր
է --- առաջ, իսկ երկրորդը
Քրիստոսէ ---:

5.- Ի՞նչ կը կոչուի տաղաւարը որ կը
տօնենք Սեպտեմբեր ամսուան
ընթացքին:

ա.- Սուրբ Ծնունդ

բ.- Սուրբ Զատիկ

գ.- Սուրբ Աստուածածնի

Վերափոխում
դ.- Խաչվերաց

6.- Հետեւեալ սուրբերէն որո՞նց տօնը
կը տօնենք Սեպտեմբերին:

ա.- Սուրբ Սարգիս

բ.- Սուրբ Գէորգ

գ.- Սուրբ Թադէոս

դ.- Սուրբ Պետրոս

7.- Ի՞նչ կը կոչուի խաչին
կեդրոնական մասը:

8.- Յիսուս քանի՞ տարեկան էր երբ
մկրտուեցաւ

ա. 1

բ. 2

գ. 30

դ. 33

9.- Ամբողջացո՞ւր Հայաստանեայց
Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու
Մաղթերգին առաջին 4 տողերը:

Կիրակնօրեայ Սուրբ յարկին
մենք ----- ենք լուսաբաղձ,

Կայծերու պէս -----

Ցայտած՝ սրտէն պերճ -----:

10.- Ամբողջացո՞ւր Հայաստանեայց
Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու
Մաղթերգին երկրորդ 4 տողերը:

Ուստի քալենք -----,

Ո՛վ հարազատ զարմ -----,

----- գընացքով

Լոյս-աղբիւրին -----:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞վ է ներկայիս Մեծի Տանն

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը:

ա. Սահակ Բ. Կաթողիկոս Խապայեան

բ. Արամ Ա. Կաթողիկոս

գ. Գարեգին Ա. Կաթողիկոս

դ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոս

2.- Ո՞վ է ներկայիս Ամենայն Հայոց

Կաթողիկոսը:

ա. Սահակ Բ. Կաթողիկոս Խապայեան

բ. Արամ Ա. Կաթողիկոս

գ. Գարեգին Ա. Կաթողիկոս

դ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոս

3.- Ըստ Ա. Կորնթացիներուն 13 ին

երեք հիմնական շնորհներն են

Հաւատքը, Յոյսը եւ Սէրը եւ այս

երեքէն ամենէն մեծն է...

ա. հաւատքը

բ. յոյսը

գ. սէրը

դ. Աստուածային հիմնական շնորհները
թիւով չորս են:4.-Վերջին ընթրիքի ընթացքին Յիսուս
հաստատեց Հաղորդութեան խորհուրդը.

Աւագ շաբթուան ո՞ր օրն էր այդ...

ա- Երկուշաբթի

բ. Ուրբաթ

գ. Հինգշաբթի

դ. Չորեքշաբթի

5.- Սուրբ Ծնունդի մաղթանքն է.-

Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ, օրհնեալ
է...

ա. Ծնունդը Քրիստոսի

բ. յայտնութիւնը Քրիստոսի

գ. յարութիւնը Քրիստոսի

դ. անունը Քրիստոսի

6.- Պատարագի ընթացքին

գործածուող ձայն հանող սպասն է...

ա. Սկիհ

բ. Մաղձմայ

գ. Աշտանակ

դ. Քշոց

7.- «Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ»
կ'երգուի...

ա. Ողջոյնի ատեն

բ. Հաղորդութեան ատեն

գ. Արձակման ատեն

դ. Խոստովանանքի ատեն

8.- Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելին...

ա. Սաղմոս է

բ. Աղօթք է

գ. Ծարական է

դ. Ընթերցանութիւն է

9.- Հինգ տաղաւարներն են.-

Ծնունդ, Զատիկ, Վարդավառ,

Վերափոխում Ս. Աստուածածնի եւ...

ա. Մեռելոց

բ. Խաչվերաց

գ. Ծաղկազարդ

դ. Համբարձում

10.- Սուրբ Զատիկէն 40 օր ետք կը
տօնենք

ա. Համբարձում

բ. Երեւում

գ. Այլակերպութիւն

դ. Յայտնութիւն

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

1.- Ո՞վ է ներկայիս Մեծի Տանն

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը:

ա.Սահակ Բ. Կաթողիկոս Խապայեան

բ.Արամ Ա. Կաթողիկոս

գ.Գարեգին Ա. Կաթողիկոս

դ.Գարեգին Բ. Կաթողիկոս

2.- Ո՞վ է ներկայիս Ամենայն Հայոց

Կաթողիկոսը:

ա.Սահակ Բ. Կաթողիկոս Խապայեան

բ.Արամ Ա. Կաթողիկոս

գ.Գարեգին Ա. Կաթողիկոս

դ.Գարեգին Բ. Կաթողիկոս

3.- Ըստ առաջին Սաղմոսին, Երանի
անոր որ

ա. ամբարիշտ մարդոց խորհուրդին չի
հետեւիր

բ. շիտակ կը խօսի

գ. իր խոստումը կը յարգէ

դ. միշտ կ'աղօթէ

4.- Ամբողջացո՛ւր ըստ Ղուկաս10.27
ի

«Սիրէ՛ քու Տէր Աստուածդ քու

ամբողջ -----, ամբողջ

-----, ամբողջ զօրութեամբդ

եւ ամբողջ ----- եւ Սիրէ՛

ընկերդ քու ----- պէս:

5.- Սուրբ Զատկուան մաղթանքն է.-
Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց, օրհնեալ
է...

ա. Ծնունդը Քրիստոսի

բ. յայտնութիւնը Քրիստոսի

գ. յարութիւնը Քրիստոսի

դ. անունը Քրիստոսի

6.- Պատարագի ընթացքին

հաղորդութիւնը կը պատրաստուի

հետեւեալ սպասին մէջ...

ա. Սկիհ

բ. Մաղզմայ

գ. Աշտանակ

դ. Քշոց

7.-Նոր Կտակարանի վերջին գիրքն է

ա. Ղուկասի աւետարան

բ. Յայտնութիւն

գ. Նամակները

դ. գործք առաքելոց

8.- «Ուրախ լեր Սուրբ Եկեղեցի...»

ա. Սաղմոս է

բ. Աղօթք է

գ. Ծարական է

դ. ընթերցանութիւն է

9.- Հինգ տաղաւարներն են.-

Ծնունդ, Զատիկ, Վերափոխում Ս.

Աստուածածնի եւ...

ա. Այլակերպութիւն

բ. Խաչվերաց

գ. Ծաղկազարդ

դ. Համբարձում

10.- Տէր ողորմեայի ատեն...

ա. Վարագոյրը կը բացուի

բ. վարագոյրը կը գոցուի

գ. քահանան բեմէն վար կու գայ

դ. հաղորդութիւն չստացողները դուրս
կրնան գալ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Մոնթրէալի Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի Ամսվերջի Հանդէս

Յունիս 8, 2008-ի յետմիջօրէին, Կիրակնօրեայ Դպրոցը տօնախմբեց բերքահաւաքի իր 28-րդ տարերշրջանի ամսվերջի հանդէսը, Սուրբ Յակոբ Վարժարանի, Բաստրմանեան Սրահէն ներս: Հանդիսութեան Ներկայ էին Սուրբ Յակոբ Մայր Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ՝ Տէր Գառնիկ Քհնյ. Գոյունեան, Հոգաբարձութեան ներկայացուցիչ՝ Տիար Գէորգ Գալլողլեան, բազմաթիւ ծնողներ եւ Կիրակնօրեայ Դպրոցի բարեկամներ:

Յայտագիրը սկսաւ վարժարանի աշակերտ-աշակերտուհիներու խմբային մեկնաբանութեամբ/երգեցողութեամբ «Հայր Մեր», «Մաղթանք» եւ «Մաղթերգ Հայց. Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու» աղօթք-երգերով:

Ապա, բեմ բարձրանալով բացման խօսքը արտասանեց Կիրակնօրեայ դպրոցի Տնօրէն՝ Տիար Թորոս Պապիկեան: Ան իր խօսքին մէջ, բոլորին բարի գալուստ մաղթելէ ետք, գնահատեց ծնողներուն, որոնք վստահութեամբ յանձնած են իրենց զաւակները Կիրակնօրեայ դպրոցին, արժեւորեց ուսուցչական կազմին կամաւոր ու անձնուէր աշխատանքը: Ան շարունակելով, հակիրճ կերպով ներկաներուն փոխանցեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի 2008ը Քրիստոնէական Տարի հռչակման կոնդակի այն բաժինը որ կը վերաբերէր Կիրակնօրեայ Դպրոցներու ուր վեհափառը կը գրէր՝ *«Կիրակնօրեայ վարժարանին դերը անփոխարինելի է, որպէս ամբողջացուցիչ ընտանիքի ու դպրոցի կողմէ ջամբուող Կրօնական դաստիարակութեան: Մեր սպասումն է, որ մեր թեմերը վերակազմակերպումի ենթարկեն եկեղեցիներու ու դպրոցներու կողքին գործող Կիրակնօրեայ վարժարանները: Մեր հայրական ջերմ թելադրանքն է, որ մեր ծնողները իրենց զաւակները եւ դպրոցները իրենց աշակերտները առաջնորդեն Կիրակնօրեայ վարժարան:»* եւ աւելցուց թէ ինք եւ ուսուցչական կազմը յաջորդ Սեպտեմբերին պատրաստ էին Կիրակնօրեայ Դպրոցի վերամուտին ընդունելու համար Վեհափառին թելադրանքին պատասխանողները:

Հանդէսը ընթացք առաւ Կիրակնօրեայ դպրոցի բոլոր կարգերու աշակերտներու մասնակցութեամբ: Դպրոցի ուսուցչուհիներուն բժախնդիր պատրաստութեամբ, անոնք ներկայացուցին իրարեւանջորդ ձեւով՝

Եկեղեցին Հայկական, Առաւօտ Լուսոյ «Ա - Ժ», «Հաւատով Խոստովանիմ» էն համարներ, Ով մեծ Աստուած, Գոհութեան Աղօթք, Մանկական Աղօթք, Արքայ Երկնաւոր,

Տասնաբանեան, Սուրբ, Սուրբ, Եկէք Միանանք որուն յաջորդեց Կենդանի Պատկեր «Անառակ Որդին» Ընթերցողներ՝ Կարինէ Կարապետեան եւ Ներսէս Նասոյեան: Ասկէ ետք Լորա եւ Տանի Տօնապետեան ներկայացուցին «Ողջոյն քեզ Մարիամ» եւ «Պահապան Ամենայնի»-ն որուն յաջորդեց Սաղմոս 23«ԻԲ»-ը եւ «Բարի Սամարացին» կենդանի պատկերը, ընթերցողներ՝ Առէն Պապիկեան եւ Դալար Քիւպթանճեան:

Սուրբ Յակոբ Եկեղեցւոյ Հովի՝ Տէր Գառնիկ Քհնյ. Գոյունեան իր խօսքին մէջ անդրադառնալ մեր համայնքին մէջ գործող բոլոր կառույցներուն մէջ կամաւորներու պակասը եւ խոստացաւ ամրան յաջորդ Սեպտեմբերին կազմակերպել հաւաքոյթ մը համայնքիս առ աւելագոյն թիւով մանուկներու եւ պատանիներու համար, յուսալով որ Կիրակնօրեայ Դպրոցի աշակերտներուն թիւը աճ արձանագրէ:

Ապա, բեմ հրաւիրուեցաւ հոգաբարձութեան ներկայացուցիչ Տիար Գէորգ Գալլոլեան, որպէսզի փոխանցէ վկայականները նախակրթարան կարգի աւարտական դասարանի 4 աշակերտ-աշակերտուհիներուն՝ Նախակրթարանի Զ. դասարանը աւարտելուն համար վկայագիր ստացան՝ Դալար Գիւպթանճեան, Ներսէս Նասոյեան, Լոռի Զինչիկեան եւ Առէն Անդրանիկ Պապիկեան: Նուէրներ տրուեցան նաեւ այն աշակերտներուն որոնք ընթացիկ տարւան ընթացքին տարբեր մարզերու մէջ յաւելեալ յաջողութիւններ արձանագրած են իրենց ջանասիրութեամբ, կարգապահութեամբ, ծառայասիրութեամբ կամ ներկայութեամբ:

Յայտագրի վերջաւորութեան աշակերտութեան ու ներկաներու կողմէ միաձայնութեամբ երգուեցաւ ԿԻԼԻԿԻԱՆ:

Սակայն, Հանդէսը վերջացնելու լաւագոյն բաժինն այն էր, երբ Կիրակնօրեայ դպրոցի ուսուցչական կազմն ու աշխատակիցները ներկայացուելով Տնօրէնութեան կողմէ, բարձրացան բեմ, որոնց փոխանցուեցաւ ծաղկեփունջեր ու Հայ մեղեդիներու խտասալիկներ, որպէս երախտագիտութեան դոյզն արտայայտութիւն:

«Բարի Սամարացին»

Նախ. Զ. Աւարտականներ

«Կամաւոր խմբակը»

«Անառակ Որդին»

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Հոկտեմբեր 2008 (ԺԶ տարի թիւ 2)

Այս թիւով...

Խմբագրական՝ Էջ 2

Արժեւորենք Թարգմանչացը
հայերէն գրելով նաեւ համացանցին
վրայ:

Բացատրական բառարան Էջ 3-4,8

Եօթանասուներկու աշակերտներ
Քրիստոսի, Թարգմանիչներու տօն,
Ս.Աւետարանիչներ, Գիւտ Ս. Խաչի

Եկեղեցական բառարան: Էջ 5

Ի՞նչ կը նշանակէ Դպիր, Երկրորդ
Ծաղկազարդ, Զոհաբերութիւն

Վերաբաղ Էջ 6-7

Աշխարհի եւ մարդու ստեղծումը:

Ադամ եւ Եւա

Նոյը եւ Զրիեղեղը:

Տապանի Կառուցումը

Զրիեղեղ

Խաղերու բաժին

Եզակի գիրեր: Էջ 8

Հաւատանք եւ վստահինք Աստուծոյ:

Էջ 9

Յիսուսի փորձութիւնը: Էջ 10

Աններող ծառային առակը: Էջ 11

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: Էջ 12-15

Կարճ լուրեր Կիրակնօրեայ Դպրոցէն:

Էջ 16

Ամսուան Համարը

«Աստուծոյ ներշնչումով գրուած բոլոր Սուրբ
գիրքերը օգտակար են՝ թէ՛ ճշմարտութիւնը
ուսուցանելու եւ թէ՛ սխալը հերքելու, մարդս
ճիշդ ճամբու մէջ դնելու եւ արդար կեանքի մը
դաստիարակութիւնը տալու համար:»

Բ. Տիմոթէոս 3.16

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակույթ

Խմբագրական

Արժեւորենք Թարգմանչացը Հայերէն Գրելով Ունի Համացանցին վրայ

Հոկտեմբերը՝ Թարգմանչաց տօնն է: Եւ 405 թուին, ծնունդ առած հայերէնը արդէն 1603 տարեկան է: Բոլոր լեզուներն ալ, մեր կեանքերուն նման կը ծնին, պատանեկութիւն եւ երիտասարդութիւն կ'ունենան, կը ծերանան ապա կը մեռնին: Լեզու մը երիտասարդ է երբ կը յաջողի նորագոյն արուեստագիտութիւններու (technology) հետ քայլ պահել: Փոխադարձաբար, նորոգուող ու յառաջդիմող արուեստագիտութիւնը իր կարգին, կ'օգնէ որ լեզուները ծաւալին ու զարգանան: Արդեօք լեզու մը կա՞ր որ չօգտագործեց 15-րդ դարուն Կիւթէմպլրկի տպագրութեան գիտը: Ոչ, որովհետեւ այն լեզուները որոնք տպագրութիւն չունեցան, մեռան:

Այլ օրինակ մըն է համացանցի Internetը եւ ոեւէ լեզու որ ուզէ ողջ մնալ ստիպուած է էջեր ունենալ համացանցի վրայ:

Հայերէնը, Հայաստանի հանրապետութեան սահմաններէն ներս պետական լեզու է, կը գործածուի եւ համեմատաբար աշխույժ կը համարուի: Սփիւքի տարածքին սակայն, մեր լեզուին կացութիւնը բոլորովին ուրիշ է: Այսպէս, հայերէնը Հիւսիս Ամերիկայի որոշ շրջաններու մէջ մահամերձ կարելի է նկատել, իսկ ուրիշ տեղերու մէջ ճգնաժամային վիճակի մէջ:

Մեզմէ իւրաքանչիւրին պարտականութիւնն է Հայերէն լեզուն ողջ պահելը. եւ այդ ամենէն պարզ ու դիւրին ձեւով, այսինքն զայն գործածելով մեր առօրեային մէջ: Հայերէն խօսինք, կարելի եղած չափով մաքուր անաղարտ հայերէն, երբ կը խօսինք իրարու հետ: Հայերէն գիրերով կարդանք, ըլլան անոնք գիրքեր, համացանցի էջեր, օրաթերթեր, ամսաթերթեր... Հայերէն գրենք, հայերէն տառերով հաղորդակցինք, ըլլայ այդ թուղթի, համակարգիչի թէ համացանցի պաստառներուն վրայ: Վերջապէս, իմաստալից ձեւով յիշատակենք Թարգմանչաց տօնը, կարդալով Աստուածաշունչը, որուն թարգմանութեան համար յատկապէս հայերէն գիրերը կեանք առին:

«Մաշտոցի Արձագանգ»-ը, իբրեւ հայերէն լեզուով տպուող ու սփռուող ամսաթերթ, 16-րդ տարուան մը համար եւս կը վերանորոգէ իր հաւատարմութեան ուխտը մեր սուրբ թարգմանիչներուն հանդէպ, ամէն ճիգ ի գործ դնելով որպէսզի Հայերէնը մնայ կայտառ եւ արդիական:

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցիկամաւոր խմբակը

Վերժին Գիւլթաննեան, Թամար Գիգիթեան, Գարոյ Մանուկեան, Յասմիկ Նաճարեան, Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Սեպտեմբեր ամսուան բացատրական տոնացոյց

Հոկտեմբեր 4, Տօն՝ Եօթանասուներկու աշակերտներ Քրիստոսի

72 Աշակերտներուն մասին մենք կը կարդանք Դուկասի 10.1-24 ին մէջ հետեւեալը:

1. Այս դէպքէն ետք՝ Յիսուս եօթանասուներկու աշակերտներ եւս նշանակեց եւ զանոնք զոյգ-զոյգ իրմէ առաջ ղրկեց իր երթալիք բոլոր քաղաքներն ու շրջանները: 2. Անոնց ըսաւ. – Հունձքը առատ է, բայց մշակները՝ քիչ. հետեւաբար խնդրեցէք հունձքի Տիրոջմէն, որ իր հունձքին համար մշակներ պատրաստէ ու ղրկէ:.....

17. Եօթանասուներկու աշակերտները ուրախութեամբ վերադարձան եւ ըսին Յիսուսի.

– Տէ՛ր, նոյնիսկ չար ոգիները մեզի կը հնազանդին, երբ քու անունովդ կը հրամայենք:

18. Յիսուս ըսաւ անոնց.20. Սակայն մի՛ ուրախանաք որ չար ոգիները կը հնազանդին ձեզի, այլ ուրախացէք որ ձեր անունները երկինքի մէջ գրուած են:....

Հոկտեմբեր 11 Թարգմանիչներու տօն

Հայ գիրերու գիտէն ետք ծնունդ առաւ թարգմանչաց շարժումը որուն առաջին եւ գերագոյն նպատակն էր Աստուածաշունչը թարգմանել հայերէնի եւ եկեղեցական ծէսերը հայացնել:

Թարգմանիչ անուան տակ ծանօթ են հայ գիրերու հեղինակ Մեսրոպ Մաշտոցի եւ հայոց կաթողիկոս Սահակ Ա. Պարթեւի շուրջ հաւաքուած 100 սաները, որոնք անմիջական աշակերտները եղած են անոնց: Իսկ այս աշակերտներու աշակերտները իրենց կարգին կոչուած են «կրտսեր թարգմանիչներ»:

Հայաստանեայց եկեղեցին Թարգմանչաց օրը կը տօնէ վեց գլխաւոր թարգմանիչներու յիշատակը որոնք են՝

Ս. Մեսրոպ Մաշտոց (~362-440) որ ստեղծեց մեր Այբուբենը 405 թուականին:

Ծներ է Տաւրոս գաւառի Հացեկաց գիւղին մէջ մօտաւորապէս 362 թուականին: Ծառ լաւ գիտէր նաեւ Յունարէն, պարսկերէն, ասորերէն, եւ վրացերէն: Արքունիքի ատենադպիր, եւ ապա գիւնուորական ծառայութիւն մտնելէ ետք 394 թուականին դարձաւ վանական: Հայաստանի տարբեր շրջանները քարոզելով՝ Մաշտոցը խորապէս գիտակցեցաւ իր ժողովուրդին սպառնացող վտանգը երկրին մէջ տիրող օտար ազդեցութիւններու հետեւանքով եւ վճռեց ստեղծել հայոց գիրերը: Այդ նպատակով Սահակ Պարթեւ կաթողիկոսի եւ Վռամշապուհ թագաւորի աջակցութեամբ ան ուղուեցաւ Ասորիք: Բաւական նեղութիւններէ ետք 405 թուականին Մաշտոցը վերդարձաւ հայրենիք իր հետ բերելով իր ստեղծած 36 գիրերը: Անկէ ետք օգնեց Ս. Սահակ Հայրապետին հետ Հայ դպրութեան տարածման: Բացաւ դպրոցներ, եկեղեցական արարողութիւնները հայացնելու նպատակով կազմեց Պատարագամատոյցը « Մաշտոցի եւ Ժամագրքի նախնական տարբերակները», սկսաւ Աստուածաշունչի թարգմանութիւնը, գրեց քարոզներ: Վախճանեցաւ 17 Փետրուար 440 ին Վաղարշապատի մէջ եւ թաղուեցաւ Օշական գիւղին մէջ:

Ս. Մեսրոպ Մաշտոց
Երեւան, Զեռ. 7391 էջ
266բ, Յայտնաւորք
1713թ, Կաֆա ծաղկող՝
Քրիստոսատուր

Ս. Եղիշէ Պատմիչ (~410-~470) որ գրեց «Վարդանանց եւ հայոց պատերազմի մասին» Հայ մեծ պատմիչ եւ աստուածաբան եւ կրտսեր աշակերտ Ս. Սահակ Պարթեւի եւ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի: 434-411 կ'ուսանի Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հայաստան վերադառնալէ ետք կը ծառայէ Վարդան Մամիկոնեանին որպէս զինուոր եւ դպրապետ: 450-451 Վարդանանց պատերազմին մասնակցելէ ետք կը ձգէ զինուորական ասպարէզը, կը հեռանայ աշխարհական կեանքէն եւ կը դառնայ մենակեաց:

Ս. Դաւիթ Անյաղթ Փիլիսոփայ (~475-~550) Հայ մեծ իմաստասէր, ծներ է Տարօնի Ներգին գիւղին մէջ: Իր ուսումը ստացեր է Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հրապարակային փիլիսոփայական վեճերու մէջ իր յաղթանակներուն համար ստացեր է Անյաղթ տիտղոսը: Դ.Ա. հիմնադիրն է Հայաստանի մէջ տրամաբանական գիտութիւններու: Ան փիլիսոփայութեան տուեր է բարոյագիտական ուղուածութիւն: Դ. Ա. ի մեծագոյն գրական գործը «Սահմանք Իմաստասիրութեան» գործն է որ մէկ հազարամեակ եղեր է մեկնողական աշխատութիւններու առարկայ: Դ. Ա. նաեւ ստեղծեր է բազմաթիւ երգեր Եկեղեցւոյ համար:

Երեւան, Զեռ. 1764 էջ 1բ, Ժողովածու XIII դ.

Ս. Մովսէս Քերթոզ Սիւնեցի (Է. Դար) Իր ծննդեան ու մահուան թուականները անյայտ են: Եղած է Է. դարու երկրորդ կէսի աստուածաբան, թարգմանիչ, ծիսագէտ եւ երաժիշտ-տեսաբան:

Ս. Գրիգոր Նարեկացի (951- 1003) Բանաստեղծ, երաժիշտ, հայ առաքելական եկեղեցւոյ տօնելի սուրբերէն: Անոր ամենէն աւելի ծանօթ ստեղծագործութիւնն է «Մատենանոց Ողբերգութեան»ը, որ աւելի հանրածանօթ է իբր «Նարեկ» աղօթագիրք:

Նարեկացիի «Մատենանոց Ողբերգութեան»-ը հրատարակուած է գրաբար, աշխարհաբար՝ արեւելահայերէն եւ արեւմտահայերէն եւ թարգմանուած է բազմաթիւ լեզուներու ինչպէս ֆրանսերէն, անգլերէն, պարսկերէն, իտալերէն, գերմաներէն, սլաւոներէն: Հետաքրքրական է նաեւ թէ նոյն այս գլուխ գործոցի գրչագիր ընդօրինակութիւններէն մեզի հասած է 150-էն աւելի օրինակներ:

Երեւան, Զեռ. 1568, էջ 7բ, Մատենանոց Ողբերգութեան 1173թ., Սկեռա ծաղկող՝ Գրիգոր Միհնեցի

Ս. Ներսէս Ընդհալի (1102 - 1173) Բանաստեղծ, երաժիշտ, Ամենայն հայոց կաթողիկոս Ներսէս Դ. Կլայեցի, կոչուեր է «Ընդհալի» իր բացառիկ գիտութեան, առաքինի վարքին համապատասխան: Ան կրած է նաեւ բազմաթիւ այլ որակաւորներ, որոնցմէ են «Երկրորդ լուսաւորիչ», «Եռամեծ վարդապետ», «Երանաշնորհ սուրբ», «համահրեշտակ», եւայլն:

Ներսէս Ընդհալիի հոգեւոր բանաստեղծութիւնները թիւով շատ են: Անոնցմէ ամենէն աւելի ծանօթ է «Հաւատով խոստովանիմ» աղօթքը, որ 24 տուներէ բաղկացած գեղեցիկ բանաստեղծութիւն մը կարելի է համարել: Այս տուններէն իւրաքանչիւրը կը վերագրուի օրուան 24 ժամերէն իւրաքանչիւրին, ու պարզ բայց նոյն ատեն խորաթափանց աղօթք մըն է:

Երեւան, Զեռ. 591, էջ 3բ, Մանրումունք 1352թ., Սուրխաթ, ծաղկող՝ Գրիգոր Սուքիասեանց

Եկեղեցական բառարան

Դ դ

Դպիր

Այսպէս կը կոչուի եկեղեցւոյ նուիրապետութեան առաջին չորս աստիճանները «դոնապան, ընթերցող, երդմեցուցիչ, ջահընկալ» ստացած եկեղեցականը: Ներկայիս, Հայ Եկեղեցին ձեռնադրութեան միջոցով այս աստիճանները կը շնորհէ միաժամանակ:

Դպիրը եկեղեցական «շապիկ» կը կրէ: Ան պարտաւոր է բանալ եւ գոցել եկեղեցւոյ դուռը, վառել եւ մարել կանթեղներն ու մոմերը, հնչեցնել զանգերը, եւ կարդալ քարոզներ եւ ընթերցումներ, երգել սաղմոսներ ու շարականներ:

Ե ե

Երկրորդ Ծաղկազարդ

Համբարձումի յաջորդող կիրակին կը կոչուի Երկրորդ Ծաղկազարդ: Զատիկուան կիրակիին յաջորդող Նոր Կիրակիէն սկսեալ, Հայ Եկեղեցին ամէն օր, մինչեւ Հոգեգալուստի կիրակին, չորս անտարանները կը կարդայ սկիզբէն մինչեւ Քրիստոսի չարչարանքներուն պատմութիւնը: Համբարձումի յաջորդող Կիրակի օրուան ընթերցուածը կը զուգադիպի Ծաղկազարդի բաժնին, հետեւաբար Ծաղկազարդի յիշատակութեան կրկնութիւնը տեղի կ'ունենայ:

Զ զ

Զոհաբերութիւն

Զոհաբերութիւնը մարդկութեան հնագույն եւ խորհրդաւոր սովորութիւնն է: Կայէնի եւ Աբելի օրինակը զոհաբերութեան առաջին արտայայտութիւնն էր: Նոյն ալ Զոհեղեղէն անմիջապէս յետոյ զոհ մատուցեց Աստուծոյ:

Ի տարբերութիւն կռապաշտներու զոհաբերութեան, որոնք չաստուածներու կողմէ զանազան օգնութիւններ կ'ակնկալէին, բոլոր աստուածապաշտ արդարները զոհ կը մատուցէին ճշմարիտ Աստուծոյ ոչ թէ շահախնդիր ակնկալութեամբ, այլ իբրեւ երախտագիտութեան արտայայտութիւն:

Հին կտակարանի բոլոր զոհաբերութիւնները նախօրինակ են Աստուծոյ Որդիին ինքնազոհաբերութեան՝ խաչելութեան, որով Ան վճարեց ամբողջ մարդկութեան մեղքերու գինը: Այս զոհաբերութեան արդիւնքն է Սուրբ Եկեղեցին եւ այն բոլոր շնորհները, որ կը վայելեն քրիստոնէայ հաւատացեալները:

Վերաբաղ

Աշխարհի եւ մարդու ստեղծումը

Մենք Երկիր մոլորակի բնակիչներն ենք: Այս շատ գեղեցիկ մոլորակը զարմանահրաշ աշխարհ մըն է լեցուն բոյսերով, կենդանիներով, մարդոցմով եւ ժողովուրդներով: Ո՞վ ստեղծե՞ր է, կամ ինչպէ՞ս գոյութիւն ունեցե՞ր է այս բոլորը: Աստուածաշունչը այս մասին կը գրէ:

Ամէն կողմ խաւար էր եւ քառս: Ո՛չ ծառ կար, ո՛չ բուսականութիւն, չկային այսօրուայ հիանալի ծաղիկներն ու թռչունները, կենդանիները, մարդիկ, նոյնիսկ երկիրն ու երկինք չկային: Աստուած չցանկացաւ որ այդպէս ըլլայ եւ ստեղծեց այս հրաշալի ու հոյակապ աշխարհը: Սկիզբը Աստուած երկինքն ու երկիրը ստեղծեց, լոյսը բաժնեց խաւարէն եւ ցամաքը ջուրէն: Յետոյ Ան ստեղծեց արեւն ու աստղերը, բուսական ու կենդանական աշխարհը: Այս բոլորը ստեղծելէն ետք, Աստուած իր նմանութեամբ ստեղծեց մարդը:

Ադամ եւ Եւա

Իր ստեղծած առաջին մարդուն՝ Ադամին, Աստուած բնակեցուց Դրախտին մէջ: Դրախտը շատ հրաշալի պարտէզ մըն էր մրգաշատ ծառերով ու անուշահոտ ծաղիկներով զարդարուած: Դրախտին մէջէն կը հոսէին չորս գետեր, որոնք ըստ աւանդութեան սկիզբ կ'առնէին Հայաստանէն եւ այդ հրաշալի պարտէզը կը գտնուէր Հայաստան Աշխարհին մէջ: Դրախտի կեդրոնը կը գտնուէր կենաց ծառը: Հոն կ'աճէր նաեւ բարիի եւ չարի գիտութեան ծառը: Դրախտին մէջ սակայն Ադամ երջանիկ չէր որովհետեւ միմակ էր: Աստուած որոշեց իրեն ընկեր ու օգնական տալ եւ ստեղծեց Եւան: Ադամն ու Եւան Դրախտին մէջ կ'ապրէին բարի, երջանիկ եւ անմահ կեանքով: Անոնք կրնային օգտուիլ Աստուծոյ ստեղծած բոլոր բարիքներէն, բացի բարի եւ չարի իմաստութեան պտուղներէն որովհետեւ Աստուած անոնց պատուիրե՞ր էր որ այդ ծառի պտուղէն չուտեն, այլապէս կը զրկուին դրախտային կեանքէն:

Սակայն օձի խաբէութեամբ, Եւան քաղեց արգիլուած պտուղը, կերաւ, եւ Ադամին ալ տուաւ: Աստուած զայրացաւ, որովհետեւ անոնք խախտեցին Իր պատուիրանը, եւ անհնազանդ գտնուեցան: Աստուած անիծեց Ադամին եւ Եւային եւ վտարեց դրախտէն: Դրախտէն վտարուելէն ետք, Ադամն ու Եւան բնակեցան ոչ հեռու գտնուող փուշով ծածկուած վայրի մը մէջ, եւ մեծ չարչարանքով մշակեցին այդ հողը եւ քրտինքով շահեցան իրենց օրուայ հացը: Ադամէն եւ Եւայէն սկիզբ առաւ ամբողջ մարդկութիւնը:

Նոյը եւ Զրհեղեղը Ադամի եւ Եւայէն ետք անցան շատ տարիներ: Անոնց սերունդները շատցան ու տարածուեցան աշխարհի վրայ: Բայց աստիճանաբար մարդիկ սկսան հեռանալ Աստուծմէ ու Անոր կամքին հակառակ չար արարքներ գործել: Սակայն Նոյը մինակը չէր կրնար կեցնել մարդոց մէջ աճող նախանձն ու չարութիւնը:

Տապանի կառուցումը Քանի որ մարդիկ շատ չարացել էին եւ շեղել էին շիտակ ճամբայէն, Աստուած որոշեց ջրհեղեղի միջոցաւ պատժել անոնց: Աստուած տեսաւ որ միայն Նոյ անունով արդար ու բարի մարդ մը հաւատարիմ մնացել էր իրեն, ուստի ջրհեղեղով մարդոց պատժելէն առաջ պատուիրեց անոր որ կառուցէ մեծ տապան մը:

Նոյը, որովհետեւ միշտ հնազանդ էր Աստուծոյ, առանց ժամանակ կորսնցնելու, սկսաւ տապանի կառուցումը: Նոյն ժամանակ Նոյը յաճախ կը յիշեցնէր իր շրջապատի մարդոց սպասուող ջրհեղեղին մասին, եւ կոչ կ'ընէր իրենց որ զոյջան կատարած չարագործութիւններուն համար: Բայց ոչ ոք ուշադրութիւն չէր դարձնէր իր ըսածներուն:

Երբ տապանը պատրաստ էր, Աստուած պատուիրեց Նոյին որ իր ընտանիքը «Նոյը, Կինը, իր երեք որդիները իրենց հարսերով» եւ մէկական զոյգ բոլոր ցամաքային կենդանիներէն եւ թռչուններէն մտնեն տապանին մէջ: Նոյը, որովհետեւ միշտ հնազանդ էր Աստուծոյ, այդպէս ըրաւ:

Զրհեղեղ Սկսաւ ջրհեղեղը եւ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր անձրեւ տեղաց: Ամբողջ երկիրը ջուրով ծածկուեցաւ: Զուրը այնքան բարձրացաւ որ տապանը սկսաւ ծփալ ջուրի երեսին: Նոյնիսկ բարձր լեռներ մնացին ջուրին տակը: Այն ամէնը որ գոյութիւն ունէր աշխարհի վրայ, ոչնչացաւ: Մնացին միայն Նոյի տապանին մէջ գտնուողները: Քառասուն օրեր ետք անձրեւը կեցաւ, սակայն երկար ժամանակ ջուրերը չցամաքեցան: Ժամանակի ընթացքին ջուրերը աստիճանաբար նուազեցան եւ լեռներու գագաթները սկսան երեւնալ: Նոյան տապանը երկար նաւարկելէ ետք կանգ առաւ Արարատ լեռան վրայ: Որոշ ժամանակ սպասելէ ետք Նոյը ուզեց գիտնալ թէ որքա՞ն իջեր է ջուրերու մակարդակը: Այդ գիտնալու համար աղանի մը արձակեց որ երբ հանգչելու տեղ չգտաւ եւ ետ եկաւ: Նոյը եօթ օրեր սպասելէ ետք դարձեալ արձակեց աղանին որ վերադարձաւ ձիթենիի շիւղ մը բերելով: Նոյը հասկցաւ որ ջուրերը նուազել են: Եօթ օր դարձեալ սպասեց եւ նորէն արձակեց աղանին որ այս անգամ չվերադարձաւ: Նոյը հասկցաւ որ ջուրերը ցամաքել են:

Նոյը ամբողջ ընտանիքով, կենդանիներով ու թռչուններով դուրս ելաւ տապանէն: Կենդանիները եւ թռչունները ցրուեցան աշխարհի վրայ: Աստուած օրհնեց Նոյը ու անոր որդիները եւ ուխտ հաստատեց անոնց հետ որ այլեւս ջրհեղեղով պիտի չպատժէ մարդոց:

Չորս Ս. Աւետարանիչներ

Այս տարի կը տօնենք Շր. 18 Հոկտեմբերին

Ս. Մատթէոս Աւետարանը գրեր է Երուսաղէմի մէջ որպէս ականատես վկայ տեղւոյն եկեղեցւոյ խնդրանքով: Անոր խորհրդապատկերը թելաւոր մարդն է:

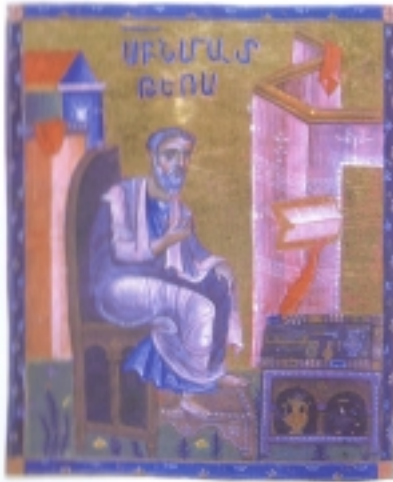
Ս. Մարկոս Աւետարանը գրեր է Ադէքսանդրիոյ մէջ Պետրոս Առաքեալի յորդորով: Անոր խորհրդապատկերը թելաւոր Առիւծն է:

Ս. Ղուկաս Աւետարանը գրեր է Անտիոքի մէջ Պօղոս Առաքեալի յորդորով: Անոր խորհրդապատկերը թելաւոր Ցուլն է:

Ս. Յովհաննէս Աւետարանը գրեր է Քրիստոսի Համբարձումէն 53 տարիներ ետք Եփեսոս քաղաքին մէջ Ասիոյ եկեղեցւոյ խ ն դ ր ա ն ք ո վ : Ա ն ո Ր խորհրդապատկերը Արծիւն է:

Գիւտ Ս. Խաչի

Այս տարի կը տօնենք Կիր. 26 Հոկտեմբերին

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

է	ե	թ	գ	բ	ա	զ	ը	դ
ա	գ	դ	է	ը	զ	բ	ե	թ
զ	ը	բ	ե	դ	թ	է	գ	ա
ե	թ	է	դ	զ	գ	ա	բ	ը
բ	ա	ը	թ	ե	է	դ	զ	գ
դ	զ	գ	ը	ա	բ	ե	թ	է
թ	է	ա	զ	գ	ե	ը	դ	բ
գ	դ	ե	բ	է	ը	թ	ա	զ
ը	բ	զ	ա	թ	դ	գ	է	ե

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

ա	թ				ը			
	ը				ե	զ	ա	դ
	զ			դ		բ	ը	
դ		է		բ		թ		ա
ը								գ
գ		զ		է		ե		ը
	գ	ե		ը			թ	
զ	դ	ը	է				ե	
			գ				դ	զ

Հաւատանք եւ վստահինք Աստուծոյ

Նկարներուն վրայ գրէ յարմար համարի գիրը

Ա - Ե՛լ, առ մանուկն ու անոր մայրը եւ փախիր Եգիպտոս:
Անոնք վստահեցան Աստուծոյ եւ գացին: Մատթէոս 2:13

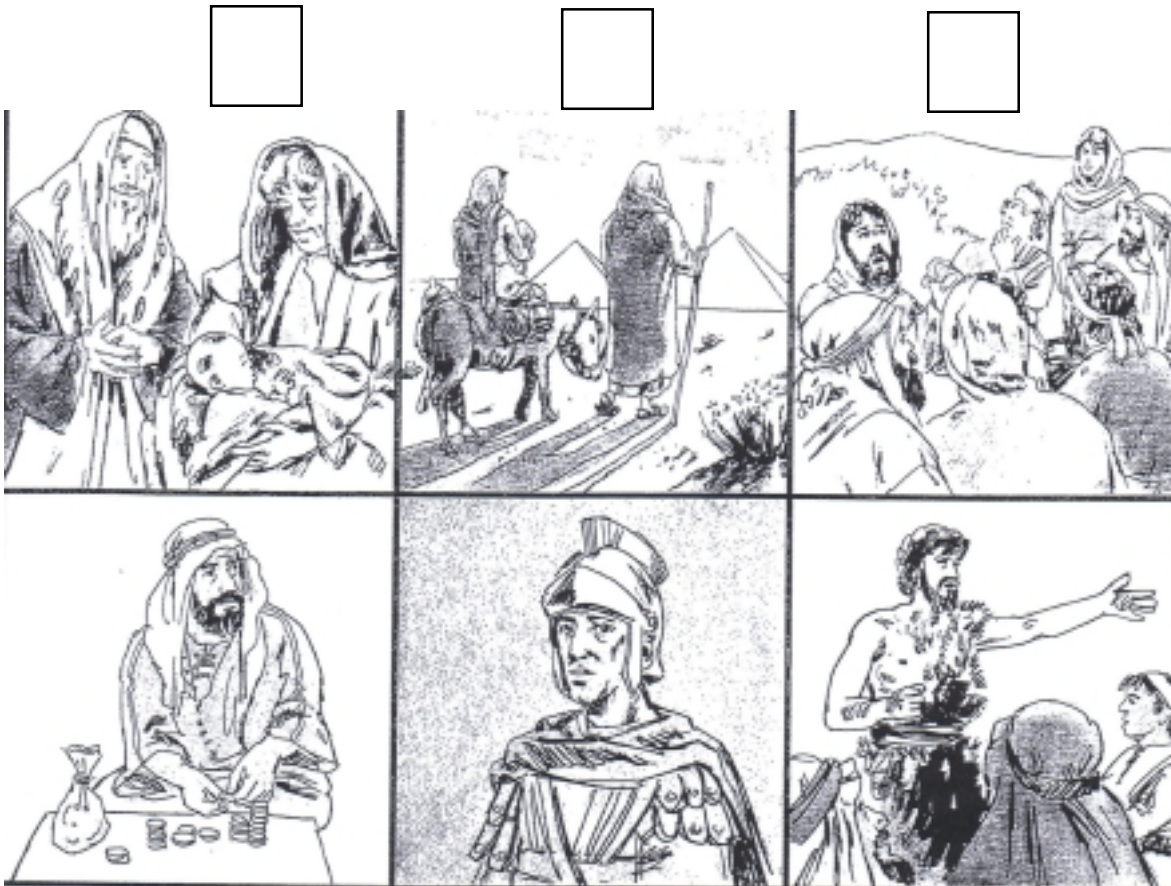
Բ - Միայն հրահանգ մը տուր եւ ծառան պիտի առողջանայ: Ղուկաս 7:7
Նոյնիսկ Իսրայէլի մէջ այսչափ հաւատք չգտայ: Ղուկաս 7:9

Գ - Ինձի հետեւէ, ըսաւ Յիսուս: Եւ մաքսաւորը անոր հետեւեցաւ: Ղուկաս 5:27-28 ,
եւ եղաւ Յիսուսի աշակերտը:

Դ - Կը հաւատային որ իրենց զաւակը, «Բարձրեալին մարգարէն պիտի կոչուի եւ Տիրոջ
առջեւէն պիտի քալէ» Ղուկաս 1:76

Ե Ապաշխարեցէք որովհետեւ երկինքի արքայութիւնը մօտեցած է: Մատթէոս 3:2

Զ - Խնդրեցէ՛ք Աստուծմէ եւ պիտի տայ ձեզի, փնտրեցէք եւ պիտի գտնէք, բախեցէք
եւ պիտի բացուի ձեզի: Ղուկաս 11:9 Աստուած կը խոստանայ մտիկ ընել մեզի երբ
աղօթենք:

Յիսուսի Փորձութիւնը

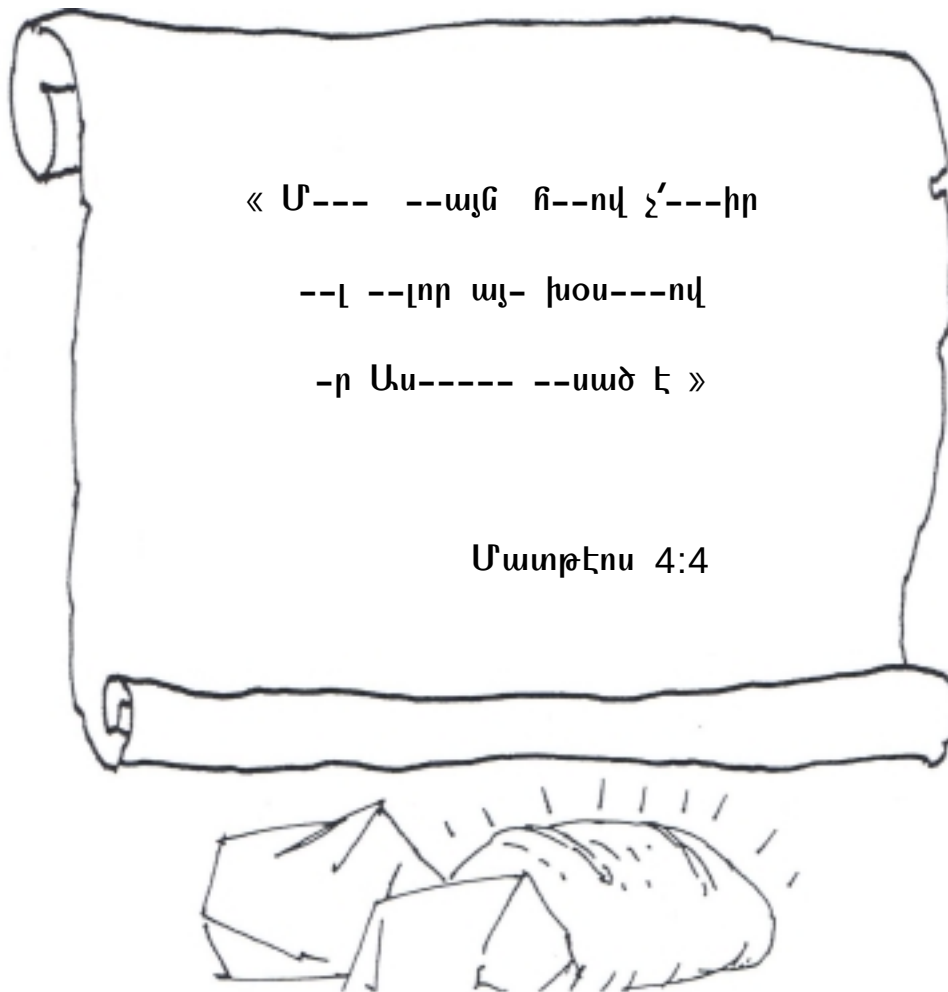
Մատթէոս 4: 1-11

Յիսուս Սատանայէն փորձուեցաւ անապատին մէջ ուր քառասուն օր եւ գիշեր ծոմապահութեամբ անցուցած էր եւ անօթի: Սատանան ըսաւ:–

«Եթէ Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ՛ որ այս քարերը հաց դառնան»:

Յիսուսի պատասխանը գտէք բառերը ամբողջացնելով հետեւեալ գիրերով ու վանկերով՝

խօ	մի	բո	աց	ապր	քեր
n	ն	տուած	արդ	այ	

Աններող Ծառային Առակը

Մատթեոս 18: 21-35

Առակին չորս նախադասութիւնները իրենց յարմար տեղերը ընդօրինակէ վարի նկարներուն վրայ:

- Բանտ նետել տուաւ իր ծառայակիցը:
- Համբերէ եւ ժամանակ տուր ինծի եւ բոլորը կը վճարեմ քեզի:
- Ծառային Տէրը գթաց եւ պարտքը շնորհեց:
- Պարտքդ վճարէ ինծի:

Պետրոս հարցուց. «Տէ՛ր քանի՞ անգամ եթէ եղբայրս մեղանշէ ինծի դէմ պէտք է ներեմ իրեն. մինչեւ եօ՞թը անգամ:»

Ջնշեցէք թիւ եօթերը եւ գտէք Յիսուսի պատասխանը՝

7	ո	7	չ	7	թ	7	է	7	ե
օ	7	թ	7	ը	7	ա	7	ն	7
7	գ	7	ա	7	մ	7	ա	7	յ
լ	7	ե	7	օ	7	թ	7	ա	7
7	ն	7	ա	7	ս	7	ո	7	ւ
ն	7	ա	7	ն	7	գ	7	ա	7
մ	7	ե	7	օ	7	թ	7	ը	7

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Ամբողջացո՛ւր ըստ Ղուկասի Աւետարանին 9.12-13
կ'իրիկնանար, Արձակէ՛, գտնեն, ամալի, ուտելիքը,
ձուկ, հաց, բաւականաչափ

Երբ օրը -----, տասներկու աշակերտները
մօտեցան Յիսուսի եւ ըսին.

- ----- ժողովուրդը, որպէսզի երթան շրջակայ
գիւղերն ու ագարակները, հանգչին եւ ուտելիք -----,
որովհետեւ հոս ----- տեղ ենք:

Յիսուս անոնց ըսաւ.

- Դո՛ւք տուէք անոնց -----:

Անոնք ըսին.

- Ամբողջ մեր ունեցածը հինգ ----- եւ երկու ----- է.
բայց եթէ կ'ուզես, կ'երթանք ժողովուրդին համար
----- կերակուր կը գնենք:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ հայ գիրերու գիտը:

ա.- 301
բ.- 405
գ.- 451
դ.- 1

2.- Ո՞ր գիրքը առաջին անգամ հայերէնի թարգմանուեցաւ:

ա.- մեր հայերէնի գիրքը
բ.- կարմիր գլխարկիկը
գ.- Աստուածաշունչը
դ.- Յայսմաուրբը

3.- Ո՞վ ստեղծեց հայ Գիրերը:

Սուրբ Մ----- -g

4.- Ո՞ւր էր հայ գրչութեան առաջին կեդրոնը:

վ-----տ

5.- Ո՞վ է այն Սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Հաւատով Խոստովանիմ»ը:

ա.- Ս. Եղիշէ Պատմիչ
բ.- Ս. Դաւիթ Անյաղթ
գ.- Ս. Մովսէս Քերթող
դ.- Ս. Ներսէս Շնորհալի

6.- Ո՞վ է այն Սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Նարեկ»ը:

ա.- Ս. Եղիշէ Պատմիչ
բ.- Ս. Դաւիթ Անյաղթ
գ.- Ս. Մովսէս Քերթող
դ.- Ս. Գրիգոր Նարեկացի

7.- Անբողջացո՞ւր:

Դպիրը եկեղեցական Ծ---- կը կրէ

8.- Անբողջացո՞ւր:

Նոյը ջրհեղեղէն անմիջապէս յետոյ
--- մատուցեց Աստուծոյ:

9.- Յիսուս ի՞նչ չափի ճաշով կերակրեց 5,000 ը:

ա.- 5 հաց եւ երկու ձուկ
բ.- 5 ձուկ եւ երկու հաց
գ.- 5 հաց եւ հինգ ձուկ
դ.- 2 հաց եւ երկու ձուկ

10.- Քանի՞ կողով ճաշ աւելցաւ:

ա.- 2
բ.- 5
գ.- 12
դ.- 5,000

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ հայ
գիրերու գիտը:

ա.- 301

բ.- 405

գ.- 451

դ.- 1

2.- Յիսուսի ո՞ր հրաշքը յիշուած է 4
Աւետարաններուն մէջ:

ա.- Հինգ հազարին կերակրումը

բ.- Փոթորիկին եւ ալեկոծութեան
հանդարտիլըգ.- Կանայի հարսնիքին՝ ջուրը գինիի
փոխելը

դ.- Յայրոսի աղջկան յարութիւնը

3.- Հետեւեալներէն ո՞վ Սուրբ
թարգմանիչներուն մաս չի կազմեր:

ա.- Եղիշէ

բ.- Ներսէս Շնորհալի

գ.- Դաւիթ Անյաղթ

դ.- Թորոս Ռոսլին

4.- Գրէ՛ հայերէնի թարգմանուած
առաջին նախադասութիւնը

Ճ----- զ----- եւ

զ----

իմանալ զ---- հ-----

5.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Գիտ
Խաչին:

6.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Փութանակի
թարգմանութիւն»:

ա.- Ուշադիր թարգմանութիւն

բ.- Կարճ թարգմանութիւն

գ.- Անապարանքով եղած
թարգմանութիւն

դ.- Ասորերէնէ թարգմանութիւն

7.- Սուրբ Ներսէս Կլայեցի
կաթողիկոսը Ո՞ր հանրածանօթ
աղօթքը գրած է որ կը բաղկանայ 24
տուներէ:

8.- Հին կտակարանի ո՞ր գիրքով է
որ Սուրբ թարգմանիչները սկսան
Աստուածաշունչը թարգմանել:

ա.- Սաղմոս

բ.- Առակներ

գ.- Ժողովող

դ.- Ծննդոց

9.- Ամբողջացո՞ւր հետեւեալ Սուրբ
թարգմանիչներուն անունները:

ա.- ----- Անյաղթ

բ.- ----- Քերթող

10.- Ծաբթուան ո՞ր օրուան կը
զուգադիպի Թարգմանչացը:

ա.- Երկուշաբթի

բ.- Չորեքշաբթի

գ.- Ուրբաթ

դ.- Ծաբաթ

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

1.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ Հայ
գիրերու գիւտը:

ե. -----
զ. -----

ա.- 301
բ.- 405
գ.- 415
դ.- 451

6.- 6 Սուրբ Թարգմանիչներէն ո՞ր
երկուքը 5րդ դարու թարգմանիչներու
խումբին կը պատկանին:

ա.-----
բ.-----

2.- Ո՞ր Կիրակի օրը Երկրորդ
Ծաղկազարդ է:

ա.- Զատիկուան նախորդող Կիրակին
բ.- Զատիկուան յաջորդող Կիրակին
գ.- Համբարձումին նախորդող
Կիրակին
դ.- Համբարձումին յաջորդող
Կիրակին

7.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է
«Վարդանանց եւ հայոց պատերազմի
մասին» հատորին հեղինակը:

3.- Ո՞ր Աւետարաններուն մէջ կը
կարդանք Հինգ հազարին Կերակրումի
հրաշքին մասին: Թուել բոլորը:

8.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է
«Մատեան Ողբերգութեան»
հեղինակը:

4.- Հին կտակարանի բոլոր
զոհաբերութիւնները նախօրինակ են
որո՞ւ ինքնազոհաբերութեան:

9.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է
«Հաւատով Խոստովանիմ» աղօթքին
հեղինակը:

5.- Թուէ՛ 6 Սուրբ Թարգմանիչները
որոնց տօնը ամէն տարի կը տօնենք
Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին:

ա. -----
բ. -----
գ. -----
դ. -----

10.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչը
փիլիսոփայական բանավէճերու մէջ
միշտ յաղթող էր:

Կարճ լուրեր Կիրակնօրեայէն

Կիրակնօրեայի աշակերտները Ս. Հաղորդութիւն կը ստանան (լուսանկար՝ Առէն Պապիկեանի)։

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Սեպտեմբեր ամսուան պատասխանները

Մանկապարտէզի անկիւն

Յիսուս, մանուկները, արգելք, աշտիսիներուն,
արքայութիւնը

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. բ. 1929

2. դ. 1980

3. գ. 16

4. Հին կտակարան, Նոր կտակարան,
Քրիստոսէ, ետք

5. դ. Խաչվերաց

6. բ. Ս. Գէորգ

7. Ակն խաչի

8. գ. 30

9. սաներն, լուսածին, նախնեաց։

10. անխռով, արի, հաւատաւոր, ցանկալի։

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. բ. Արամ Ա. Կաթողիկոս

2. դ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոս

3. գ. սէրը

4. գ. Հինգշաբթի

5. բ. յայտնութիւնը Քրիստոսի

6. դ. քշոց

7. ա. ողջոյնի ընթացքին

8. գ. Շարական

9. բ. Խաչվերաց

10. ա. Համբարձում

Երկրորդականի անկիւն

1. բ. Արամ Ա. Կաթողիկոս

2. դ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոս

3. ա. ամբարիշտ մարդոց խորհուրդին չի
հետեւիր

4. սրտովդ, հոգիովդ, մտքովդ, անձիդ

5. գ. յարութիւնը Քրիստոսի

6. ա. սկիհ

7. բ. Յայտնութիւն

8. գ. Շարական

9. բ. Խաչվերաց

10. բ. կը գոցուի

www.sourphagop.org/mashdots

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Նոյեմբեր 2008 (ԺԶ տարի թիւ 3)

Հրեշտակներու քանդակներ Աղթամարի Սուրբ Խաչ եկեղեցւոյ ճակատին: Այս տարի Հայաստանեայց եկեղեցին Նոյեմբեր 8-ին կը տօնէ հրեշտակապետներ Գաբրիէլի եւ Միքայէլի յիշատակը: Էջ 3

Ամստան Համարը «Կրթէ՛ մանուկը իր ճամբան սկսած ատենը, Որպէսզի երբ ծերանայ՝ անկէ չշեղի:» Առակաց 22.6

Այս Թիւով՝

Փոխան Խմբագրականի՝ Էջ 2

Կրօնական Դաստիարակութեան
մասին մտածենք:

Բացատրական բառարան Էջ 3-4

Տօն՝ Ամենայն Սրբոց, Տօն՝ Սուրբ
Հրեշտակապետերու Գաբրիէլի եւ
Միքայէլի, Տօն՝ Ս. Առաքեալներու
Անդրէասի եւ Փիլիպպոսի, Յիսնակ,
Տօն Ս. Առաքեալներու Թադէոսի եւ
Բարթողոմէոսի

Եկեղեցական բառարան: Էջ 5

Ի՞նչ կը նշանակէ Ս. Էջմիածին,
Ընծայումն Ս. Աստուածածնի,
Թաբոր լեռ, Ժամերգութիւն

Վերաքաղ Էջ 6-7

Նոյը Արարատի Գագաթէն կ'իջնէ
Արարատը Հայերուն համար
Բաբելոնի աշտարակին
կառուցումը
Հայկ եւ Բէլ

Խաղերու բաժին

Եզակի գիրեր: Էջ 8

Յովհաննէս Մկրտիչի

Քարոզութիւնը: Էջ 9

Յովհաննէս Մկրտիչ: Էջ 10

Զաքարիայի օրհներգութիւնը:

Էջ 11

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը:

Էջ 12-15

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակույթ

Փոխան Խմբագրականի

Ինչպես տեղեակ էք, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետը՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Ս. Արամ Ա. Կաթողիկոս 2008 թուականը «Քրիստոնեական Դաստիարակութեան Տարի» հռչակեց: Այս յօդուածը կ'արտատպենք Կաթողիկոսութիւն Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Պաշտօնական Ամսագիր «ՀԱՍԿ» ի Սեպտեմբեր-Հոկտեմբեր 2008 թիւէն:

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ՄՏԱԾԵՆՔ

Ներկայ ժամանակներու ընկերային, բարոյական, կրթական, նոյնիսկ քաղաքական բնագաւառներու իրավիճակը ուսումնասիրելով, չկայ մէկը որ ուրանայ կրօնական դաստիարակութեան կարեւորութիւնը ընդհանրապէս, որուն մէկ երեսն է միայն կրօնի դասաւանդութիւնը դպրոցէն ներս: Կրօնական դաստիարակութիւնը տան մէջ, եկեղեցւոյ մէջ, ազգային հաւաքական կեանքի կառոյցներէն ներս, իր դրական դերակատարութիւնը կ'ունենայ բնականաբար, սակայն դպրոցէն ներս՝ ուսումնական ծրագրին մէջ զայն կանոնաւորապէս տեղադրելը, նիշի գնահատման յատուկ կարգավիճակով, իր ազդու հետեւանքը կ'ունենայ՝ դաստիարակութեան իմաստով, մինչեւ իսկ նորաբողոք մանուկի ապագայ կեանքին մէջ, մինչեւ չափահասութիւն:

Կրօնի դասաւանդման պարագային եւս պէտք է ճշդել անոր հայրենական եւ սփիւռքեան պայմաններուն ու մակարդակին տարբերութիւնները: Սակայն անոր ուսուցման թափը, համահաւասար ուժգնութիւն կը պահանջէ, տրուած ըլլալով որ ո՛չ հայրենականը, եւ ոչ ալ սփիւռքեան տարբերակը գոհացուցիչ է, կամ քաջալերուած՝ նիւթական թէ բարոյական իմաստով: Հայաստանը հակառակ շուրջ քսանամեակէ մը ի վեր ազատ պայմաններու մէջ ըլլալուն, կրօնի ուսուցման նախանձեղի պատկեր մը չի պարզեր: Իսկ Սփիւռքը, իմ համեստ հայեցողութեամբ՝ նոր է որ կը կազմուի:

Սինչեւ հիմա ազգային քարոզչութեան մեքենան աշխոյժ բանեցաւ, աղմըկեց, արին ներարկեց, ոգի ներշնչեց, իր հասկցած ձեւով սերունդ «պատրաստեց»: Իսկ հիմա, որ այդ պատրաստուած սերունդին կը յաջորդէ համաշխարհայնացած կեանքի պայմաններուն մէջ ծնած նոր սերունդ մը, գիտական յառաջընթացի հոսանքին մէջ բռնուած, այդ իմաստով արթուն, գիտակից, մեծ ուսումներով քայլեր առնող դէպի իր ապագան, կը նշանակէ, որ նոր սփիւռք մըն է որ կը կազմուի մեր ժողովուրդի կեանքէն ներս: Սփիւռք մը, զոր համախմբելը կ'ենթադրէ նոր մեթոտ, ո՛չ երազային հայրենիքի մը գաղափարին շուրջ անպայման, երբ այդ երազը շատերու մօտ փշրուած է արդէն, այլ՝ նոր մեթոտ մը, հայութեան կեանքի երակներէն վազող արեան բնորոշիչ գիծերով յատկանշուող:

Այդ բնորոշիչ գիծերէն կարեւորագոյնը, եթէ ոչ գլխաւորն է՝ կրօնը, անոր հայկական դիմագիծով: Այդ՝ հայկական, որովհետեւ մեր մշակոյթին հետ շաղախուած է անոր իսկութիւնը: Անաստուած կամ անկրօն հայ պէտք չէ գոյութիւն ունենայ ներկայ պայմաններուն մէջ, երբ հայրենիքը անկախացած է, (ինչպէս յաճախ կը սիրեն գործածել այս ասոյթը ոմանք, որոնք մասնաւոր հարցի մը անառարկելի լուծում իբրեւ կը ներկայացնեն հայրենիքին անկախութիւնը):

Քրիստոնէութիւնը շապիկ մը չէ զոր հագան մեր հայրերը ու կտակեցին մեզի, այլ՝ իրենց մորթին գոյնը դարձուցին զայն, նման մութ գոյնի մորթով ուրիշներէն զատորոշուող ցեղերու զօրաւոր ինքնութեան:

«Շարունակութիւնը՝ էջ 16»

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի
կամաւոր խմբակը

Վերժին Գիւլթաննեան, Թամար Գիզիրեան, Գարու Մանուկեան, Յասմիկ Նաճարեան,
Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շողիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Նոյեմբեր բացատրական տօնացույց

Շաբաթ	1	Տօն Ամենայն Սրբոց
Շաբաթ	8	Տօն Սուրբ Հրեշտակապետերու՝ Գաբրիելի եւ Միքայելի
Շաբաթ	15	Տօն Սուրբ Առաքեալներու՝ Անդրէասի եւ Փիլիպպոսի
Կիրակի	16	Բարեկենդան Յիսնակի Պահքի
Ուրբաթ	21	Ս. Աստուածածնի Ընծայումը
Կիրակի	23	Ա. Կիրակի Յիսնակի Պահքի
Շաբաթ	29	Տօն Սուրբ Առաքեալներու Թադէոսի եւ Բարթողոմէոսի
Կիրակի	30	Բ. Կիրակի Յիսնակի Պահքի

Տօն՝ Ամենայն Սրբոց

Հայաստանեայց եկեղեցին ամէն Նոյեմբերի առաջին Շաբաթ օրը կը տօնէ բոլոր սուրբերուն տօնը:

Տօն՝ Սուրբ Հրեշտակապետերու Գաբրիելի եւ Միքայելի

Նոյեմբեր ամսուան երկրորդ Շաբաթ օրը, Հայաստանեայց եկեղեցին կը յիշատակէ հրեշտակապետեր Գաբրիելի եւ Միքայելի տօնը:

Հրեշտակ կը նշանակէ պատգամաւոր, առաքեալ: Նախապէս անոր կը տրուէր երկնային դեսպան, պատգամաւոր, սուրհանդակ նշանակութիւնը: Աստուածաշունչը կը վկայէ որ Հրեշտակները իբրեւ լուսեղէն ստեղծուած են առաջին օրը, լոյսի հետ միասին: Անոնք ժամանակի ներգործութենէն չեն ազդուիր եւ սեռական յատկանիշներ չունին:

Աստուածաշունչէն ներս հրեշտակներու մասին ակնարկութիւնները շատ են: Անոնք կը ներկայացուին իբր բազմաթիւ, մեծագործ եւ զօրաւոր էակներ: Հին կտակարանին մէջ անոնք Աստուծոյ ներկայացուցիչները կը նկատուին, միջնորդներ հոգեւոր եւ նիւթեղէն աշխարհներուն միջեւ: Անոնք ունին իրենց ղեկավարները որոնցմէ ամենէն աւելի ծանօթ են Գաբրիէլ հրեշտակը եւ Միքայէլը: Հայ միջնադարեան մանրանկարչութեան մէջ, կը գտնենք յատկապէս Գաբրիէլ հրեշտակի պատկերը, Տիրամօր աւետելու ատեն:

Տօն՝ Սուրբ Առաքեալներու Անդրէասի եւ Փիլիպպոսի

Անդրէաս առաքեալը Պետրոս առաքեալի եղբայրն է, որ իրեն պէս ձկնորս էր: Սկիզբը Անդրէասը աշակերտեր է Ս. Յովհաննէս Մկրտիչին եւ Յիսուսը գտնելէ ետք, անմիջապէս իր եղբայրը Պետրոսը գտաւ ու ըսաւ անոր «Մեսիան գտանք» «Յովհ. 1.35-42»: Ըստ աւանդութեան Ս. Անդրէաս առաքեալ կը քարոզէ Յունաստանի եւ փոքր Ասիոյ մէջ եւ կը նահատակուի X ձեռով խաչի մահով Յունաստանի մէջ:

Փիլիպպոս առաքեալը Բեթսայիդայէն էր, Անդրէասի եւ Պետրոսի քաղաքէն: Յիսուս էր որ երբ Գալիլիա գացած ատեն Փիլիպպոսը տեսաւ, անոր ըսաւ «Հետեւէ՛ ինձի»: Անդրէասն ալ իր կարգին գտաւ Բարթողոմէոսը «Նաթանայէլը» եւ Յիսուսի ներկայացուց «Յովհ. 1.43-51»: Ըստ աւանդութեան կը նահատակուի Եփեսոսի մէջ խաչի մահով:

Աբգար Թագաւոր
Երեւան, ձեռ. 7361 էջ
213ա, Յայսմաւորք
XV դ., Տաթեւ

Ս. Գեղարդ

Յիսնակը Յիսուսն օրերու միջոց մըն է՝ որուն ընթացքին կը պատրաստուիմք տօնելու Յիսուսի ծնունդն ու Աստուածայայտնութիւնը Յունուար 6 ին։ Ուրեմն Յունուար 6 էն 50 օրեր ետեւ հաշուելով կը հասնինք Նոյեմբեր 18 ին, հետեւաբար այդ թուականին ամենէն մօտ Կիրակին կը կոչուի Յիսնակի Բարեկենդան։ Կար ժամանակ, երբ Յիսնակի ամբողջ տետողութեան պահք կը պահուէր, Ս. Յարութեան նախորդող մեծ պահքին պէս, սակայն ներկայիս սովորական Չորեքշաբթիի եւ Ուրբաթի պահքերէն զատ երեք շաբթուայ պահքի վերածուել է։ Առաջին շաբաթը Յիսնակի պահք, Դեկտեմբերին՝ Ս. Յակոբի պահք, իսկ Յունուարին Ծննդեան պահք։

Տօն Սուրբ Առաքեալներու Թաղէնսի եւ Բարթողոմէոսի

Հայաստանի մէջ Քրիստոսի աւետարանին քարոզութիւնը առաջին անգամ մուտք գործեց Ս. Թաղէնս առաքեալի միջոցաւ։ Աստուածաշունչին մէջ ան նաեւ կը կոչուի Ղեբէնս եւ Յուդա։ Յիսուսի Համբարձումէն ետք Ս. Թաղէնս եկաւ Եդեսիա եւ ծանր հիւանդութենէն բժշկեց Աբգար թագաւորը։ Ան մեր երկիրը բերաւ նաեւ Ս. Գեղարդը որ գործածուած էր Յիսուսի կողմը խոցելու խաչափայտին վրայ։ Աբգարի նամակով Ս. Թաղէնս եկաւ Արտազ Գաւառը՝ Սանատրուկ թագաւորին մօտ եւ դարձի բերաւ թագաւորն ու իր Սանդուխտ կոչւր։ Սակայն Աբգարի մահէն ետք Սանատրուկ ուրացաւ իր հաւատքը եւ ծանր հալածանքներ սկսաւ քրիստոնէաներուն դէմ։ Նախ նահատակուեցաւ թագաւորին դուստրը, ապա նաեւ Ս. Թաղէնս առաքեալը 46 թուին։ Ս. Թաղէի վանքը ներկայիս կը գտնուի Իրանի մէջ։

Բարթողոմէոս Առաքեալ կը կոչուի նաեւ Նաթանայէլ։ Ան Հնդկաստանէն վերադարձին Գողթան գաւառէն սկսաւ իր քարոզութիւնը Հայաստանի մէջ։ Ըստ աւանդութեան, ան Հայաստան բերաւ Տիրամօր սրբապատկերը եւ Անահիտ դիցունիի մեհեանին տեղ կառուցեց Ս. Աստուածածին եկեղեցին, ինչպէս նաեւ կուսանոց։ Ըստ աւանդութեան, Ս. Թաղէնս եւ Ս. Բարթողոմէոս առաքեալները իրարու կը հանդիպին Արտաշատի կամուրջին վրայ։

Եկեղեցական բառարան

Է Է

Ս. Էջմիածին

Ներկայիս այսպես կը կոչուի այն սուրբ քաղաքը՝ նախկին Վաղարշապատը, ուր տեղի ունեցաւ Հռիփսիմեանց կոյսերու նահատակութիւնը Տրդատ թագաւորի կողմէ. ուր Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչը բժշկեց իր չարագործութեան պատճառով հիւանդացած թագաւորին եւ քարոզելով դարձի բերաւ հայ ժողովուրդին. վերջապէս՝ ուր ան իր տեսիլքի համաձայն, Աստուծոյ Միածին Որդիին իջած վայրին մէջ կառուցեց Կաթողիկէ Եկեղեցին, որ այնուհետեւ անուանեցին Ս. Էջմիածնի մայր տաճար:

Այստեղ կը գտնուի նաեւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսութիւնը եւ հայրապետական աթոռը, Էջմիածնի վանքը եւ հոգեւոր ճեմարանը, ուր կրօնական կրթութիւն կը ստանան եկեղեցւոյ ապագայ մշակները եւ հոգեւոր հովիւները:

Ը Ը

Ընծայումն Ս. Աստուածածնի

Այս է Ս. Մարիամ Աստուածածնին Երուսաղէմի տաճարին ընծայումին նուիրուած տօնը: Որովհետեւ մարիամ ուխտի գաւակ էր, ծնողքը զինք նուիրեց տաճարին ուր ան միացաւ այրիներէ եւ բարեպաշտ կոյսերէ կազմուած խումբի մը որոնք բարեպաշտ կեանքով կը բնակէին տաճարին հովանիին ներքեւ: Այդ խումբին կը պատկանէր նաեւ Աննա մարգարէուհին: Ծուրջ 7 տարի սրբութեամբ եւ աղօթքով հոս ապրելէ ետք, Մարիամը դարձաւ Յովսէփի նշանածը եւ այդ օրերուն ստացաւ Գաբրիէլ հրեշտակապետի անտիպը: Այս տօնը բոլոր քրիստոնէական եկեղեցիները կը տօնեն Նոյեմբեր 21 ին:

Թ Թ

Թարոր լեռ

Նազարէթ քաղաքէն ոչ շատ հեռու կը բարձրանայ այս սրբազան լեռը, որ փառաւորուեցաւ Քրիստոսի այլակերպութեամբ ներկայութեամբ Յիսուսի երեք աշակերտներուն՝ Յովհաննէսի, Յակոբոսի եւ Պետրոսի: Այս լեռը կը տարբերի Իսրայէլի ժայռոտ լեռներէն. այն ամբողջովին պատուած է խիտ բուսականութեամբ:

Ժ Ժ

Ժամերգութիւն

Այսպէս կը կոչուի քրիստոնէական ամենօրեայ պաշտամունքը ըստ օրուայ տարբեր աղօթաժամերու: Ներկայիս այդ ժամերը թիւով 9 հասն են՝

Գիշերային, Առաւօտեան, Արեւագալի, 3-րդ ժամի «ժամը 9 Կ.Ա.», 6-րդ ժամի կամ Միջօրէի «ժամը 12», 9-րդ ժամի կամ «ժամը 3 Կ.Ե.», «Ճախորդ երեքը կը կոչուին Ծաշու ժամ»

Երեկոյեան, Խ ա ղ ա ղ ա կ ա ն , Հանգստեան

Հոգեւոր յիշատակումները ունին իրենց յատուկ ժամերը: Օրինակ, Գիշերային ժամի խորհուրդն է հոգեւոր արթնութիւնը, Առաւօտեան ժամին կը յիշատակենք Քրիստոսի յարութիւնը, Արեւագալին՝ մարդու ստեղծումը, 3-րդ ժամին՝ Ադամի յանցանքը եւ Քրիստոսի խաչ բարձրանալը եւ հոգեգալուստը, 6-րդ ժամին՝ Տիրոջ խաչի չարչարանքները եւ Արեւի խաւարումը, 9-րդ ժամին՝ Յիսուսի մահը, Երեկոյեան ժամին՝ խաչէն իջնելը եւ գերեզման դրուիլը, Խաղաղական ժամին՝ դժոխք էջքը եւ հոգիներու ազատագրումը սատանայի կապանքներէն, Հանգստեան ժամին՝ կը հալցենք Տիրոջ պահպանութիւնը յառաջիկայ գիշերուայ ընթացքին:

Վերաքաղ

Նոյր Արարատի գագաթէն կ'իջնէ:

Զրհեղեղէն ետք Նոյի տապանը կանգ կ'առնէ Արարատ լեռան վրայ: Նոյը եւ իր ընտանիքը տապանէն դուրս կ'ելլեն եւ Արարատէն կ'իջնեն: Կը պատմուի որ անոնք հաստատուեցան եւ ապրեցան Արարատ լեռան շրջակայքը: Հոն Նոյը իր զաւակներուն՝ Սեմին, Քամին եւ Յաբեթին հետ գիւղեր կառուցեց: Նոյնպէս կը պատմուի որ երբ Նոյը իջաւ Արարատէն եւ տեսաւ առաջին չոր տարածութիւնը, ան բացագանչեց՝ «Երեւանդ», որ կը նշանակէ այնտեղ երեցաւ, այսպիսով է որ Երեւան քաղաքը ունեցած է իր անունը:

Նոյի իջած առաջին վայրը կոչուեցաւ Նախիջեւան: Իսկ Արարատի լանջերուն խոնաւ մէկ հողամասի վրայ Նոյը տնկեց խաղողի առաջին որթատունկը:

Ան հողագործ էր, կը սիրէր հող մշակել, այգի տնկել եւ այդպիսով նաեւ գեղեցկացնել Աստուծոյ ստեղծած բնութիւնը: Նոյն ու իր ընտանիքը երկար տարիներ ապրեցան այսպէս:

Անոր մահէն ետք շատ ժամանակ

անցաւ, իրեն յաջորդող սերունդները բազմացան ու ցրուեցան աշխարհի բոլոր կողմերը: Անոնք հանգիստ ու խաղաղ կեանք մը կ'ապրէին: Կ'աշխատէին ու լաւ բերք կը հասցնէին: Անոնք չմոռցան Աստուծոյ ուխտն ու Արարատ լեռը, որ բոլորին համար կը համարուէր եւ տակաւին կը համարուի սուրբ լեռ եւ մարդկութեան օրրան:
Արարատը Հայերուն համար:

Արարատ լեռը անելիով հարազատ եւ թանկագին է Հայերուն համար: Ան մեր հայրենի լեռն է: Մեր նախնիները դարերով ապրել են անոր ստորոտի գիւղերուն մէջ: Հայոց Տրդատ Գ. թագաւորը Արարատի սուրբ գագաթէն մեծ քարեր բերած ու զետեղած է Էջմիածնի Մայր Տաճարի հիմքերուն մէջ:

Նշանաւոր գրող եւ մանկավարժ Խաչատուր Աբովեան բարձրացած է Արարատ լեռան գագաթը ու հիացած անոր վեհութեան վրայ: Գրեթէ բոլոր հայոց զինանշաններուն վրայ կ'երեւի Արարատ լեռը:

Նոյը կ'իջնէ Արարատէն

Բաբելոնի աշտարակի շինութիւնը:

Նոյի որդիները եւ թոռները գացին Միջագետք, որ Տիգրիսի եւ Եփրատի միջեւ գտնուող տարածութիւնն էր: Հոն համերաշխ կեանք կ'ապրէին եւ նոյն լեզուն կը խօսէին: Ժամանակի ընթացքին մարդիկ դարձան հպարտ եւ մեծամիտ: Այնքան անձնասէր դարձան որ կ'ուզէին բարձրանալ եւ հասնիլ Աստուծոյ: Այդ նպատակով, անոնք սկսան աշտարակ մը շինել Բաբելոն քաղաքին մէջ: Երբ անոնք աշտարակի պատերը սկսան բարձրացնել, Աստուած շատ զայրացաւ անոնց անհնազանդութենէն եւ գորոզութենէն, ու որոշեց կասեցնել աշտարակի շինութիւնը: Մարդոց տուաւ տարբեր խօսակցութեան լեզուներ որ անոնք զիրար չհասկնան: Շինարարութիւնը դադրեցաւ եւ ձախողեցաւ: Աշտարակը մնաց անաւարտ: Հոն ապրողներէն շատեր հեռացան Բաբելոնէն եւ ցրուեցան աշխարհի բոլոր կողմերը:

Հայկ եւ Բէլ:

Աւանդութիւնը կը պատմէ որ Բէլ անունով հսկայ մը կար Բաբելոնի մէջ, որ կը փորձէր իր իշխանութիւնը բանեցնել հոն ապրող բոլոր մարդոց վրայ: Բաբելոն կ'ապրէր նաեւ Յաբէթի սերունդէն ծնած Հայկը որ քաջ եւ բարի հսկայ մըն էր: Ան չուզեց ենթարկուիլ Բէլի եւ հաւաքելով իր գերդաստանը հեռացաւ Բաբելոնէն եւ գնաց

հաստատուեցաւ Արարատի երկիրը: Բէլը զայրացաւ եւ Հայկէն պահանջեց որ վերադառնայ Բաբելոն: Անշուշտ Հայկը մերժեց:

Բէլը իր բանակով արշաւեց դէպի Արարատի երկիր, Հայկի դէմ կռուելու համար: Այս տեսնելով Հայկը եւս հաւաքեց իր զօրքը ու դէմ ելաւ Բէլին: Վաճառ լճին մօտ երկու բանակները իրար հանդիպեցան: Պատերազմէն առաջ Հայկը խօսքը ուղղելով իր կռուողներուն ըսաւ՝ «Երբ Բէլի բանակի դէմ գտնուիք, հարուածեցէք հոն ուր Բէլը կանգնած է: Կամ մենք կը զոհուինք եւ մեր տոհմը Բէլի ծառայ կը դառնայ եւ կամ մենք կը յաղթենք եւ Բէլն ու իր բանակը կը փախչին:»

Պատերազմը սկսաւ, երկու կողմերէն շատ զոհեր եղան, բայց բանակները տակաւին կը շարունակէին կռուիլ: Հսկաներով շրջապատուած Բէլը փորձեց պահուրտիլ մինչեւ օգնական զօրքերը հասնին Բաբելոնէն, սակայն Հայկը հասկցաւ անոր միտքը, արագ մօտեցաւ անոր, նետեց իր մեծ աղեղը եւ սպաննեց Բէլը:

Բէլը ինկաւ գետին: Այս տեսնելով Բէլի զինուորները փախան եւ Հայկն ու իր բանակը յաղթական դուրս եկան այս պատերազմէն: Անոնք պաշտպանեցին իրենց ընտանիքներն ու տոհմերը եւ փրկեցին անոնց ազատութիւնն ու պատիւը:

Այդ օրուրնէ սկսեալ մեր երկիրը կոչուեցաւ Հայկ Նահապետի անունով՝ Հայք, ասինքն Հայաստան:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Հոկտեմբեր ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

Կ'իրիկնանար, Արձակէ՛, գտնեն, ամալի,
ուտելիքը, հաց, ձուկ, բաւականաչափ
Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. Բ. 405
2. Գ. Աստուածաշունչը
3. Մեսրոպ Մաշտոց
4. Վաղարշապատ
5. Դ. Ներսէս Շնորհալի
6. Դ. Գրիգոր Նարեկացի
7. Շապիկ
8. զոհ
9. ա. Հինգ հաց եւ երկու ձուկ
10. Գ. 12

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. Բ. 405
2. ա. Հինգ հագարին կերակրումը
3. Դ. Թորոս Ռոսլին
4. Ծանաչել զիմաստութիւն եւ զխրատ,
իմանալ զբանս հանճարոյ

5. Հոկտեմբեր 26

6. Գ. Աճապարանքով եղած
թարգմանութիւն
7. Հաւատով խոստովանիմ
8. Բ. Առակներ
9. Դաւիթ Անյաղթ, Մովսէս Քերթով
10. Դ. Շաբաթ

Երկրորդականի անկիւն

1. Բ. 405
2. Բ. Զատկուան յաջորդող Կիրակին
3. Մատթէոս, Մարկոս, Դուկաս,
Յովհաննէս
4. Աստուծոյ Որդիին՝ Յիսուսի
5. Մեսրոպ Մաշտոց, Եղիշէ, Դաւիթ
Անյաղթ, Մովսէս Քերթով, Գրիգոր
Նարեկացի, Ներսէս Շնորհալի
6. Մեսրոպ Մաշտոց եւ Եղիշէ
7. Եղիշէ
8. Գրիգոր Նարեկացի
9. Ներսէս Շնորհալի
10. Դաւիթ Անյաղթ

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

ա	թ	դ	բ	զ	ը	է	գ	ե
է	ը	բ	զ	գ	ե	գ	ա	դ
ե	զ	գ	ա	դ	է	բ	ը	թ
դ	ե	է	ը	բ	գ	թ	զ	ա
ը	բ	թ	ե	ա	զ	դ	է	գ
գ	ա	զ	թ	է	դ	ե	բ	ը
բ	գ	ե	դ	ը	զ	ա	թ	է
զ	դ	ը	է	թ	ա	գ	ե	բ
թ	է	ա	գ	ե	բ	ը	դ	զ

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն
լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը
պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

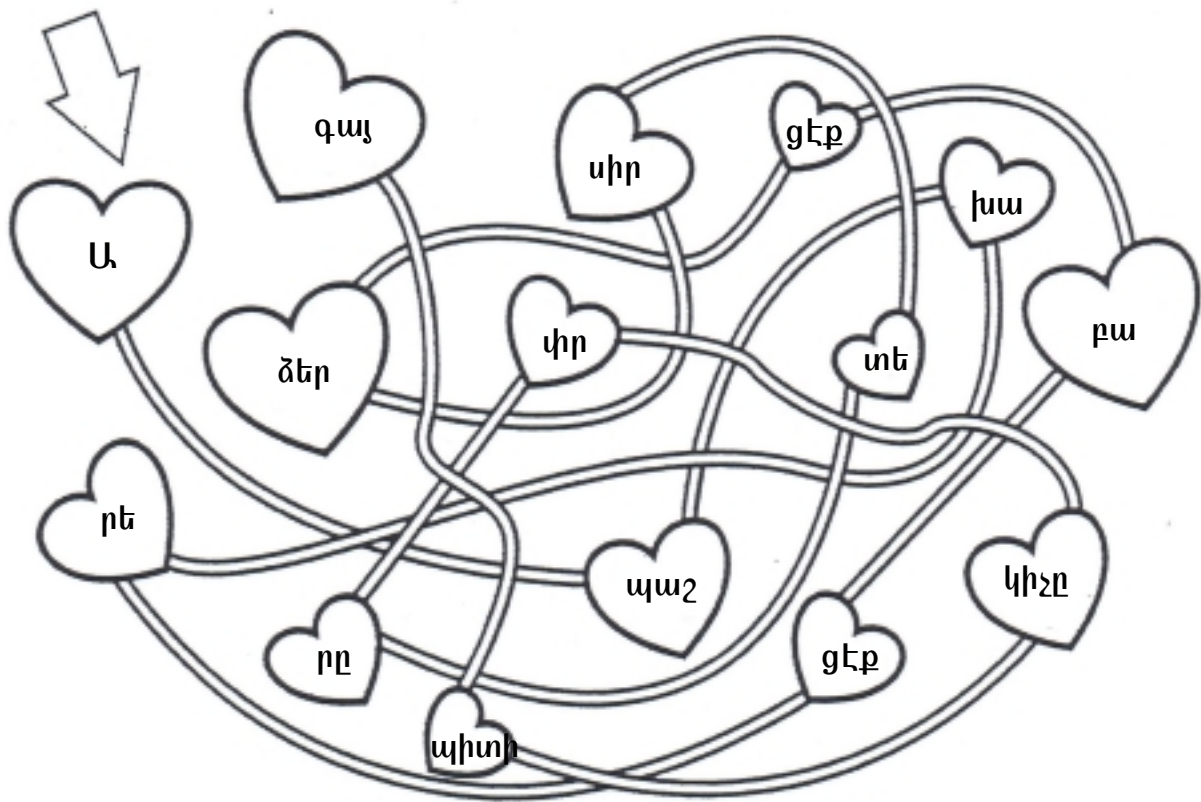
է		գ		զ			ա	
		ա	գ		է			
դ			բ		ա			է
	գ		զ	է		բ	թ	
	թ	է				ե	դ	
	զ	ե		ա	դ		է	
ե			ա		գ			թ
			է		զ	դ		
	է			թ		ա		բ

Յովհաննէս Մկրտիչի Քարոզութիւնը

Ղուկաս 3:1-20

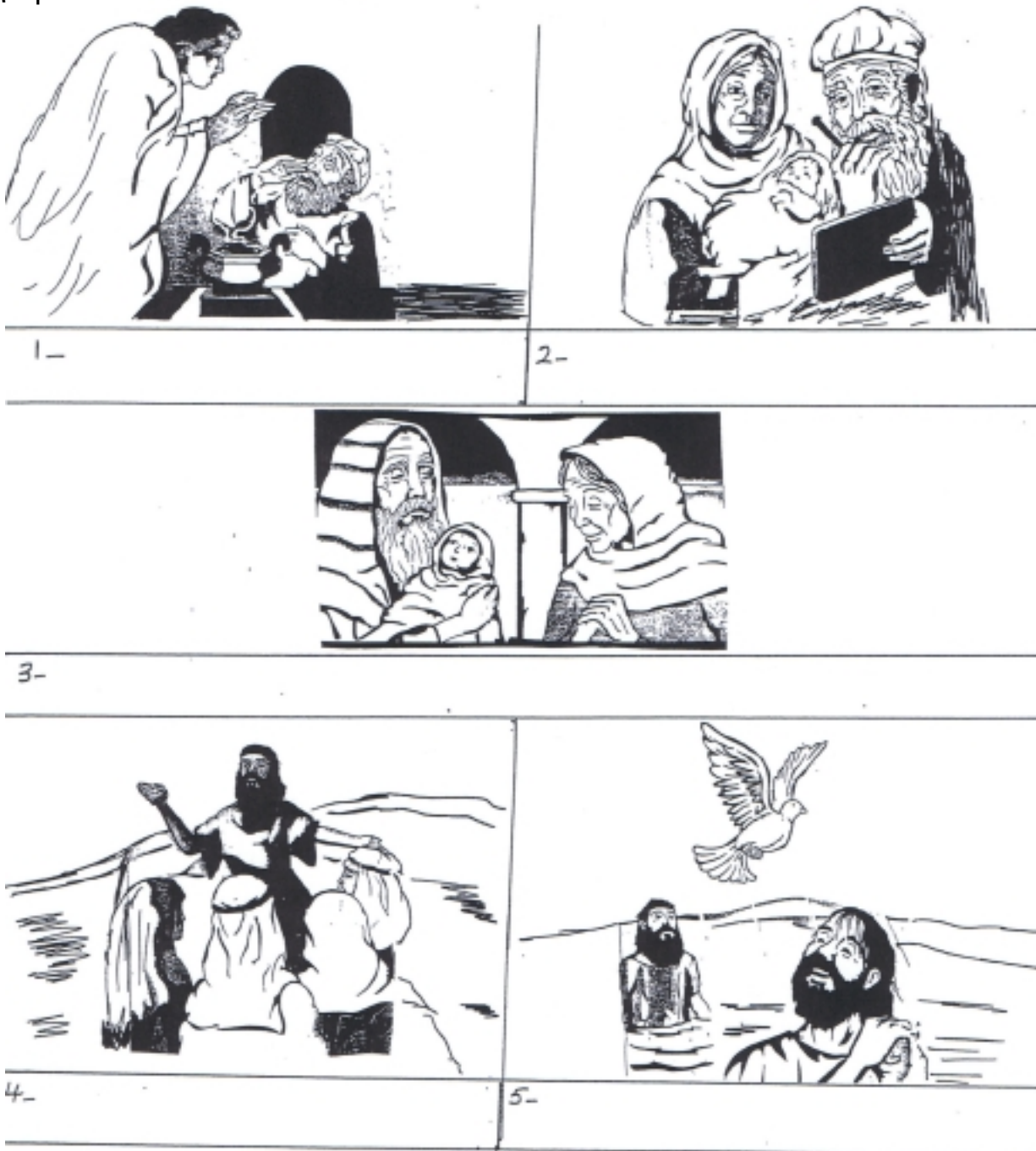
Յովհաննէս Յորդանան գետին եզերքը գտնուող բոլոր շրջանները երթալով՝ կը քարոզէր ապաշխարել եւ մկրտուիլ, որպէսզի Աստուած մեղքերու թողութիւն տայ:

Սիրտերուն մէջի բառերը գրեցէք գծիկներուն վրայ եւ տեսէք թէ ի՞նչ կ'ըսէր Յովհաննէս Մկրտիչ իր հետետորդներուն:

Յովհաննէս Մկրտիչ

Ղուկաս 1-3

Ծիշդ կարգով նկարներուն տակ ընդօրինակէ՝

- 1 – Դուն ես իմ սիրելի Որդիս. Քեզի հաճեցայ: Ղուկաս 3:22
- 2 – Զաքարիա, մի վախճար, Աստուած լսեց աղօթքդ: Ղուկաս 1:13
- 3 – Յովհաննէս պիտի կոչուի: Ղուկաս 1:60
- 4 – Ասկէ ետք գործով ցոյց տուէք թէ ապաշխարած էք: Ղուկաս 3:8
- 5 – Եւ դուն զաւակս, Բարձրեալին մարգարէն պիտի կոչուիս եւ Տիրոջ առջեւէն պիտի քալես, անոր ճամբան պատրաստելու: Ղուկաս 1:76

Զաքարիայի Օրհներգությունը

Ղուկաս 1: 67-80

Յովհաննէսի հայրը՝ Զաքարիան, Սուրբ Հոգիով լեցուած մարգարէացաւ,
ըսելով՝

Եւ դուն զաւակս,
Բ _____

Գրեցէք բոլոր թիւ 1-երու գիրերը
գծիկներուն վրայ կարգով, ապա թիւ
2-ները, թիւ 3-ները եւ մինչեւ թիւ
6-երը եւ գտէք Զաքարիայի
մարգարէութիւնը իր զաւակին՝
Յովհաննէսին համար:

1 Բ	2 ւ	3 ե	4 ւ	1 ա	5 ա	3 լ	6 ւ
3 Տ	1 ր	4 ի	2 ի	5 ն	1 ձ	3 ի	6 ա
4 տ	3 ր	1 ր	5 ո	2 տ	6 տ	1 ե	3 ո
2 ի	3 ջ	4 ի	1 ա	5 ր	3 ա	6 ր	1 լ
5 ճ	1 ի	3 ռ	4 ք	2 կ	1 ն	3 ջ	2 ո
3 ե	2 չ	1 մ	5 ա	1 ա	3 լ	2 ո	4 ա
1 ր	4 լ	2 լ	1 գ	3 է	5 մ	6 ա	6 ս
1 ա	5 բ	6 տ	2 ի	4 ե	1 ր	6 ե	3 ն
6 լ	2 ս	5 ա	6 ռ	1 է	4 ս	1 ն	5 ն

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Ամբողջացո՛ւր ըստ Մատթեոսի Աւետարանին 2.1-6

Քրիստոսը, արեւելքէն, Երուսաղէմ, Հերովդէս, աւագ,
ուսուցիչները, Բեթլեհէմ, աստղը, երկրպագելու,
վրդովեցաւ,
Եւ ահա ----- մոգեր եկան ----- եւ
հարցուցին.

- Ո՞րն է Հրեաներու նորածին թագաւորը. մենք տեսանք
անոր ----- արեւելքի մէջ եւ եկանք ----- իրեն:
Երբ ----- թագաւոր լսեց ասիկա -----, եւ
իրեն հետ՝ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչները: Կանչեց ժողովուրդի
----- քահանաներն ու Օրէնքի ----- եւ հարցուց
անոնց, թէ ո՛ր պիտի ծնէր -----:
Անոնք պատասխանեցին.

- Հրէաստանի ----- քաղաքին մէջ, որովհետեւ
Միքիա մարգարէն այսպէս գրած է.

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Որո՞ւ տօնը այս տարի կը
տօնենք Նոյեմբեր 1 ին:
ա.- Ս. Յովհաննէս Ոսկեբերան
Հայրապետ
բ.- Ս. Գէորգ
գ.- Ս. Սարգիս
դ.- Բոլոր սուրբերուն

2.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Ս.
Գաբրիէլ եւ Ս. Միքայէլ
Հրեշտակապետներուն տօնը:
ա.- Նոյեմբեր 1
բ.- Նոյեմբեր 8
գ.- Նոյեմբեր 15
դ.- Նոյեմբեր 22

3.- Ըսէ հետեւեալը մէկ բառով:
Ոսկի Բերան Ունեցող

4.- Յիսուսի աշակերպութիւնը ո՞ր
լերան վրայ տեղի ունեցաւ:
ա.- Արարատ
բ.- Արագած
գ.- Մասիս
դ.- Թաբոր

5.- Ըսէ հետեւեալը մէկ բառով:
Հոն ուր Միածինը իջաւ

6.- Յիսուսի առաքեալներէն որո՞նց
տօնը կը տօնենք այս տարի Նոյեմբեր
29 ին:

ա.- Թադէոս եւ Բարթողոմէոս
բ.- Յովհաննէս եւ Յակոբոս
գ.- Անդրէաս եւ Փիլիպպոս
դ.- Թովմաս եւ Մատթէոս

7.- Նոյեան տապանը ո՞ր լերան
վրայ կանգ առաւ:
ա.- Արարատ
բ.- Արագած
գ.- Մասիս
դ.- Թաբոր

8.- Ո՞ր երկու գետերուն միջեւ կը
գտնուի Միջագետքը:
ա.- Եփրատ եւ Տիգրիս
բ.- Եփրատ եւ Արաքս
գ.- Արաքս եւ Տիգրիս
դ.- Արաքս եւ Յորդանան

9.- Յովհաննէս Մկրտիչ ո՞ր գետին
եզերքը կը քարոզէր:
ա.- Եփրատ
բ.- Արաքս
գ.- Տիգրիս
դ.- Յորդանան

10.- Ի՞նչ է Յովհաննէս Մկրտիչի
հօրը անունը:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Այս տարի ի՞նչ տօն տօնեցինք

Նոյեմբեր 1 ինչ:

ա.- Ս. Յովհաննէս Ոսկերեան

Հայրապետ

բ.- Ս. Գէորգ

գ.- Ս. Սարգիս

դ.- Ամենայն Սրբոց

գ.- Նոյեմբեր 18

դ.- Նոյեմբեր 23

2.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Ս.

Առաքեալներու Անդրէասի եւ

Փիլիպպոսի տօնը:

ա.-Նոյեմբեր 1

բ.- Նոյեմբեր 3

գ.- Նոյեմբեր 15

դ.- Նոյեմբեր 20

7.- Վաղարշապատ քաղաքը աւելի
ծանօթ է ուրիշ անունով մը: Ի՞նչ է
այդ անունը:

Ս. -----ն

8.- Յիսուսի հետեւեալ
առաքեալներէն ո՞վ Իր հետը չէր
Ալլակերպութեան ընթացքին:

ա.- Յովհաննէս

բ.- Յակոբոս

գ.- Պետրոս

դ.- Անդրէաս

3.- Յիսնակը քանի՞ օր է:

ա.- 50

բ.- 5

գ.- 25

դ.- 55

9.- Ամբողջացո՞ւր հետեւեալ
ժամերգութիւններուն անունները:

4.- Ի՞նչ կը նշանակէ Հրեշտակ բառը

Դ-----ն կամ Պ-----ր կամ

Ս-----կ

ա.- Գիշ-----ն

բ.- Առա-----ն

գ.- Արեւ-----

դ.- Խ-----ն

5.- Ո՞ր հրեշտակը աւետեց Մարիամ
կոյսին Յիսուս Քրիստոսի Ծնունդը:

Գ-----

10.- Ո՞ր աշտարակի շինութեան
ընթացքին մարդոց լեզուները
խառնուեցան:

--բ-----

6.- Այս տարի ե՞րբ կը սկսի Յիսնակի
պահքը

ա.-Նոյեմբեր 16

բ.- Նոյեմբեր 17

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Երկրորդականի անկիւն

1.- Ըստ Առակաց 22.6 ին երբ
պէտք է կրթել մանուկը:

Ինչո՞ւ

2.- 2008-ը ինչի՞ տարի հռչակուած
է Արամ Վեհափառին կողմէ:

3.- Ի՞նչ տօն է Նոյեմբերի առաջին
Ծաբաթը:

4.- Ի՞նչ կը նշանակէ Հրեշտակ
բառը

ա.- Դ-----

բ.- Պ-----

գ.- Ս-----

դ.- Ա-----

5.- Հրեշտակները ունին տարբեր
անուններ: Յիշէ՛ երկուքը:

ա.- Ս-----

բ.- Ք-----

6.- Մատթէոսի 1.23 համարը «Ահա
կոչսը պիտի յղանայ եւ որդի մը ծնի,
եւ զայն պիտի կոչեն Էմմանուէլ» Հին
կտակարանի ո՞ր համարէն մէջքերում
մըն է:

ա.- Եսայի 7.14

բ.- Միքա 7.14

գ.- Սիրաք 7.14

դ.- Ամբակում 7.14

7.- Ո՞ր նշանաւոր գրող եւ
մանկավարժը բարձրացած է
Արարատ լեռան գագաթը:

Խ----- Ա-----

8.- Ծարքով գրէ՛ ինը
ժամերգութիւններուն անունները:

ա.- Գ.....

բ.- Ա.....

գ.- Ա.....

դ.- Ե.....

ե.- Վ.....

զ.- Ի.....

է.- Ե.....

Ը.- Խ.....

Թ.- Հ.....

9.- Այս տարի երբ է Սբ. Յակոբը:

ա.- Դեկտեմբեր 16

բ.- Դեկտեմբեր 13

գ.- Դեկտեմբեր 14

դ.- Դեկտեմբեր 15

10.- 2008 ը մեր եկեղեցույ
հիմնադրութեան քանի՞երրորդ ամեակն
է:

ա.- 25

բ.- 50

գ.- 75

դ.- 100

Ծարունակուած էջ 2-էն

Նոր մեթոտը, որ մեր ժողովուրդը պիտի համախմբէ լայնատարած հովանոցի մը տակ, իր բոլոր թելերով ու տարբեր հոսանքներով, հայու քրիստոնէութեան վերարժեւորումն է, անոր պարփակած բարոյական արժէքներով, որոնք վեր կը մնան ժամանակէն: Հայաստանին առաջին քրիստոնէայ պետութիւնը ըլլալուն լոգունքը նուազ քան տասնամեակ մը առաջ, ճշոց մը եղաւ պարզապէս, որուն ցաւի թէ ուրախութեան կանչ ըլլալը ոչ ոք կրցաւ գնահատել տակաւին:

Այս բոլորը անոր համար, որ եթէ կրօնական դաստիարակութեան, բառացիօրէն կրօնի դասաւանդման տրուած ըլլար իր արժանապատիւ տեղը հայ աշակերտին դասացուցակին մէջ, վստահաբար աւելի խորունկ տպաւորութիւն պիտի գործէր եւ ազդեցութիւն ունենար իւրաքանչիւր դէպք մեր ժողովուրդի կեանքէն ներս, որ կապուած ըլլար կրօնի ճամբով մեր հայկական ինքնութեան ամրապնդման:

Հակառակ անոր որ կրօնին նիւթը թերեւս «անփոփոխ» նիւթ նկատուի, որովհետեւ կարելի է առարկել, որ Աստուածաշնչական ճշմարտութիւնները անփոփոխելի են, սակայն անոնց մատուցման կերպը, արտաքին տեսքը, օգտագործուած բառապաշարը եւ լեզուամտածողութիւնը մնայուն կերպով փոփոխութեան կարիքը ունին: Աստուածաշունչը մեծագոյն օրինակն է անոր, երբ ժամանակ առ ժամանակ նոր թարգմանութիւններով, տուեալ ժողովուրդին աւելի մատչելի լեզուով կը մատուցուի: Կրօնի դասագիրքը եւս այդ տեսական փոփոխութեան առարկայ պէտք է ըլլայ, եթէ կ'ուզենք ճիշդը սորվեցնել, հասկընալի դարձնել, ու այժմեականացնել ըսել ուզուածը:

Կրօնի ուսուցիչներու պատրաստութեան կեդրոն մը, ծրագիր մը, կամ այլ միջոց մը, տեղական մակարդակի վրայ, թէ կեդրոնացեալ ձեւով՝ անհրաժեշտ է, յագեցնելու համար տակաւ աճող կարիքը, որ սովի վերածուելու կանխանշաններ ցոյց կու տայ արդէն: Բնականաբար հաւատքը չի մեռնիր մարդոց սրտին մէջ, սակայն զայն մանուկին փոխանցելը ուրիշ բան է, քան պարզապէս զայն իր սրտին մէջ ունենալը:

Բոլոր միւս դասերէն աւելի, կրօնի դասը մանկավարժական ամենէն արդի մեթոտներէն պէտք է օգտուի, նախ նիւթը սիրցնելու, եւ ապա զայն հեզասահ կերպով փոխանցելու համար աշակերտին: Օրինակը, պատկերաւոր գուգորդումները, լսատեսողական բաժինը եւ աշակերտներուն կողմէ նիւթին թատերական ներկայացումը՝ բաշխուած դերերով, դասագիրքէն եւ ուսուցչէն աւելի տպաւորութիւն կը գործեն, եւ աւելի դիւրաւ ալ կը սորվեցնեն դասը:

Հաւատքը փոխանցելու հաւա՛տք, տեսիլք ու նուիրում, անցնող սերունդին համար գոյապայքարի ամուր կռուաններ էին, եւ այս նիւթը սիրողաբար դասաւանդող ուսուցիչներ բաւարար կարելի էր գտնել: Սակայն հիմա, մասնագիտական նիւթ է նաեւ կրօնի դասաւանդումը, իր ընկերային, հոգեբանական, մարդասիրական, ու ծիսական-պաշտամունքային երեսներով: Մարդու ներաշխարհին եւ աներեւոյթ աշխարհի իրականութեան հետ հաղորդուելու այս նիւթը, շատ աւելի մասնագիտութիւն կ'ենթադրէ, քան այլ նիւթեր:

Վաղուան մարդը, եւ քրիստոնէայ հայը, տան հոգեւոր ու բարոյական մթնոլորտին մէջ կը դաստիարակուի, կրօնի դասապահին ընթացքին կը կոփուի, եւ վարած քրիստոնէական կեանքին ընթացքին կը յղկուի:

ԳՐԻԳՈՐ Ծ. ՎՐԴ. ԶԻՖԹԵՆԱՆ

www.sourphagop.org/mashdots

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Դեկտեմբեր 2008 (ԺԶ տարի թիւ 4)

Մեր Եկեղեցւոյ
Յիսնամեակը:

Այս տարի
Հայաստանեայց
եկեղեցին Դեկտեմբեր
14-ին կը տօնէ Սուրբ
Յակոբի տօնը: Էջ 3

Ամսուան Համարը

«Սուրբ Հոգիին
արդիւնքներն են՝ սէր,
ուրախութիւն,
խաղաղութիւն,
հանքերատարութիւն,
ազնութիւն, բարութիւն,
հաւատարմութիւն,
հեզութիւն,
ժուժկալութիւն:»

Գաղատացիներուն
5.22-23

Այս Թիւով՝

Խմբագրական՝ Էջ 2

2008-ի Գնահատականը
Բացատրական բառարան Էջ 3 - 4

Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ,
Ս. Աբգար Ա. Քրիստոնեայ
թագաւոր, Ս. Ստեփանոս
ճախավկայ, Որոտման որդիք

Եկեղեցական բառարան: Էջ 5

Ի՞նչ կը նշանակէ Իղ, Լոյս,
Խաչվառ

Վերաբաղ Էջ 6-7

Աբրահամ ճահապետ, Իսահակ
եւ Յակոբ

Յովսէփ, Յովսէփ Եգիպտոսի
մէջ

Խաղերու բաժին Էջ 8-11

Եզակի գիրեր:

Յիսուսի Մկրտութիւնը:

Սէր թշնամիին հանդէպ:

Յիսուս տասը բորոտները կը
բուժէ:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը:
Էջ 12-15

Լուրեր Կիրակնօրեայ Դպրոցներէն՝
Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց
Կիրակնօրեայ Դպրոցներու մանուկները:
Էջ 16

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակույթ

2008-ի Գնահատականը

Արդեն հասեր ենք 2008 թուականի վերջին ամսուան: 335 օրեր անցեր են այն նոր տարուան օրէն երբ մենք մեր յաջորդ տարուան համար մեր որոշումները կայացուցինք, ու մեր թիրախներ հաստատեցինք ըլլան անոնք անձնական, ընտանեկան կամ հաւաքական: Օրերը կ'անցնին եւ մենք պէտք է պատրաստուինք 30 օրեր ետք գնահատական մը ընելու գիտնալու համար թէ որքանո՞վ յաջողեցանք կամ ձախողեցանք 2008-ին: Առանց գնահատականի, կայացած որոշումները անիմաստ են:

Սակայն գնահատական մը կարելի է ընել միայն երբ կարելի է սահմանել թիրախը եւ չափել այդ թիրախը նուաճելու յաջողութեան տոկոսը: Երբ կարելի չէ չափել, անկարելի է գնահատել:

Ինչպէս տեղեակ էք, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետը՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս 2008 թուականը «Քրիստոնէական Դաստիարակութեան Տարի» հռչակեց: Իր Կոնդակին մէջ Կիրակնօրեաներուն առնչութեամբ հետեւեալը գրած է Վեհափառը. «Կիրակնօրեայ վարժարաններու ներկայ ցանցը անհրաժեշտօրէն կարիքը ունի վերաշխուժացման: Այս մարզէն ներս աշակերտութեան թիւի նուազում եւ ընդհանուր հետաքրքրութեան պակաս մը կը նշմարենք: Կիրակնօրեայ վարժարանին դերը անփոխարինելի է, որպէս ամբողջացուցիչ ընտանիքի ու դպրոցի կողմէ ջամբուող Կրօնական դաստիարակութեան: Մեր սպասումն է, որ մեր թեմերը վերակազմակերպումի ենթարկեն եկեղեցիներու ու դպրոցներու կողքին գործող Կիրակնօրեայ վարժարանները: Մեր հայրական ջերմ թելադրանքն է, որ մեր ծնողները իրենց զաւակները եւ դպրոցները իրենց աշակերտները առաջնորդեն Կիրակնօրեայ վարժարան»:

Որքանո՞վ թեմերը վերակազմակերպումի ենթարկեցին Կիրակնօրեայ Դպրոցները: Որքանո՞վ ծնողները իրենց զաւակները եւ դպրոցները իրենց աշակերտները առաջնորդեցին Կիրակնօրեայ Դպրոց: Գործնական ի՞նչ միջոցներու պիտի դիմուի տարուան վերջին ամսուան ընթացքին կամ անկէ անդին ամբողջացնելու համար այն ինչ որ անաւարտ մնայ մինչեւ տարեվերջ:

Երբ յստակ չէ թէ ո՞ր կ'երթանք, որեւէ ճամբայ սխալ չի սեպուիր:

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի

կամաւոր խմբակը

Վէրժին Գիւլթաննեան, Թամար Գիզիրեան, Գարու Մանուկեան, Յասմիկ Նաճարեան, Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Դեկտեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց

- Կիր. 7 Գ. Կիրակի Յիսնակաց Պահոցն**
 Ծբթ. 13 Սուրբ Յակոբ Մծբնայ հայրապետ
Կիր. 14 Դ. Կիրակի Յիսնակաց Պահոցն
 Ծբթ. 20 Ս. Աբգար Ա. Քրիստոնեայ
 թագաւոր
Կիր. 21 Ե. Կիրակի Յիսնակաց Պահոցն
 Գշ. 23 Սուրբեր Դաւիթ Մարգարէին եւ
 Յակոբ Տեառնեղբայր
 Առաքեալին
 Եշ. 25 Ս. Ստեփանոս ճախավկայ
 «ճախասարկաւագ եւ առաջին
 մարտիրոս»
 Ծբթ. 27 Ս. Առաքեալներ Պետրոս եւ
 Պօղոս
Կիր. 28 Զ. Կիրակի Յիսնակաց Պահոցն
 Բշ. 29 Որոտման որդիք Ս. Յակոբ
 Առաքեալ եւ Ս. Յովհաննէս
 Աւետարանիչ

Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ

Ե՞րբ կը Տօնենք

Սուրբին յիշատակի օրը կանուխէն հաստատուած է Հայ Առաքելական եկեղեցոյ տօնացոյցին մէջ ու կը տօնուի ամէն տարի Յիսնակի երրորդ Կիրակի Օրուան յաջորդող Ծաբաթ օրը: Այս կը նշանակէ թէ Սուրբ Յակոբին Տօնը կը յիշատակենք Դեկտեմբեր 12-18 օրերուն մէջ հանիպող Ծաբաթ օրը:

Սուրբ Յակոբի կեանքը

Սուրբ Յակոբ ծնունդով ասորի էր եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի հօրաքրոջ որդին եւ Պարթեական տոհմէն: Անոնք միասին դաստիարակուած էին Կեսարիոյ մէջ: Ս. Յակոբ որոշ ժամանակ ապրեր է Պարսկաստանի արքունիքին մէջ, սակայն հետագային կ'ընտրէ ճգնաւորի կեանքը եւ Սուրբ Հոգիին ներգործութեամբ կ'ուղուի Մծբին քաղաքի վանքերէն մէկը Մարուգէ ճգնաւորի մօտ: Ան մասնակցած է Նիկիոյ մէջ կայացած տիեզերական ժողովին 325 թուականին: Մծբինի աթոռին համար ձեռնադրուած է եպիսկոպոս, որ գուշակուած էր Մարուգէն ճգնաւորին կողմէ: Հայ մատենագրութեան մէջ յայտնի են իր 22 ճառերէ բաղկացած «Զգօն» գիրքը:

Ս. Գրիգոր ճարեկացին հիացող մը եղած է Յակոբ Մծբնայ Հայրապետին, որուն նուիրած է իր ներբողական գրութիւններէն մէկը: Սուրբ Յակոբին նուիրուած «Յաղթող եւ Սուրբ Հայրապետ» անունով գեղեցիկ շարական մը գրուած է: Այս շարականը հաւանաբար գրուած է այն դէպքին առթիւ ուր կը պատմուի թէ պարսիկ Շապուհ Բ. թագաւորը աշխարհաժաւալ իր արշաւանքներու ընթացքին կը հասնի Մծբին որ կը պաշարէ 70 օրեր շարունակ: Շնորհիւ Սուրբ Յակոբի քաղաքին ներսէն կազմակերպած միջոցառումներուն, ան անկարող կ'ըլլայ գրաւել Մծբինը: Այդ յաղթանակին առթիւ Ս. Ներսէս Շնորհալի կը ձօնէ իր այդ շարականը:

Ս. Աբգար Ա. Քրիստոնեայ թագաւոր

Ս. Աբգար, ըստ աւանդութեան՝ Ա. դարու անդրանիկ քրիստոնեայ թագաւորը, պարթեւ Արշակունի Արշամի որդին էր։ Իր թագաւորութեան մայրաքաղաքը Եդեսիան էր։ Ըստ Մովսէս Խորենացիի, ան հաջոց թագաւորն էր։ Մովսէս Խորենացին նաեւ կը գրէ թէ Աբգար թագաւոր լսել է Յիսուսի հրաշքներուն մասին եւ հաւատացել է որ Յիսուս ճշմարիտ Աստուծոյ որդին է, եւ նամակ ուղարկած է Յիսուսի որ գայ եւ զինք բժշկէ բորոտութենէ։ Յիսուս կը խոստանայ դրկել իր աշակերտներէն մէկը որ բժշկէ զինք եւ կեանք շնորհէ իրեն եւ իր հետ եղողներուն։ Յիսուսի համբարձումէն ետք, Ս. Թադէոս Առաքեալ կ'ուղուի դէպի Եդեսիա եւ կը բժշկէ Աբգար թագաւորը եւ իր հետ եղողները։ Ասկէ ետք Ս. Թադէոս Առաքեալ կ'ուղուի Աբգար քեռիին որդիին՝ Սանատրուկ Թագաւորի պալատը։ Մեր եկեղեցին Ս. Աբգար թագաւորի տօնը կը յիշատակէ ընդհանրապէս Յիսնակի Ե. Կիրակիին նախորդող Շաբաթ օրը։

Աբգար Թագաւոր
Երեսան, ձեռ. 7361 էջ
213ա, Յայսմաւուրք
XVդ., Տաթև

Ս. Ստեփանոս նախավկայ

Ս. Ստեփանոս անդրանիկ վկան է որ իր արինը թափեց՝ Յիսուս Քրիստոսը Աստուծոյ որդին վկայելով։ Յիսուսի 72 աշակերտներէն մէկը, որ ուրիշ վեց հոգիներու հետ նախնական եկեղեցին (Պետրոս Առաքեալի առաջնորդութեամբ) կարգեց եկեղեցւոյ սեղանի սպասաւոր, այսինքն սարկաւազ։ Նոր Կտակարանի «Առաքեալներու Գործերը» գրքին մէջի 6-րդ գլխուն մէջ կը կարդանք եօթը սարկաւագներուն նշանակուելու եւ Ստեփանոսի ձերբակալութեան պատմութիւնը, իսկ եօթներորդ գլխուն մէջ կը կարդանք իր վկայութիւնը, քարկոծումին մանրամասնութիւնները։ Ստեփանոսի քարկոծումը պահանջողներէն մէկն ալ Սօդոսն էր որ հետագային եղաւ Պօղոս Առաքեալ։ Մեր Եկեղեցին սուրբին յիշատակը կը նշէ Դեկտեմբեր 25ին (կամ 26ին եթէ 25ը Կիրակի կամ պահքի օր է)։

«Ս. Ստեփանոս Նախավկայ» մանրանկար 1450-ի Արծկէի Միմասի ծաղկած ճաշոցէն (Մատենադարան ձեռագիր թիւ 982)

Որոտման որդիք Մարկոսի Աւետարանին 3.16-19 ին մէջ կը գտնենք Յիսուսի տասներկու առաքեալներուն ցանկը Պետրոս, Ջեբեդէոսի որդիները՝ Յակոբոսն ու եղբայրը՝ Յովհաննէսը, որոնք Բոաներգես, այսինքն Որոտացող Մարդիկ կոչեց, Անդրէասը, Փիլիպպոսը, Բարթողոմէոսը, մաքսաւոր Մատթէոսը, Թովմասը, Ալփիէոսի որդին Յակոբոսը, Թադէոսը, Նախանձաւոյզ Սիմոնը եւ Իսկարիոտացի Յուդան, որ զինք մատնեց։

Յովհաննէս Աւետարանիչ ձկնորս էր։ Մինչեւ Յիսուսին հետեւիլը կը հետեւէր Յովհաննէս Մկրտիչին։ Ան Յիսուսի ամենասիրելի առաքեալն էր եւ հետեւեցաւ իրեն մինչեւ Գողգոթա։ Խաչին վրայէն Յիսուս իրեն յանձնեց իր մօրը հոգատարութիւնը։ Իր եղբօր Յակոբոսի եւ Պետրոսի հետ ան դարձաւ Երուսաղէմի եկեղեցւոյ սիւներէն մէկը։ Հետագային իր գործունէութեան վայրը հանդիսացաւ Եփեսոսի եկեղեցին։ Տիրոջ կամբով, Յովհաննէս Առաքեալ միւս առաքեալներէն աւելի երկար ապրեցաւ եւ վախճանեցաւ 94 տարեկանին։ Երբ արդէն շատ ծեր էր, իր քարոզներու ընթացքին շարունակ կը կրկնէր. «Ջաւակներս, սիրեցէ՛ք զիրար»։ Երբ իրեն կը հարցնէին թէ ինչո՞ւ յաճախ այդ բառերը կ'ըսէր. «Այս Յիսուսի պատուիրանն է, Եթէ սէր ունենաք, ուրիշ ոեւէ բանի պէտք չէք ունենար»։ Ան գրեւէ Աւետարան, երեք ընդհանրական նամակներ, եւ յայտնութիւնը։ Յակոբոսն ալ ձկնորս է։ Յակոբոսը շատ եռանդուն էր, գործունէաց, մեծ սէր եւ նախանձախնդրութիւն ունէր Յիսուսի հանդէպ եւ դարձաւ Հրեաներու ատելութեան զոհը։ Ան գլխատուեցաւ Հերովդէս թագաւորի կողմէ 44 թուին, ըլլալով առաջին նահատակը առաքեալներու մէջ։ Հաւանաբար Քրիստոսի հանդէպ իրենց բոցավառ սիրոյ եւ նախանձախնդրութեան պատճառով կոչուեցան Որոտման Որդիք։

Եկեղեցական բառարան

Ի ի

Իղ

Եկեղեցույ մէջ Իղ կը նշանակէ խորհրդակատարութիւններու ու ծիսակատարումի ընթացքին գործածուող օրհնումը իղը: Ասոնց գլխաւորը սրբալոյս Միւռոնն է: Մեր եկեղեցույ մէջ, Միւռոնը միակն է ու միշտ կը գործածուի (բացի ոտնլուայի պարագային ուր պարզ կարագ կը գործածուի): Միւռոնը կրնայ օրհնուիլ միայն Կաթողիկոսին կողմէ: Միւռոնօրհնէք տեղի կ'ունենայ իւրաքանչիւր 7 տարին, եւ իւրաքանչիւր նոր Միւռոնի պատրաստութեան ընթացքին, հին Միւռոնէն ալ կը խառնուի նորին մէջ: Այս Յունիս 2008 ին Անթիլիաս, Լիբանանի մէջ Միւռոնօրհնէք կատարուեցաւ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Արամ Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին կողմէ, եւ Սեպտեմբեր 2008 ին Էջմիածնի մէջ, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին կողմէ:

Լ Լ

Լոյս

«Աստուած լոյս է, ու Անոր մէջը երբեք խաւար չկայ» Կը գրէ Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչը: Առաքեալը այդպէս կ'ըսէ, որովհետեւ իր սրտի մաքրութեան շնորհիւ կը տեսնէ Աստուծոյ փառքը եւ հասեր է իսկական աստուածաճանաչողութեան: Յիսուս ըսաւ «Ես եմ աշխարհի լոյսը: Լոյսը Աստուծոյ խորհրդանշն է եւ այս լոյսէն ճառագայթող շնորհքը կը լեցնէ հաւատացեալներուն հոգին: Մենք քրիստոնեաներս պէտք է միշտ Լոյսի մէջ քալենք, այսինքն՝ ըլլանք բարի գործերու ու առաքինութիւններու մէջ, որպէսզի Լոյսի Որդիներ կոչուինք եւ անդադար վայելենք: Աստուծմէ դէպի մեր սիրտը ճառագայթող երկնային լոյսը:

Խ խ

Խաչվառ

Այսպէս կը կոչուի խոշոր չափեր ունեցող մետաղեայ խաչը որ հին ժամանակ կ'ամրացուէր զօրքերու առջեւէն տարուող դրօշակին ծառայելով իբրեւ զինանշան, կամ ալ՝ երկար ձողի վրայ թափօրին առջեւէն ուղեկցելու համար: Աւանդաբար այս խաչը դրօշէն անբաժան, եւ այս պատճառով դրօշն ալ ունի խաչվառ անունը: Խաչվառին դրօշը ընդհանրապէս երկու կողմերէն կը կրէ Քրիստոսի, Աստուածամօր եւ սուրբերու ասեղնագործ պատկերներ:

Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Խաչվառը 1448 թ.
Ս. Էջմիածնի գանձատուն

Վերաքաղ

Աբրահամ Նահապետ, Իսահակ եւ Յակոբ

Աբրահամ

Նոյն ունէր 3 զաւակ՝ Սեմ, Քամ եւ Յաբեթ: Աշխարհի բոլոր ժողովուրդները անոնցմէ սերած են:

Սեմի յաջորդներէն Աբրահամը, իր կնոջ եւ եղբայրներուն հետ կ'ապրէր Միջագետք: Ան առաքինի եւ բարեպաշտ անձ մըն էր: Ան Աստուծոյ շատ կը սիրէր, ու Անոր նուիրուած եւ հնազանդ էր: Այս տեսնելով Աստուած որոշեց զինք դարձնել իր ցեղի մը նախահայրը: Ժամանակ մը վերջ, Աբրահամը հետեւեցաւ Աստուծոյ պատուէրին եւ իր գերդաստանը հաւաքելով հեռացաւ ու գնաց հաստատուեցաւ Քանան: Հոն անոնք ապրեցան վրաններու տակ, ջուր եւ արօտներ գտնելու համար յաճախ կը տեղափոխուէին մէկ տեղէն միւրը:

Տարիները անցան եւ Աբրահամն ու Սառան ծերացան, սակայն անոնք շատ դժբախտ էին որովհետեւ զաւակ չունէին: Աստուած անոնց տխրութիւնը տեսնելով զաւակ մը պարգեւեց անոնց: Աբրահամ իր զաւակը կոչեց՝ Իսահակ: Աբրահամ շատ ուրախ էր եւ շնորհակալ որ Աստուած իր տոհմը շարունակեց:

Երբ Իսահակ մեծցաւ եւ հասուն մարդ դարձաւ, Աբրահամ անոր տուաւ իր բոլոր ունեցածը:

Հրեշտակը Աբրահամին կը յայտնէ որ որդի մը պիտի ունենայ

Իսահակ եւ Յակոբ

Իսահակը ամուսնացաւ եւ ունեցաւ երկու որդի՝ Եսաւ եւ Յակոբ: Եղբայրները մեծցան: Հայրը շատ կը սիրէր Եսաւին իսկ մայրը կը նախնորէր Յակոբը որ կ'ուզէր իր հօրը մահէն ետք ընտանիքին ղեկավարը ըլլալ: Սակայն ինչպէս ընդունուած էր այդ ժամանակ, այս պաշտօնը անդրանիկ զաւակին կը պատկանէր:

Յակոբ դիմեց խորամանկութեան: Օր մը երբ Եսաւը անօթի ու ծառաւ կը վերադառնայ տուն, Յակոբ անոր կուտայ իր ապուրը եւ փոխարէնը կ'ուզէ անդրանիկ զաւակի իրաւունքը: Եսաւը համաձայնեցաւ:

Անցան տարիներ, Իսահակ շատ ծերացած էր եւ տեսողութիւնը կորսնցուցած, ան որոշեց օրհնել իր անդրանիկ զաւակը՝ Եսաւը. սակայն գաղտնաբար Յակոբ ներկայացաւ հօր: Իսահակ չճանչցաւ Յակոբը եւ անոր օրհնեց իբրեւ իր անդրանիկ զաւակը: Երբ Եսաւը իմացաւ այս պատահածը շատ զայրացաւ եւ որոշեց վրէժը լուծել եղբորմէն: Մօր խորհուրդով Յակոբ փախաւ Միջագետք եւ հոն ապրեցաւ 40 տարի: Ան հոն ամուսնացաւ, ընտանիք կազմեց եւ ունեցաւ տասներկու մանչ զաւակներ եւ մէկ աղջիկ զաւակ:

Մի քանի տարի անց, Յակոբը որոշեց տուն

վերադառնալ: Ճամբան Աստուծոյ կողմէն ան ստացաւ Իսրայէլ անունը: Երբ Յակոբ հասաւ տուն, Եսաւ զինք ընդունեց եւ ներեց իրեն: Յակոբի 12 զաւակներէն յառաջացան 12 հրեական ցեղեր:

«Աբրահամի զոհաբերութիւնը» Երեւան ձեռ. 4778 էջ 1ա Աւետարան 1462 թ. Արճէշ, ծաղկող՝ Կարապետ Բերկրեցի

Յովսէփ

Յակոբ վերադարձաւ հայրական տուն եւ իր զաւակներուն հետ ապրեցաւ հոն: Ան ամէնէն աւելի կը սիրէր իր Յովսէփ զաւակը եւ օր մը անոր նուիրեց գեղեցիկ պատմունճան մը: Եղբայրները սկսան նախանձիլ իրմէ: Անոնք հովիւներ էին եւ յաճախ իրենց անասունները կը տանէին հեռու արօտավայրեր եւ օրերով կը բացակայէին:

Օր մը, երբ Յովսէփ իր եղբայրներուն հաց տարաւ, անոնք խլեցին Յովսէփի պատմունճանը իսկ զինք նետեցին հորի մը մէջ: Քիչ ետք հոնտեղէն կ'անցնէր Եգիպտոս գացող առետրականներու կարաւան մը, եղբայրները անոնց տեսնելով, Յովսէփը հանեցին հորէն դուրս եւ զինք ծախեցին վաճառականներուն 20 արծաթեայ դրամի համար:

Այս բոլորը իրենց հօրմէն պահելու համար, Յովսէփի պատմունճանը թաթխեցին ուլի արեան մէջ եւ ուղղարկեցին իրենց հօր: Հայրը հաւատաց որ գազանները կերած են իր զաւակը եւ շատ տխրեցաւ:

Յովսէփ Եգիպտոսի մէջ

Երկար տարիներ Յովսէփ ապրեցաւ Եգիպտոսի մէջ եւ վարեց ծանր եւ չարքաշ կեանք: Իր ընդունակութեան պատճառաւ ան դարձաւ այդ երկրի կառավարիչը եւ Եգիպտոսի փարաւոնին ամենավստահելի անձը: Ան ամուսնացաւ եւ ունեցաւ 2 զաւակ:

Այդ տարիներուն Եգիպտոս եւ մօտակալ երկիրները սով պատեց: Բայց եգիպտացիները սովահար չեղան որովհետեւ Յովսէփի նախաձեռնութեամբ երկրին մէջ կուտակեր էին շատ ցորեն:

Սովէն փրկուելու համար մօտակալ երկիրներէն կուգային Եգիպտոս ցորեն գնելու: Նոյն նպատակով հոն եկան նաեւ Յովսէփի եղբայրները: Անոնք ներկայացան Յովսէփին: Ան անմիջապէս ճանչցաւ իր եղբայրները եւ շատ օգնեց անոնց: Երբ եղբայրները երկրորդ անգամ մը եւս եկան Եգիպտոս, Յովսէփ չդիմացաւ կարօտին եւ անոնց յայտնեց իր ով ըլլալը: Եղբայրները ուրախացան եւ

փաթթուեցան իրեն: Յովսէփ անոնց ներեց եւ հաշտուեցաւ անոնց հետ:

Այս հանդիպումէն ետք, փարաւոնի հրաւերով Եգիպտոս փոխադրուեցան Յովսէփի հայրը, եղբայրներն եւ անոնց ընտանիքները: Հոս անոնք բազմացան, ապրեցան երկար տարիներ եւ կոչուեցան Իսրայէլացիներ:

Եղբայրները կը վաճառեն Յովսէփը

Եգիպտական Որմնանկար

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Նույններն ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

արեւելքէն, Երուսաղէմ, աստղը,
երկրապագելու, Հերովդէս, Վրդովեցաւ,
աւագ, ուսուցիչները, Քրիստոսը,
Բեթլեհէմ

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. դ. բոլոր սուրբերուն
2. բ. Նույններ 8
3. Ոսկերեան
4. դ. Թաքոր
5. Էջմիածին
6. ա. Ս. Թադէոս եւ Ս. Բարթողոմէոս
7. ա. Արարատ
8. ա. Եփրատ եւ Տիգրիս
9. դ. Յորդանան
10. Զաքարիա

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. դ. Ամենայն Սրբոց
2. գ. Նույններ 15
3. ա. 50
4. Դեսպան, Պատգամաւոր, Սուրհանդակ
5. Գաբրիէլ
6. Նույններ 17
7. Էջմիածին
8. դ. Անդրէաս
9. Գիշերուան, Առաւօտեան,

Արեւագալի, Խաւարման

10. Բաբելոնի

Երկրորդականի անկիւն

1. Իր ճամբան սկսած ատենը, Որպէսզի
երբ ծերանայ՝ անկէ չշեղի:
2. Քրիստոնէական Դատիարակութեան
Տարի
3. Ամենայն Սրբոց
4. Դեսպան, Պատգամաւոր, Սուրհանդակ,
Առաքեալ
5. Սերովբէ, Քերովբէ
6. ա. Եսայի 7.14
7. Խաչատուր Աբովեան
8. ա. Գիշերային
բ. Առաւօտեան
գ. Արեւագալի
դ. Երրորդ
ե. Վեցերորդ
զ. Իններորդ
է. Երեկոյեան
ը. Խաղաղական
թ. Հանգստեան
9. բ. Դեկտեմբեր 13
10. բ. 50

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

է	բ	գ	ե	զ	թ	ը	ա	դ
զ	ը	ա	գ	դ	է	թ	բ	ե
դ	ե		բ	ը	ա	զ	գ	է
ը	գ		զ	է	ե	բ	թ	ա
ա	թ	է	ը	զ	բ	ե	դ	զ
բ	զ	ե	թ	ա	դ	գ	է	ը
ե	դ	ը	ա	բ	գ	է	զ	թ
թ	ա	բ	է	ե	զ	դ	ը	գ
գ	է	զ	դ	թ	ը	ա	ե	բ

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն
լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը
պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

							բ	ա
		գ			է		թ	ը
	բ		դ		ը			
զ					դ		ե	թ
		ե				ը		
դ	է		գ					բ
			ե		ա		ը	
է	ե		ը			զ		
գ	ա							

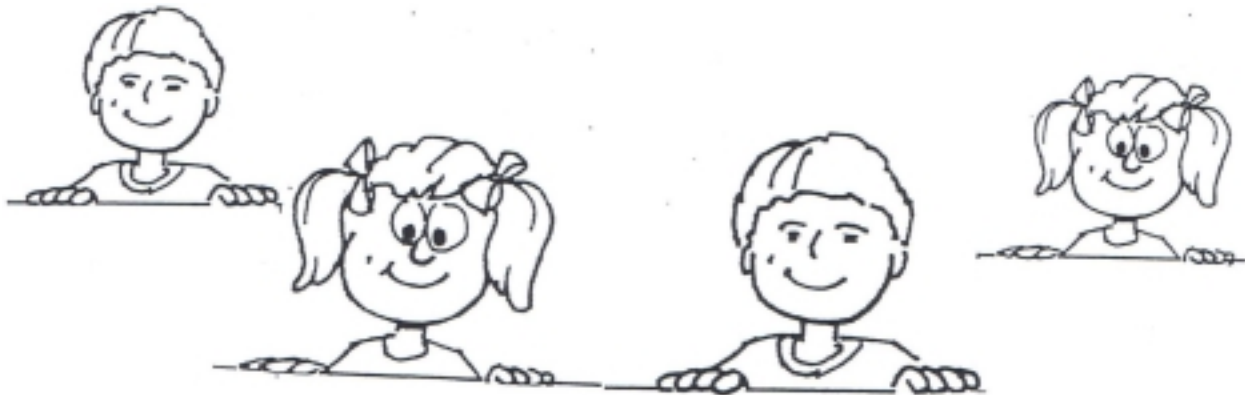
Յիսուսի Մկրտությունը

Ղուկաս 3:21-22

Կէտ ունեցող բաժինը ներկեցէք եւ գտէք թէ ինչ իջաւ Յիսուսի վրայ: Ապա վանդակէն գտէք պահուած բառերը եւ գրեցէք գծիկներուն վրայ:

Ներկայ ամբողջ ժողովուրդը մկրտուելէն ետք՝ Յիսուս ալ մկրտուեցաւ: Երբ կ'աղօթէր, երկինքը բացուեցաւ եւ _____ տեսանելի կերպարանքով _____ պէս իջաւ անոր վրայ: _____ մը լսուեցաւ երկինքէն որ կ'ըսէր - « _____ »:

ՍԷՐ ԹՁՆԱՄԻՅԻՆ ՀԱՆՈՒԷՅ ԴՈՒԿԱՍ 6:27-36

Խառնուած գիրերը ճիշդ կարգով գրէ եւ գտիր Ղուկաս 6:31

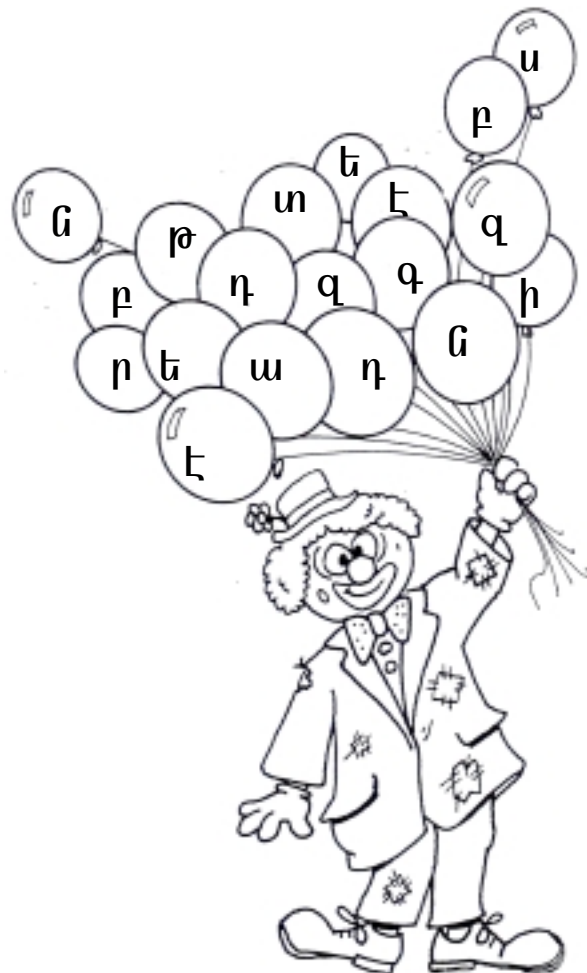
Աշի	րո	քողէկ	րո	զծիե	նենը
ւքոդ	լա	նցնաո	յննըո	ադկիմր	էքրը

[illegible]

**Ջնշէ զոյգ գրուած գիրերը: Մնացած
գիրերով բառ մը կազմէ եւ
ամբողջացուր**

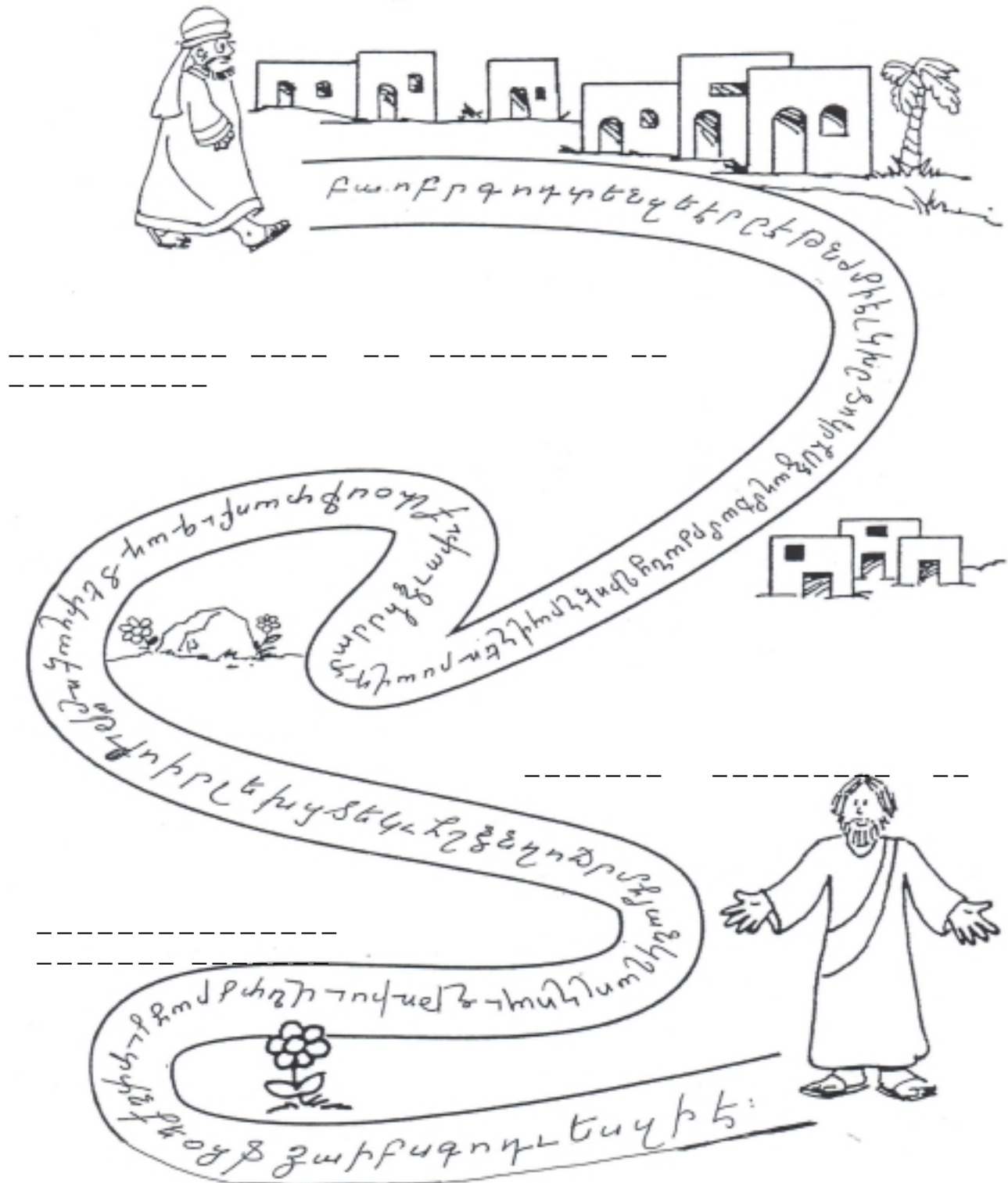
_____ եղեք, ինչպես որ ձեր
երկնաւոր հայրն ալ _____ է:

Ղուկաս 6:28

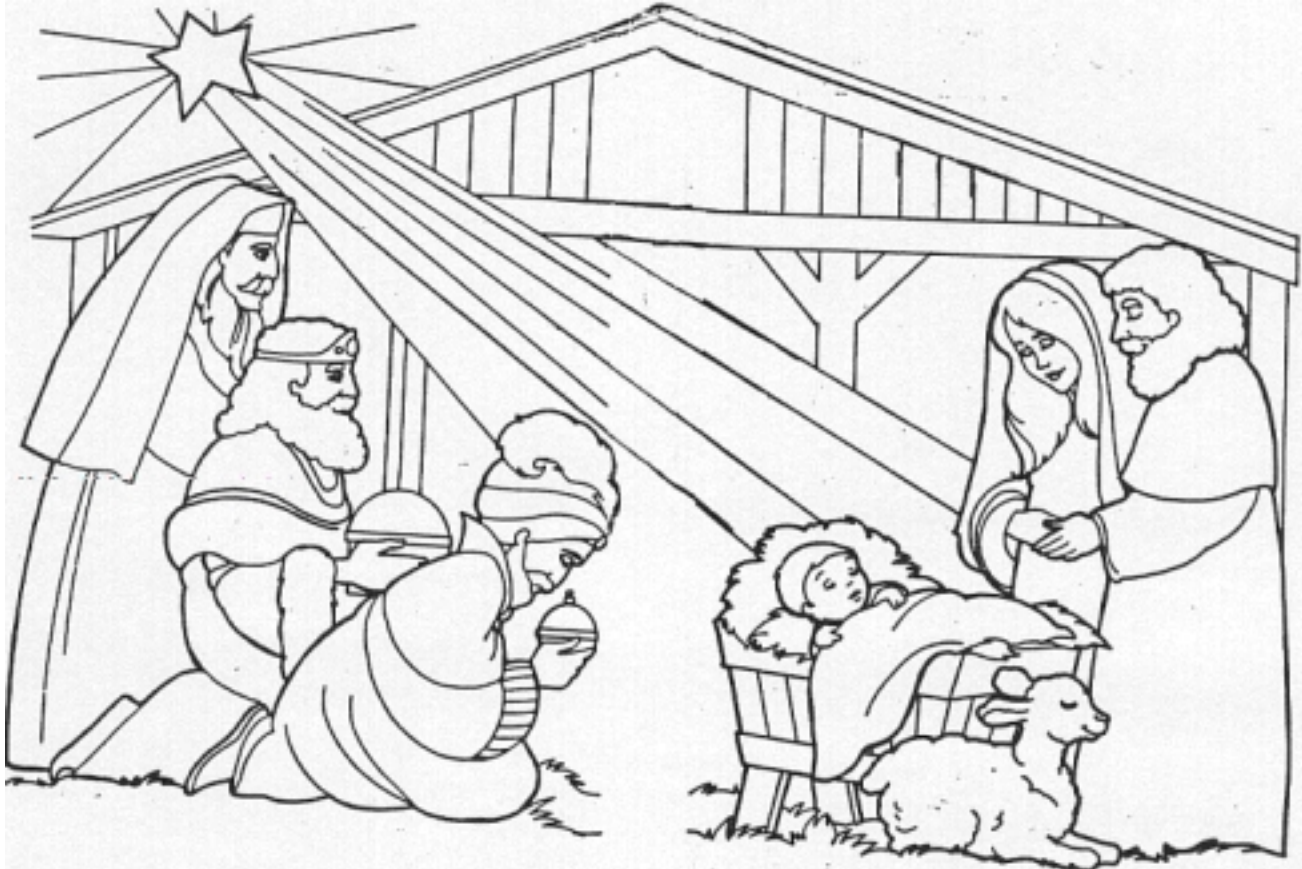

Յիսուս Տասը Բորոտները կը բուժէ
Դուկաս 17:11-19

Երկրորդ գիրեն սկսեալ Այբուբենի գիրերը շարքով գտիր եւ ջնջէ:
Մնացեալ գիրերը գրէ գծիկներուն վրայ եւ տես թէ ինչ պատահեցաւ երբ տաաը բորտոները
բժշկուեցան:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Ամբողջացո՛ւր «Ղուկաս 2.8-14»

Հովիւներ, խաղաղութի՛ւն, Փրկիչը, խանձարուրով, հաճութիւն,
հրեշտակը, աւետիս, Օծեալ

Այնտեղ, դաշտերուն մէջ ----- կային, որոնք գիշերով իրենց հօտերուն պահակութիւն կ'ընէին: Տիրոջ ----- անոնց երեւցաւ եւ Տիրոջ փառքը լոյսի պէս անոնց վրայ ծագեցաւ: Հովիւները սաստիկ վախցան. հրեշտակը ըսաւ անոնց.

- Մի՛ վախճաք, ձեզի ----- մը պիտի տամ, որ ամբողջ ժողովուրդին մեծ ուրախութիւն պիտի պատճառէ: Այսօր, Դաւիթի քաղաքին մէջ ձեր ----- ծնաւ, որ ----- Տէրն է: Հետեւեալը ապացոյց ըլլայ ձեզի.- հոն մանուկ մը պիտի գտնէք՝ ----- փաթթուած եւ մսուրի մէջ դրուած: Եւ յանկարծ այդ հրեշտակին միացաւ երկնաւոր զօրքերու բազմութիւն մը, որ կ'օրհնաբանէր զԱստուած, ըսելով.

«Բարձունքներուն մէջ Աստուծոյ փա՛ռք, ----- երկրի վրայ եւ մարդոց միջեւ ----- »

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1. Յիսուս մանուկը ո՞ր օրը ծնաւ:

ա.- Յունուար 6

բ.- Յունուար 1

գ.- Դեկտեմբեր 31

դ.- Դեկտեմբեր 25

2. Յիսուս Մանուկը ո՞ր քաղաքին մէջ ծնաւ:

ա.- Երուսաղէմ

բ.- Բեթլեհէմ

գ.- Նազարէթ

դ.- Երեւան

3. Ո՞վ էր Հրեաներու Թագաւորը երբ Յիսուս Մանուկը ծնաւ:

ա.- Օգոստոս

բ.- Յուլիոս Կեսար

գ.- Հերովդէս

դ.- Դաւիթ

4. Հովիւները ինչպէ՞ս գիտցան թէ Յիսուս մանուկը ծնաւ:

ա.- Երկնքին մէջ աստղը տեսան:

բ.- Հրեշտակները իրենց լուր տուին:

գ.- Թագաւորը իրենց լուր տուաւ:

դ.- Մոգերը իրենց լուր տուին:

5. Ի՞նչ է Յիսուս մանուկին Մօրը անունը:

— — — — —

6. Մոգերը ինչպէ՞ս գիտցան որ Յիսուս մանուկը ծնաւ:

ա.- Երկնքին մէջ աստղը տեսան:

բ.- Հրեշտակները իրենց լուր տուին:

գ.- Թագաւորը իրենց լուր տուաւ:

Դ.- Հովիւները իրենց լուր տուին:

7. Մոգերը ի՞նչ նուէրներ բերին Յիսուս մանուկին:

ա.- Ոսկի, Արծաթ, Պրոնզ

բ.- Ոսկի, Կնդրուկ եւ Զմուռս

գ.- Գնդակ, Lego, եւ Կաւ

դ.- Գիրք, մատիտ եւ ներկ

8. Յիսուս մանուկին ծնունդէն ետք, Հրեշտակը Հայր Յովսէփին երեւցաւ եւ ըսաւ որ Մանուկը չար թագաւորէն փախցնէ ուրիշ երկիր մը: Ո՞ր երկիրն է այդ:

ա.- Սուրիա

բ.- Լիբանան

գ.- Եգիպտոս

դ.- Իսրայէլ

9. Երբ Յիսուս մանուկը երկու տարեկան եղաւ, իր ծնողքը զինք ո՞ր քաղաքը տարին:

ա.- Երուսաղէմ

բ.- Բեթլեհէմ

գ.- Նազարէթ

դ.- Երիթով

10. Եկեղեցւոյ մէջ գործածուող Իւղին ի՞նչ կըսեն:

— — — — —

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞վ էր առաջին սարկաւագը:

ա.- Ս. Թադէոս

բ.- Ս. Ստեփանոս նախավկայ

գ.- Ս. Պետրոս

դ.- Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ

2.- Մեր դպրոցին անունը ո՞ր

սուրբին անունով է:

ա.- Ս. Յակոբ Մծբնայ հայրապետ

բ.- Ս. Յակոբ Տեառնեղբայր

Առաքեալ

գ.- Որոտման որդի Ս. Յակոբ

դ.- Որոտման որդի Ս. Յովհաննէս

3.- Ս. Պօղոս Առաքեալ Յիսուսի

12 Առաքեալներէն մէկն էր:

ա.- Այո

բ.- Ոչ

4.- Այս գիրքերէն որո՞նք մէջ

կրնանք կարդալ Ս. Ստեփանոսի

մասին:

ա.- Մաթէոսի Աւետարան

բ.- Դուկասի Աւետարան

գ.- Մարկոսի Աւետարան

դ.- Առաքեալներուն գործերը

5.- Ո՞վ էր առաջին քրիստոնէայ

թագաւորը:

Ս. — — — — — թագաւոր

6.- Ըսէ՛ մէկ բառով: Խոշոր չափեր ունեցող մետաղեայ խաչ երկար ձողի վրայ եւ դրօշ Քրիստոսի, Աստուածամօր եւ սուրբերու ասեղնագործ պատկերներով թափօրին առջեւէն ուղեկցելու համար:

— — — — —

7.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք այն մարգարէին տօնը որ գրեց

Սաղմոսներուն մեծամասնութիւնը:

Գ2. Դեկտեմբեր --

8.- Վերջին Միւռնօրհնէքերը ե՞րբ

եւ ո՞ր տեղի ունեցան: Գրէ՛ ամիս,

տարի եւ վայր:

Յու-իս 200- -----

Ս----- 200- -----

9.- Ամբողջացո՞ւր:

Աստուած ---- է եւ անոր մէջը

երբէք ----- չկայ:

10.- Ո՞ր տարին Հայաստանեայց

Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու

հիմնադրութեան 80-Ամեակն է:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

1.- Ո՞վ էր Քրիստոսի Նախավկան:

ա.- Ս. Թադէոս

բ.- Ս. Ստեփանոս

գ.- Ս. Պետրոս

դ.- Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ

2.- Ո՞ր առաքեալը բոլորէն առաջ
նահատակուեցաւ:

ա.- Ս. Թադէոս

բ.- Ս. Յակոբ Տեառնեղբայր

գ.- Ս. Պետրոս

դ.- Որոտման որդի Ս. Յակոբ

3.- Գրէ՛ Առաջին չորս տիեզերական
ժողովներու տարին ու վայրը:

ա.- 3-- Ն----

բ.- -81 Կոս---դնուպ---ս

գ.- 4-1 Ե-----

դ.- 4-- Քաղկեդոն

4.- Նիկիական հանգանակը կը
բաղկանայ տասը կէտերէ որոնք են՝:

ա.- Հ----

բ.- Ո-----

գ.- Ս. Հ-----

դ.- Ե-----

ե.- Մ-----թիւն

զ.- Ա-----րութեամբ մեղքերու
թողութիւն

է.- Մեռելոց -----թիւն

ը.- Վերջին -----ն

թ.- Ե--ի--- Թ-----թիւն

ժ.- Յ----- ----ք

5.- Ըսէ՛ մէկ բառով:

Հաւատացեալներու կամ սուրբերու
ժողով կամ Քրիստոսի մարմինը:

6.- Որո՞նք են Քրիստոսի Եկեղեցւոյ
չորս յատկանիշները:

ա.- Մ--

բ.- Ս----

գ.- Ը-----

դ.- Ա-----

7.- Որո՞նք են Եկեղեցւոյ մասերը:

ա.- Զ----- Եկեղեցին

բ.- Յ----- Եկեղեցին որ նաեւ
կը կոչուի Ա----- Ժ-----:

8.- ա. Ո՞վ հաստատած է Եկեղեցւոյ
խորհուրդները: բ. Թուէ՛ զանոնք:

ա.- -----

բ.- Մ-----

Դ----

Ա-----իւն

Հ-----իւն

Պ--- կամ ա-----ւթիւն

Զ-----թիւն

Կ--- Հ-----ց կամ

Վ----- Օ-----

9.- Մկրտութիւնը կը կոչուի նաեւ

Վ----- Ծ-----

10.- Դրոշմի խորհուրդը

ստացողները ի՞նչ կը կոչուին:

Աստուծոյ օ----- եւ կ-----

Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց Կիրակնօրեայ Դպրոցների մանուկները

Կիրակի, 9 Նոյեմբեր 2008-ին, Լիբանանի Կիրակնօրեայ Դպրոցների վերամուտին առիթով, զանազան թեմերու մէջ գործող Կիրակնօրեայ Դպրոցների աշակերտութիւնը Ս. Պատարագին ներկայ գտնուեցաւ եւ հաղորդուեցաւ:

Մայրավանքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ մատուցուած Ս. Պատարագի ընթացքին, պատարագիչ հայր սուրբը իր քարոզին մէջ անդրադարձաւ Կիրակնօրեայ Դպրոցների հոգեւոր դաստիարակութեան եւ բարոյական կրթութեան:

Ներկայ աշակերտութիւնը Ս. Պատարագէն ետք Վեհափառին դաճիւնին մէջ ընդունելով, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս հայրական իր պատգամը ուղղեց անոնց: Վեհափառ Հայրապետը իր քաջալերական խօսքը ուղղեց նաեւ կամաւոր ուսուցիչ ուսուցչուհիներուն, որոնք այնքան նուիրումով ամէն Կիրակի կանուխ ժամերէն Կիրակնօրեայ Դպրոց յաճախելով, կը դաստիարակեն իրենց խնամքին յանձնուած մանուկները: Աշակերտներ այս առիթով քանի մը սաղմոսներ ու շարականներ կատարեցին Վեհափառ Հայրապետին գնահատանքին արժանանալով:

www.sourphagop.org/mashdots

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցների 80-Ամեակ
1929- 2009

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Յունուար 2009 (ԺԶ տարի թիւ 5)

Այս թիւով՝

Փոխան Խմբագրականի՝ Էջ 2

Պարզութեան մեծութիւնը

Բացատրական բառարան Էջ 3 - 5

Ճրագաւոյց, Ջրօրհնէք,
Աստուածայայտնութիւն, Ս. Գրիգոր
Աստուածաբան, Ս. Աթանաս
Աղեքսանդրիացի, Ս. Վահան
Գողթնացի

Տաղ Սուրբ Ծննդեան, Խորհուրդ մեծ
Էջ 6

Եկեղեցական բառարան: Էջ 7

Ի՞նչ կը նշանակէ Ծէս, Կիրակի,
Հոգեհանգիստ

Մաղթերգ՝ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ
Կիրակնօրեայ Դպրոցներու **Էջ 8-9**

Վերաբաղ Էջ 10-11

Յիսուս Քրիստոսի Ծննդեան
Աւետում, Յիսուս Քրիստոսի Ծնունդը
Խաղերու բաժին **Էջ 12-15**

Յիսուսի Ծնունդը

Յիսուսի Տաճար ընծայումը

Եզակի գիրեր:

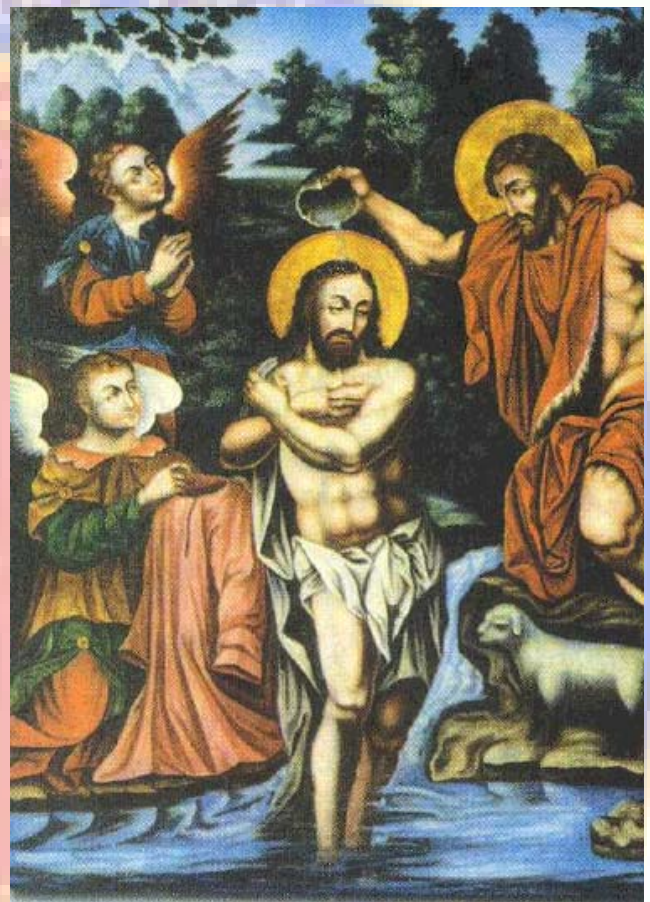
Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: Էջ 16-19

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ
Դպրոցներու 80-Ամեակ 1929 - 2009:

Էջ 20

Քրիստոս

Ծնաւ եւ Յայտնեցաւ
Ջեզի եւ Մեզի Մեծ Աւետիս

Մկրտութիւն

Յովնաթան Յովնաթանեան

Ամսուան Համարը

«Նոյն պահուն, երբ Յիսուս ջուրէն դուրս կ'ելլէր, տեսաւ երկինքը բացուած եւ
Աստուծոյ Հոգին՝ որ աղաւնիի նման կ'իջնէր իր վրայ: Երկինքէն ձայն մը լսուեցաւ
որ կ'ըսէր.

- Դո՛ւն ես իմ սիրելի Որդիս, որուն ես հաճեցայ:» Մարկոս 1.10-11

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակոյթ

Փոխան Խմբագրականի

Պարզութեան մեծութիւնը

Մեր Տիրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի ծննդեան դրուագի այնքան նկարագեղ աւետարանական պատումին մէջ ամենէն յատկանշական եւ գրաւիչ գիծերէն մէկն է պարզութեան, աղքատութեան, համեստութեան այն երեւոյթը, որ ծննդեան պատմութեան կու տայ բացառապէս խորհրդալի եւ վեհիմաստ նշանակութիւն մը եւ նկարագիր մը:

Աստուած իր բնութեանը մէջ ընմբռնուած է ՊԱՐԶՈՒԹԵԱՆ ստորոգելով: Ամէն ինչ որ իրմէ կը ճառագայթէ, սիրոյ ճաճանչումով, պա՛րզ է եւ պարզութեանը մէջ գեղեցի՛կ: Սէրը, իսկական, վաւերական սէրը պարզ է, այսինքն ճառագայթում բարութեան, ծառայութեան՝ անստուեր, անխառն, անսակարկ: Ծշմարտութիւնը, աստուածաբուն իր բնութեանը մէջ, պարզ է. երբ հանդիպիս անոր, ամէն ինչ ջինջ է, խաղաղ ու բերկրալի հոգիիդ մէջ: Գեղեցկութիւնը, պարզութեա՛ն եւ այլազանութեան շրջագիծէն ներս ներդաշնակութեա՛ն մէջ ունի իր աղբիւրը:

Մարդ էակն է որ յաճախ այդ պարզութիւնը կը մթագնէ զոն երթալով այնպիսի ճաշակներու եւ ձգտումներու, որոնք իր բնութենէն եւ կոչումէն չեն բխիր, արուեստական են, կեղծ, խաբուսիկ, բայց յաճախ ու արտաքնապէս գրաւիչ: Մա՛րդն է որ յաճախ անհրաժեշտով չի գոհանար եւ կ'երթայ աւելորդին, վայելուչ ու պարզահիւս գեղեցկութեամբ չի յագեցնար, կամ կը ձանձրանայ, եւ կ'երթայ տարօրինակին, յաճախ այլանդակութեան, որ հովի եւ փոփոխ կեանք ունի: Մարդուն համար յաճախ բնական հաճելին կարծես բաւարար չի նկատուիր. կը մղուի երթալ անճոռնիին հասնող նորաձեւութեանց՝ որոնք արեւին պէս ամէն օր կը ծագին ու կը մարին այս աշխարհի երկու ծայրամասերուն վրայ, արեւելք ու արեւմուտք անուններով բնորոշուած: ...Դա՛րձ դէպի պարզութիւն եւ բնականութիւն: Խուսափէ՛ արուեստական կենցաղակերպերէ, որոնք աւելորդ տարրերով կը բեռնաւորեն քեզ եւ կը խճողեն կեանքդ: Մերժէ՛ բնականութեան սահմաններէն անդին անցնող եւ կեանքիդ պարզութիւնն ու խաղաղութիւնը խանգարող շռայլութիւնները եւ երջանկութիւնդ խափանող հաճոյապաշտութիւնները: Աշխարհը մեզ կը փորձէ եւ փորձանքի կը մատնէ եթէ տեղի տանք անոր: Աստուած աղքատ ծնաւ իր մարմնեղ էն գոյառումին մէջ, որպէսզի հարստացնէ մարդը հոգեկա՛ն հարստութեամբ: Մենք մեր նիւթեղ էն հարստութեամբը չաղքատացնենք զԱստուած մեր կեանքին մէջ այնպիսի ապրելակերպով որ դառնայ այլամերժ ու վատահաղորդ սիրոյն ու բարիքին եւ ըլլայ դիւրընկալ հաճոյքին, շահին ու շռայլին, սնամէջ արժէքներու, որոնք կրնան շատ դիւրաւ մեզ առաջնորդել դէպի հոգեկան եւ ազգային սնանկութիւն: Հեռո՛ւ մնացիր քու աստուածային պատկերն ու հայկական կնիքդ աղարտել փորձող ու գառան մորթ հագնող գալլերէն. մի՛ դառնար սիրամարգ. եղիր սիրոյ մարդ՝ մարդասէր եւ աշխարհաշէն:

Գարեգին Բ. Կաթողիկոս
«Անժամանակը ժամանակին մէջ»
Անթիլիաս 1989

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի

կամաւոր խմբակը

Վերժին Գիւպթանճեան, Թամար Գիզիրեան, Գարոլ Մանուկեան, Յասմիկ Նաճարեան,
Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Յունուար ամսուան բացատրական տօնացոյց

Եշ.	1	Ամանոր
Բշ.	5	Ճրագալոյց Սուրբ Ծննդեան
Գշ.	6	Ս. ԾՆՈՒՆԴ - Աստուածայայտնութիւն
Դշ.	7	Յիշատակ Մեռելոց
Գշ.	13	Տօն Անուանակոչութեան Յիսուսի Քրիստոսի
Եշ.	15	Տօն Ծննդեան Յովհաննէս Մկրտիչի
Շրթ.	24	Սուրբ հայրապետներու Աթանասի, Գրիգոր Աստուածաբանին
Բշ.	26	Ս. Վահան Գողթնացիի
Շրթ.	31	Ս. Իսահակ Պարթեւ հայրապետին

Ճրագալոյց

Այսպէս կը կոչուի Աստուածայայտնութեան եւ Զատիկի տօներուն նախորդող երեկոյան արարողութիւնը: Անունը ծագեր է «ճրագ լուցանել (վառել)» արտայայտութենէն, որովհետեւ եկեղեցոյ մէջ երեկոյեան բազմաթիւ լապտերներ ու կանթեղներ կը վառին եւ պատարագ կը մատուցուի, որուն ընթացքին բոլոր հաւատացեալները վառող մօմեր կը բռնեն:

Ճրագալոյցի լապտերներու եւ մօմերու լոյսը կը խորհրդանշէ այն հոգեւոր լոյսի ճառագայթումը մեր մէջ, որ մեզի պարգեւեց Փրկիչը իր տնօրինութիւններով:

Ջրօրհնէք

Այս արարողութիւնը հաստատուած է ի յիշատակ Քրիստոսի մկրտութեան: Այն կը կատարուի Աստուածայայտնութեան տօնին:

Հին ժամանակ ջրօրհնէքը կը կատարուէր գետերու կամ լիճերու ափին, իսկ այժմ՝ եկեղեցոյ մէջ: Պատարագի աւարտին քահանան յատուկ ընթերցուածքներով, քարոզէն եւ աղօթքէն յետոյ խաչով կ'օրհնէ մեծ տակաւի մէջ լեցուած ջուրը, որ կը բաժնուի հաւատացեալներուն՝ իբրեւ սրբութեան խորհրդանիշ եւ բժշկութեան միջոց:

Աստուածայայտնութիւն (Սուրբ Ծնունդ եւ Մկրտութիւն)

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաջին տնօրինութիւնները, որոնցմով Ան յայտնուեցաւ աշխարհին (Գաբրիէլ հրեշտակապետի աւետումը, Յիսուս Մանուկին ծնունդը, ութնօրեայ թլփատութիւնը, հովիւներու եւ մօզերու երկրպագութիւնը, քառասնօրեայ ընծայումը, ինչպէս նաեւ Յորդանան գետին մէջ մկրտուիլը եւ այլն) առաջին դարերուն կը տօնուէին միեւնոյն, Աստուածայայտնութիւն կոչուող մեծ տօնախմբական շրջանին:

Հետագային այս տօնի գրեթէ բոլոր յիշատակները առանձնացան՝ տարուայ մէջ բաժնուելով ըստ համապատասխան ամիսներու եւ օրերու: Մնացին միայն Ծնունդը եւ Մկրտութիւնը, որոնք ըստ Աւետարանին կատարուէր են նոյն օրը՝ երբ Յիսուս 30 տարեկան էր: Ըստ աւանդութեան այդ օրը Յունուար 6ն էր:

Աւելի ուշ, Ե. դարուն (451 թուին Քաղկեդոնի մէջ գումարուած չորրորդ Տիեզերական ժողովին որուն հայաստանեայց Եկեղեցին չմասնակցեցաւ) Յունական-Հռովմէական եկեղեցին, Ծննդեան տօնը եւս անջատեց Մկրտութենէն եւ սկսաւ տօնել Դեկտեմբեր 25 ին (մոռցնել տալու համար այդ օրուան արեւի պաշտամունքի սովորութիւնը եւրոպայի մէջ) որ տարածում գտաւ ամբողջ աշխարհին մէջ: Սակայն Հայ Եկեղեցին հաւատարիմ մնաց հնագոյն աւանդութեան եւ մինչեւ այսօր Քրիստոսի ծննդեան եւ մկրտութեան յիշատակը միացեալ կը տօնէ Յունուար 6-ին՝ Աստուածայայտնութիւն անուանումով:

Գրիգոր Աստուածաբան (330 - 390)

Տիեզերական վարդապետ, իր ծննդավայրի անունով կը կոչուի նաեւ Գրիգոր Նազիանզացի։ Ան ծնաւ իր մօր աղօթքներով, որ արու զաւակ չունէր եւ այդ կը խնդրէր Աստուծմէ։ Գրիգորը ուսանեցաւ Կեսարիոյ, Պաղեստինի, Աղեքսանդրիոյ եւ Աթէնքի մէջ ստանալով փիլիսոփայական եւ հռետորական կրթութիւն։ Աթէնքի մէջ անոր ընկերակիցն էր Բարսեղ Կեսարացին, եւ երկուքը մարդոց ուշադրութիւնը կը գրաւէին իրենց ժուժկալութեամբ եւ ճգնութեամբ հիացմունք պատճառելով քաղաքի բնակիչներուն։ 361 թուականին քահանայ ձեռնադրուելով՝ ան դարձաւ Նազիանզի եկեղեցւոյ Առաջնորդը։ Իսկ 381 թուականին նշանակուեցաւ Կոստանդնուպոլսոյ Եպիսկոպոս։ Ան մասնակցեցաւ Բ. Տիեզերական ժողովին 381 ին Կոստանդնուպոլսոյ մէջ։

Ս. Գրիգոր Աստուածաբան
Երեւան, ձեռ. 7478 էջ 41ա, Յայսմաւորք
XVI-XVII դդ., ծաղկող՝ Թորոս

Ս. Աթանաս Աղեքսանդրիացի
Երեւան, ձեռ. 7478 էջ 28բ, Յայսմաւորք
XVI-XVII դդ., ծաղկող՝ Թորոս

Աթանաս Աղեքսանդրիացի (295 - 373)

Ս. Աթանաս ծներ է Եգիպտոսի Աղեքսանդրիա քաղաքին մէջ։ Ծագումով Եգիպտացի էր, եւ փոքր հասակէն իր ծնողները զինք նուիրէր էին Աստուծոյ ծառայութեան։ Իր մանկութենէն ունէր յառաջադէմ միտք եւ առաքինի վարք, որ Աղեքսանդրիոյ հայրապետը զինք դարձուց իր նոտարը եւ ապա սարկաւագ ձեռնադրեց։ Ան Հայրապետին հետ մասնակցեցաւ 325 ի Նիկիոյ Տիեզերական ժողովին։ Ս. Աթանաս ունեցաւ իր ներդրումը այդ ժողովի ընթացքին գրուած դաւանանքը։ Ս. Աթանաս իր դաւանաբանական երկերով Ս. Գրիգոր Աստուածաբանը իրաւամբ զայն կը կոչէ Տիեզերական Եկեղեցւոյ սիւներէն մին։

Հովիւներուն երկրպագութիւնը

Յիշատակութիւն Սուրբ Վահան Գողթնացիի Յունուար 26

Արաբական տիրապետութեան շրջանին, բազմաթիւ հայ իշխաններ ու անոնց զաւակները գերի տարուեցան Դամասկոս հոն կրթուելու համար իսլամական հաւատքի մէջ ու արաբ դառնալու համար: Տարագրուող մանուկներու կարգին կը գտնուէր Գողթնի Խոսրով իշխանի որդին, չորս տարեկան Վահանը: Արաբները անոր անունը փոխելով զայն կոչեցին Վահայ:

Վահան, իր ուշիմութեան շնորհիւ արժանացաւ յատուկ խնամքի ու դարձաւ Օմար ամիրապետին նախասիրած արքունի պաշտօնեան:

Յովհան Օձնեցի կաթողիկոս իր Դամասկոս այցելութեան ընթացքին արտօնութիւն խնդրեց Օմար ամիրապետէն որ հայ տարագիր իշխանները վերադառնան հայրենիք ու յաջողեցաւ ձեռք ձգել այդպիսի արտօնութիւն: Վահան որ թէեւ իսլամ կրօնքին մէջ մեծցած էր, իմացած էր թէ ինք հայ Իշխանի մը որդին էր: Հետեւաբար, ինք եւս փափաքեցաւ վերադառնալ Հայաստան, խոստանալով ամիրապետին վերադառնալ Դամասկոս իր հօրենական կալուածները ժառանգելէ ու հայրենի հողը տեսնելէ անմիջապէս ետք:

Վահան իր հայրենի գաւառը հասնելէ ետք տեղեկացաւ Օմար ամիրապետին մահուան մասին ու որոշեց մնալ Հայաստան ու վերագտնել իր քրիստոնեայ հաւատքը:

Վահանի քրիստոնեայ դառնալու լուրը երբ Դամասկոս հասաւ, օրուան ամիրապետը որոշեց ձերբակալել զայն ու դատել: Ու այսպիսով սկիզբ առաւ հալածանքի երկար շրջան մը ուր Վահան, թափառելով Հայաստանի զանազան կողմերը, ժամանակաւոր կերպով

կ'ապաստանէր զանազան շրջաններու վանքերէն ներս ապա կը ստիպուէր տեղափոխուիլ չվտանգելու համար տեղի վանականներն ու բնակիչները: Այս թափառական վիճակի վերջին հանգրուանը հանդիսացաւ Սիփան լեռան ստորոտը գտնուող Երաշխատրաց վանքը, որուն մեծաւոր Հայր Արտաւազդը պատսպարեց ու քաջալերեց զինք:

Գիտնալով հանդերձ թէ իսլամութենէն հրաժարող անձը մահուամբ կը պատժուէր, Վահան որոշեց ներկայանալ Հեղամ ամիրապետին, յայտնել անոր իր քրիստոնեայ ծագումը ու քրիստոնեայ հաւատքին հաւատարիմ մնալու փափաքը: Ամիրապետին մեծ խոստումները ապարդիւն մնացին ու Վահան մերժեց որեւէ ձեւով հրաժարիլ իր քրիստոնեայ հաւատքէն:

Վահան Գողթնացիի նահատակութիւնը այլ օրինակ մըն է հերոսական կեցուածքի մը ըստ որուն քրիստոնեայ հաւատացեալներ հաստատուն մնացած են իրենց հաւատքին հանդէպ ու մերժած ուրանալ զայն: Անոնց յիշատակը վառ կը մնայ միայն երբ իրենց նահատակութիւնը արժեւորենք մենք եւս կառչած մնալով մեր հաւատքին ու ապրելով իբր քրիստոսի սիրով ու հաւատքով շնորհուած հաւատացեալներ:

Գողթն գաւառը կը գտնուի Նախիջեւանի մէջ որ ներկայիս Ատրպէյճանի տիրապետութեան տակ է: Անոր քաղաքներէն են Տիգրանաւան եւ Ագուլիս :

Տաղ Սուրբ Ծննդեան

Այսօր տօն է սուրբ ծննդեան, աւետի՛ս
Տեառն մերոյ եւ յայտնութեան,
աւետի՛ս:

Այսօր Արեւն արդարութեան, աւետի՛ս.
Երեւեցաւ ի մէջ մարդկան, աւետի՛ս:

Քրիստոս ծընաւ եւ յայտնեցաւ:

Այսօր սուրբ կոյսն անապական,
աւետի՛ս

Ծընաւ եբեր զանմահ Արքայն,
աւետի՛ս:

Այսօր հրեշտակք յերկնից իջեալ,
աւետի՛ս.

Ընդ մեզ օրհնեն զանմահ Արքայն,
աւետի՛ս:

Քրիստոս Ծընաւ եւ յայտնեցաւ:

Խորհուրդ մեծ

Ո՞վ չի գիտեր Սուրբ Ծնունդի մասին
գրուած ամենաճանօթ այս շարականը որ կը
հնչէ ամէն տարի խթման գիշերը աւետելու
համար Յիսուսի ծնունդը: Այս շարականին
հեղինակն է Մովսէս Քերթող Հայրապետ
որ զայն գրած է 441 թուականին: Ահա
այդ շարականին բառերը գրաբար եւ անոնց
թարգմանութիւնը՝ աշխարհաբար:

Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի
որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ.
Հովիւք երգեն ընդ հրեշտակս
տան աւետիս աշխարհի:

Ծնաւ նոր արքայ
ի Բեթղեհէմ քաղաքի.
Որդիք մարդկան օրհնեցէք,
զի վասն մեր մարմնացաւ:

Անբաւելին երկնի եւ երկրի
ի խանձարուրս պատեցաւ.
Ոչ մեկնելով ի Հօրէ
ի սուրբ այրին բազմեցաւ:

□□□□□□

Սքանչելի եւ մեծ խորհուրդ է,
որ այսօր յայտնուեցաւ.
Հովիւները հրեշտակներու հետ կ'երգեն,
աշխարհին աւետիս կու տան:

Ծնաւ նոր արքայ
Բեթղեհէմ քաղաքին մէջ.
Ով ժողովուրդ, մարդիկ, օրհնութիւն տուէք
որովհետեւ Ան մեզի համար մարմնացաւ:

Երկնքին եւ երկրին վրայ Անբաւելին խանձ
արուրներու մէջ փաթթուեցաւ.
Առանց բաժնուած ըլլալու Հօրմէն,
սուրբ մսուրին մէջ բազմեցաւ:

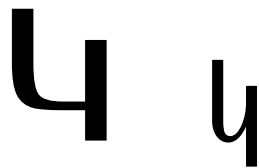
Եկեղեցական բառարան

Ծէս

Եկեղեցւոյ մէջ կատարուած աստուածապաշտութիւնը կը գործադրուի ըստ աւանդաբար սահմանուած կարգի, համապատասխան ձեւերով ու շարժումներով, հագուստներով եւ առարկաներով, որոնց ամբողջութիւնը կը կոչուի ծէս կամ ծիսակատարութիւն: Ծէսը կարելի չէ բաժնել աստուածապաշտութեան խորհուրդէն՝ զայն համարելով սոսկ արտաքին ձեւ եւ հանդէս: Ծիսական առարկաները, զգեստները, արարողութեան եղանակները իրենց հիմը ունին Աստուածաշունչի եւ աստուածապաշտութեան էութեան մէջ: Բոլոր ծիսական առարկաներն ու զգեստները ունին իւրապատուկ իմաստ եւ խորհուրդ եւ օրհնուած են յատուկ արարողութեամբ եւ իբրեւ սրբութիւն՝ երբէք չեն գործածուիր ոեւէ այլ նպատակով:

Կիրակի

Նախկին ժամանակներուն ան կը կոչուէր Մէկշաբթի: Քրիստոս այդ օրը յարութիւն առած ըլլալով Մէկշաբթին ստացաւ նոր իմաստ եւ անուն՝ Կիրակի որ յունարէն կը նշանակէ Տէրունական: Ինչպէս գիտենք, Յիսուսի յարութեան 50րդ օրը հանդիպող Կիրակի օրը Հոգեգալուստը տեղի ունեցաւ երբ քրիստոնէաները նորոգուեցան եւ ճաշակեցին երկնային կեանքի բարիքները:

Այսպէս, Կիրակին դարձաւ անհամեմատ մեծ եւ կարելոր օր, որ կը խորհրդանշէ ապագայ յաւիտենական խաղաղութիւնը: Այս պատճառով, Եկեղեցւոյ համար վերածուեցաւ կենցաղի հոգերէն հանգստանալու եւ ամբողջովին Աստուծոյ նուիրուելու օրուայ, ինչպէս հրեաներու համար Ծաբաթն էր: Առաջին քրիստոնէաները կը հաւաքուէին ամէն

Կիրակի եւ միասին կը ճաշէին «սիրոյ ճաշ»: Այս հաւաքոյթները ժամանակի ընթացքին զարգացան եւ վերածուեցան Կիրակի օրերու պատարագի արարողութեան, իսկ սիրոյ ճաշը վերածուեցաւ այսօրուան «մաս»ին: Ըստ սուրբ վարդապետներու Յիսուսի երկրորդ գալուստը տեղի պիտի ունենայ Կիրակի օր մը:

Հոգեհանգիստ

Այսպէս կը կոչուի Քրիստոսով ննջած, այսինքն քրիստոնէական հաւատքով ապրած եւ մահացած հոգիներու համար կատարուող աղօթքի կարգը որ սահմանուած է սուրբ հայրերու կողմէ: Ննջեցեալները չեն մոռցուիր հաւատացեալներու աղօթքներու եւ խնդրուածքներու մէջ որովհետեւ անոնց հոգիները կենդանի են եւ կը շարունակեն Եկեղեցւոյ անդամները մնալ երկինքի մէջ «կը կոչուին Յաղթական Եկեղեցի ճիշդ ինչպէս որ այս աշխարհին վրայ գտնուող հաւատացեալները կը կոչուին Զինուորեալ Եկեղեցի»: Անոնց յիշատակը պահելը ոչ թէ արտաքին յարգանքի տուրք է այլ անոնց հետ անտեսանելի, սակայն իրական հաղորդակցութեան վկայութիւն: Հոգեհանգստեան աղօթքներու միջոցաւ ննջեցեալի հոգիին փրկութեան համար խնդրելով, քրիստոնէան կ'արտայայտէ իր սէրը անոր հանդէպ ինչպէս նաեւ կ'ամրապնդէ իր հաւատքը հանդերձեալ կեանքի նկատմամբ: Հոգեհանգստեան արարողութիւնը սովորաբար կը կատարուի Ս. պատարագէն ետք սակայն անկախ է անկէ եւ կրնայ կատարուիլ նաեւ այլ ժամանակ:

Մաղթերգ
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու

Խօսք՝ Կարապետ Փափագեան

Կիրակնօրեայ Սուրբ յարկին
Մենք սաներն ենք լուսաբաղձ,
Կայծերու պէս լուսածին
Ցայտած՝ սրտէն պերճ նախնեաց:
Ուստի քալենք անխըռով,
Ո՛վ հարազատ զարմ արի,
Հաւատաւոր գընացքով՝
Լոյս-աղբիւրին ցանկալի:

Եկեղեցին սրբազգեաց՝
Ժառանգ անգին, հրաշափառ,
Մեր խոյանքին վերասլաց
Թափն է խիզախ բոցավառ.
Հայ մըշկահոտ սրբութեան
Բոյրովն օծած մեր հոգին,
Մեր երթին մէջ յաղթական՝
Թումբերն ամէն պիտ' փըշրի՛ն:

Կէցցե՛ն յաւերժ, անսասան,
Հիմնադիր եւ բարերար ,
Կիրակնօրեայ լուսոյ տան
Ջահակիրներ վեհափառ:
Հնչեցէ՛ք յար, ծնծղանե՛ր
Մեր սրտերուն ցնծագին,
Որ վառ մընայ դարեր դեռ՝
Սրբաճաճանչ Հայ հոգին...:

Մաղթերգ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու

Երաժշտութիւն՝ Յակոբ Նալպանտեան

Զափաւոր

PIANO

5

9

13

Fine

Վերաքաղ

Յիսուս Քրիստոսի Ծննդեան աւետումը

Մարիամ Աստուածածին

Նազարէթ փոքրիկ քաղաքին մէջ կ'ապրէին արդար ու պարկեշտ ամուսիններ՝ Յովակիմն ու Աննան: Յովակիմը մեծ ու հարուստ մարդ էր Դաւիթ թագաւորի տոհմէն, իսկ Աննան համեստ ու ազնիւ կին մըն էր: Անոնք երկար տարիներ երեխայ չէին ունենար: Երբ արդէն տարիքով բաւական մեծ էին Աստուած անոնց աղջիկ երեխայ պարգեւեց զոր անուանեցին Մարիամ:

Յովակիմն ու Աննան որոշեցին իրենց դուստրը ընծայել տաճարին: Երբ Մարիամը դարձաւ երեք տարեկան, ծնողները նուէրներով եւ հանդիսաւոր ձեւով անոր տաճար տարին այնտեղ կրթուելու եւ ծառայելու: Փոքրիկ աղջիկը տաճարին մէջ կը մեծնար անբիծ աղանձի նման: Ան թել կը մանէր եւ ասեղնագործութիւն կ'ընէր: Մարիամը խելացի էր, բարի, խոնարհ եւ օրուայ մեծ մասը նուիրած էր աղօթքի եւ ընթերցանութեան: Մարիամի ծնողները շուտ մահացան, երբ ան մեծցաւ զինք նշանեցին Նազարէթի մէջ ապրող Յովսէփ անունով ատաղձագործի մը հետ:

Հրեշտակի աւետիսը

Օր մը Մարիամը տաճարի համար վարագոյր կարելու թել կը մանէր, յանկարծ յայտնուեցաւ Աստուծոյ ուղարկած Գաբրիէլ հրեշտակը եւ յայտնեց որ Մարիամը որդի մը պիտի ունենայ եւ անոր անունը պէտք է Յիսուս դնէ: Ան պիտի ըլլայ սուրբ եւ ամենազօր եւ համայն մարդկութիւնը պիտի փրկէ իրենց մեղքերէն: Այսինքն՝ ան էր այն Փրկիչը որուն մասին հին կտակարանի մարգարէները մարգարէացած էին:

Սկիզբը Մարիամը վախցաւ յետոյ զարմացաւ հրեշտակի խօսքերուն որովհետեւ ան նշանուած էր եւ դեռ ամուսնացած չէր: Սակայն հրեշտակը բացատրեց, որ Յիսուսը սովորական երեխայ պիտի չըլլար, ան պիտի ծնէր Սուրբ Հոգիէն եւ Աստուծոյ որդի պիտի կոչուէր իսկ Աստուծոյ համար անկարելի ոչինչ կար:

Գաբրիէլ հրեշտակը երեւցաւ նաեւ Մարիամի նշանածին՝ Յովսէփին: Հրեշտակը անոր պատուիրեց կնութեան առնել Մարիամը: Բարի եւ արդար Յովսէփը կատարեց այնպէս ինչպէս հրեշտակը իրեն պատուիրեց:

Մարիամի Նշանադրութիւնը

Աւետումը

Յիսուս Քրիստոսի Ծնունդը

Մարդահամարը

Մօտ երկու հազար տարի առաջ, Հռոմի Օգոստոս կայսրը որոշեց մարդահամար ընել։ Իւրաքանչիւր բնակիչ պարտաւոր էր երթալ իր ծննդավայրը։ Յովսէփն ու Մարիամը նոյնպէս պէտք է մասնակցէին մարդահամարին։ Այդ նպատակով անոնք մեկնեցան Յովսէփի ծննդավայրը՝ Բէթլեհէմ։ Այդ քաղաքը շատ հեռու էր Նազարէթէն։ Անոնք ստիպուած էին երկար ճամբայ երթալ։ Երբ Բէթլեհէմ հասան իջեւաններուն մէջ տեղ չգտան, որովհետեւ բոլոր սենեակները գրաւուած էին։ Անոնք ստիպուած իջեւանեցան քառայրի մը մէջ։ Նոյն գիշերը Մարիամը որդի ունեցաւ։ Երեխան խանձարուրով փաթթեցին ու մսուրի մէջ դրին։ Մանուկը անուանեցին Յիսուս՝ հրեշտակին պատուելին համաձայն։

Հովիւներու Այցը

Բէթլեհէմի շուրջը տարածուած էին կանաչ մարգագետիններ ուր հովիւներ իրենց ոչխարները կ'արածէին։ Յիսուս քրիստոսի ծննդեան գիշերը անոնք երկնքին մէջ վառ լոյս տեսան։ Յանկարծ յայտնուեցաւ հրեշտակը եւ ըսաւ որ մեծ ուրախութեան աւետիս կ'ուտայ իրենց, որովհետեւ Բէթլեհէմի մէջ ծնաւ Աստուծոյ որդին որ աշխարհ եկեր է մարդոց փրկութեան համար։

Հովիւները գացին եւ քառայրին մէջ գտան Մարիամը, Յովսէփը եւ մսուրին մէջ դրուած նորածին Յիսուսը։ Հովիւները մօտեցան եւ խոնարհութիւն ըրին եւ պատմեցին հրեշտակի աւետիսի մասին։

Աստուած Յիսուս Քրիստոսի ծննդեան համար ոչ թէ շքեղ պալատ այլ հասարակ տեղ ընտրեց։ Ան առաջ հասարակ մարդոց՝ հովիւներուն յայտնեց մանուկին ծննդեան մասին։

Մոգերու երկրպագութիւնը

Յիսուս Քրիստոսի ծնելէն ետք երկնքի մէջ մեծ եւ փայլուն աստղ մը յայտնուեցաւ որուն նմանը մարդիկ չէին տեսեր։ Բէթլեհէմէն շատ հեռու կ'ապրէին երեք հարուստ եւ իմաստուն մարդիկ որոնք մոգեր կը կոչուէին։ Երբ անոնք տեսան նորայայտ աստղը, հասկեցան որ ծներ է մարգարէներու կանխատեսած փրկիչը։ Անոնք փափաքեցան այցի երթալ սակայն չէին գիտեր ուր էր ան։ Փայլուն աստղը մոգերուն առաջնորդեց այն տեղը ուր Յիսուս Քրիստոս ծներ էր։ Հոն հասնելով անոնք ծունկի եկան եւ թանկարժէք նուէրներ՝ ոսկի, կնդրուկ եւ զմուռ տուին մանուկին եւ վերադարձան իրենց երկիրները։

Փախուստ դէպի Եգիպտոս

Յիսուսի ծնած երկրին մէջ կ'իշխէր Հերովդէս անունով թագաւոր մը։ Մինչեւ Բէթլեհէմ հասնիլը մոգերը հիւրընկալուեցան այդ թագաւորի մօտ։ Երբ ան լսեց որ Բէթլեհէմի մէջ ծներ է Փրկիչը, որուն թագաւոր կ'անուանեն, ան կարծեց թէ մանուկը զինք պիտի փոխարինէ որպէս թագաւոր եւ Հերովդէս որոշեց սպաննել Յիսուս մանուկը։ Ան մոգերուն ըսաւ որ երբ գտնեն մանուկը իրեն եւս տեղեկացնեն որպէսզի ինքն ալ այցելէ անոր։ Սակայն Հերովդէս սուտ կը խօսէր, ան այս ձեւով կ'ուզէր գտնել եւ սպաննել Յիսուս մանուկը։

Գիշերը հրեշտակը երեցաւ մոգերուն զգուշացուց զանոնք չյայտնելու Յիսուս մանուկի գտնուած վայրը։ Նոյն հրեշտակը պատուիրեց Յովսէփի որ ան Մարիամի եւ Յիսուս մանուկի հետ փախչի Եգիպտոս եւ որոշ ժամանակ այնտեղ ապրի։ Յովսէփ այդպէս ըրաւ։

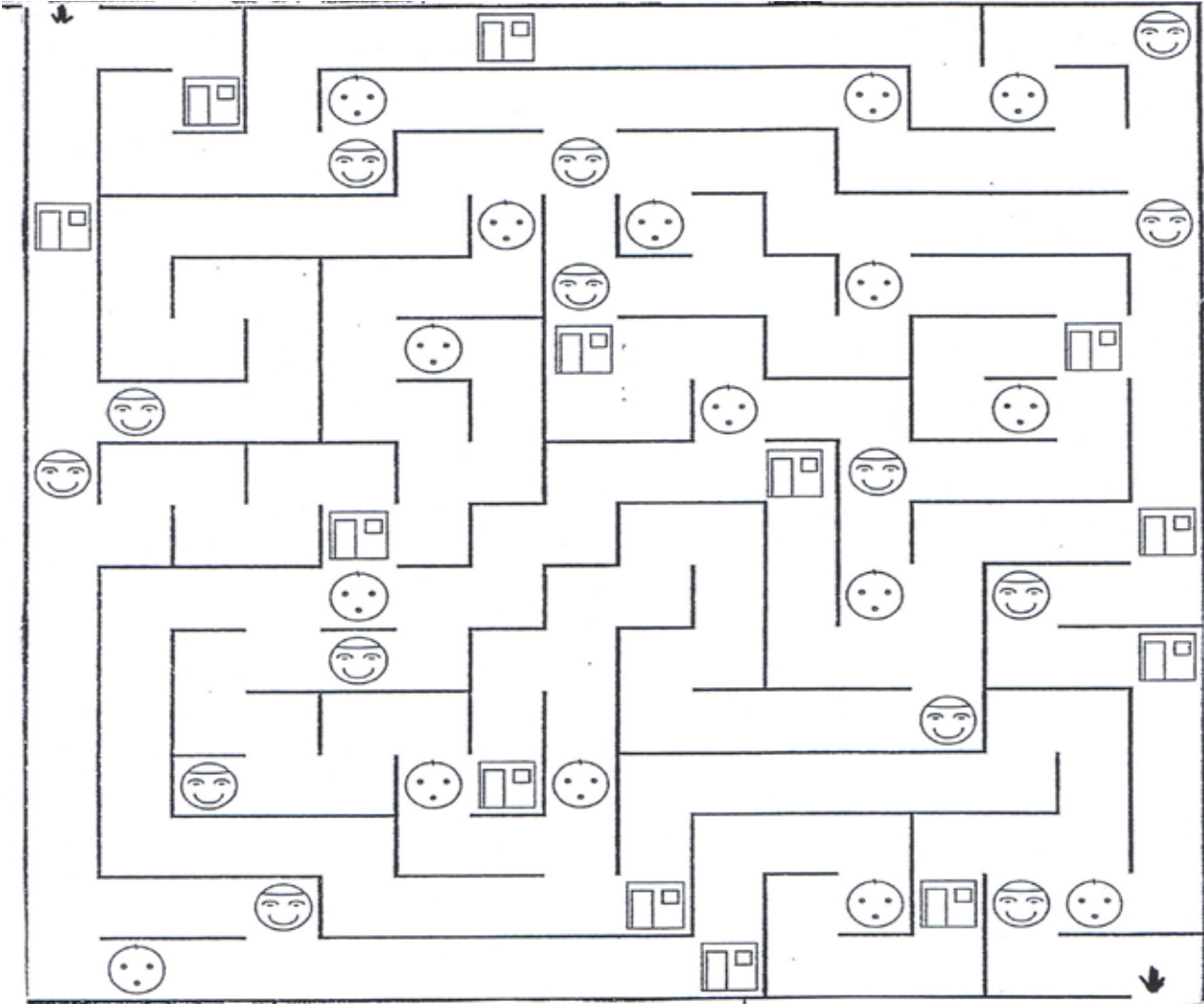
Երբ Հերովդէսը մահացաւ, հրեշտակը կրկին յայտնուեցաւ Յովսէփին եւ պատուիրեց վերադառնալ հայրենիք։ Յովսէփ, Մարիամի եւ Յիսուս մանուկին հետ վերադարձաւ Եգիպտոսէն եւ բնակեցաւ Նազարէթ քաղաքին մէջ։

Յիսուսի Ծնունդը Ղուկաս 2:1-21

Եկուր Բեթլեհեմ երթանք եւ տեսնենք պատահածը, այն ինչ որ Տէրը մեզի յայտնեց:

Օգնէ հովիւներուն որ գտնեն Յիսուս մանուկը:

Տուն մը: Մէջէն կրնանք անցնիլ եւ յառաջանալ:

Սխալ մանուկ մը: Ետ դարձէք:

Մէկը որ ձեզի ճամբան ցոյց կուտայ: Յառաջացիր

Յիսուսի Տաճար Ընծայումը Ղուկաս 2:22-38

Յովսէփն ու Մարիամը մանուկ Յիսուսը Երուսաղէմ տարին Տիրոջ ընծայելու: Հոն էր նաեւ Փանուէլի աղջիկը՝ Աննա մարգարէութիւն, որ Աստուծոյ ցեղէն էր:

Տաճարէն չէր հեռանար, այլ գիշեր ու ցերեկ ծոմապահութեամբ եւ աղօթքով անցնելով՝ զԱստուած կը պաշտէր: Արդ ինք ալ նոյն ժամուն գալով

— — — — — տուաւ — — — — — :
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Իւրաքանչիւր թիւի համապատասխան հարցումին համար շրջանակի մէջ առ ճիշդ կամ սխալ սինակի գիրը, եւ զայն վերի գծիկներուն մէջ գրելով գտիր պատասխանը:

Ի՞նչ ըրաւ Մարգարէութիւն՝

1 - Յիսուս մանուկը տարին Երուսաղէմ

2 - Յիսուս տարին մանուկ բժիշկին

3 - Յիսուս ներկայացուցին Մովսէսին

4 – Մարիամ եւ Յովսէփ Յիսուսը ընծայեցին Տիրոջ

5 – Սիմոն տաճարին մէջ տատրակ կը ծախէր

6 – Սիմոն գիրկը առաւ մանուկ Յիսուսը

7 – Յիսուս եւ իր ծնողքը վերադարձան Անտիոք

8 – Սուրբ ընտանիքը կառքով ճամբորդեց

9 – Տաճարին մէջ էր նաեւ Աննա մարգարէութիւն

10 – Մարիամ, Յովսէփ եւ Յիսուս վերադարձան
Նազարէթ

11 – Սիմոն օրհնեց Սուրբ Ընտանիքը

12 – Աննա երիտասարդ մարգարէութի մըն էր

13 – Աննա տխրեցաւ երբ մանուկը տեսաւ

14 – Ան մանուկին մասին կը խօսէր

Ծիշդ	Սխալ
գ	ա
բ	ո
գ	հ
ո	դ
ե	ւ
թ	զ
է	ի
ը	լ
ն	թ
Տ	ժ
ի	ւ
լ	ր
խ	ո
ջ	ծ

Յիսուսի Տաճար ընծայումը
Դուկաս 2:22-38

Արդար եւ աստուածավախ մարդ մը կ'ապրէր Երուսաղէմի մէջ: Սուրբ Հոգին վստահեցուցած էր զինք Տիրոջ Օծեալը չտեսած պիտի չմեռնէր:

Սուրբ Հոգիէն առաջնորդուած՝ անիկա տաճար գնաց երբ Մարիամ եւ Յովսէփ մանուկ Յիսուսը տաճար բերին Տիրոջ ընծայելու համար:

Ո՞ր էր այդ մարդը:

Անունը գտիր գիրերու շարքէն պակսող գիրը գրելով

չ	պ	ջ	ռ	վ		ս
թ	ժ	լ	խ	ծ		
ճ	յ	ն	շ	ո		
ն	շ	չ	պ	ջ		
ճ	մ	յ	շ	ո		

— — — — —

Ան գիրկը առաւ փոքրիկը եւ զԱստուած

ա	բ	դ	ե	զ		գ
մ	յ	ն	շ	չ		
խ	ծ	կ	ձ	ղ		
օ	ֆ	բ	գ	դ		
ա	գ	դ	ե	զ		
օ	ֆ	բ	գ	դ		
ճ	մ	յ	շ	ո		
գ	դ	զ	է	ը		
տ	ր	ւ	փ	ք		

— — — — —

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Դեկտեմբեր ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկին

հովիներ, հրեշտակը, աւետիս, Փրկիչը, Օծեալ, խանձարուրով, խաղաղութի՞ն, հաճութիւն

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկին

1. ա. Յունուար 6
2. բ. Բեթլեհէմ
3. գ. Հերովդէս
4. բ. Հրեշտակները իրենց լուր տուին
5. Մարիամ
6. ա. Երկնքին մէջ աստղը տեսան
7. բ. Ոսկի, կնդրուկ եւ զմուռ
8. գ. Եգիպտոս
9. Նազարէթ
10. Միտոն

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկին

1. բ. Ս. Ստեփանոս Գալատական
2. ա. Ս. Յակոբ Մծբնայ հայրապետ
3. բ. ոչ
4. դ. Առաքեալներուն գործերը
5. Աբգար
6. Խաչվառ
7. 23
8. Յունիս 2008 Անթիլիաս, Սեպտեմբեր 2008 էջմիածին
9. լոյս, խաւար

10. 2009

Երկրորդականի անկին

1. բ. Ս. Ստեփանոս
2. դ. Որոտման որդի Ս. Յակոբ
3. ա. 325 Նիկիա բ. 381
Կոստանդնուպոլիս գ. 431 Եփեսոս դ. 451
Քաղկեդոն
4. ա. Հայր բ. Որդի գ. Ս. Հոգի դ. Եկեղեցի ե. Մկրտութիւն զ. Ապաշխարութեամբ մեղքերու թողութիւն, է. Մեռելոց Յարութիւն ը. Վերջին դատաստան թ. Երկինքի թագաւորութիւն ժ. Յաւիտենական Կեանք
5. Եկեղեցի
6. ա. Մի բ. Սուրբ գ. Ընդհանրական դ. Առաքելական
7. ա. Զինուորեալ բ. Յաղթական
Անդրանկաց Ժողով
8. ա. Յիսուս բ. Մկրտութիւն, Դրոշմ, Ապաշխարութիւն, Հաղորդութիւն, Պսակ կամ ամուսնութիւն, Զեռնադրութիւն, Կարգ Հիւանդաց կամ վերջին Օծում
9. Վերստին Ծնունդ
10. օծեալներ կամ կնքուածներ

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

ը	թ	դ	զ	ե	գ	է	բ	ա
ե	զ	գ	ա	բ	է	դ	թ	ը
ա	բ	է	դ	թ	ը	ե	զ	գ
զ	ը	ա	բ	է	դ	գ	ե	թ
բ	գ	ե	թ	ա	զ	ը	է	դ
դ	է	թ	գ	ը	ե	ա	զ	բ
թ	դ	զ	ե	գ	ա	բ	ը	է
է	ե	բ	ը	դ	թ	զ	ա	գ
գ	ա	ը	է	զ	բ	թ	դ	ե

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

ե		գ				զ	ա	
		դ	թ	զ		ե	ը	
			ե		ա			
			է	դ				զ
	ը	թ				է	գ	
զ					բ			
			դ		զ			
	բ	զ		ե	թ	դ		
	գ	ե				թ		ը

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն**

**Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցները
հիմնուեցաւ ---- թուականին եւ 2009-ին կը տօնէ իր -- ամեակը**

Ամբողջացո՛ւր ըստ Մատթէոսի Աւետարանին 2.9-12

հրահանգը, աստղը, առաջնորդեց, երկրպագեցին, ոսկի, կնդրուկ, զմուռս, երազի

Թագաւորին այս ----- լսելէ ետք, մոգերը մեկնեցան: Անոնք չափազանց ուրախացան, երբ կրկին տեսան այն -----, որ արեւելքի մէջ տեսեր էին. Եւ ահա աստղը ----- զիրենք մինչեւ որ եկաւ ու կեցաւ այն վայրին վրայ ուր երեխան կը գտնուէր: Երբ տուն մտան, տեսան երեխան իր մօրը՝ Մարիամին հետ, եւ մինչեւ գետին խոնարհելով ----- մանուկին: Ապա բացին իրենց արկղերը եւ Յիսուսի ընծայեցին իրենց նուէրները՝ -----, ----- եւ -----:

Յետոյ ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը, առանց Հերովդէսի հանդիպելու, ինչպէս որ Աստուած ----- մը մէջ հրահանգեց իրենց:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1. Ո՞ր օրը որոշուեցաւ Յիսուս
Մանուկին անունը:

Ա.- Յունուար 6

Բ.- Յունուար 1

Գ.- Յունուար 13

Դ.- Դեկտեմբեր 25

2. Ի՞նչ կը կոչենք Յիսուս Մանուկին
անունին տօնը:

-

3. Յիսուս ո՞ր օրը մկրտուեցաւ:

Ա.- Յունուար 6

Բ.- Յունուար 1

Գ.- Յունուար 13

Դ.- Դեկտեմբեր 25

4. Յիսուս ինչո՞վ մկրտուեցաւ:

Ա.- Ձէթ

Բ.- Ջուր

Գ.- Միւռոն

Դ.- Իւղ

5. Յիսուս որո՞ւ կողմէ մկրտուեցաւ:

Ա.- Տէր Հօր

Բ.- Յովհաննէս Մկրտիչին

Գ.- Վարդապետին

Դ.- Քահանայապետին

6. Ի՞նչ կը կոչենք Ծնունդին
նախորդող երեկոն:

Ա.- Ջատիկ:

Բ.- Ջրօրհնէք:

Գ.- Խթում:

Դ.- Բարեկենդան:

7. Ե՞րբ տեղի կ'ունենայ Ջրօրհնէքը:

Ա.- Յունուար 6 ի պատարագէն ետք

Բ.- Յունուար 5 ի երեկոյեան

Գ.- Ջատիկին

Դ.- Ծաղկազարդին

8. Ե՞րբ տեղի կ'ունենայ Ծրագալույցը:

Ա.- Յունուար 6 ի պատարագէն ետք

Բ.- Յունուար 5 ի երեկոյեան

Գ.- Բուն Բարեկենդանին

Դ.- Ծաղկազարդին

9. Այս տարի երբ պիտի տօնենք
Յովհաննէս Մկրտիչին ծննդեան
տօնը:

Ա.- Երկուշաբթի՝ Յունուար 19

Բ.- Չորեքշաբթի՝ Յունուար 14

Գ.- Ծաբաթ՝ Յունուար 17

Դ.- Հինգշաբթի՝ Յունուար 15

10. Յիսուսի յարութենէն առաջ,
Կիրակի օրը ի՞նչ կը կոչուէր:

Ա.- Ծաբաթ

Բ.- Երկուշաբթի

Գ.- Հինգշաբթի

Դ.- Մէկշաբթի

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1. Յիսուսի Անուանակոչութիւնը անշարժ տօն մըն է: Ամէն տարի ե՞րբ կը տօնենք Յիսուսի անուանակոչութիւնը:

Ա.- Յունուար 6

Բ.- Յունուար 1

Գ.- Յունուար 13

Դ.- Դեկտեմբեր 25

2. Մոգերը ի՞նչ նուիրեցին Յիսուս Մանուկին:

Ա.- Ո---

Բ.- --դ----

Գ.- Զ-ու--

3. Ո՞վ էր հրէաստանի թագաւորը երբ Յիսուս ծնաւ:

4. Ո՞վ էր Հռոմի կայսրը երբ Յիսուս ծնաւ:

5. Հինգ տաղաւարներէն ո՞ր մէկը անշարժ տօն մըն է:

Ա.- Ս. Ծնունդ

Բ.- Ս. Յարութիւն

Գ.- Պաշտօնակերպութիւն կամ Այլակերպութիւն

Դ.- Ս. Աստուածածնի վերափոխում
Ե. Խաչվերաց

6. Ս. Հոգին որո՞ւ վստահեցուցած էր թէ Տիրոջը օծեալը չտեսած պիտի չմեռնէր: (Պատասխանը գտնելու համար լուծէ՛ էջ 14-ի խաղը)

7. Որո՞նք էին Մարիամ Աստուածածնի ծնողները:

Ա.- Յովակիմ եւ Աննա

Բ.- Սիմոն եւ Աննա

Գ.- Փանուէլ եւ Մարթա

Դ.- Յովակիմ եւ Եղիսափէթ

8. Յիսուսի յարութենէն ետք իր հետեւորդները ամէն Կիրակի օր կը հաւաքուէին եւ միասին կը ճաշէին: Այսօր այդ ճաշը ինչի՞ր վերածուած է:

9. Յիսուսի մկրտութեան ընթացքին, Սուրբ Հոգին ինչի՞ր կերպարանքով իջաւ Յիսուսի վրայ:

10. Ամբողջացո՞ւր ըստ Մարկոս 1.11-ին,
Երկինքէն ձայն մը լսուեցաւ որ
կ'ըսէր.

- -----

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկին

1. Անոնք որոնք Ս. Ծնունդը կը տօնեն
Դեկտեմբեր 25-ն, ե՞րբ կը տօնեն
մկրտությունը:

Ա.- Յունուար 6

Բ.- Յունուար 1

Գ.- Յունուար 13

Դ.- Դեկտեմբեր 25

2. Արեւմտեան Եւրոպայի քրիստոնեաները
ե՞րբ փոխեցին Ս. Ծննդեան տօնը Յունուար
6 և Դեկտեմբեր 25 ին:

Ա.- 325 Նիկիոյ ժողովին

Բ.- 451 Քաղկեդոնի ժողովին

Գ.- 381 Կոստանդնուպոլսոյ ժողովին

Դ.- 431 Եփեսոսի ժողովին

3. Հայաստանեայց Եկեղեցին ի՞նչ կը տօնէ
Դեկտեմբեր 25-ին:

Ս. Ս----- Ն-----

4. Գրէ շիտակ ժամանակագրական
շարքով հետեւեալ տօները: Ս. Ծնունդ,
Անուանակոչութիւն, Յովհաննու Կարապետ,
Ս. Սարգիս, Ղեւոնդեանց, Վարդանանց,
Բուն Բարեկենդան

Ա.-

Բ.-

Գ.-

Դ.-

Ե.-

Զ.-

Է.-

5. Գրէ՛ շիտակ ժամանակագրական
շարքով Հինգ տաղաւարները. Ս. Ծնունդ,
Ս. Յարութիւն, Պայծառակերպութիւն
կամ Այլակերպութիւն, Ս. Աստուածածնի
վերափոխում, Խաչվերաց

Ա.-

Բ.-

Գ.-

Դ.-

Ե.-

6. 2009 տարին Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ
Կիրակնօրեայ Դպրոցներու քանի՞երորդ
ամեակն է:

7. Ս. Գրիգոր Աստուածաբան ո՞ր
տիեզերական ժողովին մասնակցեցաւ: Ո՞ր
եւ ե՞րբ:

8. Ս. Աթանաս Աղեքսանդրիացի ո՞ր
տիեզերական ժողովին մասնակցեցաւ: Ո՞ր
եւ ե՞րբ:

9. Ո՞վ էր վերջին մարգարէն: Այս տարի
ե՞րբ կը յիշատակենք անոր ծնունդը:

Ա. -----

Բ. Յունուար --

10. Հոգեհանգիստը ո՞ր Եկեղեցւոյ
անդամներուն համար կ'ըլլայ:

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներ

80-Ամեակ

1929-2009

«Մաշտոցի Արձագանգ»ը կ'ողջունէ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցները իր հիմնադրութեան 80-Ամեակին առիթով:

Փառք կու տանք Աստուծոյ որ մեր ազգին շնորհեց այս օրհնաբեր շարժումը:

Երախտագիտական զգացումներով կը վերակոչենք յիշատակը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Երջանկաշիշատակ Սահակ Բ. Խապայեան Կաթողիկոսին, որուն նախաձեռնութեամբ հիմնուեցաւ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցները:

Մեր յաջորդող թիւերով պիտի անդրադառնանք Կիրակնօրեայ Դպրոցին մասին, եւ մասնաւորապէս անոր մուտքին Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ծիրէն ներս: Այս թիւով կը բաւականանք ներկայացնելով Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու նշանաբանը՝

«Զգեցէք որ մանուկները ինծի գան, արգելք մի՛ ըլաք անոնց, որովհետեւ այդպիսիներուն է Աստուծոյ արքայութիւնը:»
Մարկոս **10.14:**

եւ մաղթերգը (Խօսք՝ էջ 8, Երաժշտութիւն՝ էջ 9)

www.sourphagop.org/mashdots

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակցօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Փետրուար **2009** (ԺԶ տարի թիւ 6)

Այս Թիւով՝

Խորհուրդ Վարդանանց՝ 21րդ Դար
Էջ 2

Բացատրական բառարան Էջ 3 - 7
Առաջաւորի Պահք, Տեառնընդառաջ,
Բուն բարեկենդան, Տէրունի տօներ,
Ս. Սարգիս, Ս. Սահակ Պարթեւ,
Ղեկնդեանց սուրբեր, Նորահրաշ

Եկեղեցական բառարան: Էջ 8
Ի՞նչ են Զիթենեաց լեռ, Ղենչակ,
Ճաշոց

Վերաբաղ Էջ 9-11
Յիսուս Քրիստոսի
Փորձութիւնները, Տասներկու
աշակերտներու ընտրութիւնը, Յովնանի
պատմութիւնը

Խաղերու բաժին Էջ 12-15
Յիսուս Աստուծոյ Գառնուկը
Օծեալին տրուած անունները
Հաւատք
Եզակի Գիրեր

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: Էջ 16-19

Կարճ լուրեր Կիրակցօրեայէն Էջ 20

Քանզի Հայր Մեր
զՍուրբ
Աւետարանն Գիտենք
եւ Մայր
զԱռաքելական
Եկեղեցի Կաթողիկէ

Ամսուան Համարը

«Ո՞վ կրնայ, ուրեմն, մեզ բաժնել Քրիստոսի սէրէն. նեղութիւնը, անձկութիւնը,
հալածամբքը, սո՞վը, մերկութիւնը, վտա՛նգը կամ սո՞ւրը:» Հոռմ. 8.35

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակույթ

Խմբագրական՝

Խորհուրդ Վարդանանց՝ 21րդ դար

Ընդհանրապես, երբ դարոցական տարիքի մանուկներու եւ պատանիներու հարցները թէ ի՞նչ սորված են Վարդանանց պատերազմի մասին, անոնց գիտութիւնը կ'ամփոփուի Տղմուտ գետի ափին տեղի ունեցած այդ հայրենասիրական պատերազմին շուրջ, 60,000 կտրիճներով, թշնամիին անհամար բանակին եւ փիղերուն դէմ: Սակայն ուրիշ ի՞նչ պէտք է սորվիլ Վարդանանց պատերազմէն, ի՞նչ հասկնալ, ի՞նչ եզրակացնել:

1. Զիջի՞լ թէ չզիջիլ:

Նկարագրի տէր անձ մը պէտք է գիտնայ երբ պէտք է հաստատ կենայ իր կեցուածքին վրայ ու որոշէ թէ ամէն գնով իր սկզբունքը եւ գաղափարը պիտի պաշտպանէ: Ահա այդ ըրաւ Վարդան Մամիկոնեան ու մերժեց զիջիլ Քրիստոնէութենէն ըսելով «այս հաւատքէն մեզ ոչ ոք պիտի չեղէ»:

2. Թիւով շատ ըլլալ չի նշանակեր անպայման յաղթական դուրս գալ

Երբեմն մեզի պէս մտածող անձերուն թիւը քիչ կ'ըլլայ, իսկ հակառակորդներունը՝ շատ: Բայց թիւով մեծ խումբը կրնայ նոյնքան զօրաւոր չըլլալ որովհետեւ նոյնքան համոզում չունենար եւ նոյնքան բուռն ձեռով չի հաւատար իր գաղափարին: Ահա այսպէս է որ հայ քրիստոնէաները թէեւ թիւով նուազ էին պարսիկներէն բայց իրենց հաւատքին մէջ աւելի զօրաւոր ըլլալով, մերժեցին ընդունիլ Յազկերտի առաջարկը:

3. Համբերութիւն

Վարդանի եւ իր 1036 ընկերներու նահատակութիւնով սկսած պատերազմը աւարտեցաւ 33 տարիներ ետք իր եղբորորդի Վահան Մամիկոնեանի յաղթանակով եւ 484 թուականի Նուարսակի մէջ ստորագրուած դաշնագրով: Այս դաշնագրով Պարսիկները կ'ընդունէին Հայոց պայմանները:

ա. Հայաստանի շնորհել ինքնավարութիւն

բ. Քրիստոնէական պաշտամունքի ազատութիւն

գ. Ատրուշաններու վերացում

Ահա այսօր, Վարդանանցէն 1,558 տարիներ ետք, մենք ո՞րքան հաւատարիմ ենք Քաջ Վարդանին եւ մենք ալ մեր կարգին

1. Վարդան Մամիկոնեանի պէս հաստատ կը մնանք մեր Քրիստոնէական սկզբունքներուն

2. Հակառակ անոր որ մեր շուրջը շատ աւելի է թիւը անոնց որոնց հաւատամբը խոտոր է մեր Հայ Քրիստոնէայ սկզբունքներուն ու աւանդութիւններուն, եւ

3. Մենք այս բոլորին կը դիմադրենք համբերութեամբ եւ Քաջ Վարդանին պէս կ'ըսենք՝

Քանզի Հայր Մեր զՍուրբ Աւետարանն Գիտեմք եւ Մայր զԱռաքելական Եկեղեցի Կաթողիկէ

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի կամաւոր խմբակը

Վերժին Գիւպթանճեան, Թամար Գիզիրեան, Գարոլ Մանուկեան, Յասմիկ Նաճարեան, Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Փետրուար ամսուան բացատրական տօնացոյց

- Կիր. 1 Բարեկենդան Առաջաւորի Պահոցն
 Բշ. 2 Սկիզբ Առաջաւորի Պահքի
 Ուր. 6 Աւարտ Առաջաւորի Պահքի
 Ծբթ. 7 Ս. Սարգիս Զօրավար, որդւոյն Մարտիրոսի եւ 14 զինուորներու
 Ծբթ. 14 Տեառնընդառաջ
 Գշ. 17 Ս. Ղեւոնդեանց Քահանայից
 Եշ. 19 Ս. Վարդանանց եւ 1036 Վկայիցն
 Ծբթ. 21 Կոստանդնուպոլսոյ Տիեզերական ժողովի (381 ՔԵ) 150 Ս.
 Հայրապետներու
 Կիր. 22 Բուն Բարեկենդան
 Բշ. 23 Ա. օր Մեծ Պահքի
 Ծբթ. 28 Ս. Թէոդորոս Զօրավարին

Առաջաւորի Պահք

Այս հնգօրեայ պահքը սահմանուած է Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի կողմէ եւ յատուկ է միայն Հայ Եկեղեցւոյ: Կը սկսի մեծ պահքէն 3 շաբաթ առաջ եւ հին ժամանակ թոյլատրուած էր միայն աղ եւ հաց ուտել: Ինչպէս կը կարդանք Ծննդոց 1.29-30 ին մէջ, Աստուած միայն ճոր օրը մարդը ստեղծելէն ետք է որ ուտելու հրաման կու տայ բոլոր արարածներուն եւ այս 5 օրերու պահքին է որ կ'ակնարկէ Առաջաւորացը: Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ կը սահմանէ որ Տրդատ Գ. թագաւորը եւ իր արքունին հինգ օրեր պահք պահեն իրենց մկրտութենէն առաջ, ինչպէս սովորութիւն էր հին եկեղեցւոյ մէջ: Այստեղէն է որ Առաջաւորի Պահքը կը կոչուի Փրկութեան պահք որովհետեւ անոր խորհուրդը հեթանոսական ապականութենէն, աղամական մեղքէն, մարդային հինգ զգայարաններու սրբումն է: Այս պահքի առաջին չորս օրերուն «երկուշաբթիէն հինգշաբթի» ճաշու աւետարան չկարդացուիր եւ հինգերորդ օրը, Ուրբաթ օրը կը կարդացուի Յովնան մարգարէի քարոզութիւնն ու Նիկուէի ապաշխարութիւնը, ոչ իբրեւ Յովնան մարգարէի տօն այլ իբր մեծ ապաշխարութեան եւ ծոմապահութեան օրինակ:

Միջնադարուն, դիւրիմացաբար կը կոչուի Ս. Սարգիսի պահք որովհետեւ յաջորդող շաբաթ օրը Ս. Սարգիս է:

Ի՞նչ կը տօնենք Փետրուար 14 ին:

Երբ մեր շուրջը St. Valentine կը տօնուի, մենք պէտք է յիշենք թէ Հայ Եկեղեցին այդ օրը Տեառնընդառաջ կը տօնէ: Տեառնընդառաջը, 40 օրուայ Յիսուս Մանուկին տաճար տարուելու եւ Աստուծոյ նուիրուելու օրն է: Այդ օրը արարողութիւն տեղի կ'ունենայ եկեղեցւոյ մէջ, կրակ կը վառեն եկեղեցւոյ բակին մէջ ու հաւատացեալներ իրենց մօմերը վառելով տուն կը տանին:

Ե՞րբ կը տօնենք Բուն Բարեկենդանը:

Բարեկենդան կը նշանակէ ուրախութիւն եւ ճոխութեան օր ու կը խորհրդանշէ Ադամի ու Եւայի երջանիկ կեանքը դրախտին մէջ: Ան Ս. Վարդանանցի յաջորդող Կիրակին է, եւ որուն յաջորդող Երկուշաբթին կը սկսի Մեծ Պահքը: Հայերը Բուն Բարեկենդանին կը ծպտուին, դիմակաւոր խաղեր եւ հանդէսներ կը կազմակերպեն իրարու յիշեցնելու թէ յաջորդ օրը Մեծ Պահքը կը սկսի:

Տերընտաս կամ Տեառնընդառաջ

Տեառնընդառաջը հայաստանեայց եկեղեցւոյ տէրունի տօներէն մէկն է: Ան յիշատակումն է այն օրուան, ուր քառասնօրեայ մանուկ Յիսուսը բերուեցաւ տանար ու ընծայուեցաւ Աստուծոյ: Այս իսկ պատճառաւ, Տեառնընդառաջը անշարժ տօն մըն է ու կը զուգադիպի Սուրբ Ծնունդէն 40 օր ետք, Փետրուար 14-ին:

Տեառնընդառաջի օրը եկեղեցիէն ներս կը մատուցուի պատարագ: Եկեղեցիին չորս անկիւնները կը կարդացուին աւետարանի համապատասխանող հատուածներ: Կը յիշատակուին նաեւ ծերունի Սիմոնն ու Աննա մարգարէուհին, երկու անձեր որոնք Յիսուսի տանար ընծայման ներկայ գտնուած են:

Տեառնընդառաջը նախորդող երեկոյեան ժամերգութեան աւարտին, ծիսակատար քահանան Սուրբ սեղանին վրայի մոմերը կը վառէ եւ ներկայ հաւատացեալները այդ մոմերէն իրենց կարգին կը վառեն մոմեր ու լոյսը կը տանին տուն:

Գիտէի՞ր թէ...

Տեառնընդառաջի մասին կարելի է միայն Ղուկասի աւետարանին հատուածներէն մէկուն մէջ կարդալ 2.22-38 : Միւս աւետարանիչները չեն ակնարկած Յիսուսի կեանքի այս դէպքին:

Տէրունի տօներ

Տէրունի կամ տէրունական կը կոչուին Քրիստոսի կեանքին վերաբերող Ամենակարեւոր դրուագները յիշատակող Տօները, որոնք քրիստոնեայ եկեղեցին փառաւոր ու մեծաշուք ձեւով կը տօնէ: Հայաստանեայց եկեղեցին ունի 7 Տէրունի տօներ, որոնք են հետեւեալները. –

Սուրբ Ծնունդ

Անուանակոչութիւն

Տեառնընդառաջ

Ծաղկազարդ, Աւագ շաբաթ, Սուրբ Զատիկ եւ Համբարձում

Հոգեգալուստ

Վարդավառ կամ պաշտօնակերպութիւն

Վերափոխումն սուրբ Աստուածածնի

Յիշատակութիւն Սուրբ Սարգիս Զօրավարի Փետրուար 7

Վարդանանցէն տասներկու օր առաջ Ծաբաթ օրը Հայ Եկեղեցին նուիրած է Ս. Սարգիս Զօրավարի յիշատակին: Ս. Սարգիս Զօրավար Կապաթովկիոյ Գամիրք գաւառէն էր. քաջ եւ առաքինի զինուորական մը, որ զօրապետի աստիճանին հասաւ: Համարձակութեամբ կը քարոզէր Աւետարանը եւ կը կործանէր բազինները:

Երբ Յուլիանոս կայսրը որ քրիստոնէութիւնը ուրացած էր, գահ բարձրացաւ, Սարգիս իր Մարտիրոս որդիին հետ Հայաստան ապաստանեցաւ, Տիրան թագաւորի մօտ, եւ ժամանակ մը հոն մնալէ ետք անցաւ Պարսկաստան, Պարսից Ծապուն թագաւորին մօտ՝ ծառայելով զինուորական ասպարէզին մէջ:

Մեծ եղաւ իր որդիին՝ Մարտիրոսին ազդեցութիւնը իր հսկողութեան ներքեւ գտնուող պարսիկ զօրքին վրայ. անոնց մէջէն քրիստոնէութեան դարձողներ եղան:

Այս պարագան հետզհետէ ուշագրաւ դառնալով, Սարգիս եւ իր զաւակը արքայական հրաւեր ստացան զոհ մատուցանելու արքունի մեհեանին մէջ: Սակայն Սուրբ Սարգիս նոյնիսկ քաջութիւնը ունեցաւ անարգելու կոտորելը: Առ ի հետեւանք իրենց յանդուգն կեցուածքին՝ զօրավարն ու իր որդին մահուան դատապարտուեցան:

Իր պարսիկ զինուորներէն տասնըջորս անձեր որոնք մինչեւ վերջ հաւատարիմ մնացեր

էին իրեն, առին Սարգիսի մարմինը եւ մաքուր զգեստներով պատեցին: Բայց թագաւորին հրամանով իրենք եւս գլխատուեցան ու իրենց նահատակութիւնը եւս կը յիշատակուի Սուրբ Սարգիսի եւ անոր Մարտիրոս զաւակին յիշատակին հետ, ամէն տարի:

Գիտէ՞ր թէ

Ս. Սարգիսի տօնը Հայաստանի մէջ ընդունուած է նշել ոչ միայն եկեղեցական ծիսակատարութեամբ, այլեւ ժողովրդական սովորութիւններով: Ս. Սարգիս Զօրավարը երիտասարդներու արագահաս բարեխօսն է եւ սիրոյ երազանքը իրականացնող սուրբ: Ըստ աւանդութեան, Ս. Սարգիս պէտք է Հրեշտակներու ուղեկցութեամբ անցնի եւ տանիքին վրայ դրուած ալիւրի մէջ ձգէ իր սպիտակ ձիուն պայտին հետքը որպէսզի այդ տարի իրականանայ հաւատացեալի երազանքը:

Աղօթք Սուրբ Սարգիսին

Բարձրեալէն գերագոյն պատիւ ստացար Քրիստոսի քով բարեխօսելու համար եւ դարձար մեր խնդրանքները կատարող, աղօթքները լսող, աստանանքերը հալածող, ով արագահաս Սուրբ Սարգիս:

Ցաւերով լեցուն մարդկային կեանքին զօրեղ բժիշկ. արտասուքը սրբող, նեղութեան մէջ ինկածներու վիշտերը դիւրութեամբ մեղմացնող, գերիները ազատող, ով արագահաս Սուրբ Սարգիս:

Դուրս որ ամէն տեղ կը յիշուիս ու կը փառաբանուիս, որովհետեւ գեղեցիկ եւ բարի անուն ես, հաւատացեալներուն շուրթերուն համար քաղցրահամ պտուղ: Գիշեր ու ցերեկ յոյսով քեզ կը կանչենք, արագահաս Սուրբ Սարգիս, բարեխօս եղի՛ր Քրիստոսի քով մեր անձերուն համար:

Սուրբ Սահակ Պարթև

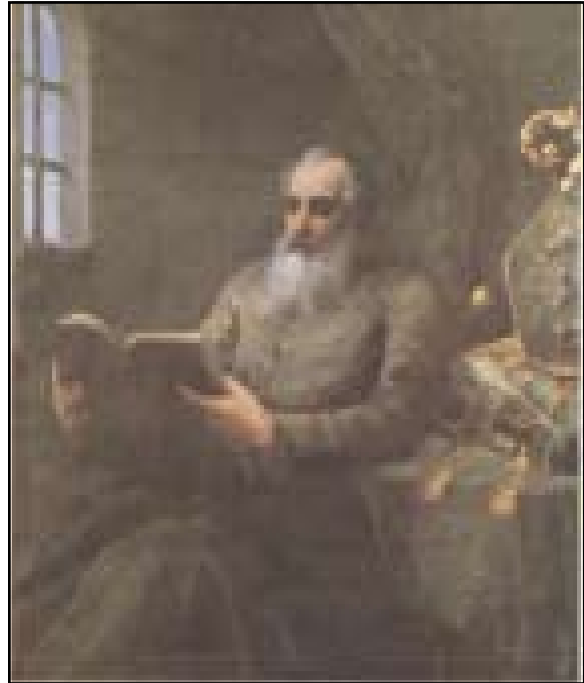
387 թուին, 39 տարեկանին Հայոց կաթողիկոս ձեռնադրուած այս հոգեւորականին անունը մեր բոլորին ծանօթ է իբր հայ գիրերու գիտէն ետք, հայերէն լեզուի եւ Աստուածաշունչի պատուիրաններու տարածման աշխատանքին մէջ առաջնահերթ դեր խաղցած անձնաւորութիւն: Իսկապէս ալ, իր կաթողիկոսութեան օրերուն էր որ Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցական դարձաւ ու լծուեցաւ հայ գիրերու ստեղծման աշխատանքին: Հայ գիրերու գիտէն վերջ, տարիներ շարունակ ան զբաղած է հայրենիքի հոգեւոր կեանքի բարեկարգութեան վերաբերող հարցերով ու հիմնական նպատակ ունեցած է տարածել հայ դպրութիւնը ամենուրեք:

Սուրբ Սահակ Պարթև, ծնած է 348 թուին, Կեսարիա, եւ որդին է Ներսէս Մեծ ի: Ան կը նկատուի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի տոհմին անդամներէն մէկը: Անոր միակ դուստրը, Սահականոյշ, մայրը պիտի ըլլար Քաջն Վարդան Մամիկոնեանի:

Նախնական ուսումը իր ծննդավայրէն ներս ստանալէ ետք, ան մեկնեցաւ Բիւզանդիոն - Կ.Պոլիս - որ այդ ժամանակաշրջանին ուսման բարձրագոյն կեդրոններէն մէկն էր: Հոն, Սահակ Պարթև տիրապետեց կրօնական, եկեղեցական եւ այլ գիտութիւններու, ինչպէս նաեւ օտար բազմաթիւ լեզուներու, որոնցմէ էին յունարէնն ու պարսկերէնը:

Սուրբ Սահակ Պարթև կարգաւորած է Հայաստանեայց եկեղեցւոյ տօնացոյցը, գրած բազմաթիւ հոգեւոր կանոններ, այսինքն շարականներու շարքեր, եղանակաւորած է նաեւ շարականներ, պատարագամատոյց եւ ծիսական աղօթքներ: Ս. Սահակ Պարթև եւ Ս. Մեսրոպ Մաշտոց իրենց աշակերտներուն հետ կը ծաւալեն թարգմանական աշխատանքները, որոնց առաջինը կը հանդիսանայ Աստուածաշունչը: Այսպէս է որ Սահակ Ա. Պարթև հայրապետ կը նկատուի մեր ոսկեդարու կերտիչներէն մէկը:

Ս. Սահակ Պարթևի յիշատակը այս տարի կը տօնենք Ս. Սարգիսի նախորդող Ծաբաթ օրը:

Ծարական

Սուրբ Սահակ Պարթև հայրապետին

Դուք սուրբ հայրերուն արմատներէն մեզի գաւազան բխեցուցիր սուրբ Սահակ հայրապետը քու հօտդ հովուելու ո՛վ Քրիստոս:

Դուք հայերուս անգիտութեան խաւարը ջնջեցիր՝ ասով իմաստութեան լոյսը ծագեցնելով Թորգոմի որդիներուն:

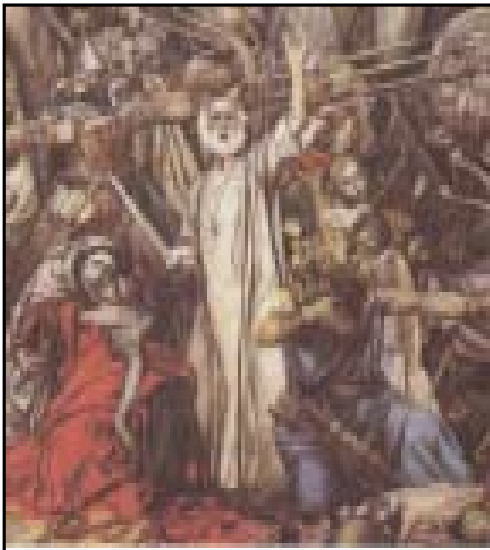
Դուք քու յառաջիկայ խորհուրդը տեսիլքով յայտնեցիր սուրբին, անոր յիշատակին՝ ընդունել տօնողներուս աղաչանքը:

Ղեւոնդեանց սուրբեր

Հայաստանեայց եկեղեցւոյ տօնացոյցը մեծապէս հարուստ է նահատակ սուրբերու յիշատակման օրերով: Բոլորին ծանօթ այդ սուրբերէն են սուրբ Սարգիս, սուրբ Գէորգ եւ սուրբ Ղեւոնդեանց անուան տակ խմբուող նահատակ սուրբերու խումբ մը:

Ղեւոնդեանց սուրբերու յիշատակը այս տարի կը տօնենք Փետրուար 1-ին, Բուն Բարեկենդանը նախորդող Երեքշաբթի օրով: Հինգերորդ դարուն ապրած այս սուրբերու խումբին կը տրուի «Ղեւոնդեանց» անունը իրենց գլխաւորող անդամներէն Ղեւոնդ Երէցի անուան յիշատակին: Ինը սուրբերէ բաղկացած այս խումբը ծանօթ է նաեւ «Քահանայից» անուան տակ:

Աւարայրի ճակատամարտէն ետք, 452 թուականին սկիզբը, պարսիկները հայ նախարարներու կարգին աքսորած են նաեւ այս ինը վանականները ու զանոնք գերութեան մէջ պահած մինչեւ 454 թուականը: Այդ տարիներուն, երբ պարսիկները սաստկացուցին իրենց հալածանքները քրիստոնեաներուն դէմ, մահուան դատապարտուեցան ու նահատակուեցան նաեւ Ղեւոնդեանց սուրբերը:

Ղեւոնդեանց սուրբերն են.-
 Ղեւոնդ Երէց
 Յովսէփ կաթողիկոս
 Սահակ Ռշտունի եպիսկոպոս
 Մուշեղ Արծրունի
 Արսէն Երէց
 Քաջաշ սարկաւազ
 Թաթիկ եպիսկոպոս
 Սամուէլ քահանայ
 Աբրահամ սարկաւազ

Գիտէի՞ր թէ

«Նորահրաշ պսակաւոր» շարականը բաղկացած է տասը տուներէ եւ ան ծայրակապն է «Ներսէսի Երգ»-ին: Այսինքն եթէ այս շարականի տասը տուններու առաջին տողերէն իւրաքանչիւրին առաջին գիրը առնենք եւ զանոնք թով թովի զետեղելով կարդանք, կը ստանանք «Ներսէսի Երգ» խօսքը:

Ահաւասիկ առաջին չորս տուններու սկիզբները, որոնցմէ իւրաքանչիւրին առաջին գիրերը իրար կապելով պիտի ստանանք «Ներսէսի Երգ» խօսքին սկիզբը: Յաջորդող վեց տունները կու գան ամբողջացնելու խօսքին մնացեալ գիրերը:

« Նորահրաշ պսակաւոր եւ զօրագլուխ առաքինեաց...

Երկնաւոր թագաւորին զինու յաղթեալ պատերազմին...

Րենական լուսով լցեալ արիացեալն քաջն Արտակ...

Սրբափայլ զգեստու պննեալ ի յերկնաւոր հանդիսադրէն...»

Եկեղեցական բառարան

Զ ձ

Զիթենեաց լեռ

Երուսաղէմի արեւելեան կողմը գտնուող այս բարձունքը հարուստ է ձիթենիներով: Հինէն ի վեր այս լեռան հետ բազմաթիւ սուրբ գրային իրադարձութիւններ կապուած են: Քրիստոս շատ յաճախ իր աշակերտներուն հետ կը բարձրանար այս լեռը առանձնանալու եւ աղօթելու համար: Հոս էր որ ան զրուցեց իր աշակերտներուն հետ ապագայ իրադարձութիւններու եւ աշխարհի վախճանին մասին: Այս լեռան լանջին՝ քէթսեմանի պարտէզին մէջ էր որ ան աղօթքով սպասեց իր ցերբակալութիւնը: Վերջապէս այս բարձունքի գագաթէն համբարձաւ՝ օրհնելով իր աշակերտները:

Ներկայիս Երուսաղէմի դարպասներէն դէպի ձիթենեաց լեռան բարձունքը տանող ճանապարհը կ'անցնի Սուրբ Աստուածամօր վերափոխման տաճարին քովէն: Լեռան գագաթին վրայ կը գտնուի սուրբ Համբարձման տաճառը: Այս բարձունքէն կարելի է դիտել աւետեաց երկրի սքանչելի համայնապատկերը, կ'երեւի ամբողջ Երուսաղէմը, Յորդանան գետը եւ մեռեալ ծովը:

Ղ ղ

Ղենջակ

Հասարակ խօսակցութեան մէջ ղենջակ բառը կ'առնուի իբր անձեռոց եւ իբր դաստարակ, բայց եկեղեցւոյ մէջ յատուկ կերպով կը գործածուի այն սփածանելիին համար, զոր մէջքէն կ'անցնէ աւագ հինգշաբթի օր ոտնլուային հանդիսադիրը: Աւետարանն ալ Քրիստոսի վրայ խօսելով կը գրէ՝ «Ելաւ սեղանէն, մէկ կողմ դրաւ իր վրայի հագուստը եւ ղենջակ մը առնելով՝ մէջքին կապեց»: Յովհաննէս 13:4

Ճ ճ

Ճաշոց

Հայ եկեղեցւոյ ծիսական ժողովածուներէն է. հիմնականօրէն կը պարունակէ ճաշու ժամին ընթերցուելիք նիւթերը որոնք նախապէս դասաւորուած են տէրունական տօներու կարգով: Բովանդակութիւնը կ'ընդգրկէ ընթերցումներ, հին եւ նոր կտակարաններ, շարականներ, եւ աղօթքներ: Գրիգոր Վկայասէր Կաթողիկոսի սկսած՝ ճաշոցը վերաձեւութեամբ է ըստ տօներու օրացոյցային կարգին եւ ամբողջացուել է եկեղեցւոյ տօներով: Յետագային ասոնց զարգացումը կը հանգի ծիսական նոր ժողովածուներու՝ Յայսմաւորքներու ստեղծման:

Վերաքաղ

Յիսուս Քրիստոսի Փորձութիւնները

Յիսուս Քրիստոս իր առաքելութիւնը սկսելէն առաջ գնաց անապատ: Ան անապատի առանձնութեան մէջ ապրեցաւ քառասուն օրեր:

Առաջին փորձութիւն՝

Յիսուս քառասուն օր ոչինչ կերաւ եւ անօթեցաւ: Սատանան, մօտեցաւ անոր որպէսզի փորձէ եւ մոլորեցնէ զինք: Ան ըսաւ որ եթէ Յիսուսը իսկապէս Աստուծոյ որդին է թող այնպէս ընէ որ անապատի քարերը հաց դառնան: Յիսուս, հակառակ որ շատ անօթի էր եւ կարող էր քարերը հացի վերածել, չխաբուեցաւ: Ան պատասխանեց, թէ մարդ միայն հացով չ'ապրիր այլ նաեւ Աստուծոյ խօսքով:

Երկրորդ փորձութիւն՝

Հակառակ անոր որ սատանան պարտուեցաւ չիեռացաւ եւ շարունակեց փորձել Յիսուսին: Տեսնելով, որ ուտելիքի միջոցով չկարողացաւ մոլորեցնել, ուրիշ միջոցի դիմեց: Այս անգամ Յիսուսին տարաւ բարձր աշտարակի մը վրայ եւ ըսաւ, որ եթէ անիկա Աստուծոյ որդին է թող ինքզինքը վար նետէ: Եթէ Աստուած կը սիրէ իր որդին, Ան չի թոյլատրեր որ Յիսուսը վնասուի:

Բայց Յիսուս ինքզինքը վար չի նետեց եւ պատասխանեց որ պէտք չէ զԱստուած փորձել:

Երրորդ փորձութիւն

Սատանան դարձեալ պարտուեցաւ, սակայն շարունակեց Յիսուսի փորձելու եւ մոլորեցնելու նորութիւններ փնտռել: Այս անգամ ան Յիսուսի ցոյց տուաւ աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները անոնց փառքն ու հարստութիւնները: Ան ըսաւ, որ եթէ Յիսուս Քրիստոս իր առջեւ խոնարհի, այդ բոլորը ինք կուտայ Յիսուսի: Բայց Յիսուս պատասխանեց որ միայն Աստուծոյ պէտք է երկրպագել:

Սատանան տեսնելով որ անկարող է պարտութեան մատնել Յիսուսին թողելով հեռացաւ:

Յիսուս Քրիստոս յաջողութեամբ յաղթահարեց բոլոր երեք փորձութիւնները:

ԺԳ դարու մանրանկար, «Յիսուսի փորձութիւնները»

Յիսուս անապատին մէջ

Տասներկու աշակերտներու ընտրութիւնը

Երբ Յիսուս վերադարձաւ անապատէն, սկսաւ մարդոց պատմել Աստուծոյ մասին: Իր առաքելութիւնը իրագործելու համար անոր անհրաժեշտ էին ազնիւ, նուիրուած, խիզախ եւ անձնագործ օգնականներ: Թէեւ ան բազմաթիւ օգնականներ ունէր, սակայն ընտրեց միայն տասներկու հոգի:

Օր մը, երբ Յիսուս ծովափէն կ'անցնէր, տեսաւ երկու ձկնորս եղբայրներ՝ Պետրոսը եւ Անդրէասը: Անոնք ձուկ կ'որսային Յիսուս մօտեցաւ անոնց եւ ըսաւ որ հետեւին իրեն: Անոնք թողուցին նաւակն ու ձկնորսական ցանցերը եւ գացին Յիսուսի ետեւէն:

Քիչ մը անդին Յակոբոսն ու Յովհաննէսը իրենց հօր հետ ուռկաններ կը նորոգէին: Յիսուս անոնց ալ կանչեց, եւ ձկնորս եղբայրները նոյնպէս հետեւեցան իրեն:

Յետոյ Յիսուս հանդիպեցաւ Փիլիպպոսին: Ան իր ընկերոջ Բարթողոմէոսին հետ եւս միացաւ աշակերտներու խումբին:

Յաջորդ աշակերտը որ ընտրուեցաւ Մատթէոսն էր: Ան մաքսաւոր էր, այսինքն հարկահաւաք: Մաքսաւորները ժողովուրդին կողմէ չէին սիրուած որովհետեւ անոնք սահմանուած չափէն աւելի շատ հարկ կը հաւաքէին: Բայց Մատթէոսը լսելով Յիսուսի խօսքը, ձգեց գործը եւ գնաց անոր ետեւէն:

Որոշ ժամանակ ետք Յիսուս լեռ մը բարձրացաւ եւ ամբողջ գիշերը աղօթեց: Լուսաբացին անոր շուրջ հաւաքուեցան շատ հետեւորդներ: Անոնցմէ Յիսուս դարձեալ աշակերտներ ընտրեց: Աշակերտներու թիւը հասաւ տասներկուքի՝ Պետրոսը, Անդրէասը, Յակոբոսը, Յովհաննէսը, Փիլիպպոսը, Բարթողոմէոսը, Թաթէոսը, Մատթէոսը, Թովմասը, Սիմոնը եւ Յովթանն ու Ալփէոսի որդի Յակոբոսը:

Յիսուս Քրիստոս իր աշակերտները ընտրեց հասարակ մարդոցմէ: Անոնց մեծ մասը աղքատ եւ անուս ձկնորսներ էին: Մէկ մասն ալ ամէնօրեայ ապրուստը ճակտի քրտինքով վաստկող աշխատաւորներ:

Աշակերտները երեք տարի շրջեցան Յիսուսի հետ, հաւատարմօրէն հետեւեցան իրենց ուսուցիչի պատուիրաններուն, եղան անոր գործերուն եւ հրաշքներուն ականատեսները: Անոնք կը սիրէին Յիսուսը եւ անոր կ'անուանէին Տէր եւ Ուսուցիչ: Իսկ Յիսուս անոնց կ'անուանէր եղբայրներ կամ բարեկամներ եւ անոնց հետ կը կիսէր ամէն ինչ:

Հետագային աշակերտները կոչուեցան առաքելներ: Անոնք այսպէս կոչուեցան որովհետեւ Յիսուս անոնց պատուիրեց երթալ աշխարհի բոլոր կողմերը՝ ուսուցանելու եւ քարոզելու աւետարանը, բժշկելու եւ մկրտելու մարդկանց: Անոնք բազմաթիւ նեղութիւններ կրեցին, ծանր հալածանքներու ենթարկուեցան, բայց չընկճուեցան եւ անսահման համբերութեամբ շարունակեցին քարոզել Աստուծոյ խօսքը:

Յիսուսի աշակերտներու շնորհիւ բազմաթիւ երկիրներու մէջ ձեւաւորուեցան Քրիստոնէայ համայնքներ եւ հիմնուեցան եկեղեցիներ:

Գիտէի՞ր թէ

Յիսուս Քրիստոսի ուսուցումները չտարածուեցան միայն իր տասներկու աշակերտներուն կողմէ: Նոր կտակարանին մէջ կան բազմաթիւ նամակներ, քարոզներ, որոնց հեղինակը Պօղոս առաքեալն է: Պօղոսը Յիսուսի նուիրումը ըլլալու եւ անոր պատուիրանները քարոզելուն համար նոյնպէս կը կոչուի առաքեալ: Սկիզբը Պօղոս Քրիստոնեաներու հակառակորդ էր եւ փարիսեցի: Քրիստոնեաները հալածելու պատճառաւ ան կը կտրնայ, սակայն հրաշքով եւ Յիսուսի օգնութեամբ վերստին կը սկսի տեսնել: Ատկէ ետք ան կը մկրտուի եւ ինքզինք կը նուիրէ Յիսուս Քրիստոսի պատուիրաններու տարածման:

Յովհաննէս Առաքեալ

Պետրոս եւ Պօղոս Առաքեալներ

Յովնանի պատմութիւնը

Աստուած Յովնան մարգարէին պատուիրեց մեկնիլ Նիւուէ քաղաքը, հոն ժողովուրդին ու թագաւորին պատուիրելու որ հեռանան իրենց չար գործերէն: Յովնան չէր ուզեր Նիւուէ երթալ եւ փորձեց Աստուծմէ փախչիլ. Նիւուէի փոխարէն նաւով մեկնեցաւ Թարսիս քաղաքը:

Ճամբու ընթացքին, սաստիկ փոթորիկ ելաւ եւ նաւաստիները սկսան ապրանքները թափել ծովը, նաւը թերեւեցնելու եւ ընկղմելու վտանգը նուազեցնելու համար: Բայց բոլոր ճիգերը ապարդիւն մնացին եւ նաւաստիները վիճակ ձգեցին, իմանալու համար թէ ո՞վ էր յանցաւորը եւ ինչո՞ւ կը պատահէր այս սաստիկ փոթորիկը: Վիճակը ինկաւ Յովնանին, որ բացատրեց թէ, ինչպէս փորձած էր փախուստ տալ Աստուծոյ խօսքէն եւ իբր պատիժ յանձն առաւ ծով նետուիլ փրկելու համար մնացեալը: Տեսնելով թէ ծովը չէր հանդարտեր, նաւաստիները Յովնանը նետեցին ծովը: Իսկոյն փոթորիկը մեղմացաւ եւ նաւաստիները տեսնալով Աստուծոյ զօրութիւնը սկսան զԱյն պաշտել: Աստուած կէտ ձուկի մը պատուիրեց որ կլլէ Յովնանը: Այդպէս ալ եղաւ: Յովնան երեք օր կէտձուկին փորին մէջ մնաց եւ աղօթեց Աստուծոյ ըսելով. «Տէր, դուն իմ կեանքս մահէ ազատեցիր երբ կը կարծէի թէ մերժուած եմ ներկայութենէդ»:

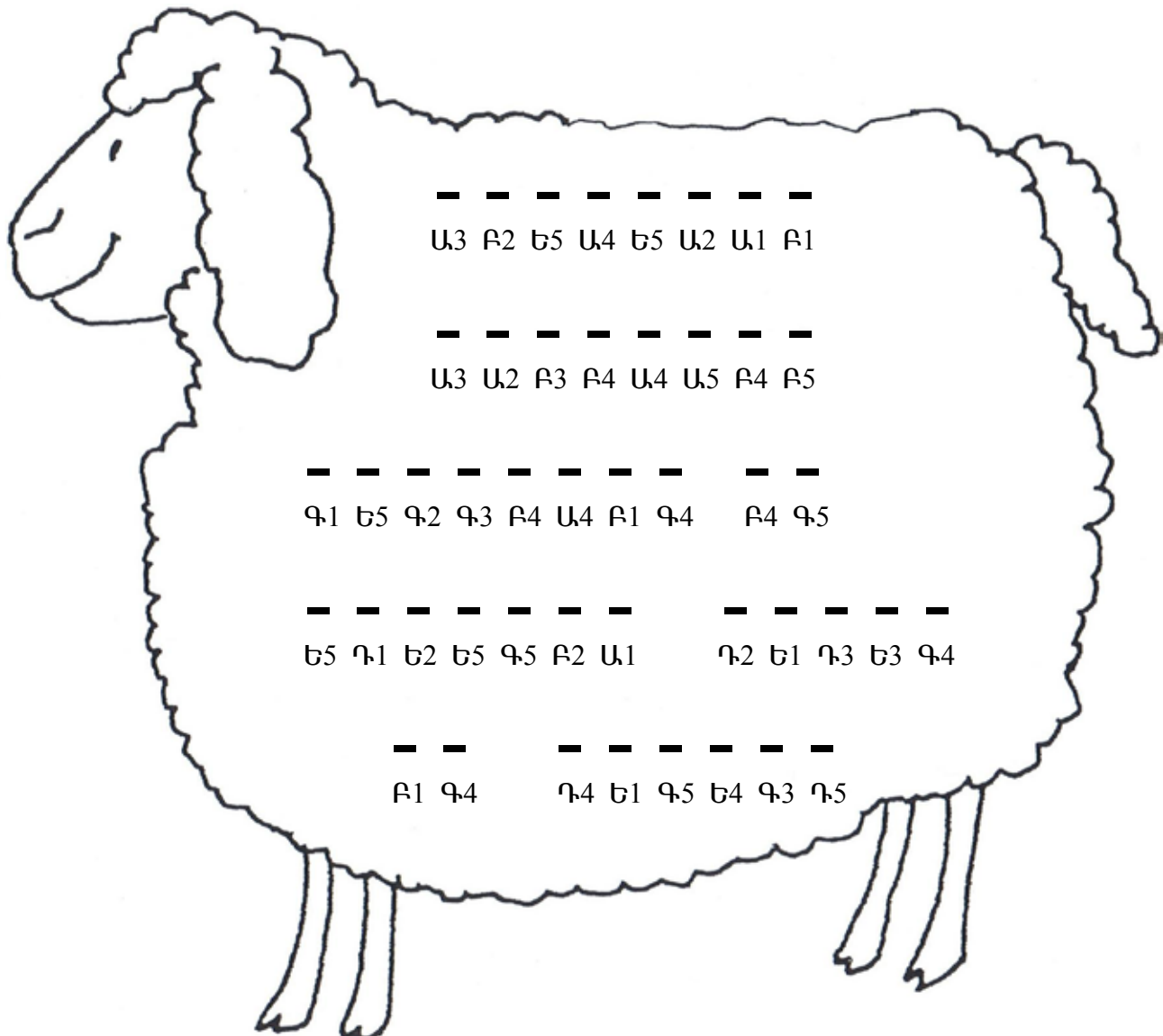
Աստուած մեծ ձուկին հրամայեց որ Յովնանը ցամաք տանի եւ նորէն խօսելով Յովնանին ըսաւ. «Գնա՛ Նիւուէ քաղաքը եւ այնտեղ քարոզէ այն՝ ինչ որ իմ նախկին պատգամովս ըսի քեզի»: Յովնան լաւ գիտէր թէ պէտք էր Աստուծոյ հնազադիլ եւ մեկնեցաւ Նիւուէ քարոզչութեան: Յովնան 1.1 - 3.10 (պարզացուած)

Յիսուս Աստուծոյ Գառնուկը
Յովհաննէս 1:29

Օգտագործելով ծածկագիրը գրէ Յովհաննէսի խօսքը իր աւետարանի 1:29 գլուխէն:

	1	2	3	4	5
Ա	ի	ս	Ա	ւ	ծ
Բ	կ	հ	տ	ո	յ
Գ	գ	ն	ւ	ը	ր
Դ	շ	մ	ղ	վ	է
Ե	ե	խ	ք	ց	ա

Ծածկագիրը
Ա1 = ի
Բ2 = հ

Օձեալին տրուած անունները
Ղուկաս 2:22-38

Օգտագործելով ծածկագիրը, գրէ Յովհաննէսի Աւետարանէն 1:29-41 Օձեալին տրուած հինգ տարբեր անունները:

ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը	թ	ժ	ի	լ	խ
ֆ	օ	ք	փ	ւ	ց	ր	տ	վ	ս	ն	շ	պ

ծ	կ	հ	ձ	ղ	ճ	մ	յ	ն	շ	ո	չ	պ
չ	ո	շ	ն	յ	մ	ճ	ղ	ձ	հ	կ	ծ	խ

շ	ո	ս	վ	տ	ր	ց	ւ	փ	ք	օ	ֆ
լ	ի	ժ	թ	ը	է	զ	ե	դ	գ	բ	ա

ա = ֆ բ = օ

-----○----- -----○-----
ֆ ժ ը կ ե չ կ ղ ք ֆ ի ձ կ ե ո տ

-----○ --○--
ի ֆ օ օ ո ճ լ ժ ո ֆ

-----○----- -----
ֆ ժ ը կ ե չ կ ղ կ է փ ո ձ

-----○-----
գ է ո ժ ը կ ժ

Ծրջանակներուն մէջի գիրերով կազմէ անունը՝ -----

Հաւատք
Ղուկաս 17:5-10

Ծածկագիրը օգտագործէ եւ տես թէ ինչ խնդրեցին աշակերտները Յիսուսէն:

2 = ա	5 = լ	7 = մ	8 = ռ
11 = ց	3 = ե	10 = ը	6 = հ
9 = տ	12 = լ	13 = ք	4 = ը

Առաքեալները ըսին Տիրոջ

— — — — —
48-46 24-12 18/6 100/20 33-22 2+6 8+4 40-30

— — —
99-92 3x1 50/5

— — — — —
120/20 2+0 8+4 24/12 3x3 39-26 88-84

Ղուկաս 17:5

Ջայնաւոր զիրերը դնելով ամբողջացուր Տիրոջ խօսքը:

ա ե է ը ի ո օ ու եւ իւ

Տէրը ըսաւ՝

- թ - մ - ն - ն - խ - հ - տ - կ - մ - չ - փ հ - լ - տ ք

- ն - ն - ք - - ս - ք - յ ս թ թ - ն - - ն « - ը մ - տ - խ - լ - ղ - ը

- ծ - վ - ն մ - ջ տ ն կ - -» ա - տ - հ ն - զ - ն դ ձ - զ - :

Ղուկաս 17:6

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Դեկտեմբեր ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

հրահանգը, աստղը, առաջնորդեց,
երկրպագեցին, ոսկի, կնդրուկ, զմուռս,
երազի

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. գ. Յունուար 13
2. անուանակոչութիւն
3. ա. Յունուար 6
4. բ. Զուր
5. բ. Յովհաննէս Մկրտիչին
6. գ. Խթում
7. ա. Յունուար 6 ի պատարագէն ետք
8. բ. Յունուար 5 ի երեկոյեան
9. դ. Հինգշաբթի՝ Յունուար 15
10. դ. Մէկշաբթի

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. գ. Յունուար 13
2. ոսկի, կնդրուկ, զմուռս
3. Հերովդէս
4. Օգոստոս
5. ա. Ս. Ծնունդ
6. Սիմոն
7. ա. Յովակիմ եւ Աննա
8. մաս
9. աղանի
10. Դո՛ւն ես իմ սիրելի Որդիս որուն ես
հաճեցայ

Երկրորդականի անկիւն

1. ա. Յունուար 6
2. բ. Քաղկեդոնի ժողովին
3. Ս. Ստեփանոս նախավկայ
4. Ա.- Ս. Ծնունդ
Բ.- Անուանակոչութիւն
Գ.- Յովհաննու Կարապետ
Դ.- Ս. Սարգիս
Ե.- Ղեւոնդեանց
Զ.- Վարդանանց
Է.- Բուն Բարեկենդան
5. Ա.- Ս. Ծնունդ
Բ.- Ս. Յարութիւն
Գ.- Պայծառակերպութիւն կամ
Այլակերպութիւն
Դ.- Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի
Ե.- Խաչվերաց
6. 80
7. Բ., Կոստանդնուպոլիս, 381
8. Ա., Նիկիա, 325
9. Յովհաննէս Մկրտիչ՝ Յունուար 15
10. Յաղթական

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

ե	թ	գ	բ	ը	դ	զ	ա	է
է	ա	դ	թ	զ	գ	ե	ը	բ
ը	զ	բ	ե	է	ա	գ	դ	թ
գ	ե	ա	է	դ	ը	բ	թ	զ
բ	ը	թ	զ	ա	ե	է	գ	դ
զ	դ	է	գ	թ	բ	ը	ե	ա
թ	է	ը	դ	գ	զ	ա	բ	ե
ա	բ	զ	ը	ե	թ	դ	է	գ
դ	գ	ե	ա	բ	է	թ	զ	ը

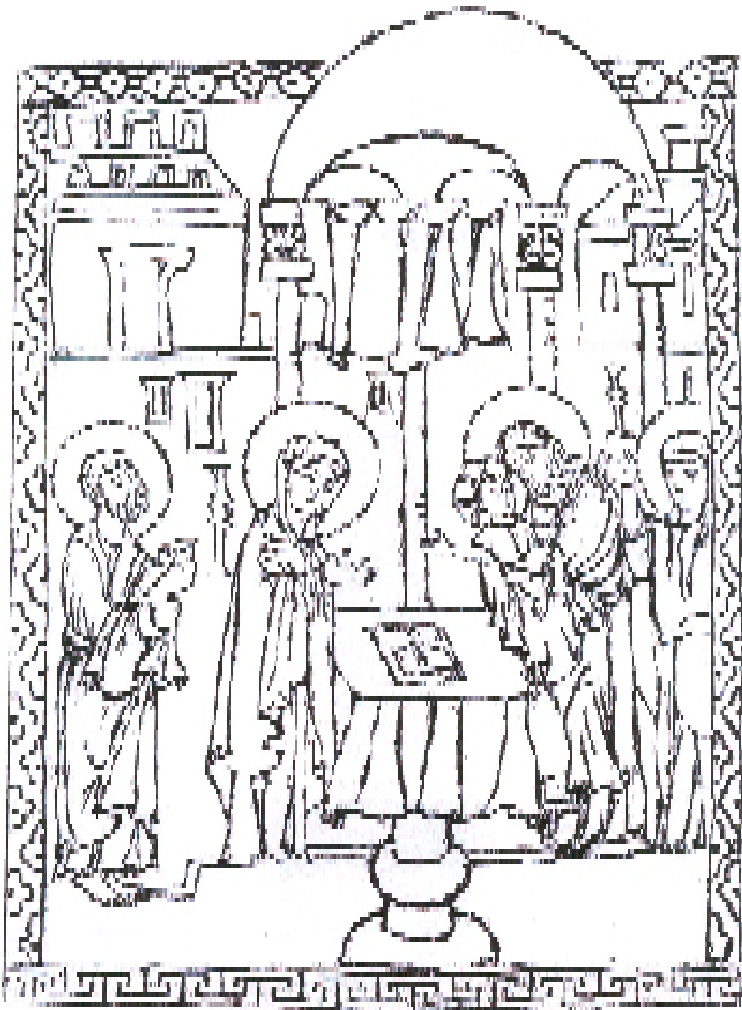
Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

Բ					Գ		Զ	
Թ	Ա				Ե	Գ		
Գ		Ե	Դ	Բ		Ը		
	Դ	Գ		Ա				Թ
	Է		Զ		Թ		Ա	
Ը				Է		Զ	Ե	
		Թ		Դ	Զ	Է		Ե
		Ը	Թ				Բ	Զ
	Ե		Ա					Դ

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Մանկապարտեզի անկիւն

Յիսուսի տաճար ընծայումը
«Տեառներնդ առաջ,
Փետրուար 14»

Ամբողջացո՛ւր ըստ Դուկաս
2.22- 32

Տիրոջ, նուիրուի, տատրակ,
աղանիի, Սիմոն, Սուրբ
Հոգին, Օծեալը, Յիսուսը,
գոհաբանեց

Յովսէփն ու Մարիամը մանուկը Երուսաղէմ տարին -----
ընծայելու համար որովհետեւ Տիրոջ Օրէնքին մէջ գրուած է. «Տիրոջ պէտք
է ----- ամէն արու զաւակ, որ մօր առաջին զաւակն է». ինչպէս
նաեւ Տիրոջ Օրէնքին համաձայն զոհ մատուցանելու զոյգ մը -----
կամ ----- երկու ձագ:

Այդ ժամանակ Երուսաղէմի մէջ ----- անունով մարդ մը կ'ապրէր:
Սիմոն արդար եւ աստուածավախ մարդ մըն էր, ----- իրեն
հետ էր եւ վստահեցուցած էր զինք՝ թէ Տիրոջ ----- չտեսած պիտի
չմեռնէր: Արդ, Սուրբ Հոգիէն առաջնորդուած՝ անկա տաճար գնաց: Երբ
ծնողքը մանուկ ----- տաճար բերին, որպէսզի կատարեն այն ինչ
որ Օրէնքը կը պահանջէր մանուկին համար, Սիմոն իր գիրկը
առաւ փոքրիկը եւ ----- զԱստուած:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Յիսուսի ծնունդէն քանի՞ օր ետք զԻնք տաճար բերին Տիրոջ նուիրելու:

ա.- 8

բ.- 20

գ.- 40

դ.- 451

2.- Ո՞ր թուականին տեղի ունեցաւ Վարդանանց պատերազմը:

ա.- 484

բ.- 303

գ.- 301

դ.- 451

3.- Սուրբ Սարգիս ի՞նչ գործ կ'ընէր:

ա.- Զօրավար էր

բ.- Զկնորս էր

գ.- Հովիւ էր

դ.- Բժիշկ էր

4.- Հայերը Փետրուար 14 ին ի՞նչ կը տօնեն:

ա.- Բարեկենդան

բ.- St. Valentine

գ.- Տեառնընդառաջ

դ.- Halloween

5.- Սուրբ Վարդանանց տօնին յաջորդող Կիրակին ի՞նչ կը կոչուի:

6. Վարդանանցէն երկու օր առաջ ի՞նչ կը տօնենք:

Ա.Սուրբ Սարգիս

Բ.Սուրբ Սահակ Պարթեւ

Գ.Սուրբ Ղեւոնդեանց Քահանայից

Դ.Տեառնընդառաջ

7. Ի՞նչ կը նշանակէ Բարեկենդան:

ա.- Բարի լուր

բ.- Բարի կեանք

գ.- Վարդանանք

դ.- Halloween

8. Բուն Բարեկենդանին յաջորդ օրը ի՞նչ կը սկսի:

9. Պօղոս Առաքեալ Յիսուսի 12

Առաքեալներէն մէկն էր:

--

10. Յովնան մարգարէն ձուկին փորին մէջը քանի՞ օր մնաց:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Յիսուսի ծնունդէն քանի՞ օր ետք Յովսէփն ու Մարիամը զԻնք տաճար տարին Տիրոջ նուիրելու:

- ա.- 8
բ.- 20
գ.- 40
դ.- 451

2.- ա. Յունուար 6ը հաշուելով որպէս առաջին օր, Փետրուարի ո՞ր օրը Յիսուս առաջին անգամ տաճար բերին:

- ա.- 12
բ.- 13
գ.- 14
դ.- 15

բ. Հայաստանեայց Եկեղեցին ի՞նչ կը տօնէ ամէն տարուան Փետրուարի այդ օրը:

3.- Աստուած, ստեղծելով առաջին մարդը, Ադամը, եւ առաջին կինը, Եւան, եւ միացնելով ու օրհնելով զանոնք ո՞ր Սուրբ խորհուրդը հաստատեց:

4.- Այս տարի Ս. Սարգիսի տօնին նախորդող Շաբաթ օրը ո՞ր սուրբին տօնը կը յիշատակենք:

5. Ո՞վ էր Ս. Վարդան Մամիկոնեանին մեծ հաչոյը «մօրը կողմէ»:

6. Ե՞րբ կը սկսի Մեծ Պահքը «երկու շիտակ պատասխան»:

Ա. Վարդանանցի յաջորդող Երկուշաբթին
Բ. Բուն բարեկենդանին յաջորդող Երկուշաբթին
Գ. Վարդանանցի յաջորդող Չորեքշաբթին
Դ. Բուն բարեկենդանին յաջորդող Չորեքշաբթին

7. Ո՞վ գրած է «Նորահրաշ պսակաւոր» շարականը որ կ'երգենք Վարդանանցին:

8. Ո՞վ գրած է «Վարդանի եւ Հայոց Պատերազմի մասին» երկը:

9. Առաջաւորի պահքը շաբթուան որ օրը կը սկսի եւ քանի՞ օր կը տեւէ:

10. Աստուած ստեղծագործութենէն քանի՞ օր ետք ուտելու հրաման տուաւ:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

1- Վարդանանց ճակատամարտի տարին տեղի ունեցաւ 4րդ տիեզերական ժողովը որ հետագային մերժուեցաւ Հայերուն կողմէ: Ո՞ր տեղի ունեցաւ այդ ժողովը:

2- Վարդանանց ճակատամարտէն 33 տարիներ ետք Վահան Մամիկոնեան Պարսիկներուն հետ ստորագրեց դաշնագիր մը որ Հայ ժողովուրդին տուաւ ինքնավարութիւն, Հայ Եկեղեցիին տուաւ ազատ գործելու իրաւունք եւ քանդելու կառուցուած ատրուշանները: Ո՞ր ստորագրուեցաւ այդ դաշնագիրը

3-Հայ Եկեղեցին Փետրուարի ո՞ր օրը կը տօնէ Յիսուսի Տաճար ընծայումը:

4-Սուրբ Սարգիսի նախորդող Երկուշաբթիէն Ուրբաթ օրերը պահք են: Ի՞նչ կը կոչուի այս 5 օրուան պահքը:

5-Տարուան ո՞ր 4 օրերը Ճաշու գիրք չի կարդացուիր:

6- Թիւ 5 հարցումին մէջ նշուած 4 օրերուն յաջորդող օրը Հին Կտակարանի ո՞ր մարգարէին գիրքն է Ճաշու ընթերցումը:

7- Ե՞րբ տեղի ունեցաւ Տիեզերական այն ժողովը, որուն մասնակից 150 հայրապետներուն տօնը այս տարի կը տօնենք Փետրուար 21 ին:

8- Յիսուս քանի՞ օրուան մանուկ էր երբ Տաճար ընծայուեցաւ:

9.- Ամբողջացուր
ՔԱՆԶԻ ՀԱՅՐ
ՄԵՐ ԶՍՈՒՐԲ

ԳԻՏԵՄՔ ԵՒ ՄԱՅՐ
ԶԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ԿԱԹՈՂԻԿԷ

10.- Ո՞ր ականատես սուրբը գրեց Վարդանանց Պատերազմին նկարագրականը:

Կարճ լուրեր Կիրակնօրեայէն

Փետրուար **22** Ին Կիրակնօրեայ Դպրոցը կը տօնէ Վարդանանք եւ Բուն Բարեկենդան, ուր աշակերտները կը ծախուին Հայկական Տարազներով:

Այս տարուան պահքի առաջարկուած ծոմապահութիւնը հետեւեալն է:

Փետրուար 23 - Մարտ 1	Ծամոն
Մարտ 2 - 8	Շաքար
Մարտ 9 - 15	Հեռատեսիլ, Համակարգիչ, այլ պաստառով խաղեր
Մարտ 16 - 22	Կազային խմիչքներ (pepsi, 7up, coke, crush)
Մարտ 23 - 29	Կոլոնատ, տուրմ
Մարտ 30 - Ապրիլ 5	Chips
Ապրիլ 6 - 11	Հակիրթ

Այս տարուան պահքի ընթացքին սորվելիքները հետեւեալներն են:

Մանկապարտէզի Ա. Բ. եւ Գ. Եւ Նախակրթարանի Ա.

Անսխալ գոց սորվիլ Խաչակնքել, Տէրունական Աղօթքը եւ Հաւատով Խոստովանիմէն համարներ:

Նախակրթարանի Բ., Գ., Դ.

Անսխալ գոց սորվիլ Հաւատով Խոստովանիմի առաջին 12 համարները:

Նախակրթարանի Ե. եւ Զ.

Անսխալ գոց սորվիլ Հաւատով Խոստովանիմի առաջին 18 համարները:

Երկրորդական

Գոց սորվիլ 100րդ (ՂԹ) Սաղմոսը, Նոր Կտակարանի Գիրքերու Շարքը, եւ կարդալ Մարկոսի Աւետարանը

**Այս Մեծ Պահքի ընթացքին յիշենք
նաեւ կարօտեալները ու մեր ունեցածէն
անոնց ալ բաժին հանենք:**

www.sourphagop.org/mashdots

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Մարտ **2009** (ԺԶ տարի թիւ 7)

Այս Թիւով՝
Մեծ Պահօրը՝ երրեակ իմաստով էջ 2

Նուիրապետութիւն, Շողակաթի տօն

Բացատրական բառարան էջ 3 - 8

Վերաքաղ էջ 10-11

Յիսուս կ'օգնէ մարդոց,
Իմաստուն խորհուրդներ

Մեծ պահօրի Կիրակիներուն անունները,
Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Մուտն ի
խոր Վիրապ, Փակեալ խորան,
Միջինք, Արեւագալ եւ հսկում, Տաթևի
վանք, Անառակ որդիին առակը, Ս.
Յովհաննէս Որոտնեցի, Ս. Յովհաննէս
Օձնեցի, Ս. Գրիգոր Տաթևացի

Խաղերու բաժին էջ 12-15

Յիսուս եւ Սամարացի կինը
Աստուծոյ սէրը մարդոց հանդէպ
Բեթհեզդայի անդամալոյծին
բժշկութիւնը

Եկեղեցական բառարան: էջ 9

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: էջ 16-19

Ի՞նչ են Մատաղ, Յիսնակ, Կարճ լուրեր Կիրակնօրեայէն էջ 20

Ամսուան Համարը

«Երբ ծոմ կը պահէք, տրտումներես մի՛ ըլլաք կեղծաւորներուն նման, որոնք իրենց երեսը կը կախեն, որպէսզի մարդոց ցոյց տան թէ ծոմ կը պահեն: Վստահ եղէք, միայն ատիկա է անոնց վարձատրութիւնը: Ընդհակառակը, երբ դուն ծոմ կը պահես, օծէ՛ գլուխդ եւ լուա՛ երեսդ, որպէսզի մարդիկ չտեսնեն թէ ծոմ կը պահես, այլ՝ միայն Հայրը, որ անտեսանելի է. եւ Հայրդ, որ կը տեսնէ կատարածդ, քեզ պիտի վարձատրէ յայտնապէս:» Մատթէոս 6.16-18

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակոյթ

Փոխան Խմբագրականի՝

Մեծ պահքը երբեակ իմաստով*

Մեծ պահքի քառասնօրեայ շրջանը եկեղեցույ հաւատացեալներուն համար հոգեկան վերանորոգութեան սքանչելի առիթ մըն է: Երբ անիկա գիտակցօրէն ապրուի հոգեկան ազնուացման, եւ առհասարակ մարդ անհատի երջանկութեան ամենէն ազդու եւ բարերար միջոցը կը դառնայ: Մեծ պահքը գիտակցօրէն ապրիլ՝ կը նշանակէ.-

1.- Աղօթքը դարձնել մեր կեանքի կեդրոնական առանցքը

Առաջին հերթին, աղօթել առանձնապէս տունին կամ ոեւէ այլ հանդարտ միջավայրի մէջ, ուր ինքնամփոփումի, առանձին ըլլալու, ինք իր խղճին հետ խօսակից դառնալու կարելիութիւնը կայ: Կ'անդրադառնա՞նք թէ մարդ իր առօրեայ կեանքին մէջ որքան գրաւուած է ուրիշներով...: Բայց անհրաժեշտ է որ երբեմն երբեմն ինք իր անձին հետ առանձին ըլլայ, եւ Աստուծոյ ամենատես աչքին ներքեւ, դիտէ ու քննէ ինքզինք...:

Խոկումի, ինքնանդրադարձումի, առանձնութեան, աղօթքի պահերուն, երբ ոչ ոք մեզի կը նայի, ոեւէ մէկու հետ կապ չունինք, երբ մեր աչքերը մեր անձերուն վրայ կը սեւեռենք, այն ատեն կը յաջողինք սրտբացօրէն, ճշմարտօրէն եւ ջիւղ յստակութեամբ մենք զմեզ տեսնել, ճանչնալ եւ սրբագրել կամ վերանորոգել...:

2.- Պահք բռնել

Աղօթելու հետ աղըներ եւ բացի աղօթելէ, անհրաժեշտ է պահք բռնել, ինչպէս ժողովրդական արտայայտութեամբ կ'ըսուի:

Ի՞նչ կը նշանակէ պահք բռնել...:

Կրօնական ճշգրիտ եւ խորունկ իմաստով՝ պահքը այնպիսի արարք մըն է որ մարդը կ'առաջնորդէ ինքզինք կամաւորապէս զրկելու որոշ զգայարանական, նիւթական հաճոյքներէ եւ ճոխութիւններէ: Առիթ կու տայ անոր մտածելու հոգեկան, բարոյական կեանքի մշակման մասին...:

Յիսուսի կեանքի պատկերին մէջ մենք կը տեսնենք որ Ան քառասուն օր անապատի մէջ առանձնացաւ, ինքզինք կերակուրներէ զրկեց, հոգեպէս զօրանալու համար: Աւետարանին մէջ մենք կը կարդանք թէ Ան պատուիրեց Իր հետեւորդներուն եւ ըսաւ որ պէտք է պահք բռնել բայց ո՛չ «ի ցոյց մարդկան», այլ ներքին ինքնամփոփումով, որպէսզի պահքը արժէք ստանայ եւ ծառայէ անձին վերանորոգութեան...:

3.- Բարիք գործել

Մեծ պահքը շրջանը գիտակցօրէն ապրիլ կամ գործնապէս իմաստաւորել կը նշանակէ ոչ միայն ներանձնական աղօթք ընել կամ պահք բռնել, այլ նաեւ որոշ գործեր կատարել, դրական արարքներ գործել, որոնց նպատակն է արդիւնքը բարիք ըլլան, եւ՝ ոչ թէ միայն անհատին, այլ իր նմանին, ուրիշին երջանկութեանը ծառայեն:

Հետեւաբար, Մեծ Պահքը քառասնօրեայ շրջանը քրիստոնէաբար եւ հայօրէն ապրելու համար ունինք երեք գլխաւոր պարտաւորութիւններ.-

1.- Աղօթել՝ առանձնապէս եւ հաւաքաբար

2.- Պահք բռնել՝ ինքնազրկումի սկզբունքով

3.- Բարիք գործել՝ ծառայութիւններ մատուցանելով

* հատուածներ՝ Պարզ խօսքեր՝ պարզ հոգիներու համար Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեայց Եկեղեցույ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Հայաստանեայց Եկեղեցույ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի կամաւոր խմբակը

Վերժին Գիւլթանճեան, Թամար Գիզիրեան, Գարոլ Մանուկեան, Յասմիկ Նաճարեան, Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Մարտ ամսուան բացատրական տօնացոյց

- Կիր. 1 Պահքի Բ. Կիրակի՝ Արտաքսման
 Եբթ. 7 Ս. Կիրեղ Երուսաղէմի Հայրապետ
 Կիր. 8 Պահքի Գ. Կիրակի՝ Անառակին
 Եբթ. 14 Սուրբերուն՝ Յովհաննէսի Երուսաղէմի Հայրապետին,
 մեր Հայրապետին Ս. Յովհաննէս Օձնեցիին,
 մեր վարդապետին Ս. Յովհաննէս Որոտնեցիին եւ
 Գրիգոր Տաթեւացիի
 Կիր. 15 Պահքի Դ. Կիրակի՝ Տնտեսին
 Դժ. 18 Միջինք Մեծի Պահոց
 Եբթ. 21 Սուրբերուն՝ Սեբաստիոյ Քառասուն մանուկներուն
 Կիր. 22 Պահքի Ե. Կիրակի՝ Դատաւորին
 Եբթ. 28 Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայոց՝ Մուտն ի Վիրապ
 Կիր. 29 Պահքի Զ. Կիրակի՝ Գալստեան

Մ ե ծ ա ա հ ք ի Կիրակիներուն անունները

Հայաստանեայց Եկեղեցին Մեծ Պահքի իւրաքանչիւր Կիրակի օրուան կու տայ իր անունը: Այսպէս առաջին Կիրակին կը կոչուի Բուն Բարեկենդան, երկրորդը՝ Արտաքսման Կիրակի, երրորդը՝ Անառակին, չորրորդը՝ Տնտեսին, հինգերորդը՝ Դատաւորին, վեցերորդը՝ Գալստեան, իսկ եօթներորդը՝ Ծաղկազարդ: Այս անունները կը տրուին իւրաքանչիւր Կիրակի օրուան ըստ այդ օր կարդացուող Աւետարանի հատուածին: Այլ խօսքով, Անառակին Կիրակիի օրը պատարագի ընթացքին կը կարդացուի Անառակ որդիին վերաբերող հատուածը իսկ Տնտեսի կիրակիին ընթացքին, խոհեմ տնտեսին վերաբերող հատուածը:

Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչի մուտքը խոր Վիրապ

Սուրբ Գրիգոր հայաստանեայց եկեղեցույ առաջին պաշտօնական հայրապետը կը նկատուի որ Ոսկեդարու գրողներէն Ագաթանգեղոսի կողմէ նկարագրուած է իբր Գրիստոնէութիւնը հայ ժողովուրդին մօտ հաստատող եւ տարածող հիմնական դէմք: Անոր կրօնական աշխատանքը այնքան ազդեցիկ եւ որոշիչ եղած է որ ան նկատուած է իբր հայ ժողովուրդի «Հայր եւ Լուսավորիչ»:

Հայաստանեայց եկեղեցին տարին մի քանի անգամ կը յիշատակէ Սուրբ Գրիգորի անունը, հիմնուելով անոր կեանքի յատկանշական հանգրուաններուն վրայ: Այսպէս՝ Խոր Վիրապ մտնելը, Խոր Վիրապէն ելլելը եւ «Գիւտ նշխարաց»-ը:

Խոր Վիրապի վանք

Ծարական նուիրուած Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչի
Քրիստոսը դաւանող վկայ ճշմարիտ,
Բազմաշարժար նահատակ Գրիգոր Հայրապետ:
Տիրոջ չարչարանաց պակասը քու մարմնոյդ վրայ լրացուցիր
Որով կը ցնծայ Եկեղեցին Սիոնի որդւոց փառքով:

Աստուածային սիրով մեզի հոգեւոր ծնունդ տուիր,
Գորովագութ Հայր պանծալի, Գրիգոր Հայրապետ,
Մարմնիդ չարչարանքով մեզ մեղքի աղտէն մաքրեցիր,
Լուսաւոր քարոզութեամբդ որդիներ ծնար:

Սուրբ Գրիգոր
Լուսավորիչի Աջը

Մեծ պահք եւ յարակից նիւթեր

Փակեալ խորան

Մեծ պահքի շրջանին, եկեղեցիներէն ներս խորանները կը մնան փակ: Միակ բացառութիւնն է Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի «Մուտն ի Վիրապ» տօնի առիթով մատուցուած պատարագը որ կը կատարուի բաց խորանով:

Միջինք

Մեծ պահքի ճիշդ կէսը յատկանշող օրը կը կոչուի Միջինք: Այս օրը երկարատեւ պահքի շրջանին կէսը նուաճած ըլլալու աւետումն է ու խնդութեան առիթ կը նկատուի: Սեղաններ կը սարքուին պահքի յատուկ ուտելիքներով:

Հին աւանդութիւն էր որ Միջինքի օրը տուններէն ներս պատրաստուէր բաղարջ կոչուած հաց մը որուն մէջ կը պահուէր մանր երկաթեայ դրամ մը: Երբ տեղի կ'ունենար ընտանեկան հաւաքոյթ, հացը մաս առ մաս կը բաժնուէր եւ բոլորին ուշադրութիւնը կը կեդրոնանար գտնելու համար տարուան այն բախտաւոր անձը որուն հացի բաժնին մէջէն պիտի ելլեր երկաթեայ դրամը:

Արեւագալ եւ հսկում

Մեծ պահքի շրջանին, Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցին իր հաւատացեալներուն կը հրամցնէ աղօթքի եւ ինքնամփոփման խորհրդաւոր արարողութիւններ: Այս արարողութիւնները կը կրեն Արեւագալ անունը երբ կը կատարուին Արեւածագին, ինչպէս անունը ցոյց կու տայ, եւ Հսկում երբ կը կատարուին երեկոյեան ժամերուն:

Արեւագալը գրեթէ ամբողջութեամբ լոյսի փառաբանութիւն մըն է: Այս իրողութեան ողջ փաստերէն են Ներսէս Շնորհալիի հեղինակութեամբ շարականները որոնք կու գան ճոխացնելու, բացառիկ իմաստ եւ գեղեցկութիւն տալով անոնց, Արեւագալի արարողութիւնները: Այս շարականներէն մէկը հետեւեալ տողերը կը պարունակէ, որոնք, ինչպէս պիտի տեսնենք, իսկապէս ալ լոյսի փառաբանութիւն են. –

«Յարեւելից մինչ ի մուտ. ի հիւսիսոյ եւ ի հարաւոյ. ամենայն ազգ եւ ազինք, յօրհնութիւն նոր օրհնեցէք զարարիչն արարածոց, որ ծագեաց զլոյս արեգականն այսօր աշխարհս:»

«Արեւելքէն մինչեւ Արեւմուտք, Հիւսիսէն Հարաւ, աշխարհի ազգեր եւ ցեղեր, փառք տուէք արարածներու արարիչին, որ այսօր աշխարհի վրայ ծագեցուց արեգակի լոյսը:»

Տաթևի Վանք

Հ ա յ ա ս տ ա ն ի
հ ա ղ ա պ ե տ ու թ ե ա ն
հարաւային ծայրը կը գտնուի
Սիւնիքի մարզը որմէ ներս
կառուցուած է մարզի
պատմաճարտարապետական
ամենէն նշանաւոր շինութիւնը՝
Տաթևի վանքը:

Կ'ըսուի թէ ՏԱԹԵՒԻ
բառը «Տա Թեւ» է «Թող
Աստուած Թեւ Տա ձեզի»
իմաստով, որ այդ օրերու
հաւատացեալ ժողովուրդին
աղօթքն էր շինողներուն,
որոնք՝ այդ դժուարին օրերուն
եւ դժուարին տեղ վանք
կ'ուզէին կառուցել:

Տաթևի վանքը հիմնուած է 9-րդ դարուն եւ անոր ամենէն հին շինութիւնը
եղած է 895 թուականին ու կանգնուած Սուրբ Պօղոս-Պետրոս եկեղեցին:
Եկեղեցիին պատերը ծածկուած եղած են հարուստ որմնանկարներով որոնցմէ
այժմ քիչ բան պահպանուած է: Սուրբ Պօղոս-Պետրոս եկեղեցիէն դէպի հարաւ
կառուցուած է Սուրբ Գրիգոր եկեղեցին 1295 ին որուն ենթադրեալ ճարտարապետն
է Մոմիկը:

Կը պատմուի թէ Տաթևի Վանք այցելողները իրենց ուշադրութիւնը կը
դարձնեն վանքի բակէն ներս, 10-րդ դարու սկիզբէն մեզի հասած հետաքրքրական
յուշարձանի մը վրայ որ կը կոչուի «ճօճուող յուշասիւն» կամ «Գաւազան»:
Այս յուշասիւնը վանքի միակ կառուցն է որ իր 8 մետր հասակով հանդերձ անխաթար
մնացած է շրջանի բազմաթիւ երկրաշարժներէն ետք:

14-րդ եւ 15-րդ դարերուն, Տաթևի վանքը հայկական մշակոյթի եւ
լուսաւորութեան ճանչցուած կեդրոններէն մէկը եղած է ուր գործած են Տաթևի
համալսարանը, մատենադարանը եւ մանրանկարչութեան դպրոցը: Տաթևի
համալսարանէն ներս աշխատած են յայտնի գիտնականներ եւ աստուածաբաններ
ինչպէս Յովհաննէս Որոտնեցի եւ Գրիգոր Տաթեւացի:

Անառակի Կիրակին

Մեծ Պահքի երրորդ կիրակին այս անունը կը կրէ, որովհետեւ նոյն օրուան Աւետարանէն կը կարդացուի Ղուկասի 15-րդ գլուխը, ուր կը գտնուին հարիւր ոչխարներուն եւ տասը դրամին եւ անառակ որդիին առակները:

Անառակ որդիին առակը

Մարդ մը երկու զաւակ ունէր: Կրտսերը հօրը ըսաւ.

– «Հայր, քու ստացուածքէդ ինծի ինկած բաժինը հիմա՛ տուր ինծի»: Եւ հայրը իր զաւակներուն միջեւ բաժնեց իր ունեցածը: Քանի մը օր ետք, կրտսեր զաւակը առաւ իր ամբողջ հարստութիւնը եւ հեռու երկիր մը գնաց: Հոն անառակ կեանք մը ապրելով՝ մսխեց հարստութիւնը եւ սպառեց իր ամբողջ ունեցածը:

Պատահեցաւ որ այդ երկրին մէջ մեծ սով մը տիրեց, երբ արդէն ինք սկսած էր աղքատանալ: Ուստի գնաց այդ երկրի քաղաքացիներէն մէկուն քով ծառայ եղաւ եւ անիկա իր ագարակը դրկեց զինք՝ խոզ արածելու համար: Նոյնիսկ պատրաստ էր խոզերուն կերած եղջիրներէն իր փորը լեցնելու, սակայն ոչ ոք կու տար իրեն: «Հօրս տան մէջ քանի՞ գործաւորներ կան, որոնք իրենց պէտք եղած կերակուրէն աւելին ունին, մինչ ես հոս անօթութենէ կը մեռնիմ: Ելլեմ երթամ հօրս քով եւ ըսեմ իրեն. – Հայր, մեղանչեցի Աստուծոյ եւ քեզի դէմ. այլեւս արժանի չեմ քու որդիդ կոչուելու. զիս քու գործաւորներէդ մէկը նկատէ»: Ապա ելաւ եւ հօրը քով գնաց:

Տակաւին տունէն բաւական հեռու էր, երբ հայրը տեսաւ զինք ու գթաց. վազելով դիմաւորեց զայն, վիզին փաթաւեցաւ եւ համբուրեց: Որդին հօրը ըսաւ. «Հայր մեղանչեցի Աստուծոյ եւ քեզի դէմ. այլեւս

արժանի չեմ քու որդիդ կոչուելու:» Հայրը իր ծառաներուն հրամայեց. «Անմիջապէս բերէք լաւագոյն պատմունճանը եւ հագցուցէք իրեն. մատանի անցուցէք իր մատին եւ կօշիկ տուէք իրեն: Բերէ՛ք պարարտ հորթը, մորթեցէք, ուտենք եւ ուրախանանք: Որովհետեւ իմ այս զաւակս մեռած էր՝ ողջնցաւ, կորսուած էր՝ գտնուեցաւ»: Եւ սկսան խրախճանքի:

Մինչ այդ երէց զաւակը ագարակ կը գտնուէր: Վերադարձին, երբ տան մօտեցաւ, երգի ու պարի ձայներ լսեց: Կանչեց ծառաներէն մէկը եւ հարցուց թէ ի՞նչ կայ: Ծառան ըսաւ իրեն. «Եղբայրդ եկաւ, եւ որովհետեւ ողջ առողջ վերադարձաւ, հայրդ պարարտ հորթը մորթեց:» Երէց եղբայրը զայրացաւ եւ չուզեց ներս մտնել: Այս մասին իմանալով, հայրը դուրս ելաւ եւ աղաչեց որ ներս մտնէ: Իսկ անիկա պատասխանեց. «Տարիներէ ի վեր քեզի կը ծառայեմ. ոեւէ մէկ հրահանգդ չանտեսեցի, եւ սակայն նոյնիսկ ուլ մը չտուիր ինծի, որ ուրախանայի բարեկամներուս հետ: Մինչդեռ, երբ եկաւ այդ որդիդ, որ քու ստացուածքդ պոռնիկներուն հետ մսխեց, պարարտ հորթը մորթեցիր անոր համար»: Հայրը ըսաւ. «Տղա՛ս, դուն միշտ ինծի հետ ես եւ ամբողջ ունեցածս քուդ է: Սակայն հիմա պէտք է ուրախանանք եւ ցնծանք, որովհետեւ այս եղբայրդ մեռած էր՝ ողջնցաւ, կորսուած էր՝ գտնուեցաւ:»

Հայաստանեայց եկեղեցին Մեծ Պահքի 4-րդ կիրակին, Տնտեսի Կիրակին, նախորդող շաբաթ օրը կը յիշատակէ երեք կրօնա-ազգային դէմքերու տօնը: Ահա անոնցմէ իւրաքանչիւրին մասին հակիրճ կենսագրական մը:

Ս. Յովհաննէս Օձնեցի

Հայոց կաթողիկոս **717-728** թուականներուն եւ ծանօթ շարականագիր: Իր հեռատես եւ խելացի կարողութիւններով, յաջողած է արաբական խալիֆայութեան տիրապետութեան ժամանակ ամրապնդել հայ եկեղեցւոյ դիրքը եւ զերծ պահել զայն զանազան տուրքերէ եւ հարկերէ: 718-ին կազմակերպած է եպիսկոպոսական ժողով, Դուինի մէջ, ուր մշակուած են եկեղեցական 37 օրէնքներ: Ան նշանաւոր է նաեւ աղանդներու դէմ իր մղած պայքարով:

Հռչակաւոր է իր փիլիսոփայական գիտելիքներով, որոնց շնորհիւ փորձած է ամրապնդել հայ եկեղեցին:

Ս. Յովհաննէս Որոտնեցի

Ծնած է Սիւնեաց Ծղուկ գաւառի Վաղադն գիւղին մէջ, **1315**-ին, Կախիկ մականունով: Աշակերտած է Գլաձորի համալսարանին մէջ Տիրատուր վարդապետին, որու մահէն ետք փոխադրուած է Որոտանի վանքը, հոն ստանալով Որոտնեցի մականունը: Ան ծանօթ է իբր մեծ աստուածաբան, իմաստասէր, մատենագիր եւ ուսուցչապետ: Հիմնած է Տաթևի համալսարանը եւ Ապրակունիսի բարձրորակ վանական դպրոցը, որոնք դարձած են աստուածաբանական եւ փիլիսոփայական կարեւորագոյն կեդրոններ: Պայքար մղած է հայաստանեայց եկեղեցւոյ լատինացման շարժումին դէմ:

Ան իր ժառանգ թողած աշխատասիրութիւններուն մէջ արծարծած է հայ եկեղեցւոյ արարչութեան, եկեղեցաբանութեան, հրեշտակաբանութեան խնդիրներ եւ մանաւանդ մարդկային հոգիի մասին խորհրդածութիւններ:

Ս. Գրիգոր Տաթևացի

Յովհաննէս Որոտնեցիի նշանաւոր աշակերտներէն, աստուածաբան, փիլիսոփայ եւ մանկավարժ: Իր ժամանակակիցներուն կողմէ անուանուած է «Եռամեծ վարդապետ», «վարժապետ հայոցն»: Իր կարեւորագոյն գործերէն է «Գիրք հարցմանց»-ը որ աստուածաբանութեան գործնական գիրք մըն է: Իր հմայքը այնքան մեծ եղած է որ իր այցելած վանքերուն մէջ աւելցած է ուսանողներու թիւը: Ունի նաեւ քարոզներու հաւաքածոյ հատոր մը:

Սուրբ Գրիգոր Տաթևացի ծնած է 1346-ի Վայոց Ձոր: Ան Յովհաննէս Որոտնեցիի հռչակաւոր աշակերտներէն մէկն է ու անոր պէս վարպետ լատիններէն լեզուի եւ յունական իմաստասիրութեան մէջ:

Թէեւ Գրիգոր Տաթևացի իր կեանքի մեծ բաժինը անցուցած է Տաթևի վանքէն ներս, բայց այցելած է նաեւ բազմաթիւ այլ վանքեր որոնցմէ իւրաքանչիւրէն ներս արժանացած է իր աշակերտներուն յարգանքին, համարումին եւ հիացումին: Իր հանճարին շնորհիւ յաջողած է իր այցելած իւրաքանչիւր վանքէ ներս բազմացնել աշակերտներու ու հետետորդներու թիւը:

Հաւատքի մեծ պաշտպան, մտաւորական ու հոգեւոր առաջնորդ Գրիգոր Տաթևացի հայ ժողովուրդին կողմէ կոչուած է յաճախ «երկրորդ Գրիգոր Լուսաւորիչ»:

Եկեղեցական բառարան

Մատաղ Մ մ

Մատաղի արարողությունը յատուկ է միայն Հայ Եկեղեցու: Ան գոյություն է ունեցել, Ս. Գրիգոր Լուսավորչի ժամանակ: Յայտնի է որ Հոներու դեմ տարած յաղթանակէն ետք, Ս. Տրդատ թագաւորը եւ հայոց իշխանները, Լուսավորչի առաջնորդութեամբ Տարօնի Ս. Կարապետ վանքին մէջ, իբրեւ գոհութեան արտայայտութիւն, նուիրաբերել են բազմաթիւ կենդանիներ եւ բաժներ աղքատներուն: Այսպիսով, սկիզբէն ի վեր մատաղը, ըլլալով գոհութեան դրսեւորում, ծառայել է նաեւ ողորմութեանը:

Այս բարի սովորութիւնը, մեր Եկեղեցին պահպանել է մինչեւ օրերս: Հիմա ալ շատերը, որեւէ փորձանքէ ազատուել կամ այլ բախտորոշ իրադարձութենէ յետոյ, իբրեւ երախտագիտութեան տուրք, կը դիմէ մատաղին:

Մատաղի կենդանին կրնայ ըլլալ արջառ, ոչխար կամ աքաղաղ: Իբրեւ առ Աստուած մատուցուող նուէր՝ պէտք է Աբելի, Նոյի, Աբրահամի եւ միւս նախահայրերու օրինակով ընտրել եւ նուիրաբերել լաւագոյնը:

Մատաղի օրհնութիւնը կը կատարուի ոչ թէ կենդանիին, այլ աղի վրայ: Այնուհետեւ, կենդանին մորթելէն առաջ, օրհնուած աղը կը տրուի անոր՝ ճաշակելու: Մատաղի միսը կարելի չէ տունը պահել իբրեւ կերակուր, այլ անհրաժեշտ է սպառել նոյն օրը՝ բաժնելով կարիքաւորներուն:

Յիսնակ Յ յ

Յիսնակը յիսուն օրերու միջոց մըն է որ կը կանխէ Աստուածայայտնութեան տօնը: Յիսնակի Բարեկենդանը Նոյ. 18 ի մերձակայ Կիրակին կ'ըլլայ, եւ ժամանակին անոր յաջորդ օրը Պահք կ'ըլլար մինչեւ Ս. Ծնունդ:

Ն ն

Նուիրապետութիւն

Այսպէս կը կոչուի Եկեղեցու նուիրական կամ սրբազան իշխանութիւնը որ կը շնորհուի ձեռնադրութեան եւ օծման միջոցաւ: Ան ունի ինը աստիճան հրեշտակներու ինը դասերու նմանութեամբ:

Սակայն նուիրապետութեան հիմնական աստիճանները երեքն են՝ սարկաւագութիւն, քահանայութիւն եւ եպիսկոպոսութիւն, որոնք կը ներկայացնեն բուն հոգեւոր սպասաւորութեան ամբողջութիւնը՝ ապահովելով շնորհի փոխանցումը ժողովուրդին եւ անոր հաղորդակցութիւնը երկնային բարիքներու հետ:

Ինչպէս ըսուած է, սարկաւագը կը մաքրէ հաւատացեալը մեղքերէն եւ անգիտութենէն, քահանան կը լուսաւորէ Աստուծոյ շնորհներով, իսկ եպիսկոպոսը՝ կը միաւորէ Անոր հետ:

Ծ 2

Ծողակաթի Տօնը

Կը կատարուի Ս. Աստուածածնի Վերափոխման նախորդող շաբաթ օրը: Յիշատակն է Ս. Գրիգոր Լուսավորչի կողմէ կառուցուած Մայր տաճարի, որ սկիզբը նուիրուած էր Աստուածամօր:

Տօնը Ծողակաթ կը կոչուի որովհետեւ Լուսավորչի տեսիլքին մէջ երեւցած շողի կաթիլէն, ինչպէս Էջմիածնի տօնը՝ Միածնի իջման պատկերէն: Երբ հետագային Էջմիածին անունը ամրագրուեցաւ Մայր տաճարին, Ծողակաթ անունը տրուեցաւ Լուսավորչի կառուցած միւս երեք տաճարներէն մէկուն, որ կառուցուել էր այնտեղ, ուր կը գտնուէր սուրբը այդ տեսիլքը տեսած ժամանակ:

Վերաբաղ

Յիսուս Կ'օգնէ Մարդոց

«Ինչ որ կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն՝ դուք ալ նոյնը ըրէք անոնց»: Ղուկաս 6.31

Յիսուս քարոզելու եւ Աստուծոյ պատուիրանները մարդոց սորվեցնելու նպատակով կը շրջէր քաղաքներ եւ գիւղեր: Ան ոչ միայն կը քարոզէր այլ նաեւ կ'օգնէր կարիքաւորներուն: Յիսուսի աշակերտները կը պատմեն, որ օր մը զԻնք լսելու համար հաւաքուեր էին բազմաթիւ մարդիկ: Զրոյցը աւարտեցաւ բաւական ուշ: Յիսուս չցանկացաւ որ ժողովուրդը անօթի տուն երթայ եւ պատուիրեց աշակերտներուն կերակրել զանոնք: Աշակերտները ըսին թէ եղածը հինգ հաց ու երկու ձուկ շատ քիչ է: Յիսուս առաւ այս կերակուրը, օրհնեց եւ տուաւ աշակերտներուն, անոնք ալ ժողովուրդին: Մարդիկ կը մօտենային եւ կը վերցնէին իրենց ուզածին չափ, բայց հացն ու ձուկը չէր վերջանար: Այսպիսի երեւոյթները մարդիկ կ'անուանէին հրաշքներ: Սակայն ասոնցմով Յիսուս ցոյց կուտար Իր աստուածային ամենակարողութիւնը: Այդ պատճառով շատ հիւանդներ, որոնք կը հաւատային Յիսուսի եւ կը դիմէին իրեն, բոլորն ալ կ'առողջանային, խուլերը կը լսէին, համբերը կը խօսէին, կոյրերը կը տեսնէին, կաղերն ու անդամլոյծները կը քալէին եւ բորոտները կը մաքրուէին իրենց վերքերէն: Յիսուսի բուժած մարդոց մասին վկայութիւնները այնքան շատ են որ կարելի չէ բոլորը յիշատակել:

Քրիստոս նաեւ խրատներ կուտար մարդոց եւ կը սորվեցնէր թէ ինչպէս ճիշդ պէտք է ապրին: Ան կը սիրէր կրկնել հետեւեալ միտքը՝ «Ինչ որ կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն՝ դուք ալ նոյնը ըրէք անոնց»: Այս իմաստուն խորհուրդը յետագային կոչուեցաւ ոսկիէ կանոն:

Իշխանաւորներն ու փարիսեցիները նախանձով ու չարութեամբ լեցուեցան Յիսուսի նկատմամբ, որովհետեւ ան իր առակներու եւ զրոյցներու միջոցաւ ցոյց կուտար ու կը դատապարտէր անոնց ազահութիւնն ու կեղծաւորութիւնը:

Յիսուս կը բուժէ կոյրին

Յիսուս կը բուժէ հիւանդին

Իմաստուն Խորհուրդներ

Յիսուս Քրիստոսի համբալը տարածուել էր ամբողջ երկրի մէջ: Ուր որ ան երթար բազմաթիւ մարդիկ կը հաւաքուէին եւ սիրով կը լսէին զինք: Անոր խրատները կը վերաբերէին Աստուծոյ հանդէպ հաւատքի, ծնողասիրութեան, ընկերասիրութեան, պարկեշտութեան եւ ազնուութեան:

Փարիսեցիները, որոնք կը կարծէին թէ իրենք չափազանց խելացի ու արդարամիտ են, միշտ կը վիճաբանէին Յիսուսի հետ զինք հեղինակազրկելու համար: Այս բանավեճներէն յետոյ մարդիկ զարմանքով կը նկատէին, որ Յիսուս ամէն ինչ ասելի լաւ գիտէր, քան իրենք զիրենք ամենագէտ համարող դպիրներն ու Փարիսեցիները: Այդ պատճառով ալ ոչ միայն Յիսուսի աշակերտները, այլեւ ժողովուրդը նոյնպէս անոր ուսուցիչ եւ վարդապետ կ'անուանէր:

Սիրել զիրար

Յիսուս Քրիստոս անընդհատ կը շեշտէր որ ամէն մարդ պէտք է սիրէ եւ յարգէ զԱստուած եւ իր ծնողքը:

Յիսուս իր աշակերտներուն եւ մարդոց կը պատուիրէր նաեւ զիրար սիրել: Ան կ'ըսէր, թէ իսկական բարեկամութիւնը պէտք է հիմնուած ըլլայ փոխադարձ սիրոյ ու վստահութեան վրայ եւ ոչ թէ անձնական շահի: Իսկական բարեկամները անոնք են, որոնք նոյնիսկ իրենց կեանքը չեն խնայեր ընկերոջ համար:

Ազնուութիւն եւ պարկեշտութիւն

Յիսուս կը պահանջէր որ մարդիկ ազնիւ ըլլան եւ սուտ չի խօսին: Ան կ'արգիլէր նաեւ խօսքը հաստատելու համար երդում ընելը: Եթէ մարդ ճշմարտախօս է, ապա կարիք չունի երդում ընելու:

Յիսուս Քրիստոսը կը հանդիմանէր փարիսեցիներուն որոնք անազնիւ էին եւ կեղծաւոր: Ուստի ան խորհուրդ կուտար չնմանիլ փարիսեցիներուն:

Մեծ ուսուցիչը կը պատուիրէր նաեւ ըլլալ բարի, գթառատ, օգնել կարիքի մէջ գտնուող մարդոց, աղքատներուն ու չքաւորներուն: Ան կը պատգամէր ըլլալ ներողամիտ, ուղղել սեփական սխալները:

Խրատին հետեւողը իմաստուն է

Քրիստոս կ'ուսուցանէր որ բոլոր անոնք որոնք կը հետեւին իր խրատներուն կը նմանին այն իմաստուն մարդուն որ իր տունը ամուր հիմի վրայ կը կառուցէ: Ինչպէս քամիներն ու անձրեւները չեն կրնար վնասել այդ տանը, որովհետեւ անոր հիմը զօրաւոր է, այնպէս ալ կեանքի փորձութիւնները չեն կրնար վնասել իր խրատներուն հետեւող մարդոց: Այդպիսի մարդիկ սիրելի են Աստուծոյ:

Յիսուս խորհուրդներ կու տայ

Յիսուս եւ Սամարացի Կինը Յովհաննէս 4:1-42

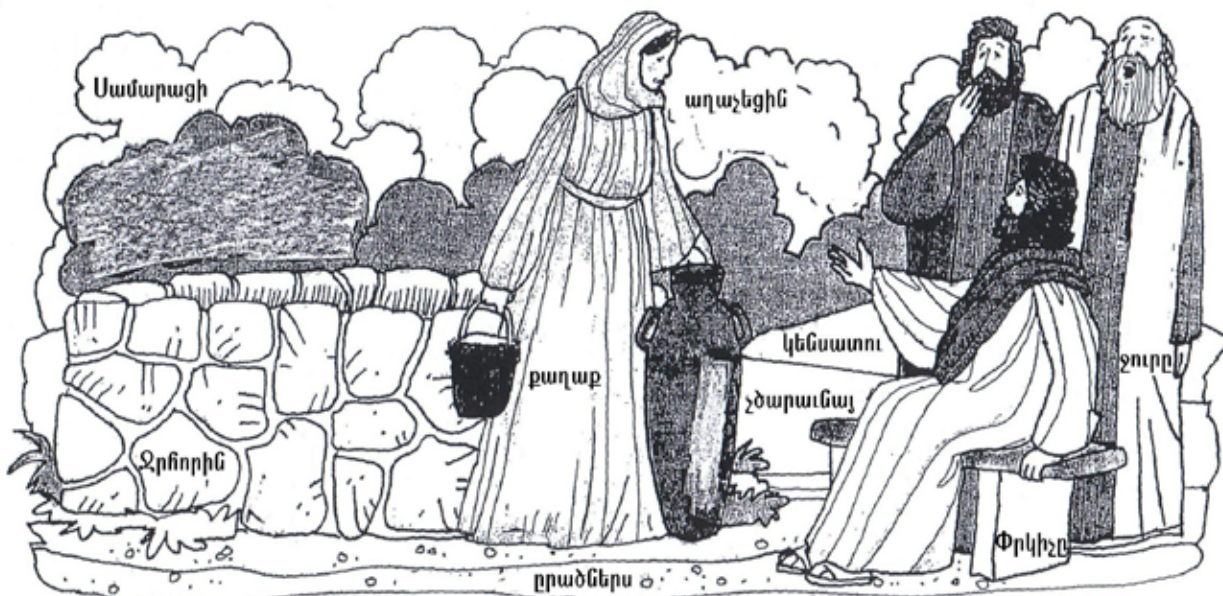
Նկարին մէջ պահուած բառերով ամբողջացուր նախադասութիւնները:
Շրջանակներու մէջի գիրերով կազմէ պակսող բառը Յովհաննէս 4:41 համարին:

- 1 - Յիսուս նստաւ Յակոբի _ _ _ _ _ քով:
- 2 - Աշակերտները _ _ _ _ _ գացած էին ուտելիք գնելու:
- 3 - _ _ _ _ _ կինը զարմացաւ երբ Յիսուս իրեն խօսեցաւ:
- 4 - Աստուած քեզի _ _ _ _ _ ջուր պիտի տայ, ըսաւ Յիսուս:
- 5 - Ով որ իմ տալիք ջուրէս խմէ, յաիտեան պիտի _ _ _ _ _ :
- 6 - Կինէ ըսաւ.- Տէր, տուր ինձի այդ _ _ _ _ _:
- 7 - Եկէք տեսէք մարդ մը որ իմ բոլոր _ _ _ _ _ ըսաւ ինձի:
- 8 - Սամարացիները _ _ _ _ _ Յիսուսին որ իրենց մօտ մնայ:
- 9 - Նոր հաւատացեալները գիտէին թէ ճշմարտապէս Յիսուս է աշխարհի _ _ _ _ _:

Յովհաննէս 4:41

- Ուրիշ շատեր ալ _ _ _ _ _ իրեն՝ իր խօսքերուն համար:

1 2 6 3 4 5 8 9 7

Աստուծոյ Սէրը Մարդոց Հանդէպ

Որովհետեւ Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը, որ մինչեւ իսկ իր միածին Որդին տուաւ, որպէսզի անոր հաւատացողը չկորսուի, այլ յաւիտենական կեանք ունենայ:
Յովհաննէս 3:16

Շրջանակի մէջ առ ոսկեհամարին բոլոր բառերը որոնք գրուած են տարբեր ուղղութիւններով:

ն	ո	ր	պ	է	ս	զ	ի			հ
ա	ա	ր		ա	յ	ն	ք	ա	ն	ա
կ	ա	շ	Ո	ր	դ	ի	ն		չ	ւ
ա	ս	ն	խ	վ	ք	ն	ա	ե	կ	ա
ն	տ	ի	ո	ա	հ		ւ	ո	ո	տ
ե	ո	ս	ր	ր	ր	ե		ւ	ր	ա
տ	ւ	կ		ե	չ	հ	տ	ն	ս	ց
ի	ա		ր	ն	ց		ը	ե	ո	ո
ւ	ւ		ի		ա	յ	լ	ն	ւ	ղ
ա		մ	ի	ա	ծ	ի	ն	ա	ի	ը
յ	Ա	ս	տ	ո	ւ	ա	ծ	յ		

Բեթհեզդայի անդամալոյծին բժշկութիւնը
Յովհաննէս 5:1-18

Պակսող բառերը գտիր վանդակին մէջ, գծիկին քով տրուած գիրով եւ թիով:

Օրինակ – (Ա2) հոն 5 (Ա4) ներքին :

Իսկ վանդակի մնացած գիրերով ամբողջացուր վարի նախադասութիւնը:

Երուսաղէմ (Գ1)——մէջ աւազան մը (Զ7)——ուր բազմաթիւ հիւանդներ կային, որոնք (Զ1)——առ ժամանակ կը (Ժ2)——: (Ա2)——(Է4)——(Ը7)——մը կար:

(Դ5) —— երբ տեսաւ զայն ըսաւ անոր, – «կ'ուզես (Թ1) ——»:

Հիւանդը պատասխանեց, –«Տէր, մէկը (Ը2)—— որ ջուրերը շարժած ատեն զիս (Բ1)—— իջեցնէ եւ մինչ ես կը դանդաղիմ, ուրիշը (Գ6)—— առաջ կ'իջնէ աւազան»: Յիսուս ըսաւ անոր, –«Ե՛լ, մահիճդ առ ու քալէ»: Մարդը վայրկեանին առողջացաւ: Այդ օրը Շաբաթ էր: (Դ1)—— ղեկավարները (Է2)—— չմնացին: Այդ դէպքէն ետք, Յիսուս մարդը տաճարին մէջ գտաւ եւ ըսաւ. –«(Ե3) —— առողջացար, (Ե5)—— մի մեղանչեր»: Յիսուս կ'ուզէր որ մարդը փոխուէր՝ ոչ միայն երեւելի կերպով, իր մարմնական հիւանդութիւնէն՝ այլ (Բ6)—— իր (Ա4) —— հիւանդութիւններէն՝ իր մեղքերէն:

Հոն մարդ մը կար, որ _ _ _ _ _ տարիէ ի վեր հիւանդ էր: Յովհաննէս 5:5

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ա	ե	հ	ո	ն	ե	ր	ք	ի	ն	ը
Բ	ա	ւ	ա	զ	ա	ն	ա	ե	ւ	ե
Գ	ք	ա	ղ	ա	ք	ի	ն	ձ	մ	է
Դ	չ	ր	ե	ա	Յ	ի	ս	ո	ւ	ս
Ե	ը	ո	ա	հ	ա	յ	լ	ե	ւ	ս
Զ	ժ	ա	մ	ա	ն	ա	կ	ա	ր	ւ
Է	ն	գ	ո	հ	ի	ւ	ա	ն	դ	ո
Ը	ւ	չ	ո	ւ	ն	ի	մ	ա	ր	դ
Թ	ա	ռ	ո	ղ	ջ	ա	ն	ա	լ	թ
Ժ	ը	բ	ժ	շ	կ	ո	ւ	է	ի	ն

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Փետրուար ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

Տիրոջ, նուիրուի, տատրակ, աղանիի, Սիմոն, Սուրբ Հոգին, Օծեալը, Յիսուսը, գոհաբանեց

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. գ. 40
2. դ. 451
3. ա. Զօրավար էր
4. գ. Տեառնընդառաջ
5. Բուն բարեկենդան
6. գ. Ս. ղեկունդեանց Քահանայից
7. բ. Բարի Կեանք
8. Մեծ Պահք
9. ոչ
10. 3

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. գ. 40
2. գ. 14, Տեառնընդառաջ
3. Ս. Պսակ կամ ամուսնութիւն
4. Ս. Սահակ Պարթեւ
5. Ս. Սահակ Պարթեւ
6. ա. Վարդանանցին յաջորդող Երկուշաբթին կամ բ. Բուն բարեկենդանին յաջորդող Երկուշաբթին
7. Ս. Ներսէս Ծնորհալի
8. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
9. Երկուշաբթի, 5

10. Հինգ օրեր ետք

Երկրորդականի անկիւն

1. Քաղկեդոն
2. Նուարսակ
3. 14
4. Առաջատրաց
5. Առաջատրաց Պահքի առաջին չորս օրերը
6. Ս. Յովնան Մարգարէ
7. 381 Ք.Ե.
8. 40
9. Աւետարանն, Եկեղեցի
10. Ս. Եղիշէ պատմիչ

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

բ	ը	դ	է	թ	գ	ե	զ	ա
թ	ա	է	ը	զ	ե	գ	դ	բ
գ	զ	ե	դ	բ	ա	ը	զ	է
զ	դ	գ	ե	ա	ը	բ	է	թ
ե	է	բ	զ	գ	թ	դ	ա	ը
ը	թ	ա	բ	է	դ	զ	ե	գ
ա	բ	թ	գ	դ	զ	է	ը	ե
դ	գ	ը	թ	ե	է	ա	բ	զ
է	ե	զ	ա	ը	բ	թ	գ	դ

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

		դ	բ		թ			է
ը		ե		դ	է			
թ					ե	ա		զ
	զ			ը	դ		թ	
դ	ը						գ	ա
	է		ա	թ			ը	
ա		զ	դ					բ
			թ	զ		դ		ը
բ			գ		ա	ե		

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Մանկապարտեզի անկիւն

Յիսուսի յաղթական մուտքը Երուսաղէմ
«Այս տարի Ծաղկազարդը Ապրիլ – ին է:»

Ամբողջացո՛ւր ըստ Յովհաննէս 12.12- 15

Զատիկի, Երուսաղէմ, Յիսուս, արմատենիի, Ովսաննա՛, Տիրոջ, Սուրբ, աւանակի

Յաջորդ օրը, ժողովուրդի մեծ բազմութիւն մը, որ ----- տօնին առիթով ----- եկած էր, երբ լսեց թէ ----- Երուսաղէմ կու գայ, ----- ճիւղեր առաւ եւ Յիսուսը դիմաւորելու ելաւ, բարձրաձայն աղաղակելով.

«-----, օրհնեա՛լ ըլլայ ան՝ որ կու գայ ----- անունով, Իսրայէլի թագաւորը»

Յիսուս էջ մը գտնելով՝ նստաւ անոր վրայ, ինչպէս որ ----- գիրքերուն մէջ գրուած է.-

«Մի՛ վախճար, ո՛վ Երուսաղէմ, Սիոնի՛ աղջիկ. ահա թագաւորդ քեզի կու գայ իշու մը ----- վրայ նստած»:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

Անուն: _____

1.- Մենք այս տարի Մարտ 21ին ի՞նչ կը տօնենք:

ա.- Սուրբ Թէոդորոս Զօրավար

բ.- Միջինք

գ.- Քառասուն Մանկունք Սերաստիոյ

դ.- Անառակին

5.- Քանի՞ համարներէ կը բաղկանայ «Հաւատով Խոստովանիմ»ը

ա.- 12

բ.- 21

գ.- 24

դ.- 36

2.- Բուն Բարեկենդանին յաջորդող Կիրակին կը կոչուի Արտաքսման: Ի՞նչ կը խորհրդանշէ:

ա.- Ադամին եւ Եւային Դրախտէն արտաքսուիլը:

բ.- Յիսուսի Երուսաղէմ Մուտքը:

գ.- Հրեաներուն Եգիպտոսէն Ելքը:

դ.- Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի Ելն ի Վիրապը:

6. Հետեւեալ Սուրբին երկրորդ անուան գիրերը տեղափոխելով՝ գտիր շիտակ անունը:

Յովհաննէս իցենտորո

Յովհաննէս -----

7. Հետեւեալ Սուրբին առաջին անուան գիրերը տեղափոխելով՝ գտիր շիտակ անունը:

Նավհննէս Օձնեցի

----- Օձնեցի

8. Հետեւեալ Սուրբին առաջին անուան գիրերը տեղափոխելով՝ գտիր շիտակ անունը:

Գգրրիո Տաթեւացի

----- Տաթեւացի

3.- Արտաքսման Կիրակին յաջորդող Կիրակին ի՞նչ կը կոչուի:

ա.- Անառակին:

բ.- Տնտեսին:

գ.- Դատաւորին:

դ.- Գալստեան:

9. Ամբողջացո՛ւր՝ ըստ Դուկաս 6.31ի:

Ինչ որ կ'ուզէք որ ----- ձեզի ընեն՝
դուք ալ ----- ըրէք անոնց

10. Ի՞նչ կը նշանակէ Ծողակաթ:

Ս. սէսրեն ՆորՇիհա

Ս. -----

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

Անուն: _____

1.- Մենք այս տարի Մարտ 14 ին
ո՞ր չորս սուրբերուն յիշատակը պիտի
տօնենք:

ա.- Յովհաննէս -----
Հայրապետ

բ.- Յովհաննէս -----

գ.- Յովհաննէս -----

դ.- Գրիգոր -----

2.- Գրէ՛ շարքով, Բուն Բարեկենդանին
յաջորդող հինգ Կիրակիներուն
անունները:

ա.- Արտաքսման

բ.- -----

գ.- Տնտեսին

դ.- -----

ե.- -----

3.- Անառակ Որդիին առակը ո՞ր
աւետարանին կամ աւետարաններուն
մէջ գրուած է:

ա.- Մատթէոս

բ.- Մարկոս

գ.- Դուկաս

դ.- Յովհաննէս

4.- Տաթևի վանքը Հայաստանի ո՞ր
մարզին մէջ կը գտնուի:

ա.- Վայոց ձոր

բ.- Ծիրակ

գ.- Սիւնիք

դ.- Արմաւիր

5. Գրիգոր Տաթևացին Հայաստանի
ո՞ր մարզին մէջ ծնած է:

ա.- Վայոց ձոր

բ.- Ծիրակ

գ.- Սիւնիք

դ.- Արմաւիր

6. Ի՞նչ են այն երեք բաները որոնք
պէտք է ընենք մանաւանդ Մեծ
Պահքին:

ա.- Ա-----՝ առանձնապէս եւ
հաւաքաբար

բ.- Պ---- բ-----՝ ինքնագրկումի
սկզբունքով

գ.- Բ----- գ-----՝ ծառայութիւններ
մատուցանելով

7. Ո՞րն է Մեծ Պահքի եօթներորդ
Կիրակին:

-ա-----

8. Խոր վիրապը ո՞ր լերան շատ մօտ
է:

-բ-----

9. Ո՞ր քաղաքէն էին նահատակ
Քառասուն Մանուկները:

աաբեիստՍ

10. Ո՞վ գրած է «Հաւատով
Խոստովանիմ»ը:

Ս. -----

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

Անուն: _____

1.- Հետեւեալներէն Ո՞վ գրած է «Գիրք Հարցմանց» եւ նաեւ կոչուած է «Երկրորդ Լուսաւորիչ» եւ «Վարժապետ Հայոցն»:

ա.- Յովհաննէս Երուսաղէմի Հայրապետ

բ.- Յովհաննէս Որոտնեցի

գ.- Յովհաննէս Օձնեցի

դ.- Գրիգոր Տաթեւացի

2.- Հետեւեալներէն Ո՞վ եղած է Կաթողիկոս արաբական Խալիֆայութեան ժամանակ:

ա.- Յովհաննէս Երուսաղէմի Հայրապետ

բ.- Յովհաննէս Որոտնեցի

գ.- Յովհաննէս Օձնեցի

դ.- Գրիգոր Տաթեւացի

3.-Ծարթով Գրէ Անառակի Կիրակիին յաջորդող հինգ Կիրակիներուն անունները:

ա.- -----

բ.- -----

գ.- Գալստեան

դ.- -----

ե.- -----

4.- Որո՞ւ աշակերտած է Գրիգոր Տաթեւացին:

5. Միջինքը շաբթուան ո՞ր օրը կը հանդիպի:

ա.- Կիրակի

բ.- Երկուշաբթի

գ.- Երեքշաբթի

դ.- Չորեքշաբթի

6. Ի՞նչ են այն երեք բաները որոնք պէտք է ընենք մանաւանդ Մեծ Պահո քին:

ա.- -----՝ առանձնապէս եւ հաւաքաբար

բ.- -----՝ ինքնազրկումի սկզբունքով

գ.- -----՝ ծառայութիւններ մատուցանելով

7. Ո՞րն է Մեծ Պահքի առաջին Կիրակին:

8. Այս տարի Միջինքը Մարտի ո՞ր օրուան կը զուգադիպի:

--

9. Մատաղին օրհնութիւնը կը կատարուի

ա.- Կենդանիին վրայ

բ.- Աղին վրայ եւ օրհնուած աղը կը տրուի կենդանիին ճաշակելու

10. Ի՞նչ է էջ 12 ի պակսող բառը:

Կարճ լուրեր Կիրակնօրեայէն

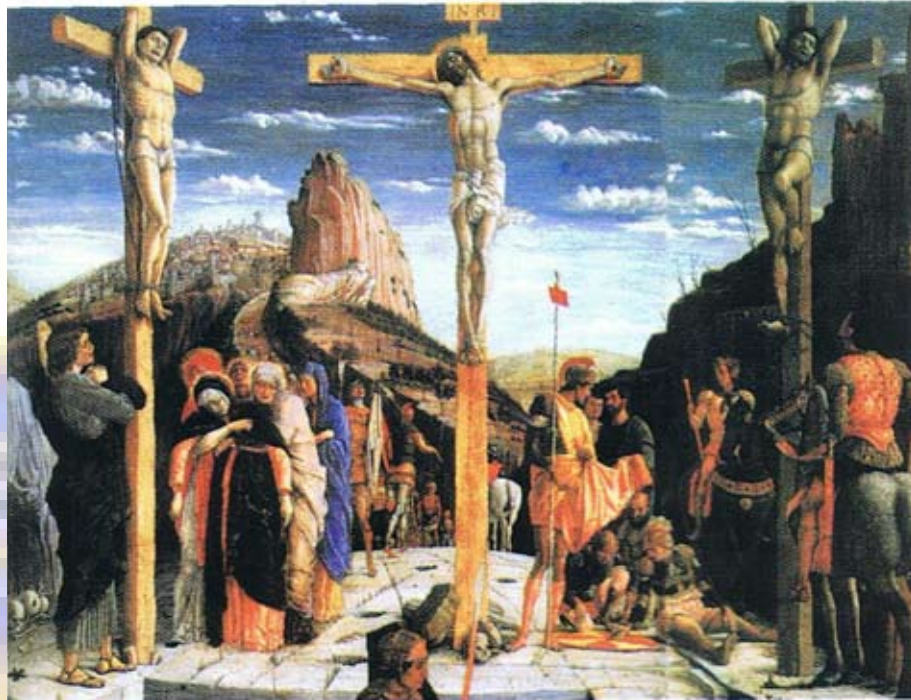
Փետրուար **22** Ին Կիրակնօրեայ Դպրոցը տօնեց Վարդանանք եւ Բուն Բարեկենդան, ուր աշակերտները ծպտուեցան Հայկական Տարազներով: Աշակերտները պատրաստեցին նաեւ եօթը փետուրներով Հաիկներ, որպէսզի Մեծ Պահքի եօթը շաբաթներէն իրաքանչիւրին աւարտին հանեն մէկ փետուրը եւ դիրիւթեամբ գիտնան թէ քանի՞ շաբաթներ մնացած են: Ապա աշակերտներուն նախաճաշ տրուեցաւ յիշեցնելու համար իրենց թէ յաջորդ օրը Մեծ Պահքը կը սկսի:

www.sourphagop.org/mashdots

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Ապրիլ 2009 (ԺԶ տարի թիւ 8)

Այս Թիւով՝

Թափուր գերեզման, լեցուն կեանք էջ 2

Բացատրական բառարան էջ 3 - 8

Աւագ Երկուշաբթի, Աւագ երեքշաբթի,
Աւագ Չորեքշաբթի, Անդաստան,
Ծաղկազարդ, Աւագ Հինգշաբթի,
Աւագ Ուրբաթ, Աւագ Ծաբաթ, Զատիկ,
Փակեալ խորան, Ծառզարդար

Եկեղեցական բառարան: էջ 9

Ի՞նչ են Ոտնկուայ, Չարչարանք
Տեառն, Պենտէկոստէ, Պատրիարք, Զահ

Վերաբաղ էջ 10-12

Յիսուսի մուտքը Երուսաղէմ,
Յիսուս Քրիստոսի խաչելութիւնը
Յիսուսի թաղումն ու յարութիւնը

Խաղերու բաժին էջ 13-15

Յիսուս կեանքի հացը
Յիսուս աշխարհի լոյսը
Եզակի Գիրեր

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: էջ 16-19

Ինչպէ՞ս Ոգեկոչել Մեծ Եղեոնի
Նահատակներուն Անմահ Յիշատակը
էջ 20

Ամսուան Համարը

«Պիտի հանեմ ձեզ ձեր գերեզմաններէն. կենդանութեան շունչ պիտի տամ, իմ հոգիս
պիտի տամ ձեզի, եւ ձեզի ձեր երկիրը պիտի վերադարձնեմ:» Եզեկիէլ 37.14

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակույթ

Փոխան Խմբագրականի՝

Թափուր գերեզման, լեցուն կեանք

Հատուած Մեծի Տանն Կիլիկիոյ ապա Ամենայն Հայոց Գարեգին կաթողիկոսի

«Ես յաղթեցի աշխարհի...» Յարութիւն եւ Հայութիւն գիրքէն

Քրիստոսի յարութեան հիմնական դասը այս է- ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՇՏ ՊԻՏԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ: Վայ անոր որ կը մոռնայ այս աստուածահաստատ իրողութիւնը: Այս դասը մեր ժողովուրդը սորվեցաւ առաջին իսկ օրէն, Առաքեալներու բերաններէն, Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի լուսաճաճանչ շրթներէն, Մեսրոպ Մաշտոցի հոգեճառագայթ գիրերէն, չարը խոցող Վարդանի նիզակէն, հալագործ ճարտարապետական կոթողներէն, գունագեղ մագաղաթեայ ձեռագիրներէն, նրբարուեստ խաչքարերէն, աղօթամրմունչ ու յաւերժախօս վանքերէն, քրիստոսագգեստ եւ քրիստոնէատիկ հայ սուրբերէն ու մահն իրենց արեամբ նուաճող Նահատակներէն ու Մարտիրոսներէն:

Եւ այդ դասը ան չմոռցաւ երբեք հազարամեայ իր պատմութեան ընթացքին, մինչեւ ահաւորագոյն այն օրը երբ իր գոյութիւնը ծանր, մահացու հարցականի տակ դրուեցաւ Համաշխարհային Առաջին Պատերազմի ընթացքին հայութեան դէմ մեր դարաւոր թշնամիին կողմէ փորձուած ցեղասպանութեան հարուածին տակ: Գերեզման բացուեցաւ իր ուրքերուն առջեւ: Ծառ անհատներ ծառի բունէն ինկող ճիւղերու պէս ինկան այդ համայնակու գերեզմանին մէջ: Բայց գերեզմանը մնաց միշտ թափուր... որովհետեւ հոգին, համայնական անձնաւորութիւնը, ազգն ու եկեղեցին մերժեցին իջնել գերեզման: Քրիստոս ինք դուրս եկած էր գերեզմանէն եւ հռչակած էր անժխտելի իրողութիւնը թէ՛ ճշմարտութիւնը, բարութիւնը, արդարութիւնը, հաւատքը, յոյսը, սէրը չեն կրնար թաղուիլ:...

Մենք գերեզման չեղանք: հակառակ անոր որ մեր ողջ երկիրը մարդիկ ուզեցին գերեզմանի վերածել, մենք մնացինք անգերեզմանելի, որովհետեւ մեր կեանքը այնքան լեցուն էր յարուցեալ Քրիստոսով, որ չէր կարելի զայն պարփակել հողի ընթերքին մէջ: Գերեզմանը մեզի համար մնաց միշտ թափուր որովհետեւ կեանքը մեզի համար եղաւ միշտ լեցուն:

Եւ այդ դասը այսօր ալ մենք չենք մոռցած: Թէ՛ մայր հայրենիքի մէջ, թէ՛ սփիւռքի անձայրածիր տարածքին վրայ, մենք կանգ որպէս վկաներ՝ յարութեան ճշմարտութեան: Մեր մաքառումը վասն լինելութեան, մեր վերածնունդը վասն ստեղծագործութեան, մեր յուսափառ մարտնչումը վասն ապագայի պայծառութեան, շէնութեան եւ արդար իրաւունքներու ձեռքբերման ու մեր աստուածատուր պարտաւորութիւններու լաւագոյնս կատարման՝ ահա՛ այս բոլորը խօսուն նշաններն են մեր հաւատքին Քրիստոսի յարութեան եւ անոր ներշնչած զօրութեան վրայ: Գոհութի՛ւն Աստուծոյ որ իր շնորհին ներգործութեամբը հաղորդ ըրաւ մեզ հոգեկան անկորնչելի արժեքներուն անմահացնող գաղտնի զօրութեան, որ ինքնին կը ճառագայթէ Քրիստոսի յարութեան արեգակէն: Հայ նոր սերունդի առո՛ղջ ընձիւղներ կեանքով լեցուն նոր շատրուանումներ յարութեան աղբիւրէն՝ բացուած Հայ կեանքին մէջ:...

Թող մարդիկ մեզ փնտռեն մեռելներուն մէջ. բայց պատմութիւնը թող ըսէ, ապագան թող վկայէ.

«Զի՞ խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս. Զէ՛ աստ, այլ յարեալ»

Յարութեան տօնը վերանորոգումի հրաշակերպող հոսանքի մը պէտք է վերածուի մեր ողջ գիտակցութեան մէջ, որպէսզի կարենանք ազգովին ըսել՝, եւ ըսել անկեղծօրէն.

ՕՐՀՆԵԱՂ Է ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի կամաւոր խմբակը

Վերժին Գիւլթանճեան, Թամար Գիզիրեան, Գարոլ Մանուկեան, Յասմիկ Նաճարեան, Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Ապրիլ ամսուան բացատրական տօնացոյց

Եբթ. 4 Յիշատակ Ղազարոսի Յարութեան

Կիր. 5 Ծաղկազարդ

Բշ. 6 Աւագ Երկուշաբթի Յիշատակ արարչագործութեան

Գշ. 7 Աւագ Երեքշաբթի Յիշատակ տասը կոյսերուն

Դշ. 8 Աւագ Չորեքշաբթի Յիշատակ մատնութեան Տեառն

Եշ. 9 Աւագ Հինգշաբթի Վերջին ընթրիք, ոտնլուայ, խաւարում

Ուր. 10 Աւագ Ուրբաթ, կարգ խաչելութեան եւ թաղման

Եբթ. 11 Աւագ Ծաբաթ, Ճրագալոյց Ս. Զատիկի

Կիր. 12 ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԻԿ Յիշատակ Յարութեան մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի

Բշ. 13 Յիշատակ Մեռելոց

Եբթ. 18 Յիշատակ գլխատման Ս. Յովհաննէս Մկրտիչի

Կիր. 19 Նոր Կիրակի կամ Կրկնազատիկ

Կիր. 26 Աշխարհամատրան կամ Կանաչ Կիրակի

Աւագ Երկուշաբթի

Տերեւազարդ բայց անպտուղ թզենիին անհիծման ինչպէս նաեւ տաճարը մաքրելու օրն էր: Այս դրուագներուն մասին կը կարդանք հետեւեալ հատուածներուն մէջ. – Մատթէոս 21.12-23 եւ Մարկոս 11.12-19

Աւագ Երեքշաբթի

Այս օրուան մասին երկարօրէն կարելի է կարդալ Մատթէոս 21.23–էն սկսեալ: Աւետարանիչը կը ներկայացնէ Յիսուսի առակներէն մի քանին, ինչպէս երկու որդիներու առակը, չար մշակներուն առակը, հարսանիքի հրաւիրեալներուն առակը: Այս օրուան ընթացքին է նաեւ որ Յիսուս բացատրութիւններ կու տայ հրեաներուն անոնց հարցումներուն շուրջ: Այս ատեն է որ Յիսուս կը փոխանցէ մեծագոյն պատուիրանը «Սիրէ՛ քու Տէր Աստուածդ ամբողջ սրտովդ, ամբողջ հոգիովդ եւ ամբողջ մտքովդ» եւ «Սիրէ՛ ընկերդ քու անձիդ պէս»:

Հայաստանեայց եկեղեցին Աւագ երեքշաբթի կը յիշէ նաեւ տասը կոյսերու առակը եւ վերջին դատաստանի բացատրութիւնը:

Վերջին ընթրիքի վայրը՝ Վերնատունը

Աւագ Չորեքշաբթի

Այս օրը Բեթանիայի մէջ կին մը թանկարժէք իւղով կ'օծէ Յիսուս, ինչ որ կը խորհրդանշէ Անոր շուտով հասնելիք մահը: Օծման կը յաջորդէ Յուդայի որոշումը Յիսուս մատնելու:

Անդաստան

Հայաստանեայց եկեղեցիէն ներս աստուածապաշտութեան արարողութիւնները բազմաթիւ բաժիններէ կը բաղկանան: Զատկուայ շրջանի նուիրուած եկեղեցական արարողութիւններուն շարքին կայ ծէս մը որ իւրայատուկ է իր ձեւին եւ իմաստին մէջ: Այդ Անդաստանն է:

Անդաստանը աշխարհի չորս ծագերու օրհներգութեան նուիրուած արարողութիւն մըն է: Ժամանակին ան կը նուիրուէր արտերու եւ անդաստաններու պտղաբերութեան համար: Այդ օրերուն, Անդաստանը կը կատարուէր եկեղեցիէն դուրս՝ արտերու եւ այգիներու մէջ: «Անդաստան ելլել» կամ «Անդաստան օրհնել» կը նշանակէր աշխարհի չորս կողմերը օրհնել: Արարողութեան ժամանակ, հոգեւոր դասը խաչով, խաչվառով եւ Աւետարանով երգելով կ'օրհնէր արեւելքը եւ այդ կողմ գտնուող Հայոց հայրապետութիւնը՝ Սուրբ խաչի եւ Աւետարանի նշանով, յանուն Սուրբ երրորդութեան: Ապա կ'օրհնուէր եւ պահպանման խնդրանք կը ներկայացուէր աշխարհի արեւմտեան կողմի համար, ուր քրիստոնեայ թագաւորութիւններ եւ ազգեր կային: Դէմքերը դէպի հարաւ դարձնելով՝ կ'օրհնէին հարաւը, այնտեղ գտնուող երկիրները, անդաստանները եւ տարուան պտղաբերութիւնը: Դէպի հիւսիս դառնալով կ'օրհնէին վերջապէս հիւսիսային կողմը գտնուող վանքերը, անապատները, քաղաքներն ու գիւղերը եւ անոնց բնակիչները:

Ներկայիս Անդաստանը կը կատարուի եկեղեցիի ատենանէն ներս, այսինքն եկեղեցիին մէջտեղը: Գիրքի ընթերցումէն ետք, բոլոր ներկայ եկեղեցականները շուրջառնելով կը զգեստաւորուին: Հանդիսապետը խաչ ու գաւազան կ'առնէ ու կը կենայ եկեղեցիին մէջտեղը: Միւս եկեղեցականները կ'առնեն խաչ կամ Աւետարան, հանդիսաւոր օրերուն նաեւ այլ մասունքներ, եւ կը կենան հանդիսապետին կողքին, եկեղեցիին մէջտեղ, դէմքերը դարձած դէպի Արեւելք: Բուրվառակիր սարկաւագը, մոմակալները եւ միւս սարկաւագները վառած մոմեր բռնած կը տեղաւորուին ատենանի եզերքին, եկեղեցականներուն դիմաց դէմքերը դէպի Արեւմուտք: Իսկ դպիրները ձեռքերնին մէկական վառած մոմ՝ կը շարուին բեմին առջեւ, դէմքերը դէպի Արեւմուտք:

Ծաղկազարդ կամ Յիսուսի յաղթական մուտքը Երուսաղէմ

«Ժողովուրդի մեծ բազմութիւն մը, որ Զատիկի տօնի առիթով Երուսաղէմ եկած էր, իմացաւ որ Յիսուս Երուսաղէմ պիտի գայ: Ժողովուրդը մեծ ոգեւորութեամբ պատրաստուեցաւ դիմաւորելու զայն: Յիսուս եւ իր աշակերտները երբ մօտեցան Բեթփազէի եւ Բեթանիայի «գիւղերուն», մօտիկը այն լեռան որ Զիթենեաց կը կոչուի, աշակերտներէն երկու հոգի զրկեց՝ անոնց պատուիրելով.

–Գացէք սա դիմացի գիւղը: Հագիւ մտած՝ հոն կապուած աւանակ մը պիտի գտնէք, որուն վրայ ոչ ոք նստած է տակաւին: Քակեցէք զայն եւ բերէք: Եթէ ոեւէ մէկը հարցնէ թէ ինչո՞ւ կը քակէք, իրեն ըսէք «Տէրը պէտք ունի անոր»:

Երկու աշակերտները գացին եւ ամէն ինչ գտան այնպէս ինչպէս Յիսուս ըսած էր իրենց՝ աւանակը հոն էր: Եւ մինչ կը քակէին զայն, անոր տէրերը ըսին իրենց.

–Ինչո՞ւ կը քակէք աւանակը:

Անոնք պատասխանեցին.

–Տէրը պէտք ունի անոր:

Եւ զայն բերին Յիսուսի: Ապա իրենց վերարկուները դրին աւանակին վրայ եւ Յիսուսը հեծցուցին անոր վրայ: Եւ մինչ կը յառաջանար, ժողովուրդը վերարկուները ճամբուն վրայ կը փռէր:

Երբ մօտեցաւ Երուսաղէմի, հոն ուր Զիթենեաց լեռան զառիվայրը կը սկսէր, աշակերտները բոլորն ալ սկսան ուրախութեամբ եւ բարձրաձայն զԱստուած օրհնաբանել՝ իրենց տեսած բոլոր հրաշագործութիւններուն համար, ըսելով.

«Օրհնեալ է թագաւորը որ կու գայ Տիրոջ անունով. խաղաղութիւն երկինքի մէջ եւ փառք Բարձրեալին»:

Ծաղկազարդի օրով եկեղեցական հանդիսութիւնները իրենց տօնական ճոխութեան մէջ կը մտնեն ու առ ի պատրաստութիւն Յիսուսի յաղթական մուտքի յիշատակութեան, եկեղեցիէն ներս, Փակեալ խորանը կը բացուի: Խորանը, որ գոցուած էր Բարեկենդանի յաջորդ օրը:

«Մուտք Երուսաղէմ» Մանրանկար՝ Հեթում Բ. Թագաւորի Ճաշոցէն 1286 Կիլիկիա

Ծաղկազարդի Կիրակի օրուան արարողութիւնը կը յատկանշուի արմաւենիի, ձիթենիի կամ ուռիի ճիւղերու օրհնութեամբ, որոնցմէ կը բաժնուի բոլոր ներկայ հաւատացեալներուն որպէսզի ճիւղերը տանին իրենց տունները ու զանոնք պահեն իբր բարիք եւ պաշտպանութիւն ապահովող նշաններ:

Սակայն մանաւանդ յատկանշական ու շեշտուած կարեւորութիւն ունի Ծաղկազարդի թափօրը որուն կը մասնակցին բոլոր մանուկներն ու երեխաները, զարդարուն ու գունաւոր մոմերով:

Աւագ Շաբաթ

Զատիկի կամ Յարութեան տօնը որ այս տարի կը զուգադիպի Ապրիլ 12-ին, նախորդուած է Յիսուսի կեանքի վերջին շրջանի դրուագները յիշեցնող եկեղեցական հանդիսութիւններու ամբողջ շաբաթով մը: Այդ շաբաթը կը կոչուի ԱԻԱԳ ՇԱԲԱԹ, որ կը նշանակէ ամենէն մեծը, ամենէն բարին ու սուրբը: Այդ շաբաթուան իւրաքանչիւր օր եւս կը կոչուի աւագ՝ ինչպէս աւագ երկուշաբթի, աւագ հինգշաբթի, աւագ ուրբաթ, եւայլն ու Զատիկը կարելի պիտի ըլլար աւագ Կիրակի կոչել եթէ այդպէս սովորութիւն եղած ըլլար:

Թէեւ Աւագ Շաբաթուան իւրաքանչիւր աւագ օր Քրիստոսի վերջին օրերուն տնօրինութիւններէն մէկուն կամ մի քանիին կը զուգադիպի, սակայն այդ աւագ օրերէն ամենէն աւելի խորհրդաւորներն են աւագ Հինգշաբթիէն մինչեւ Յարութեան Կիրակին երկարող օրերը:

Աւագ Հինգշաբթի

Վերջին ընթրիքը, ոտնւումն եւ հաղորդութեան խորհուրդի հաստատման օր:

Հրեական Պասիք տօնի շրջանն էր: Յիսուս եւ իր աշակերտները եւս կը պատրաստուէին տօնելու: Զգալով անմիջական պատահելիք դժբախտութիւնները, Յիսուս փափաքեցաւ վերջին ընթրիք մը ունենալ իր աշակերտներուն հետ:

«Քաղաք գացէք, այսինչ մարդուն մօտ, եւ ըսէք անոր. «Վարդապետը կ'ըսէ՝ Ժամանակս մօտեցած է. քու տունդ պիտի ուտեմ զատկական ընթրիքը, աշակերտներուս հետ»...»

«Եւ մինչ անոնք կ'ուտէին, Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց, կտրեց եւ բաժնեց աշակերտներուն, ըսելով.

– Առէք, կերէք, ասիկա իմ մարմինն է:

Ապա առաւ բաժակը, գոհութիւն յայտնեց Աստուծոյ եւ տուաւ իր աշակերտներուն, ըսելով.

– Բոլորդ խմեցէք ասկէ. ասիկա իմ արիւնս է որով Աստուծոյ հետ նոր ուխտ կը կնքուի եւ որ շատերու համար կը թափուի՝ իրենց մեղքերու թողութեան համար: Բայց նաեւ կ'ըսեմ ձեզի. – Այլեւս այս գինիէն պիտի չխմեմ մինչեւ այն օրը, երբ ձեզի հետ պիտի խմեմ նոր գինին՝ իմ Հօրս արքայութեան մէջ:

Մատթեոս 26.18-29

Այսպէս բանաձեւուած խորհուրդով է որ սկիզբ կ'առնէ Հաղորդութեան խորոհուրդը եկեղեցիներէն ներս: Յիսուս կը թելադրէ իր զոհաբերութեան յիշատակը կատարել գործածելով հացը իբր մարմին զոհաբերուած Յիսուսի եւ գինին իբրեւ հոսած արիւնը

«Ոտնւումն» 1392 Յովհաննէս Խիզանցի

մարդկութեան համար:

Յիսուս գիտնալով հանդերձ որ Հայրը ամէն իշխանութիւն տուած է իրեն եւ թէ ինք Աստուծոյն եկած է եւ Աստուծոյ կ'երթայ, ելաւ սեղանէն, մէկ կողմ դրաւ իր վրայի հագուստը եւ ղենջակ մը առնելով՝ մէջքէն կապեց: Ապա ջուր առնելով՝ լեցուց կոնքին մէջ եւ սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը լուալ եւ մէջքին կապած ղենջակով սրբել ...:

Յիսուս իր աշակերտներուն ոտքերը լուալէ ետք հագաւ իր հագուստները եւ կրկին սեղան բազմեցաւ: Ապա հարցուց.

– Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձեզի: Դուք զիս «Վարդապետ» եւ «Տէր» կը կոչէք եւ ճիշդ կ'ըսէք, որովհետեւ իրապէս ալ եմ: Արդ՝ եթէ ես որ Տէր եւ Վարդապետ եմ լուացի ձեր ոտքերը, դուք ալ պարտաւոր էք իրարու ոտքերը լուալ: Ես ձեզի օրինակը տուի, որպէսզի դուք ալ իրարու ընէք այն ինչ որ ես ձեզի ըրի: Լաւ գիտցէք, թէ ծառան իր տիրոջմէ մեծ չէ եւ ոչ ալ ղրկուածը՝ զինք ղրկողէն:

Յովհաննէս 13.3-16

Աւագ Հինգշաբթիի գիշերային արարողութիւնները կ'աւարտին խաւարումով. յատուկ կերպով խորհրդաւոր այս ժամուն կը հանգցուին եկեղեցիին լոյսերը ու վառած կը մնան Յիսուսն ու իր աշակերտները խորհրդանշող 12 մոմեր եւ մեծ մոմ մը: Աւետարանի ընթերցումներուն հետ՝ հետզհետէ կը մարեն 12 մոմերը ու ամենէն վերջը կը մնայ մեծ մոմը միայն...: Յիսուս՝ Առանձինն:

Աւագ Ուրբաթ

Այս ամենէն սուրբ օրը Յիսուսի կեանքին վերջին օրուան յիշատակութիւնն է ու կը վերաբերի Անոր Դատապարտութեան, խաչելութեան եւ թաղման դրուագներուն:

Եկեղեցիէն ներս կը կատարուի խաչելութեան եւ թաղման կարգ որու աւարտին հաւատացեալներ կ'անցնին խորհրդանշական Յիսուսի դագաղին տակէն իբր արտայայտութիւն իրենց սիրոյն ու հաւատքին Փրկիչին հանդէպ ու իրենց հետ տուն կը տանին անոր վրայէն ծաղիկ մը իբր օրհնութիւն:

Գուշակած ըլլալով իր վախճանը Յիսուս արդէն իսկ պատուիրած է իր աշակերտները ու իր վերջին խօսքերը արտասանած. –

« Թող չխռովին ձեր սիրտերը: Հաւատացէ՛ք Աստուծոյ, հաւատացէ՛ք նաեւ ինծի:»

«Ե՛ս եմ ճամբան, ճշմարտութիւնը եւ կեանքը: Միայն ինձմով կարելի է Հօրս երթալ:»

«Նոր պատուիրան մը կու տամ ձեզի. – Սիրեցէ՛ք իրար: Ինչպէս ես ձեզ սիրեցի՝ դուք ալ իրար սիրեցէ՛ք:»

«Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի. իմ խաղաղութիւնս է որ կու տամ ձեզի, որ այս աշխարհի տուած խաղաղութենէն տարբեր է: Մի՛ խռովիք ու մի՛ վախճաք: Ահա կ'երթամ, բայց կրկին պիտի գամ ձեզի:»

«Ասոնք ըսի ձեզի որպէսզի իմ ուրախութիւնս ձեր մէջ ըլլայ: Իմ պատուէրս է որ սիրէք իրար, ինչպէս ես ձեզ սիրեցի: Մեծագոյն սէրը այն սէրն է, որով մարդ ինքզինք կը զոհէ իր բարեկամներուն համար:»

Յիսուսի յարութիւնը

Աւագ Շաբաթ

Աւագ շաբթուան տխուր ու յուզիչ մթնոլորտը կ'աւարտի աւագ շաբաթ օր: Ծրագալոյց է, Սուրբ Յարութեան տօնի նախօրեակ: Եկեղեցիէն ներս բացառաբար շաբաթ օրով իրիկնային պատարագ կը մատուցուի: Ամէնուն ձեռքը մօմեր կը տրուի ու կը հնչեն Ծրագալոյցի յատուկ շարականները որոնցմէ է «Լոյս Զուարթ» երգը: Վերջ կը գտնէ երկարատեւ Մեծ Պահքը եւ ընտանիքներ կը համախմբուին խթման իրիկունը ու ըստ սովորութեան ձուկի ընթրիք կ'ընեն:

Հոս նշենք նաեւ թէ խթման գիշերը խումբ խումբ երիտասարդներ կ'աւետեն Քրիստոսի Յարութիւնը երգելով

Այսօր յարեա՛ւ ի մեռելոց
Փեսայն անմահ եւ երկնաւոր
քեզ աւետի՛ք խընդութեան
հարսն ի յերկրէ եկեղեցի.
օրհնեա՛ ի ձայն ցընծութեան
զԱստըրուած քո, Սիո՛վն:

Այսօր անճառ լոյսն ի լուսոյ
լուսաւորեաց զմանկունըս քո,
լուսաւորեա՛ Երուսաղէմ
քանզի յարեա՛ւ լոյս քո Քրիստոս.
օրհնեա՛ ի ձայն ցընծութեան
զԱստըրուած քո, Սիո՛վն:

Այսօր խաւարն անգիտութեան
հալածեցաւ երբեակ լուսովն,
եւ քեզ ծագեաց լոյս գիտութեան
յարուցեալն ի մեռելոց Քրիստոս.
օրհնեա՛ ի ձայն ցընծութեան
զԱստըրուած քո, Սիո՛վն:

Գիտէի՞ր...

Զատիկ կը կոչուի մեր մէջ հրէական Պատեքի տօնը: Եւ որովհետեւ Զատիկ բառը հրէական այդ բառին բուն թարգմանութիւնը չէ, կը կարծուի թէ Զատիկը հեթանոսական շրջանէն մնացած տօն մըն է որ կը նկատուէր Պատեքին համահաւասար: Քրիստոնէութեան մէջ Պատեքը վերածուած է Քրիստոսի Յարութեան տօնին ու այս փառաւոր տօնը այժմ կը կոչուի Զատիկ Յարութեան: Փոխաբերական իմաստով «Զատիկ» կը նշանակէ գառով մատաղ-կերակուր որ աւանդական ճաշն էր հրէական Պատեքի տօնին:

Փակեալ խորան անունը կը տրուի մեծ Պահքի առաջին օրուան ուր խորանին վարագոյրը կը փակուի ու այդպէս ալ կը մնայ բոլոր պահքի տեւողութեան: Միակ առիթը ուր փակեալ խորանը կը բացուի եւ բաց պատարագ կը մատուցուի Լուսաւորչի Մուսն ի Վիրապ տօնին առիթն է:

Ծառզարդար անուն մըն ալ կայ որ ժողովուրդը կու տայ Ծառկազարդի տօնին: Կը թուի թէ շփոթը հետեւեալ իրողութենէն յառաջացած է. Երկար ատեն մեր մէջ նոր տարին տօնելու աւանդութիւնը կապուած էր գարնանամուտին, եւ որովհետեւ ծառ զարդարելը նոր տարուան աւանդութիւն է, ծառզարդար անունը մնացած է գարնան զուգադիպող Ծառկազարդ տօնը նշելու համար, աննկատ անցնելով թէ նոր տարին Մարտ ամիսէն Յունուար փոխադրուած է:

Եկեղեցական բառարան

Ուտնլուայ

Ո ո

Քրիստոս իր վերջին ընթրիքին միջոցին իբր ողջոյն հրաժեշտի եւ իբր օրինակ խոնարհութեան եւ իբր նշանակ Ս. Հաղորդութեան խորհուրդին պահանջած սրբութեան ու մաքրութեան՝ իր սեղանակից առաքեալներուն ոտքերը լուաց։ Այս գործողութեան յիշատակութիւնը կը կատարուի եկեղեցւոյ մէջ Աւագ Հինգշաբթի օրը։

Հին ժամանակ եկեղեցւոյ մեծը քահանաներուն ոտքերը լուալէ ետք, անոնք ալ իրենց կարգին բոլոր ժողովուրդին ոտքերը կը լուային.....

Թէեւ Քրիստոս շատ հաւանաբար իր առաքեալներուն երկու ոտքերը լուաց, սակայն ներկայիս Ուտնլուայի ընթացքին միայն աջ ոտքը կը լուացուի եւ պարզ կարագով օծում մը կ'աւելցուի։

Վերջին ընթրիքին ընթացքին իւղով օծելու մասին ակնարկութիւն չկայ, սակայն Աստուածաշունչի տարբեր պարագաներու յիշատակում ոտքի լուացումին կը յաջորդէ իւղով օծում։

Չ չ

Չարչարանք Տեառն

Իբրեւ յատուկ տնօրինական գործողութիւն կը յիշատակուի Աւագ Ուրբաթ օրը Մատնութեան ու խաչելութեան հետ։ Չարչարանք անուան տակ կը հասկնանք այն ամէն նախատիքներն ու չարչարանքները, որ Քրիստոսի վրայ գործուեցաւ Գեթսեմանիէն մինչեւ Գողգոթա, եւ յատկապէս Աննայի ու Հերովդէսի ու Պիղատոսի դատարաններուն մէջ։

Պ ա

Պենտեկոստէ

Այսպէս կը կոչուի այն տօնը որ հրեաները կը տօնէին Ջատիկէն 50 օրեր ետք։ Այս տօնը հաստատուած էր ի յիշատակ Տասնաբանեայ Պատուիրաններուն որ Աստուած Մովսէսի միջոցաւ տուաւ Սինա լեռան վրայ։ Այդ տօնին Երուսաղէմի մէջ բազմահազար ժողովուրդ կը հաւաքուէր ոչ միայն հրէաստանէն այլ աշխարհի տարբեր երկիրներէն։ Աստուածային իմաստութեամբ այդ օրը նախասահմանուեցաւ Ս. Հոգեգալուստը, եւ հիմնուեցաւ Քրիստոսի Եկեղեցին՝ որդեգրելով բազմաթիւ ազգեր։

Պատրիարք

Հայրապետ բառին յունարէն հոմանիշը։ Մեր եկեղեցւոյ մէջ աւանդաբար այս անունը կը կրեն Երուսաղէմի եւ Կոստանդնուպոլսոյ հայոց աթոռակալ առաջնորդները որոնք կ'ենթարկուին Ամենայն Հայոց հայրապետութեան։

Ջ ա հ Ջ Ջ

Բազմաթիւ ճիւղերով աշտանակները ջահեր կը կոչուին որոնք պատրաստուած են որեւէ տեղ դրուելու համար եւ պատուանդան ունին։ Այժմ ջահ կը կոչուին եկեղեցիներու առաստաղէն կամ կամարի երկաթներէն կախուած աշտանակները, որոնք նաեւ տաճարը կը զարդարեն։

Ջահերը ընդհանրապէս մեծ կլորէ մը կը կազմուին որուն վրայ բազմաթիւ լոյսեր յարմարցուած կ'ըլլան։ Այդ կլորը կը յատկանշէ երկինքի հաստատութիւնը, իսկ լոյսերը՝ աստղերը ինչպէս նաեւ արդարներու եւ անթիւ հրեշտակներու մշտալոյս պայծառութիւնը երկինքի մէջ, որոնց բարեխօսութեամբ մենք կը լուսաւորուինք եւ կ'ուրախանանք Եկեղեցւոյ մէջ։

Վերաբաղ

Յիսուսի մուտքը Երուսաղէմ

Երուսաղէմէն դէպի արեւելք կը բարձրանայ ձիթենեաց լեռը: Լեռան ստորոտին կը գտնուի Բեթանիա գիւղը: Յիսուս եւ իր աշակերտները քանի մը օր այս գիւղին մէջ ապրեցան:

Որոշ ժամանակ ետք Ան իր աշակերտներուն հետ ճամբայ ելաւ երթալու դէպի Երուսաղէմ որպէսզի մասնակցի զատկի տօնին: Աշակերտները կ'ենթադրէին նաեւ թէ ան կը հաստատէ Իր թագաւորութիւնը: Շատ մարդիկ Իրեն կը հետեւէին դէպի Երուսաղէմ:

Բեթանիայէն ելլելէն ետք ըստ Յիսուսի պատուէրին աշակերտները աւանակ մը բերին եւ Յիսուս Իր ճամբան շարունակեց աւանակով: Երուսաղէմի պարիսպին մօտ հաւաքուած մարդիկ ուրախութեամբ եւ ցնծութեամբ դիմաւորեցին Յիսուսը: Անոնք ձիթենիի եւ արմաւենիի ճիւղեր կը փռէին անոր ճանապարհին: Երբ Յիսուս Երուսաղէմ մտաւ մարդիկ սկսան հարցնել անոր մասին:

- Ան Յիսուս մարգարէն է, Նազարէթ քաղաքէն, կը պատասխանէին զինք ճանչցողները:

Շատերը սկսան պատմել Անոր գործերուն եւ կատարած հրաշքներուն մասին: Մտնելով քաղաք Յիսուս գնաց տաճար ուր ան բժշկեց կոյր եւ հաշմանդամ մարդոց: Երեկոյեան ան վերադարձաւ Բեթանիա:

Յաջորդ օրը Յիսուս կրկին գնաց Երուսաղէմ եւ մտաւ տաճար: Տաճարին մէջ ան տեսաւ մարդիկ որոնք առետուր կ'ընէին: Զայրացած Յիսուս վնդոտեց անոնց ըսելով որ տաճարը աղօթքի տուն է եւ ոչ թէ վաճառատուն:

ԺԳ. դարու մանրանկար
«Մուտքը Երուսաղէմ»

Երուսաղէմի Սուրբ Յակոբեանց
Հայկական Եկեղեցւոյ Գաւիթը

Երուսաղէմ քաղաքի մուտքը մեր օրերուն

Յիսուս Քրիստոսի Խաչելութիւնը

Մատնութեան բացայայտումը

Ոտնուայէն ետք, երբ Յիսուս ու իր աշակերտները նստան սեղանին շուրջ եւ սկսան ընթերել, Յիսուս ըսաւ՝

– Ձեզմէ մէկը զիս պիտի մատնէ:

Աշակերտներէն իրաքանչիւրը սկսաւ մտածել թէ որուն մասին է խօսքը: Յովհաննէս առաքեալը որ Քրիստոսի սիրելի աշակերտն էր եւ Յիսուսի մօտը նստած էր հարցուց թէ ո՞վ էր մատնիչը:

– Ան, որուն ես կուտամ այս պատառը, պատասխանեց Յիսուս եւ պատառը Յուդային տուաւ:

Յուդան շփոթած առաւ պատառը եւ դուրս գնաց:

Ընթրիքը աւարտելէն յետոյ, Յիսուս իր աշակերտներուն հետ գնաց ձիթենեաց լերան լանջին գտնուող Գեթսեմանիի պարտէզ՝ աղօթելու:

Յիսուսի մատնութիւնը

Վերնատունէն դուրս գալով Յուդան գնաց քահանայապետներուն մօտ: Ան ստացաւ խոստացուած երեսուն արծաթ դրամը եւ զինուորներու ու սպասաւորներու խումբի մը հետ գնաց դէպի Գեթսեմանիի պարտէզը: Քահանայապետներն ու փարիսեցիները զինուած սուրով եւ մահակներով հետեւեցան անոնց: Յուդան համաձայներ էր անոնց հետ թէ Յիսուսը այն է որուն ինք կը համբուրէ: Մօտենալով Յիսուսի՝ Յուդան ողջունեց անոր եւ համբուրեց Յիսուսի ձեռքակալեցին ու տարին:

Խորհրդաւոր Ընթրիք

Յուդայի Համբուրդ

Յիսուսի Թաղումն ու Յարութիւնը

Յիսուսի թաղումը

Յիսուսի խաչելութեան օրը քահանայապետերը գացին Պոնտացի Պիղատոսի մօտը, որպէսզի խաչուածներուն խաչէն իջեցնելու հրաման ստանան: Շաբաթ օրը տօնական օրը ըլլալով, անոնք չէին ուզեր որ այդ օրը խաչի վրայ մարդ մնար: Պիղատոս զինուորներ ուղարկեց Գողգոթա: Անոնք վերադարձան եւ յայտնեցին որ Յիսուս արդէն մահացեր է:

Ատկէ ետք Պիղատոսի մօտ եկաւ Յովսէփ Արիմաթիացի անունով հարուստ ու անուանի մարդ մը: Յովսէփը Յիսուսի հետեւողներէն էր բայց կը խուսափէր այդ մասին խօսիլ: Պիղատոս թոյլ տուաւ Յովսէփին Յիսուսին մարմինը խաչէն իջեցնել:

Խաչելութեան վայրէն ոչ շատ հեռու պարտեզ մը կար ուր գտնուող ժայռին մէջ Յովսէփ նախօրոք գերեզման փորեր էր: Յիսուսի մարմինը դրին այդ տեղ եւ քառալորի մուտքը փակեցին մեծ քարով:

Նոյն օրը քահանայապետերն ու փարիսեցիները գացին Պիղատոսի մօտ եւ խնդրեցին Յիսուսի գերեզմանին մօտ պահակներ դնել որպէսզի Քրիստոսի աշակերտները անոր մարմինը չտանին ու չըսեն թէ մեռելներէն յարութիւն առաւ: Արտօնութիւն ստանալէ ետք քահանայապետները գերեզմանին վրայ պահակներ դրին:

Յիսուսի յարութիւնը

Յիսուսի մահուան երրորդ օրը՝ գիշերը, ուժեղ երկրաշարժ եղաւ: Հրեշտակ մը երկինքէն իջաւ ու քառալորի մուտքին առջեւ դրուած քարը գլորեց: Յիսուս Քրիստոս յարութիւն առաւ ու դուրս եկաւ քառալորէն: Գերեզմանը յսկող զինուորները վախէն իրենց ուշքը կորսնցուցին:

Լուսաբացին, Յակոբոս առաքելի մայր Մարիամը եւ մի քանի կիներ եկան այն այգին ուր Յիսուսի գերեզմանն էր, որպէսզի խուցկով եւ անուշահոտ իւղերով օծեն անոր մարմինը: Մօտենալով՝ կիները զարմացած տեսան, որ քարայրին առջեւ դրուած քարը գլորուած է, իսկ գերեզմանը պարապ է: Վախցած կիները շտապեցին Քրիստոսի աշակերտներուն յայտնելու իրենց տեսած հրաշքին մասին: Աշակերտները շատ ուրախացան՝ իմանալով որ իրենց սիրելի ուսուցիչը յարութիւն առած է:

Նոր կտակարանի համաձայն՝ Յիսուս յարութիւն առնելէ յետոյ, քառասուն օր շրջեցաւ երկրի վրայ, այն շրջանին ան մի քանի անգամ երեւցաւ աշակերտներուն:

Խաչէն իջեցուիլը

Հրեշտակը կ'աւետէ Յիսուսի յարութիւնը

Յիսուս կեանքի հացը

Յովհաննէս 6:25-59

Յիսուս ըսաւ անոնց՝

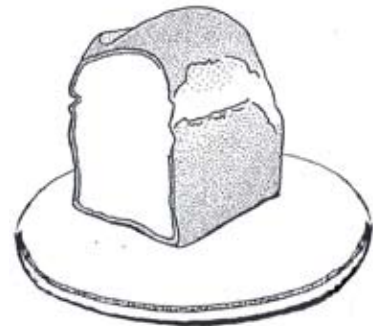
- Ես եմ կեանքի հացը: Ան որ ինծի կուգայ բնաւ պիտի չանօթենայ եւ ան որ ինծի կը հաւատայ երբեք պիտի չծառանայ: Յովհաննէս 6:35

Ժողովուրդը միայն բառացի իմաստը կը հասկնար այս խօսքին, կ'ուզէր գիտնալ թէ Յիսուս ի՞նչ հրաշք պիտի գործէր որ իրենք Անոր հաւատան եւ կ'ըսէին «Տէ՛ր, միշտ տուր մեզի այդ հացը»:

Ամբողջացոր համարը պակսող բառերը գտնելով վարի վանդակին մէջ: Յովհաննէս 6:51

-----՝-----
 -----է,-----
 -----: Հացը-----
 -----է,

 -----:

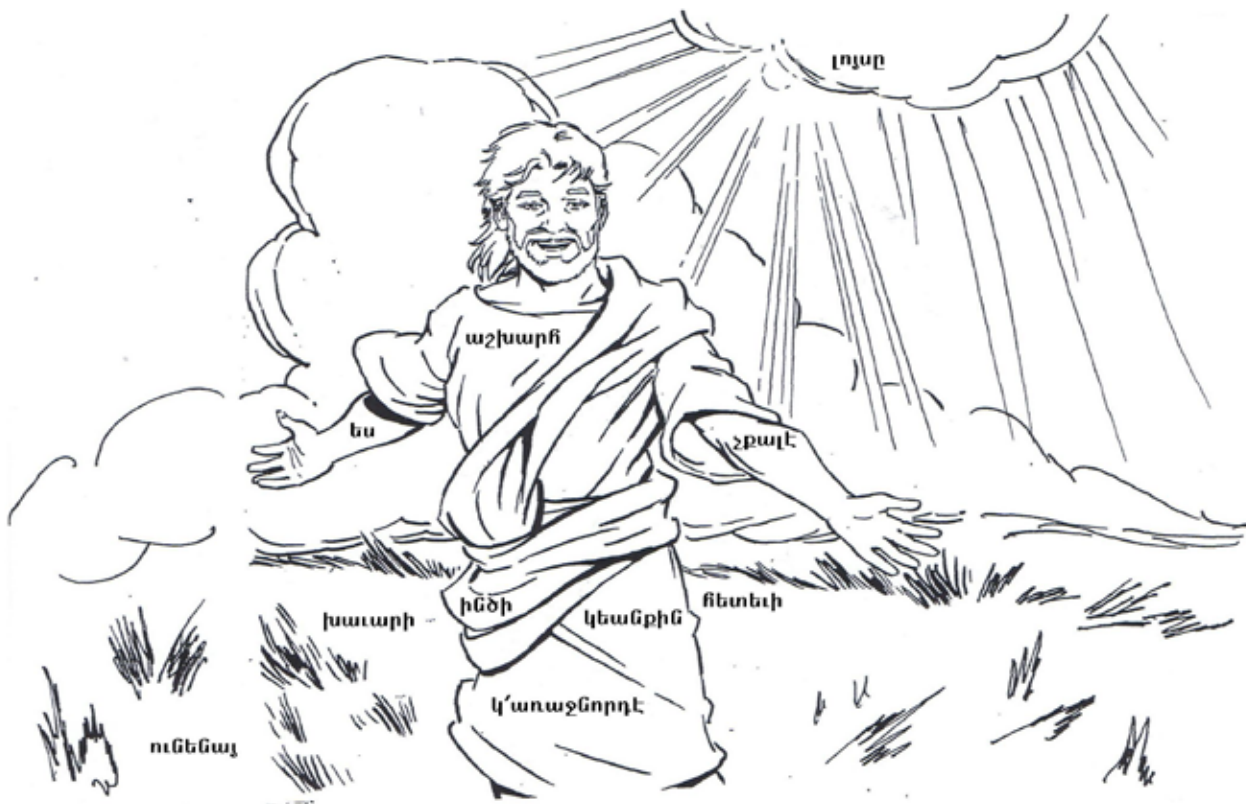
յ	մ	տ	ո	ւ	տ	է	ա	ո	ա
ա	ա	ա	ւ	հ	ի	հ	պ	ր	շ
ւ	ր	մ	ն	ա	ջ	ա	ր	պ	խ
ի	մ	կ	ե	ց	ա	ց	ի	է	ա
տ	ի	ե	ն	է	ծ	ը	տ	ս	ր
ե	ն	ա	ա	ն	ո	ո	ի	զ	հ
ա	ս	ն	յ	մ	ր	վ	պ	ի	ը
ն	է	ք	ն	ի	կ	ր	ե	մ	ե
կ	ե	ն	դ	ա	ն	ի	ա	յ	ս

Յիսուս աշխարհի լոյսը
Յովհաննէս 8:12-20

Պակսող բառերը գտիր նկարին մէջ եւ ամբողջացոր ոսկեհամարը: Յովհաննէս 8:12

Յիսուս դարձաւ ժողովուրդին, ըսելով՝

___ եմ ___ : Ով որ ___ կը ___ մէջ պիտի
___, այլ պիտի ___ այն լոյսը որ ___ :

Պահքի օրերուն յիշէ՛

- Լաւ է ունեցածդ բաժնել ուրիշներու հետ
- Յաճախ աղօթել
- Ամէն օր Աստուծոյ խօսքը լսելով եւ հաւատալով դուն կը ստանաս կեանքի հացը:

Առաջնորդէ փոքրիկները դէպի Յիսուս ականջի ճամբով:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Մարտ ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

Զատիկի, Երուսաղէմ, Յիսուս, արմաւենիի, Ուսանանա՜, Տիրոջ, Սուրբ, Աւանակի

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. գ. Քառասուն Մանկունք Սեբաստիոյ
2. ա. Աղամին եւ Եւային Դրախտէն արտաքսուիլը
3. ա. Անառակին
4. Ս. Ներսէս Շնորհալի
5. գ. 24
6. Ս. Յովհաննէս Որոտնեցի
7. Ս. Յովհաննէս Օձնեցի
8. Ս. Գրիգոր Տաթեւացի
9. մարդիկ, նոյնը
10. Շողի կաթիլ

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. ա. Երուսաղէմի, բ. Օձնեցի, գ. Որոտնեցի, դ. Տաթեւացի
2. բ. Անառակին, գ. Դատաւորին, ե. Գալստեան
3. գ. Ղուկաս

4. գ. Սիւնիք

5. ա. Վայոց Ձոր

6. ա. Աղօթել բ. Պահք բռնել գ. Բարիք գործել

7. Ծաղկազարդ

8. Արարատ

9. Սեբաստիա

10. Ս. Ներսէս Շնորհալի

Երկրորդականի անկիւն

1. դ. Ս. Գրիգոր Տաթեւացի

2. գ. Ս. Յովհաննէս Օձնեցի

3. ա. Տնտեսին բ. Գալստեան դ.

Ծաղկազարդ եւ Ս. Զատիկ

4. Ս. Յովհաննէս Որոտնեցիի

5. դ. Չորեքշաբթի

6. ա. Աղօթել բ. Պահք բռնել գ. Բարիք գործել

7. Բուն Բարեկենդան

8. 18

9. բ. աղին վրայ եւ օրհնուած աղը կը տրուի կենդանիին ճաշակելու

10. Հաւատացին

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

զ	գ	դ	բ	ա	թ	ը	ե	է
ը	ա	ե	զ	դ	է	թ	բ	գ
թ	բ	է	ը	գ	ե	ա	դ	զ
գ	զ	ա	է	ը	դ	թ	թ	ե
դ	ը	թ	ե	բ	զ	է	գ	ա
ե	է	բ	ա	թ	գ	զ	ը	դ
ա	թ	զ	դ	ե	ը	գ	է	բ
է	ե	գ	թ	զ	բ	դ	ա	ը
բ	դ	ը	գ	է	ա	ե	զ	թ

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

		ե	բ		է	զ		
	զ			թ			դ	
թ	ը			գ			է	ե
է	զ		ե		ա		բ	թ
		ա	թ		դ	է		
դ	թ		է		գ		զ	ա
ը	ա			դ			ե	է
	բ			է			ա	
		թ	ա		բ	ը		

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն**

Ամբողջացո՛ւր ըստ Մատթէոս **28: 1-10** ի

Կիրակին, երկրաշարժ, հրեշտակը, քարը, փնտուէք,
յարուրթիւն, աշակերտներուն, Գալիլիա, տեսնէք

Շաբաթ երեկոյէն ետք, երբ ----- կը բացուէր, Մարիամ
Մագդաղենացին եւ միւս Մարիամը գերեզմանը տեսնելու եկան:
Յանկարծ զօրաւոր ----- մը եղաւ եւ Աստուծոյ -----
երկինքէն իջնելով՝ գլորեց գերեզմանի մուտքին դրուած -----
ու նստաւ անոր վրայ: Հրեշտակը կիներուն ըսաւ. «Դուք մ'ի
վախնաք. գիտեմ որ խաշուած Յիսուսը կը -----: Հոս չէ,
որովհետեւ ----- առաւ, ինչպէս ըսած էր: Եկէք եւ
տեսէ՛ք այն տեղը ուր դրուած էր: Անմիջապէս գացէք եւ ըսէ՛ք
իւր -----՝ թէ յարուրթիւն առաւ: Անիկա ձեզմէ առաջ
----- կը հասնի եւ հոն պիտի ----- զինք. ահա ըսի
ձեզի:»

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

Անուն: _____

1. Յիսուս իր աշակերտներուն ոտքերը լուալով ինչի՞ դաս մը տուաւ անոնց:

- ա. համբերութեան
- բ. մաքրութեան
- գ. խոնարհութեան
- դ. ծուլութեան

2. Վերջին ընթրիքին Յիսուս ի՞նչ հաստատեց:

- ա. Սուրբ հաղորդութիւնը
- բ. Սուրբ Սահակը
- գ. Սուրբ կեանքը
- դ. Սուրբ պսակը

3. Ո՞վ Յիսուսը ուրացաւ 3 անգամ:

- ա. Յակոբ
- բ. Պետրոս
- գ. Պօղոս
- դ. Յուդա

4. Յիսուս իր ձերբակալութենէն ճիշդ առաջ ի՞նչ կ'ընէր

- ա. կ'ուտէր
- բ. կը խմէր
- գ. կ'աղօթէր
- դ. կ'աշխատէր

5. Ամբողջացո՛ւր

Ե՛ս եմ
եւ կեանքը: Ան որ ինծի կը
....., թէպէտեւ
մեռնի՝ պիտի:

Յովհ. 11.25 :

6. Այս տարի Ապրիլ 19ը ի՞նչ կը կոչուի:

- ա. Նոր Կիրակի
- բ. Բ. Ծաղկազարդ
- գ. Կանաչ Կիրակի
- դ. Կարմիր Կիրակի

7. Որո՞նք էին իմաստուն կոյսերը:

- ա. Անոնք որոնք լապտեր առին:
- բ. Անոնք որոնք կանուխ գացին
- գ. Անոնք որոնք լապտեր եւ պահեստի ձէթ առին
- դ. Անոնք որոնք փեսան դիմաւորելու չգացին

8. Վերջին ընթրիքը շաբթուան ո՞ր օրը տեղի ունեցաւ:

- ա. Աւագ Հինգշաբթի
- բ. Աւագ Ուրբաթ
- գ. Աւագ Ծաբաթ
- դ. Աւագ Կիրակի

9. Ոտնլուան շաբթուան ո՞ր օրը տեղի ունեցաւ:

- ա. Աւագ Հինգշաբթի
- բ. Աւագ Ուրբաթ
- գ. Աւագ Ծաբաթ
- դ. Աւագ Կիրակի

10. Ո՞ր օրը եկեղեցւոյ արարողութեան ընթացքին Յիսուսի գերեզմանին տակէն կ'անցնինք եւ մեխակ կու տան:

- ա. Աւագ Հինգշաբթի
- բ. Աւագ Ուրբաթ
- գ. Աւագ Ծաբաթ
- դ. Աւագ Կիրակի

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

Անուն: _____

1.- Ի՞նչ կը կոչուի Զատկուան յաջորդող Կիրակին:

2.- Գրէ՛ Աւագ շաբթուան օրերուն յիշատակը:

ա.- Աւագ Զորեքշաբթի՝ Յիշատակ

բ.- Աւագ Հինգշաբթի՝ Յիշատակ

3.- Գրէ՛ Աւագ շաբթուան օրերուն յիշատակը:

ա.- Աւագ Ուրբաթ՝ Յիշատակ

բ.- Աւագ Ծաբաթ՝

----- Ս. Զատիկ

4.- Գրէ՛ Աւագ շաբթուան օրերուն յիշատակը:

ա.- Աւագ Երկուշաբթի՝ Յիշատակ

բ.- Աւագ Երեքշաբթի՝ Յիշատակ

5.- Քանի՞ հատ էին իմաստուն կոյսերը:

ա.- 5

բ.- 10

գ.- 7

դ.- 3

6. Ամբողջացո՛ւր Քրիստոսի խօսքերը ըստ Մատթէոս 26.26-27:

ա. Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց, կտրեց եւ բաժնեց աշակերտներուն, ըսելով.

- Առէք, կերէք, ասկա իմ

----- է:

բ. Ապա առաւ բաժակը, գոհութիւն յայտնեց Աստուծոյ եւ տուաւ աշակերտներուն, ըսելով.

- Բոլորդ խմեցէք ասկէ. ասկա իմ

----- է:

7. ա. Յիսուս իր յարութենէն քանի՞ օր տակաւին երեւցաւ իր աշակերտներուն մինչեւ իր երկինք համբառնալը:

բ. Այս տարի ե՞րբ է Համբարձումը

-----շաբթի, Մայիս ---:

8. Հոգեգալուստը կը յաջորդէ Համբարձումին:

ա. Ծաբթուան ո՞ր օրը Հոգեգալուստ կըլլայ: -----

բ. Այս տարի ե՞րբ է Հոգեգալուստը: Մայիս ---:

9. Այս տարի Հայոց Յեղասպանութեան քանի՞երորդ յիշատակն է:

10. Այս տարի ո՞ր Կիրակի օրը Կանաչ Կիրակի կը կոչուի:

Ապրիլ -----

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

Անուն: _____

1- Ի՞նչ կը կոչուի Ս. Զատկուան
յաջորդող 3 կիրակիները:

ա.- _____ Կիրակի

բ.- _____ Կիրակի

գ.- _____ Կիրակի

2- ըստ Գրիգոր Տաթևացիին
հաւկիթը խորհրդանշէ աշխարհը՝
հետեւեալ ձեւով:

ա. Կեղեր՝ _____

բ. Մաշկը՝ _____

գ. Ծ ե ռ մ կ ու ց ը՝

դ. Դեղնուցը՝ _____

3-Կարմիր գոյնով ներկուած
հաւկիթը կը նշանակէ թէ՝

4-14 Հարցումներուն համար.

Հետեւեալ դէպքերը Աւագ
շաբթուան ընթացքին ո՞ր օրը
տեղի ունեցան:

4-Յիսուս մաքրագործեց Տաճարը
աւագ _____ օրը:

5-Այրին որ տաճարին մէջ իր

ունեցած երկու լուման տուաւ աւագ
_____ օրը:

6-Յիսուս լացաւ Երուսաղէմի վրայ
աւագ _____ օրը:

7-Յիսուս պատմեց տասը կոյսերուն
առակը աւագ _____
օրը:

8-Յուդա յանձն առաւ Յիսուսը
մատնել աւագ _____
օրը:

9-Զատկական ընթրիքը տեղի
ունեցաւ աւագ _____
օրը:

10-Աշակերտներուն ոտքերու
լուացումը տեղի ունեցաւ աւագ
_____ օրը:

11-Պետրոսի ուրացումը տեղի
ունեցաւ աւագ _____
օրը:

12-Յիսուս աղօթեց Գեթսեմանիի
պարտէզին մէջ աւագ
_____ օրը:

13-Յիսուս խաչուեցաւ աւագ
_____ օրը:

14-Երկինքը խաւարեցաւ երեք ժամ
աւագ _____ օրը:

15-Կիրակի օրերը Քրիստոսի
յարութենէն առաջ կը կոչուէին՝
_____ :

Ինչպէ՞ս Ոգեկոչել Մեծ Եղեռնի Նահատակներուն Անմահ Յիշատակը

Ապրիլ 24, 1915 - 2009

Ոգեկոչենք Մեծ Եղեռնի Նահատակներուն
անմահ յիշատակը նաեւ՝

- Ապրելով Հայադրոշմ կեանք մը,
- Վառ պահելով Հայաստանեայց եկեղեցւոյ տօներն ու ազգային անհոգութիւնները,
- Լսելով, մտիկ ընելով ու երգելով մեր Հայանուագ շարականներն ու երգերը,
- Ամուր կառչած մնալով մեր Հայավայել բարի բարքերուն ու սովորութիւններուն,
- Կարդալով ու կեանքի վերածելով մեր Հայագրեալ Աստուածաշունչը
- Եւ մանաւանդ՝ ՍԻՐԵԼՈՎ Հայը

Ամբողջ տարուան ընթացքին:

«Պիտի հանեմ ձեզ ձեր գերեզմաններէն .
կենդանութեան շունչ պիտի տամ, իմ հոգիս
պիտի տամ ձեզի, եւ ձեզի ձեր երկիրը պիտի
վերադարձնեմ:» Եզեկիէլ 37.14

www.sourphagop.org/mashdots

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

www.sourphagop.org/mashdots

Մայիս 2009 (ԺԶ տարի թիւ 9)

Այս Թիւով՝

Հոգեգալուստը՝ Այսօր Էջ 2

Բացատրական բառարան Էջ 3-5

Կարմիր Կիրակի, Երեւումն Սուրբ
խաչի, Յիսուսի Համբարձումը,
Հոգեգալուստ

Մայրերգ, Մայրերու օրուան
առթիւ Էջ 6

Մայիս 1918 (կարճ պատմական) Էջ 7

Եկեղեցական բառարան: Էջ 8

Ի՞նչ են Ռեհան, Սադուկեցի,
Տիեզերական ժողովներ,

Ո՞վ է Վարդան Այգեկցի
Վերաքաղ Էջ 10-11

Համբարձման տօնը
Տօնակատարութիւնները
Ժ ո ղ ո վ ը ռ դ ա կ ա ն
աւանդութիւնները

Խաղերու բաժին Էջ 12-15

Ի ծնէ կոյրին բժշկութիւնը
Հինգ հազարին կերակրումը
Յիսուսն է բարի հովիւր
Եզակի Գիրեր

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը:
Էջ 16-19

ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ Էջ 20

Ամսուան Համարը

«Բայց երբ Սուրբ Հոգին իջնէ ձեր վրայ, զօրութեամբ պիտի լեցուիք եւ իմ վկաներս պիտի ըլլաք՝ Երուսաղէմի, ամբողջ Հրէաստանի եւ Սամարիայի մէջ, եւ մինչեւ աշխարհի ծայրամասերը:»
Առաքեալներու Գործերը 1.8

Խմբագրական՝

Հոգեգալուստը՝ Այսօր

Քրիստոսի Եկեղեցին հիմնուեցաւ Հոգեգալուստի օրը: Այդ օրն էր որ «բոլոր հաւատացեալները միասնաբար մեկտեղուած էին: Յանկարծ սաստիկ հովի մը սուլոցին պէս ձայն մը հնչեց երկինքէն եւ լեցուց ամբողջ տունը: Յետոյ անոնք տեսան հրեղէն լեզուներ, որոնք տարածուեցան եւ հանգչեցան իւրաքանչիւրին վրայ: Բոլոր ներկաները Սուրբ Հոգիով լեցուեցան:»

Եկեղեցին՝ Աստուծոյ ժողովուրդին հաւաքոյթն է:

Եկեղեցին՝ Աստուծոյ տունն է: Իմաստութեան՝ Քրիստոսի կողմէ շինուած տունը:

Եկեղեցին՝ ճշմարտութեան սիւնն է ու հաստատութիւնը:

Եկեղեցին՝ պատկերն է Երկնային իրականութիւններուն:

Եկեղեցին՝ հարսն է երկնաւոր փեսային:

* * *

Եկեղեցին՝ մենք ենք, մեր մկրտութեան պահէն սկսեալ, մեր քրիստոնեայ կոչուելովը:

Որպէս Եկեղեցի՝ մենք կանչուած ենք Աստուծոյ ըլլալու համար, որովհետեւ իր անսահման սիրով ու ներողամտութեամբ, Աստուած մեզ ընտրած է՝ իր զաւակները ըլլալու իր Եկեղեցիին մէջ:

Որպէս Եկեղեցի՝ մենք տաճար ենք Աստուծոյ համար:

Որպէս Եկեղեցի՝ մենք մասն ենք Քրիստոսի մարմնին: Մենք անդամներ ենք այդ մարմնին եւ մեր ամբողջութիւնը կը գտնենք միայն Քրիստոսի մէջ:

Որպէս Եկեղեցի՝ մենք ընտանիք ենք Աստուծոյ: Մենք գիտենք թէ Եկեղեցոյ սուրբ Աւագանէն մեր ծնունդով ու կնունքով կը պատկանինք Քրիստոսի. մենք «Անոր մարմնին անդամներն ենք, Անոր միսէն ու ոսկորէն»: Արեւակից, ազգակից ու ընտանիք ենք Քրիստոսի: Ահա թէ ինչո՞ւ Առաքեալը կը յիշեցն մեզի. «Այլեւս Աստուծոյ համար օտար չէք դուք, ոչ ալ պանդուխտ, այլ՝ համաքաղաքացի էք սուրբերուն եւ Աստուծոյ ընտանիքին անդամ»:

* * *

Թող այս Հոգեգալուստի օրը, մեզի յիշեցնէ մեր կոչումը. մարդկային կեանքի բարձր, գեղեցիկ եւ գերազանց կոչումին:

Թող այս Հոգեգալուստի օրը, մենք յիշենք թէ Սուրբ Հոգին է որ բնակութիւն հաստատած է մեր մարմիններուն մէջ:

Թող այս Հոգեգալուստի օրը, մենք
Պատրաստ ըլլանք Աստուծոյ կոչին
Ունկնդիր ըլլանք Տիրոջ ձայնին եւ
Ընդառաջենք Տիրոջ գործին:

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեայց Եկեղեցոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Հայաստանեայց Եկեղեցոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի կամաւոր խմբակը

Վերժին Գիւլթանճեան, Թամար Գիզիրեան, Գարոլ Մանուկեան, Յասմիկ Նաճարեան,
Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Մայիս ամսուան բացատրական տոնացոյց

Կիր. 3 Կարմիր Կիրակի

Կիր. 10 Տօն երեւման Սուրբ Խաչին

Եշ. 21 Տօն Համբարձման Քրիստոսի

Կիր. 24 Բ. Ծաղկազարդ

Կիր. 31 Տօն Ս. Հոգեգալստեան

Կարմիր Կիրակի

Այսպէս կը կոչուի յինանց չորրորդ Կիրակին, որ Զատիկէն 22 օրեր ետքը կու գայ եւ Զատիկին պէս 35 օր շարժականութիւն ունի: Այս անունը բնաւ եկեղեցական ծագում կամ նշանակութիւն չունի, այլ Կանաչ Կիրակի անունին նման գարնանային եղանակէն առնուած ժողովրդական կոչում մըն է, որովհետեւ դաշտերը կանաչնալէն ետքը նախ եւ առաջ կարմիր կակաշներով կը զարդարուին:

Երեւումն Սուրբ խաչի

Հայաստանեայց եկեղեցոյ տօներէն անոնք որոնք սերտօրէն առնչուած են Սուրբ խաչին եւ եկեղեցիին հետ, կը կոչուին Տէրունի տօներ: Տէրունի տօներուն մէջէն Ս. խաչին վերաբերող բազմաթիւ տօներ կան, ինչպէս Խաչվերացը, Գիւտ խաչը, Վարազայ Սուրբ Խաչը եւ այս ամսուայ ընթացքին տօնուող Ս. Խաչի երեւման տօնը: Այս խաչի տօներէն իւրաքանչիւրը առիթ է հաւատացեալներուն համար անդրադառնալու խաչի սրբազան իմաստին ու հաղորդուելու անոր հետ իբր զոհաբերութեան եւ Յիսուսի կեանքին խորհրդանիշ:

Համբարձումէն 11 օրեր առաջ, որ այս տարի կը հանդիպի Մայիսի 10-րդ օրը, Հայաստանեայց եկեղեցին կը յիշատակէ Ս. խաչի երեւման դրուագը, տեղի ունեցած 351 թուին, այն տարիներուն երբ Կիւրեղ Եպիսկոպոս Երուսաղէմի պատրիարք էր: Այդ տարի, Հոգեգալստեան առտուն ժամը Յ-ին, ահաւոր մեծ ութեամբ լուսաւոր խաչ մը երեւցաւ երկինքին վրայ, մէկ ծայրը Գողգոթայի եւ միւս ծայրը Ջիթենեաց լեռան վրայ եւ շատ ժամեր տեւելով՝ տեսնուեցաւ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներէն որոնք զդժուով եւ բարեպաշտութեամբ սկսան եկեղեցիներ վազել, հոն փառք ու գոհունակութիւն յայտնելու համար Աստուծոյ: Այս հրաշալի երեւոյթը անմոռանալի եւ աննախընթաց դէպք մը ըլլալուն համար, այդ թուականէն ի վեր կը մնայ յիշատակութեան արժանի տօն: Հայ եկեղեցին զայն կը տօնէ Զատիկը հաշուելով, հինգերորդ կիրակին ու խաչի երեւման տօնը Զատիկին կապուած ըլլալուն համար կը նկատուի շարժական տօն եւ ունի 35 օրուայ շարժականութիւն:

Ինչպէս Երուսաղէմի ժողովուրդը 351 թուականին խաչի հրաշալի տեսիլին առջ եւ ուղղուեցաւ եկեղեցի փառաբանութեան եւ պաշտամունքի, նոյնպէս ալ մինչեւ այսօր, սովորութիւն կը մնայ այս տօնին առթիւ եկեղեցի երթալ եւ փառք տալ Աստուծոյ:

Յիսուսի Համբարձումը

«Ապա տարաւ զանոնք մինչեւ Բեթանիա եւ ձեռքերը վեր բարձրացնելով՝ օրհնեց զանոնք: Եւ մինչ կ'օրհնէր, բաժնուեցաւ անոնցմէ, դէպի երկինք բարձրանալով: Անոնք երկրպագեցին Յիսուսի եւ մեծ ուրախութեամբ վերադարձան Երուսաղէմ: Ամէն օր տաճարին մէջ էին գովելով ու օրհնաբանելով զԱստուած:»

Ահա թէ ինչ ձեռով կը պատմուի Յիսուսի համբարձման դրուագը Ղուկասի աւետարանի վերջին տողերուն մէջ:

Համբարձում կը նշանակէ «բարձրացում»: Համբարձումը Յիսուսի յարութիւն առած ու փառաւորուած մարմնով երկինք բարձրանալու եւ Հայր Աստուծոյ աջ կողմը բազմելու յիշատակման տօնն է, որ կը զուգահիշի Սուրբ Յարութեան կամ Զատիկէն քառասուն օր վերջ, Հինգշաբթի օրով: Հայաստանեայց եկեղեցւոյ եւ հայ ժողովուրդի կողմէ ամենէն աւելի ուրախ տօներէն մէկը կը նկատուի այս որովհետեւ անով Յիսուս անգամ մը եւս կը հաստատէր յաւիտենական կեանքի գոյութիւնը ու կը համբարնար, կը բարձրանար երկնաւոր հօր մօտ բարեխօսելու մարդկութեան համար:

Յարութենէն ետք, Յիսուս քառասուն օրերու ընթացքին կը յայտնուի Իր աշակերտներուն, վերստին կը հաստատէ Իր յարութիւն առած ըլլալը ու կը խօսի անոնց երկնքի արքայութեան մասին ու կ'ուսուցանէ թէ ինչպէս պէտք է քարոզեն Աւետարանը: Քառասներորդ օրը Տէրը Իր աշակերտներուն հետ կը բարձրանայ, անգամ մը եւս, Զիթենեաց լէրը ու կը յայտնէ անոնց թէ «երբ Սուրբ Հոգին իջնէ ձեր վրայ, զօրութեամբ պիտի լեցուիք եւ իմ վկաներս պիտի ըլլաք, Երուսաղէմի, Հրէաստանի եւ Սամարիային մէջ, եւ մինչեւ աշխարհի ծայրամասերը»: Երբ ան այս խօսքերը կ'արտասանէր, աշակերտները ապշահար կը նային թէ ինչպէս Յիսուս երկինք կը բարձրանայ մինչեւ որ ամպերը կը ծածկեն զինք աշակերտներու տեսողութենէն:

Համբարձման օրով Քրիստոսի տուած այս պատուիրանին համաձայն է որ անոր առաքեալներէն երկուքը՝ Թադէոսն ու Բարթողիմէոսը կու գան Հայաստան քարոզելու եւ հոն հիմնելու մեր Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին:

«Համբարձում»
Մանրանկար 1287-ի Կիլիկիոյ
«Ակներ» պատկերազարդուած
Աւետարանէն

Հոգեգալուստ Կամ Սուրբ Հոգիի գալստեան տօն

«Բայց Մխիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին, որ հայրս ձեզի պիտի ղրկէ իմ անունովս, անհկա ձեզի ամէն ինչ պիտի սորվեցնէ եւ յիշեցնէ ինչ որ ես ձեզի ըսի:»

Այսպէս կը խոստանար Քրիստոս իր աշակերտներուն վերջին ընթրիքի ընթացքին: Ըստ Առաքեալներու գործերը գիրքին, այս «գալուստը» իրականացած է Քրիստոսի յարութենէն յիսուն օր վերջ: Նշա՞նք. «Բոլոր ներկաները Սուրբ Հոգիով լեցուեցան եւ սկսան տարբեր լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ Հոգին խօսիլ կու տար:»

Հոգեգալստեան տօնը կը զուգահիսի հրեաներուն Պենտեկոստէ տօնին հետ, որ յունարէնով կը նշանակէ «յիսուն օր»: Իրապէս ալ հրեաները, իրե՛նք եւս, Սուրբ Զատիկէն յիսուն օր վերջ տասնաբանեայ օրէնքներու ստացման առթիւ յատուկ յիշատակութեան օր ունին՝ Պենտեկոստէն:

Հոգեգալստեան ամենէն աւելի իրայատուկ դէպքը լեզուափոխութիւնն է, կամ Քրիստոսի աշակերտներուն տարբեր տարբեր լեզուներ խօսելու կարողութիւնը: Աւետարանը այսպիսի լեզուափոխութեան երկու դրուագներ կը պարունակէ:

Առաջինը Հին Կտակարանին մէջ երբ Բաբելոնի աշտարակի շինութեան ընթացքին գործաւորներու լեզուները կը խառնուին ու անոնք այլեւս զիրար չեն հասկնար: Երկրորդ դրուագը Նոր Կտակարանին մէջ յիշատակուող, երբ մարդիկ կը սկսին տարբեր տարբեր լեզուներ խօսիլ բայց բոլորն ալ կը վկայեն Աստուծոյ մեծագործութիւններուն մասին:

«Հոգեգալուստ»
Մանրանկար 13-րդ դարի կէսին
Կիլիկիոյ մէջ ընդօրինակուած
«Սմբատ Սպարապետի
Աւետարան» էն

Մայրերգ՝ Մայրերու օրուան առթիւ, 10 Մայիս 2009

Տէր իմ Աստուած, ով անհուն Հայր Երկնաւոր, մեր վերջին օրը, մեր հուսկ ժամուն, յաւիտեանական բաժանման պահուն գոնէ, մեր մայրիկը մեր մօտ դրկէ, որ մեր ցաւերը ցնդին, որ մեր խաչը խաղաղի, ու մանաւանդ, նամանաւանդ մեր վատահակ, վատափառ վախը չքանայ խորախաւար զնտանէն ու ցեխանալէն՝ եւ Մահը մեղմանայ, մեղրանայ մեր մօրկանը թելերուն մէջ թեթեւցած ու փոխանցումը վերածուի մոգական մեղեդիի, նուագարաններով զուարթնոց: Ու մահանանք մեր պարտաւորիչ պարտութեան մէջ, նման քաջի:

Առաքեա՛ մեզ՝ մայրիկը մեր, ով Դատաւոր արդարներու եւ մեղաւորաց, պարտասածներու եւ պարտեալներու, սպաննուածներու եւ սպառածներու, տեսակ-տեսակ տառապեալներու:

Մեր մայրիկին յանձնէ մեզ. ան է, որ մեզ բերաւ աշխարհ, ան թո՛ղ տանի մեզ աշխարհէն յաւիտեանապէս, մեզ ծրարած, ծածկած լուութեան մէջ ու խորհուրդի:

Նշան Պէշկիթաշլեան

Մեր բոլոր բանաստեղծները ամենէն քնքոյշ եւ սրտաթով բառերը վերապահած են մայրերուն: Մայրութիւնը այնքան նուիրական արժէք մը եղաւ հայ ժողովուրդին համար որ մայր բառը դարձաւ բնորոշիչ բառը հայոց ամենէն նուիրական սրբութիւններուն.-

- Մայր եկեղեցի, Մայր աթոռ, Մայր տաճար.
- Մայր Հայաստան, Մայր Հայրենիք, Մայրաքաղաք.
- Մայրենի լեզու.
- Մայր Արաքս.

Դուք ձեր կեանքով, նուիրումով, զոհողութեան գերազանց արտայայտութեամբ ամենէն մեծ դաստիարակներն էք հայ ժողովուրդի զաւակներուն: Ձեր դասագիրքը ձեր սէրն է, ձեր գրիչը՝ ձեր ժպիտը...

Արեգակի լոյսին պէս թող այդ ժպիտը միշտ ծագի հայ մանուկներու աչքերուն մէջ, երբ անոնց աչքերը բացուին աշխարհի լոյսին:

Գարեգին Բ. Կաթողիկոս
Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

5-րդ պատուիրանը

Պատո՛ւէ հայրդ ու մայրդ, որպէսզի կեանքդ երկար ըլլայ այն երկրին վրայ, որ ես՝ Տէրը, քու Աստուածդ, քեզի կու տամ:

Մայիս 1918

(կարճ պատմական)

Բոլորս ալ գիտենք թէ Մայիս ամիսը հայ ժողովուրդին համար յիշատակման ամիս է Հայաստանի առաջին հանրապետութեան հիմնադրութեան, որ տեղի ունեցաւ 28 Մայիս 1918-ին: Ահա կարճ եւ պարզացուած ձեւով պատմական տուեալները որոնց շնորհիւ Հայաստանը անկախ հանրապետութիւն դարձաւ:

1917 թուականին վերջ կը գտնէր Ռուսական հզօր կայսրութիւնը: Կովկասեան երկիրներէն Վրաստանն ու Ատրպէյճանը օգտուելով այս տապալումէն իրենք զիրենք կը հռչակեն իբր անկախ պետութիւն: Թուրքերը, Ռուսական կայսրութեան ոչնչացման մէջ կը տեսնեն յարմար առիթ շարունակելու համար 1915 թուականին սկսած հայ ժողովուրդի ոչնչացման իրենց արշաւանքը: Անոնք, անցնելով Կարսէն կը հասնին Երեւանի սահմանները ու կը պատրաստուին գրաւել նախ մայրաքաղաքը, ապա արեւելեան Հայաստանը ամբողջութեամբ:

Հայ ժողովուրդը կը կազմակերպուի անմիջապէս: Պահը ճակատագրական է որովհետեւ հայերուն համար գոյատեւելու կամ բնաջնջուելու կացութիւն մը ստեղծուած էր: Ղեկավարութիւնը պահ մը կը մտածէ Երեւանը պարպել եւ հեռանալ սակայն ժողովուրդը կ'որոշէ Երեւանի մէջ գոյատեւել: Բանակ մը կը կազմուի, բաղկացած 40,000 երիտասարդներէ, կիներէ, տարեցներէ եւ հոգեւորականներէ: Հայկական եւ թրքական բանակները կը հանդիպին Սարդարապատի ու Բաշ Աբարանի մէջ 22-26 Մայիս 1918-ին: Հերոսամարտէն յաղթական դուրս կու գան հայերը աննկարագրելի քաջութեան շնորհիւ:

Ու այսպէս է որ 28 Մայիս 1918-ին կը հիմնուի Հայաստանի առաջին Հանրապետութիւնը:

Գիտէի՞ր թէ

- Հայաստանի Հանրապետութեան Զինանշանին կեդրոնը Արարատ լեռն է որուն վրայ կը հանգչի Նոյեան Տապանը:

- Հայերէնը Հայաստանի պաշտօնական լեզու հռչակուեցաւ Դեկտեմբեր 1919-ին:

- 1918-1920 Անկախ Հայաստանի վերջին դաշնագիրը՝ Սեւրի Դաշնագիրը, ստորագրուեցաւ 10 Օգոստոս 1920-ին:

Ռեհան

Եկեղեցական բառարան

Ծանոթ թյա մը անուշահոտ տերեւներով, տեսակ մը փոքր ու տեսակ մը մեծկակ տերեւներով, որ յատկապէս կը գործածուի Խաչվերացի երեկոյին խաչափայտը զարդարելու:

Սադուկեցիներ

Իսրայէլի կրօնա-քաղաքական խմբակցութիւններէն մէկը՝ գլխաւորապէս քահանաներէն բաղկացած: Հիմնուած է Ք.Ա. Բ. դարուն:

Սադուկեցիները կողմնակից էին անկախ պետականութիւն ունենալու, թէեւ դէմ չէին Հռոմէացիներու կողմէ կառավարուելու: Անոնք Սուրբ Գիրքերէն կ'ընդունէին միայն Մովսէսի գրած Հնգամատեանը: Չէին ընդունիր բանաւոր աւանդութիւնները: Կը ժխտէին համընդհանուր յարութեան, հոգիի անմահութեան եւ յափտեցական կեանքի ուսուցումը, ինչպէս նաեւ հրեշտակներու գոյութիւնը:

Սադուկեցիները շատ հարցերով կը հակադրուէին Փարիսեցիներուն եւ կը ծաղրէին անոնց բծախնդրութիւններն ու ծիսակատարութիւնները: Սակայն անոնք միացան՝ Յիսուսը խաչի մահուան դատապարտելու մէջ: Սադուկեցիները գործօն մասնակցութիւն ունեցան նաեւ Առաքեալներուն դէմ սանձազերծուած հալածանքներուն:

Վարդան
Այգեկցի

ՎՎ

Հայ ականաւոր առակաբան-քարոզիչ որ ծներ է Ասորեստանի հայաբնակ Մարաթա գիւղին մէջ: Նախնական կրթութիւնը իր ծննդավայրին մէջ ստանալէ ետք, կ'ուսանի Սեւ լեռներու Արքակաղին վանքին մէջ, ուր անոր կը շնորհուի վարդապետի աստիճան: Այնուհետեւ որպէս արդիւնք տարբեր պատճառներով հալածումի, 1208 ին հարկադրուած կը հեռանայ իր

հայրենի վայրերէն եւ 2 տարի թափառելէ ետք կը հաստատուի Այգեկ վանքին մէջ:

Այգեկցիէն ունինք ճառեր, խրատական ցամակներ, ինչպէս նաեւ «Աղուէսագիրք» ժողովածուն, որուն շնորհիւ ան իրաւամբ կը համարուի հայ գրականութեան մէջ նոր տեսակի՝ առակաւոր ճառերու սկզբնաւորողը:

Տիեզերական
ժողովներ

ՏՍ

Եկեղեցական ժողովներու շարքին իրենց կարեւորութեամբ կ'առանձնանան տիեզերեկան կոչուող ժողովները, որոնց մասնակցեր են տիեզերական կամ ընդհանրական Եկեղեցւոյ ներկայացուցիչները:

Հայ Եկեղեցին կ'ընդունի միայն առաջին 3 ՏԺ ներքը, որոնց որոշումները լուծեցին քրիստոնէական դաւանութեան ամենահիմնական հարցերը: Ասոնք են Նիկիոյ (325), Կոստանդնուպոլսոյ (381), Եփեսոսի (431) ժողովները:

Ա . ՏԺ - ը գ ու մ ա ր ու ե ց ա լ Արիոսականութեան առիթով: Ան մերժեց Արիոսի քարոզութիւնը թէ՛ Յիսուս Քրիստոս Հօր Աստուծոյ գոյութենէն չէր, այլ ստեղծուած արարած մըն էր: Այս ժողովին էր որ խմբագրուեցաւ Հաւատամքը:

Բ . ՏԺ - ը գ ու մ ա ր ու ե ց ա լ Կոստանդնուպոլսոյ Մակեդոն Պատրիարքին Ս. Հոգիին անձնաւորութիւնն ու Աստուածութիւնը մերժելուն պատճառով:

Գ . ՏԺ - ը գ ու մ ա ր ու ե ց ա լ Նեստորականութեան աղանդին դէմ, որ Յիսուսի մէջ երկու բնութիւն եւ երկու դէմք, եւ հաստատեց Կիրել Աղեքսանդրիացիի տեսակետը թէ «Մէկ է մարմնացած Բանի բնութիւնը»:

Հայ եկեղեցին, որդեգրելով այս երեք տիեզերական ժողովներու դաւանութիւնը, հաւատարիմ մնաց անոնց եւ մերժեց Քաղկեդոնի (451) չորրորդ Տիեզերական Ժողովը՝ անհամոզիչ համարելով անոր «Մէկ Անձ եւ երկու բնութիւն» քրիստոսաբանական բանաձեւը:

Հայ Մայրը

Մովսէս Մէյմարեան

Ոչ լեզունն է ոչ ալ գրիչը կարող են ճշգրիտ հարազատութեամբ արտայայտել զօրութիւնը, գեղեցկութիւնն ու ազնուականութիւնը մայր բառին եւ մայրական սիրոյն:

Զաւկի մը մօրմէն ստացած գուրգուրանքին առընթեր, ստացած առողջ դաստիարակութիւնն է, որ հիմը կը դնէ ապագայ երջանիկ ու տիպար անձնաւորութեան: Վասնզի, մօր սիրտը զաւկին դասարանն է:

Դպրոցներ եւ զանազան կրթական հաստատութիւններ երբեք լիակատար կրթութիւն չեն կրնար տալ, ու օրինակելի զաւակներ չեն կրնար պատրաստել, որքան ընտանեկան յարկը: Ընտանիքէն ստացուած կրթութեան շնորհիւ է որ դպրոցը հետագային պիտի կրնայ աւելի հաստատուն հիմերու վրայ դնել մանուկին դաստիարակութիւնը:

Ընտանեկան կրթութիւնը առաւելաբար եւ բնականաբար կը ծանրանայ մօրը վրայ ու մայրն է տունին հոգեկան, բարոյական մինչեւ իսկ նիւթական բարձրացման գլխաւոր ազդակը:

Ամենէն ծանր պատասխանատուութիւնը մայր ըլլալն է: Ընդհանրապէս իգական սեռի իւրաքանչիւր ներկայացուցիչ բնախօսական իմաստով որդեծնութեան, հետեւաբար մայր ըլլալու յատկութիւնը ունի: Սակայն քիչերն են, որոնք բառին իսկական առումով իրենց զաւակներուն մայր կը դառնան:

Հայ մայրերը այդ քիչերէն են եւ պէտք է ըլլան տարբեր այլ ազգերու պատկանող Մայրերէն: Իւրաքանչիւր հայ մայր ազգապահպանման հաստատուն սիւներէն մին է, որովհետեւ, դարերէ ի վեր մենք գոյատեւած ու ապրած ենք շնորհիւ մեր մայրերուն, որոնք սիրոյ, զոհողութեան եւ տառապանքի հանդուրժողութեամբ պահած են զմեզ հայ:

Զմեզ ձուլելու եւ կրօնափոխելու ամենէն ազդեցիկ միջոցներն անգամ կը մնան անզօր այնքան ժամանակ որ կ'ունենանք մեր նախնեաց նման տիպար ու զոհաբերող Հայ մայրեր, որոնք մեզի կ'ուսուցանեն եւ կը դաստիարակեն հայկական առաքինութիւններով, որ մեր հայապահպանման միակ զէնքն է:

Վերաքաղ

Համբարձման տօնը

Համբարձումն եկաւ ծաղկունքը ալվան
 Զուգել են հանդեր նախշուն գորգերով:
 Փունջ-փունջ աղջիկներ սարերը ելան
 Վիճակ հանելու աշխոյժ երգերով:

Յովհաննէս Թումանեանի «Անուշ»-էն

Ի՞նչ տօն կը նկարագրուի վերի քառեակին մէջ:

Համբարձում բառը ծագեր է հին հայերէնի՝ գրաբարի համբառնալ բառէն: Ան կը նշանակէ վեր բարձրանել, վեր ելլել:

Խաչելութենէն ետք յարութիւն առնելով՝ Յիսուս Քրիստոս երկրի վրայ մնաց քառասուն օր եւս: Այդ ընթացքին հանդիպելով առաքեալներուն՝ պատուիրեց անոնց երթալ Զիթենեաց լեռը: Այս լեռան վրայ Յիսուս օրհնեց առաքեալներուն, պատուիրեց քարոզել ու տարածել քրիստոնէութիւնը: Այնուհետեւ ան բարձրացաւ երկինք:

Երկրէն երկինք Յիսուսի այս փոխադրուիլը նոր կտակարանի մէջ կ'անուանուի համբարձում:

Համբարձման տօնը հայոց եկեղեցւոյ շարժական տօներէն է: Եկեղեցին այդ կը կատարէ զատկի կիրակիին յաջորդող քառասուններորդ օրը:

Տօնակատարութիւնները

Համբարձման տօնին նախորդող գիշերը ժողովուրդը կ'անուանէ Համբարձման գիշեր: Այդ գիշեր աղջիկները ծաղիկներ կը հաւաքեն եւ եօթ աղբիւրներէ ջուր կը լեցնեն մէկ ամանի մէջ: Հաւաքուած ծաղիկներով փունջ կը կապեն եւ անով կը ծածկեն սափորի բերանը: Գիւղերը սափորը կը դնեն դուրսը, բաց երկնքի տակ, որ ան ծածկուի համբարձման ձօղով:

Առաւօտեան աղջիկները տարբեր բանաստեղծական քառեակներ կը գրեն եւ կը դնեն այս սափորին մէջ: Վերջապէս հերթով կը հանեն գրուած երգերը այն հաւատքով, թէ անոնց մէջ ինչ գրուած է այդ կ'իրականանայ: Ահա այդ պատճառով այս երգերը կը կոչուին վիճակի երգեր: Այսինքն, իբրեւ թէ երգերուն մէջ գրուածը վիճակուած ըլլայ զանոնք հանող աղջիկներուն:

Երջանիկ ապագայի յոյսով վիճակ ձգելու այս գեղեցիկ սովորութիւնը ժողովուրդին մէջ յայտնի է «Զան Գյուլում» անունով:

Դե հանի՛ր աղջի
 Վիճակն ի բարին
 Երգերով գովենք
 Էն իգիթ եարին

կամ

Եկաւ համբարձում
 Ծաղկով զարդարուած,
 Մեր բաղտին հարցում.
 Ո՞րվ է մեզ գրուած:

Համբարձման տօնը

Աւանդութիւնները

Ըստ ժողովրդական աւանդութեան՝ համբարձման գիշերը բոլոր ծաղիկներն ու բոյսերը կը սկսին իրար հետ զրուցել եւ ըսել, թէ իրենք ինչ ցաւ կրնան բուժել, կամ իրենց արմատներուն մօտ ինչ գանձ կայ պահուած: Ահա այս պատճառով մարդիկ այդ գիշեր կը փորձեն հասկնալ ծաղիկներու լեզուն որպէսզի իմանան անոնց գաղտնիքները: Համբարձման գիշերուայ մասին հայոց մեծ բանաստեղծը գրեր է՝

Համբարձման գիշեր, էն դիւթիշ գիշեր
Կայ հրաշալի երջանիկ վարկեան
Բացում են ոսկի երկնքի դռներ,
Ներքեւ պապանձում, լոււմ ամէն բան,
Ու Աստուածային անհաս խորհրդով
Լեցում բովանդակ անոր սուրբ գթով:

Յովհաննէս Թումանեանի «Անուշ»-էն

Ի ծնէ կոյրին բժշկութիւնը
Յովհաննէս 9:1-41

Յիսուս բժշկեց ի ծնէ կոյրը եւ հարցուց անոր՝

- Դուն կը հաւատա՞ս Աստուծոյ Որդիին

Գիրերու կարգը ճշդէ եւ տես թէ ինչ ըսաւ մարդը: Յովհաննէս 9:38

- _____ , _____ , _____ :
- կը մաւաատի էրՏ սըւա նա լե աջպերկեգր լսիսոՅ

Կենդանիներու անունները զանց առ վարի տախտակէն ապա գրէ նախադասութիւնը:

1 2 3 4 5 6 7

8 9 10 11 12:

1	Յ	ի	ս	ն	ւ	ս	գ	ա	ն	ն	ւ	կ	
2	ա	ր	ա	գ	ի	լ	լ	ե	ն	վ	ա	գ	ր
3	թ	ի	թ	ե	ն	ն	ի	կ	ի	ր	փ	ի	ղ
4	ա	2	ա	կ	ե	ր	տ	ն	ե	ր	ն	ւ	ն
5	ը	ն	ձ	ն	ւ	ղ	տ	հ	ե	տ	ն	ր	դ
6	կ'	ա	ն	ց	ն	է	ր	մ	ր	ջ	ի	ւ	ն
7	ա	ն	ի	ւ	ծ	կ	ն	վ	տ	ե	ս	ա	ւ
8-9	ի	2	ե	ր	ա	մ	ծ	ն	է	մ	ն	ւ	կ
10	ն	ւ	ղ	տ	կ	ն	յ	ր	ն	չ	խ	ա	ր
11	ջ	ն	ր	ի	խ	ն	զ	մ	ա	ր	դ	ձ	ի
12	մ	ը	յ	ն	վ	ա	զ	գ	ե	տ	ա	ձ	ի

Հինգ հազարին կերակրումը Յովհաննէս 6:1-13

Յիսուս կերակրեց մեծ բազմութիւն մը միայն գարիի հինգ հացով եւ երկու ձուկով: Աւելցած կտորներն ալ տասներկու սակառ լեցուցին: Աստուած միշտ հրաշքներ կը գործէ երբ մենք վստահինք եւ հաւատանք իրեն:

Լուծէ հետեւեալները եւ գտիր բազմութեան թիւը:

1- Բազմապատկէ ձուկերուն թիւը X գարիի հացերու թիւով

2- Պատասխան =

3- Բազմապատկէ թիւ 2 պատասխանը X աւելցած սակառների թիւով

4- Պատասխան =

5- Գումարէ ձուկերու թիւը + գարիի հացերու թիւը

6- Պատասխան =

7- Բազմապատկէ թիւ 4 X թիւ 6 պատասխանները

8- Պատասխան =

9- Բաժնէ սակառների թիւը երկուքով

10- Պատասխան =

11- Բազմապատկէ թիւ 8 X թիւ 10 պատասխանները

12- Պատասխան =

13- Թիւ 12 պատասխանէն հանէ 40

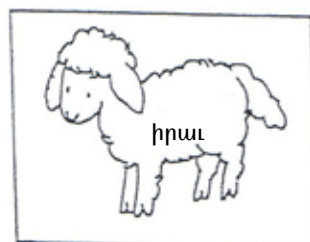
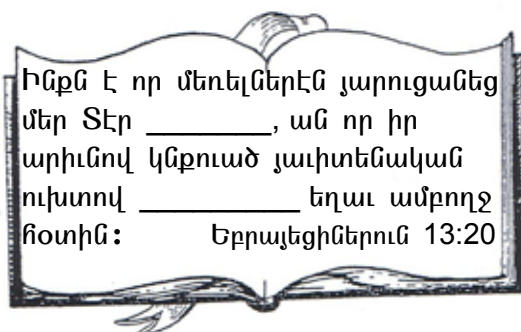
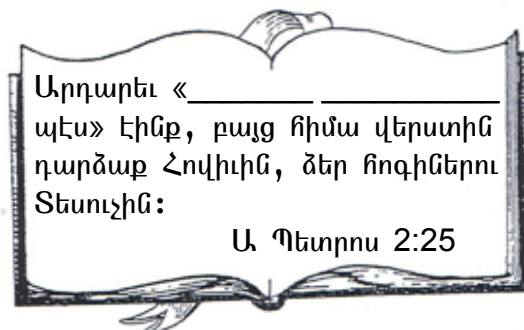
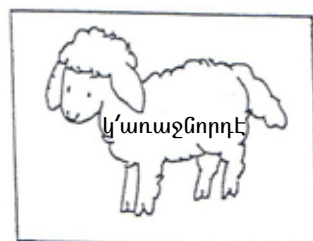
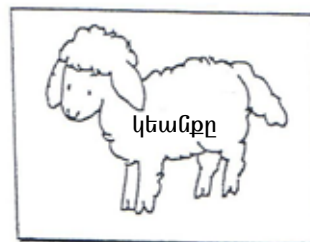
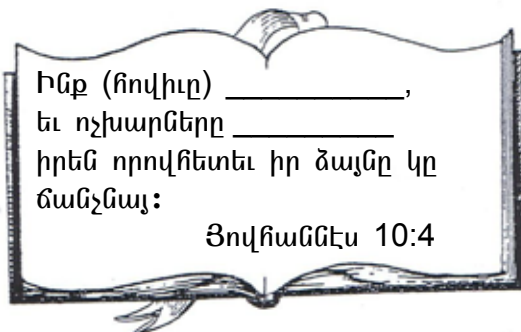
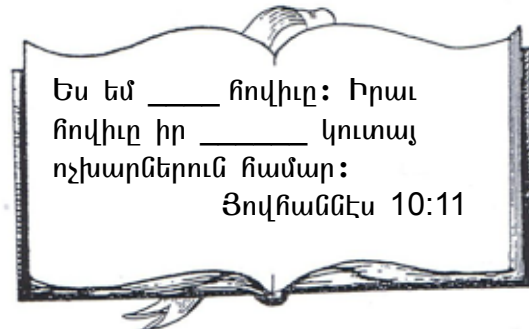
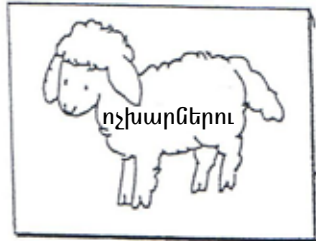
14- Քանի՞ հոգի կերակրեց Յիսուս

15- Պատասխան =

Յիսուսն է բարի հովիւր

Կարդա՛ համարները: Պակտող բառերը գտիր ոչխարներուն վրայէն եւ ընդօրինակէ ճիշդ տեղերը:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Ապրիլ ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

Կիրակին, երկրաշարժ, հրեշտակը, քարը,
փնտոէք, յարութիւն, աշակերտներուն,
Գալիլիա, տեսնէք

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. գ. խոնարհութեան
2. ա. Ս. Հաղորդութիւնը
3. բ. Պետրոս
4. գ. կ'աղօթէր
5. յարութիւնը, հաւատայ, ապրի
6. ա. Նոր Կիրակի
7. գ. անոնք որոնք լապտեր եւ պահեստի ձէթ առին
8. ա. աւագ Հինգշաբթի
9. ա. աւագ Հինգշաբթի
10. բ. աւագ Ուրբաթ

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. Նոր Կիրակի
2. ա. Մատնութեան Տեառն, բ. Վերջին ընթրիք, ոտնլուայ, խաւարում
3. ա. Թաղման բ. Ծրագալոյց
4. ա. Արարչագործութեան բ. Տասը

Կոյսերուն

5. ա. 5
6. մարմինս, արիւնս
7. 40, բ. Հինգշաբթի 21
8. Կիրակի, 31
9. 94 ռդ
10. 26

Երկրորդականի անկիւն

1. ա. Նոր բ. Կանաչ գ. Կարմիր
2. ա. Երկինքը բ. Օդը գ. Ծովը դ. Ցամաքը
3. Յիսուս Քրիստոս Խաչին վրայ իր արեամբ ամբողջ աշխարհի փրկագինը վճարեց
4. Երկուշաբթի, 5. Երեքշաբթի,
6. Կիրակի 7. Երեքշաբթի
8. Չորեքշաբթի 9. Հինգշաբթի,
10. Հինգշաբթի 11. Հինգշաբթի
12. Հինգշաբթի 13. Ուրբաթ
14. Ուրբաթ 15. Մէկշաբթի

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

գ	դ	ե	բ	ա	է	զ	թ	ը
ա	զ	է	ը	թ	ե	զ	դ	բ
թ	ը	բ	դ	զ	ա	է	ե	
է	զ	զ	ե	ը	ա	դ	բ	թ
բ	ե	ա	թ	զ	դ	է	ը	զ
դ	թ	ը	է	բ	զ	ե	զ	ա
ը	ա	զ	զ	դ	թ	բ	ե	է
ե	բ	դ	զ	է	ը	թ	ա	զ
զ	է	թ	ա	ե	բ	ը	զ	դ

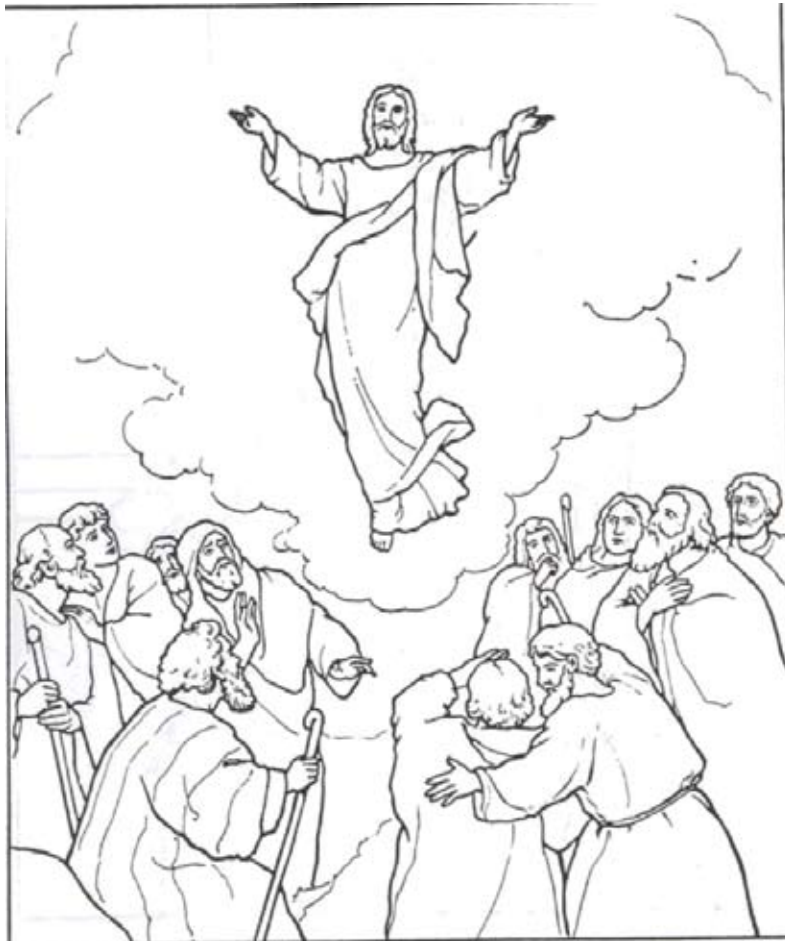
Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

ը		բ	է		ա	դ		զ
	թ			դ			է	
		է	ե		զ	բ		
	զ		զ	է	թ		դ	
է		ա				ե		զ
	զ		ա	ե	դ		զ	
		թ	դ		է	զ		
	ը			զ			բ	
ե		զ	ը		զ	թ		դ

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն**

Ամբողջացո՛ւր Ղուկաս **24: 50-53**

Բեթանիա, օրհնեց, բաժնուեցաւ, երկինք, երկրպագեցին,
Երուսաղէմ, զԱստուած

Յիսուսի համբարձումը այս տարի Մայիս -- ին է:

Ապա տարաւ զանոնք մինչեւ ----- եւ ձեռքերը

վեր բարձրացնելով ----- զանոնք: Եւ

մինչ կ'օրհնէր, ----- անոնցմէ, դէպի

----- բարձրանալով:

Անոնք ----- Յիսուսի եւ մեծ ուրախութեամբ

վերադարձան ----- : Ամէն օր

տաճարին մէջ էին՝ գովելով ու օրհնաբանելով

----- :

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

Անուն: _____

1. Յիսուս իր յարութենէն քանի՞ օր ետք երկինք բարձրացաւ:

- ա. Ութ
- բ. Քառասուն
- գ. Երեք
- դ. Յիսուն

2. Յիսուսի երկինք բարձրանալը ի՞նչ կը կոչուի:

3. Յիսուս ո՞ր լերան վրայէն համբարձաւ:

- ա. Զիթենեաց
- բ. Արարատ
- գ. Արագած
- դ. Սինա

4. Ի՞նչ կը կոչուի Համբարձումէն 10 օր ետք եկող Կիրակին:

5. Ամբողջացո՞ւր 5-րդ պատուիրանը
«Պատո՞ւէ հայրդ ու -----,
որպէսզի կեանքդ ----- ըլլայ այն
երկրին վրայ, որ ես՝ Տէրը, քու
Աստուածդ, ----- կու տամ:

6. Այս տարի ո՞ր Կիրակին Մայրերու օր է:

Մայիս --

7. Ի՞նչ է Յիսուսի առաքեալին անունը որ «Մ» գիրով կը սկսի:

Մ-----

8. Ի՞նչ են Յիսուսի երկու առաքեալներուն անունները որոնք «Թ» գիրով կը սկսին:

Թ-----

Թ-----

9. Յիսուս հինգ հազարը կերակրեց:

- ա. Հինգ հացով եւ հինգ ձուկով
- բ. Հինգ հացով եւ երկու ձուկով
- գ. Երկու հացով եւ հինգ ձուկով
- դ. Երկու հացով եւ երկու ձուկով

10. Ո՞վ է բարի Հովիւը:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

Անուն: _____

6. - Ամբողջացո՛ւր հետեւեալները.

1. Ի՞նչ նմանութիւն կայ Բաբելոնի
Աշտարակի շինութեան եւ
Հոգեգալուստին միջեւ:

2. Ի՞նչ կը կոչուի Համբարձումին
յաջորդող Կիրակին:

- ա.- Կրկնազատիկ
- բ.- Հոգեգալուստ
- գ.- Երկրորդ Ծաղկազարդ
- դ.- Տօն երեւման Ս. Խաչի

3. Յիսուսի յարութենէն քանի՞ օր
ետք Պենտեկոստէ կը կոչուի:

- ա. Հինգ
- բ. Յիսուն
- գ. Քառասուն
- դ. Երեք

4. Յիսուսի յարութենէն քանի՞ օր ետք
Հոգեգալուստը կը տօնենք:

- ա. Հինգ
- բ. Յիսուն
- գ. Քառասուն
- դ. Երեք

5. Յիսուսի Համբարձումը շաբթուան
ո՞ր օրը կը տօնենք::

- ա. Երկուշաբթի
- բ. Հինգշաբթի
- գ. Ծաբաթ
- դ. Կիրակի

- ա. Մայր Ե-----
- բ. Մայր Ա---
- գ. Մայր Տ----
- դ. Մայր Հ-----
- ե. Մայրա-----
- զ. Մայր Ա---
- է. Մայրենի Լ----
- ը. Մայր Ա----

7.- Ո՞վ է Միսիթարիչը զոր Յիսուս
խոստացաւ ղրկել իր Համբարձումէն
ետք:

8. Ո՞ր կը կարդանք Հոգեգալուստին
մասին:

- ա.- Մատթէոսի Աւետարան
- բ.- Մարկոսի Աւետարան
- գ.- Յովհաննէսի Աւետարան
- դ.- Առաքեալներուն Գործերը

9. Ո՞վ է այն Հայ առակաբան-
քարոզիչը որ կը հաստատուի Այգեկ
վանքին մէջ:

Վ----- Ա-----ցի

10. Ո՞ր աւետարանիչը գրեց
Առաքեալներուն Գործերը գիրքը:

- ա.- Ս. Մատթէոս Աւետարանիչ
- բ.- Ս. Մարկոս Աւետարանիչ
- գ.- Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ
- դ.- Ս. Ղուկաս Աւետարանիչ

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

Անուն: _____

1. Ո՞ր ստորագրուեցաւ 1918-20 ի
Հայաստանի Հանրապետութեան վերջին
Դաշնագիրը:

- ա.- Սեւր
- բ.- Լոզան
- գ.- Կարս
- դ.- Արտահան

2. Ո՞րն է շիտակ շարքը հետեւեալ
Կիրակիներուն:

- ա.- Երկրորդ Ծաղկազարդ,
Հոգեգալուստ, Համբարձում, Տօն
երեւման Ս. Խաչի
- բ.- Երկրորդ Ծաղկազարդ,
Տօն երեւման Ս. Խաչի,
Հոգեգալուստ, Յիշատակ Եղիա
մարգարէին
- գ.- Երկրորդ Ծաղկազարդ,
Հոգեգալուստ, Տօն երեւման Ս.
Խաչի, Համբարձում
- դ.- Տօն երեւման Ս. Խաչի,
Համբարձում, Երկրորդ Ծաղկազարդ,
Հոգեգալուստ

3. Հրեաներու ո՞ր խմբաւորումը միայն
Մովսէսի Հնգամատեանը կ'ընդունի:

Ս-----ները

4. Հայերը քանի՞ Տիեզերական
Ժողովներ կ'ընդունին:

- ա. Մէկ
- բ. Երկու
- գ. Երեք
- դ. Չորս

5.- Նոր Կտակարանի 27 գիրքերէն
որ գիրքին մէջ կը կարդանք
Հոգեգալուստին մասին:

6. Սուրբ Հոգին ի՞նչ ձեւով
հանգչեցաւ առաքեալներուն վրայ:

7. Առաքեալները ինչպէ՞ս որոշեցին
թէ ո՞վ պիտի փոխարինէ Յուդան:

Աղօթեցին եւ -----
ձգեցին:

8. Ո՞վ փոխարինեց Յուդան:

- ա. Մատաթիա
- բ. Բարսաբա
- գ. Յովսէփ
- դ. Արդար

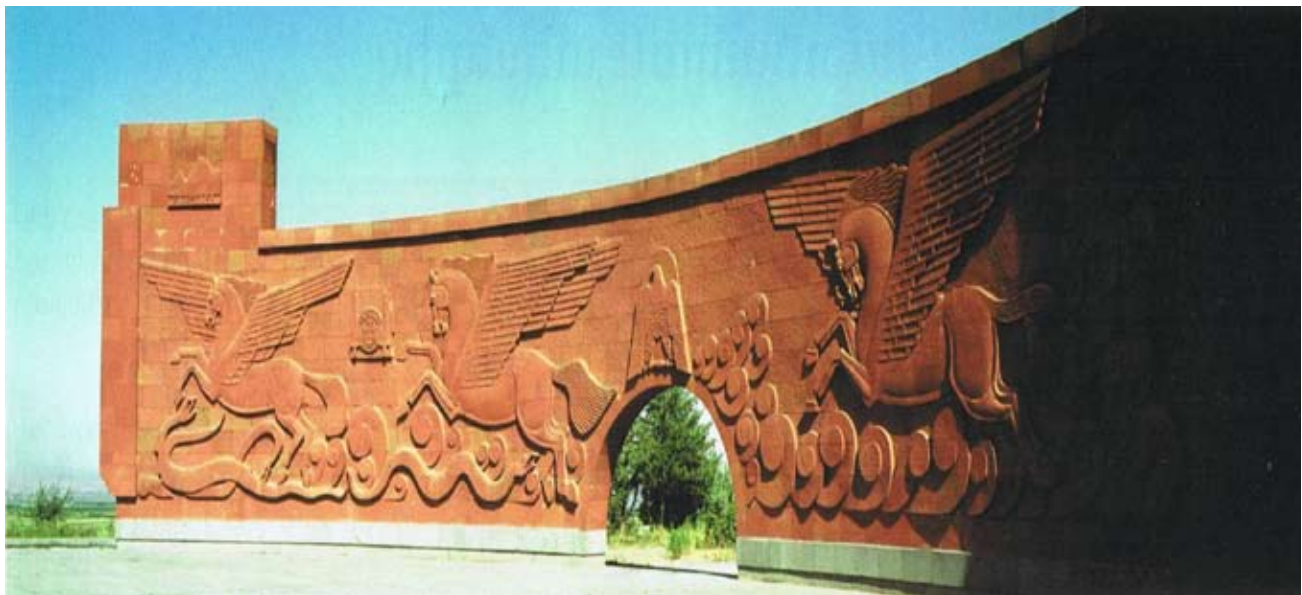
9. Ո՞ր եւ ե՞րբ տեղի ունեցաւ Առաջին
Տիեզերական Ժողովը::

Ն---- Բ.Ե. 3-- թուականին

10. Ո՞ր հայ բանաստեղծը
Համբարձումին մասին գրած է իր
ո՞ր բանաստեղծութեան մէջ որ
հետագային օփերայի վերածուեցաւ:

Յ-վ-ա--է- Թ-----եանի
«Ա-----»ը

ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ

www.sourphagop.org/mashdots

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

www.sourphagop.org/mashdots

Յունիս 2009 (ԺԶ տարի թիւ 10)

Այս Թիւով՝

Բացատրական բառարան էջ 2-5

Ս. Հռիփսիմեան կոյսեր,
Ս. Էջմիածնի տօնը,
Ս. Մեծն Ներսէս

Խաղերու բաժին էջ 6-8

Յիսուս՝ Ճշմարիտ Որդատունկը
Պետրոսի Ազատումը Բանտէն
Եզակի Գիրեր

Ամսուան Համարը

«Կ'աղօթեմ որ անոնք բոլորն
ալ մէկ ըլլան, ինչպէս որ
դուն, ո՛վ Հայր, իմ մէջս ես
եւ ես քու մէջդ, այնպէս ալ
անոնք մեր մէջ ըլլան, որպէսզի
աշխարհը հաւատայ, որ դուն
ղրկեցիր զիս:» Յովհաննէսի
Աւետարան 17.21

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակույթ

www.sourphagop.org

director@sourphagop.org

Յունիս ամսուան բացատրական տօնացոյց

- Կիր. 7 Յիշատակ Եղիա մարգարէին
 Բշ. 8 Ս. Հռիփսիմեանց
 Գշ. 9 Ս. Գայիանեանց
 Ծբթ. 13 Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եւն ի Վիրապ
 Կիր. 14 Տօն Ս. Էջմիածնի
 Ծբթ. 20 Ս. Մեծն Ներսէս
 Ծբթ. 27 Գիւտ Նշխարաց Ս. Գրիգոր Լուսաւորչին
 Գշ. 30 Ս. Դանիէլ Մարգարէին եւ երից մանկանցն՝ Սեդրաք, Միսաք եւ Աբեղնագով

Սուրբ Հռիփսիմեան կոյսեր

Հայաստանեայց եկեղեցոյ պատմութեան մէջ վասն հաւատքի նահատակութեան օրինակները անպակաս են: Այս օրինակներէն մէկն է Հռիփսիմէ անունով կոյս մը որ յաջողեցաւ հաւատքի ոյժով դիմադրել օրուան թագաւորին՝ Տրդատի:

Ս. Հռիփսիմէ քրիստոնէայ հաւատացեալ մըն էր որ Հռոմի մէջ քրիստոնէաներու դէմ կատարուած հալածանքներէն փախած էր ու կ'ապրէր Գայիանէ կոյսի գլխաւորած հաւատացեալ կոյսերու խումբի մը մէջ: Այս խմբակը հաստատուած էր Հնձաններ կոչուած տեղի մը մէջ, Վաղարշապատի շրջակայքը:

Հայաստանի այդ ժամանակաշրջանի թագաւորը՝ Տրդատ, տակաւին հեթանոս էր եւ ուզեց ամուսնանալ Հռիփսիմէի հետ: Ան անշուշտ մերժեց որովհետեւ չէր ուզեր կին ըլլալ կռապաշտ թագաւորին: Հռիփսիմէի ժխտական կեցուածքին որպէս հետեւանք, թագաւորը սպաննել տուաւ ոչ միայն Հռիփսիմէն այլ նաեւ անոր՝ Գայիանէն եւ անոնց ընկերակիցները: Եւ այսպէս է որ նահատակուած այս 37 կոյսերը կոչուեցան Հռիփսիմեան կամ Գայիանեան կոյսեր ու անոնք կը յիշատակուին մինչեւ այսօր մեր եկեղեցիներէն ներս:

Սուրբ Էջմիածնի Տօնը

Ս. Էջմիածին Մայր տաճարը հայոց առաջին եկեղեցին է: Ան կառուցուած է 301-303 թուականներուն, Տրդատ թագաւորին եւ հայոց առաջին հայրապետին՝ Գրիգոր Լուսաւորիչի օրով:

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչը խոր Վիրապէն ելլելէն ու Քրիստոսի հաւատքը Հայերուն մէջ քարոզել սկսելէն ետքը ունեցաւ տեսիլք մը ըստ որուն, Աստուծոյ միածին որդին երկինքէն կ'իջնէ եւ իր ոսկեայ ունակով (մուրճով) կը նշէ տաճարին վայրը ու կը գծէ անոր յատակագիծը: Այսպէս հրաշալի ձեւով է որ նշանակուեցաւ հայ եկեղեցւոյ սկիզբը ու առաջին մեր այս եկեղեցին կոչուեցաւ Էջմիածին խորհրդանշելու համար Աստուծոյ միածին Որդիին իջած տեղը:

Ս. Էջմիածին Մայր տաճարը կառուցուեցաւ Վաղարշապատ քաղաքին մէջ: Վաղարշապատը հին Հայաստանի հոգեւոր կեանքի կեդրոնը կը նկատուի ու հոն, հինգերորդ դարէն սկսեալ բացուած է հայկական առաջին դպրոցը: Մայր Եկեղեցիին անունով, այս քաղաքը նաեւ կոչուած է Էջմիածին: Էջմիածինը կարելի է համարել ուխտավայր ու կարելի է զայն նմանցնել հայկական Երուսաղէմի մը:

Միածինի իջումն ու Հայ եկեղեցւոյ հաստատումը հայաստանեայց եկեղեցւոյ կարեւոր տօներէն է որ կը նշուի Հոգեգալուստէն ետքը եկող Երկրորդ Կիրակին, կամ Զատիկի 10-րդ Կիրակին:

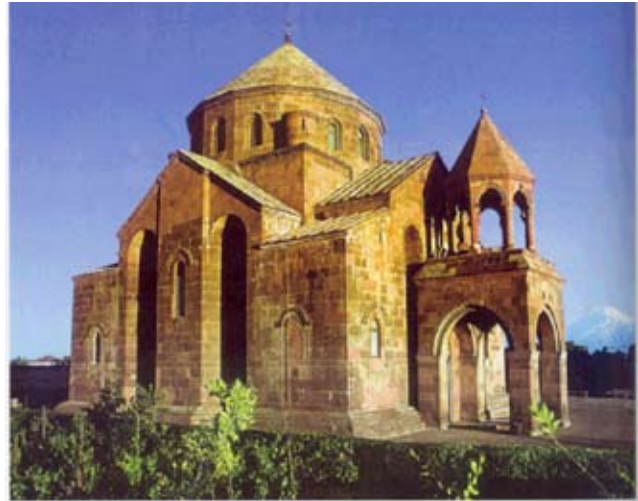
1700 տարիներ շարունակ, Էջմիածինը ենթարկուած է զանազան աներումներու. նորոգութիւններ եղած են որոնց հետեւանքով անոր նախնական ձեւը խախտած է: Այս փոփոխութիւններուն կարգին կարելի է թուել 1682-ին Եղիազար կաթողիկոսին պատուէրով տաճարին կեդրոնը, գլխաւոր գմբէթին տակը շինուած «Իջման Սեղանը» եւ եկեղեցւոյ հարաւային, հիւսիսային եւ արեւելեան կողմերը անելցուած երեք փոքր գմբէթները:

«Էջմիածին» կը կոչուի նաեւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան պաշտօնական հրատարակութիւնը որ կրօնական եւ պատմաքանասիրական ամսաթերթ մըն է:

«Էջմիածնի Աւետարան» Փղոսկրեայ Աւետարան, հայ գրչութեան եւ մանրանկարչութեան ձեռագիր մատենան: Ընդօրինակուած Յովհաննէս գրիչին կողմէ 989 ին:

«Էջմիածնի դպրոց» Վաղարշապատի դպրոց «վարդապետարան» հոգեւոր կրթական հաստատութիւն: Հիմնադրուած՝ 4րդ դարուն եկեղեցւոյ սպասաւորներ եւ ուսուցիչներ պատրաստելու նպատակով:

«Էջմիածնի Հոգեւոր Ծեմարան» Հոգեւոր բարձրագոյն գիշերօթիկ ուսումնական հաստատութիւն հիմնուած 1945 Նոյեմբեր 1 ին Գէորգ Զորեքչեանի նախաձեռնութեամբ: 1998 ին Գարեգին Ա. Կաթողիկոսի կողմէ վերանուանուել է Գէորգեան Հոգեւոր Ծեմարան:

Էջմիածնի Ս. Հոիփսիսմէ վանքը

Էջմիածնի Աւետարանին Փղոսկրեայ կազմը

Էջմիածնի Ս. Գայանէ վանքը

Սուրբ Մեծն Ներսէս

Ս. Մեծն Ներսէս պատարագ մատուցելու պահուն:

Երեւան Զեռ. 2639 էջ 250ա Ժողովածու
1672 թ. Ամրդոլու վանք:
Ծաղկող՝ Սահակ Վանեցի

Սուրբ մեծն Ներսէս սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչի թոռան թոռն է որ ուսաներ է Կեսարեայի մէջ: Հայրենիք վերադառնալէ ետք Արշակ Բ թագաւորը զինք կը նշանակէ արքունի սենեկապետ, այնուհետեւ, շնորհելով հոգեւոր բոլոր աստիճանները, 353 ին զինք կ'ուղղարկէ Կեսարեայ՝ օծուելու հայոց կաթողիկոս: Ըստ աւանդուլեան՝ այնտեղ անոր հետ կը ձեռնադրուի նաեւ Սուրբ Բարսեղ Կեսարացին:

Մեծն Ներսէս կաթողիկոս իր պաշտօնին գլուխն անցնելով մեծ բարեկարգութիւններու ձեռնարկեց: Անհամար վանքերու, դպրոցներու, որբանոցներու հիմնադրութիւնը իր աշխատանքին մէկ բաժինն էր: Ան կազմակերպեց հայ եկեղեցական դասը, ամէն կողմ քահանաներ, եպիսկոպոսներ եւ քարոզիչներ ղրկելով: Կանոնաւորեց եկեղեցիներու արարողութիւնները եւ որոշ օրեր ու ժամեր նշանակեց անոնց գործադրութեան համար:

Իր գահակալութեան ընթացքին Սուրբ

Ներսէս պայքարեցաւ պարսկական ազդեցութեան դէմ, արգիլելով պարսկերէնի ուսուցումը բացաւ նոր դպրանոցներ որոնցմով նպաստեց թուլացած քրիստոնէական աւանդութիւններու վերահաստատման: Ան ամէն կերպ հոգ տարաւ, որպէսզի եկեղեցւոյ պաշտօնեաները զինուին գիտութեամբ եւ աստուածային իմաստութեամբ:

Սուրբ Ներսէսի օրով մեծ ծաղկում ապրեցաւ վանականութիւնը: Կառուցուեցան բացմաթիւ վանքեր ու եկեղեցիներ, որոնցմով լեցուեցաւ ողջ Հայոց աշխարհը:

Սուրբ հայրապետը մեծ աղքատասիրուլեամբ, ան երբէք ճաշի կամ ընթրիքի չէր նստեր առանց սեղանակից ունենալու աղքատներուն եւ կոյրերուն, անդամալուծներուն ու ցաւագարներուն: Ան կը սիրէր անձանք սպասաւորել ու դարմանել զանոնք:

371 ին, երբ պարսից Շապուհ Բ արքան մեծաքանակ զօրքով ներխուժեց Հայաստան, սուրբ Ներսէսը ճակատամարտէն առաջ քաջալերեց Հայ մարտիկներուն, որ աներկիւղ եւ հաւատքով զինուած մարտնչեն թշնամիին դէմ: Իսկ ինքը, բարձրանալով Նպատ լեռան գագաթը, մարտի ընթացքին բազկատարած կ'աղօթէր, մինչեւ որ հայոց զօրքը լիակատար յաղթանակ տարաւ:

Յիսուս՝ Ճշմարիտ Որթատունկը
Յովհաննէս 15:1-17

Ես եմ ճշմարիտ որթատունկը եւ հայրս մշակն է,
յօտելով կը մաքրէ, որպէսզի անելի պտղաբեր
ըլլան:

Ներկէ՛ զոյգ թիւերու քառակուսիները ապա
մնացած գիրերը գրէ՛ գծիկներուն վրայ եւ կազմէ
ոսկեհամարը:

Յովհաննէս 15:8

----- ,

----- :

ի	ա	մ	բ	չ	գ	ա	դ	յ	ե	ր	զ	ս	է	կ
ը	ը	թ	փ	յ	ա	ի	ռ	լ	ա	խ	ւ	ծ	ո	կ
ր	հ	ո	ձ	ւ	ղ	ի	ճ	ե	մ	ր	յ	բ	ն	դ
շ	ո	ո	ւ	չ	ք	պ	ա	ջ	ռ	ո	ա	ս	տ	վ
պ	տ	տ	ր	ո	ց	ւ	ւ	ղ	փ	տ	ք	ա	օ	ք
ֆ	ե	ա	ւ	բ	ա	ք	յ	դ	ս	ե	պ	զ	ի	է
ս	ը	ո	թ	վ	ժ	ի	ի	մ	լ	ա	խ	շ	ծ	ա
կ	կ	հ	ե	ձ	ր	ղ	տ	ճ	ն	մ	ե	յ	ր	ն
ս	շ	ը	ո	լ	չ	լ	պ	ա	ջ	ք	ո		ս	

Յիսուս՝ Ճշմարիտ Որթատունկը
Յովհաննէս 15:1-17

Ծիւղերուն մէջէն գտի՛ր Յովհաննէս 15:5 - ի առաջին նախադասութիւնը եւ գրէ գծիկներուն վրայ:

----- \ ----- :

Ներկէ թիւերը եւ գտիր ոսկեհամարը: Յովհաննէս 15:14

Յիսուս իր աշակերտներուն հետեւեալը ըսաւ՝

----- , -----

3	4	դ	ո	ւ	ք	7	5	3	2	9	1	ի	մ	3
2	բ	ա	ր	ե	կ	ա	մ	ն	ե	ր	ս	4	3	6
1	7	9	է	ք	2	4	7	ե	թ	է	9	9	2	4
գ	ո	ր	ծ	ա	դ	ր	է	ք	3	7	ի	ն	չ	2
7	0	ո	ր	3	2	պ	ա	տ	ո	ւ	ի	ր	ե	մ
2	5	8	1	ձ	ե	զ	ի	1	4	6	3	7	9	2

Պետրոսի Ազատումը Բանտէն

Առաքեալներու գործեր 12:1-19

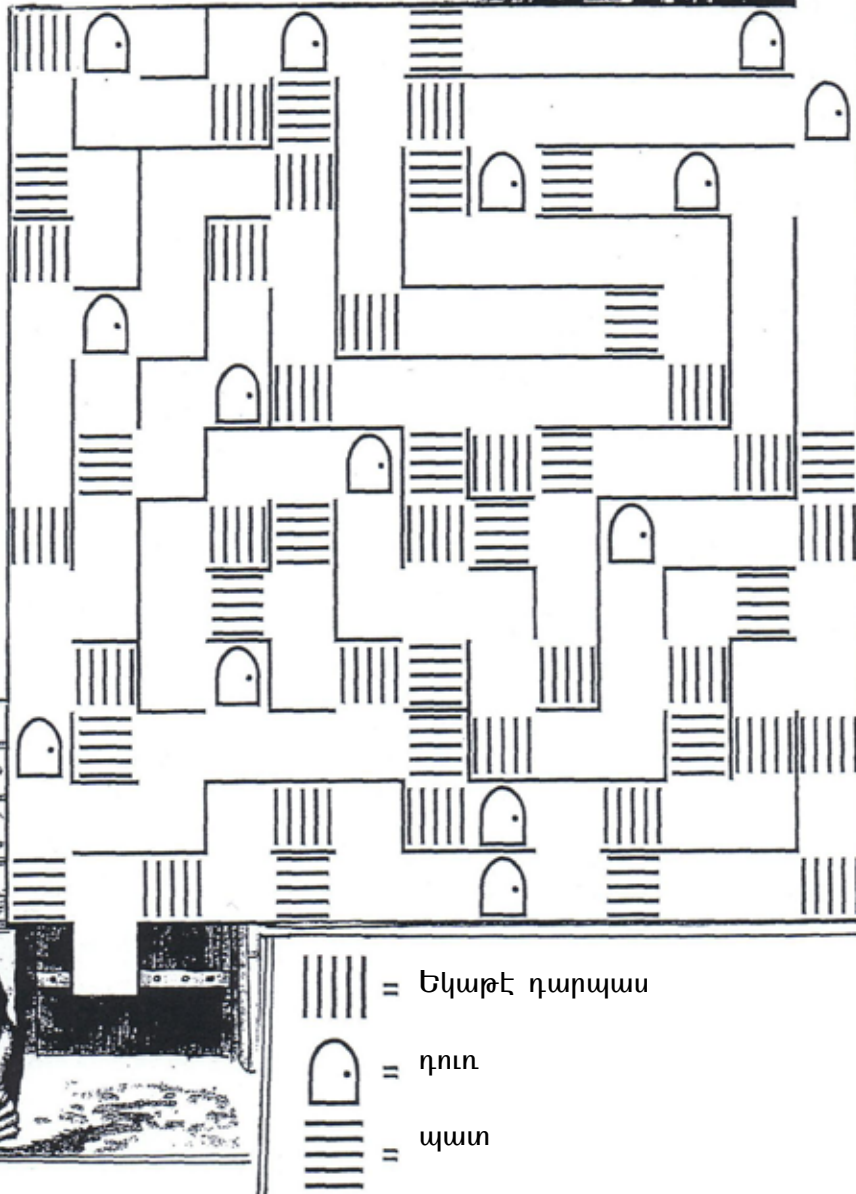
Հերուդէս թագաւոր սուրով սպաննել տուաւ Յակոբոսը, Յովհաննէսի եղբայրը: Պետրոսն ալ ձերբակալել տուաւ: Երկու շղթաներով կապուած բանտին մէջ դրաւ: Եկեղեցին անդադար կ'աղօթէր իրեն համար: Դատաստանէն գիշեր մը առաջ Տիրոջ հրեշտակը եկաւ .-

«Շուտով ել, գօտիդ կապէ, հողաթափերդ հագիր, վերարկուդ վրայդ առ եւ ինձի հետեւէ» ըսաւ: Պետրոս ելաւ եւ անոիւր հետեւեցաւ:

Պետրոսին հետ,
հրեշտակին
հետեւելով
բանտէն դուրս
ելիր:

Երկաթէ
դարպասէն եւ
դուռէն կրնաս
անցնիլ, բայց ոչ
պատերէն:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Մաչիս ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

Բեթանիա, օրհնեց, բաժնուեցաւ, երկինք,
երկրպագեցին, Երուսաղէմ, զԱստուած

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. բ. քառասուն
2. Համբարձում
3. ա. Ձիթենեաց
4. Հոգեգալուստ
5. մայրդ, երկար, քեզի
6. 10
7. Մաթէոս
8. Թաղէոս, Թովմաս
9. բ. Հինգ հացով եւ երկու ձուկով
10. Յիսուս

Նախակրթարան Դ. Ե. Ջ. անկիւն

1. Լեզուափոխութիւն, մարդիկ սկսան
տարբեր լեզուներով խօսիլ
2. գ. Բ. Ծաղկազարդ
3. բ. Յիսուս

4. բ. Յիսուս

5. բ. Հինգշաբթի

6. Եկեղեցի, Աթոռ, Տաճար, Հայաստան,
քաղաք, Արաքս, Լեզու

7. Սուրբ Հոգին

8. դ. Առաքելներուն Գործերը

9. Վարդան Այգեկցի

10. դ. Ս. Ղուկաս Աւետարանիչ

Երկրորդականի անկիւն

1. ա. Սեր

2. դ. Տօն երեւման Ս. Խաչի,
Համբարձում, Երկրորդ Ծաղկազարդ,
Հոգեգալուստ

3. Սաղուկեցիները

4. գ. Երեք

5. Առաքելներուն Գործերը

6. Կրակէ Լեզուներու

7. Վիճակ

8. ա. Մատաթիա

9. Նիկիա 351 ՔԵ

10. Յովհաննէս Թումանեանի «Անուշ»ը:

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

ը	ե	բ	է	թ	ա	դ	գ	զ
գ	թ	զ	բ	դ	ը	ա	է	ե
դ	ա	է	ե	զ	գ	բ	ը	թ
բ	զ	ե	գ	է	թ	ը	դ	ա
է	դ	ա	զ	ը	բ	ե	թ	գ
թ	գ	ը	ա	ե	դ	է	զ	բ
զ	բ	թ	դ	ա	է	գ	ե	ը
ա	ը	դ	թ	գ	ե	զ	բ	է
ա	ե	ը	զ	է	զ	թ	բ	դ

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

դ	ե		է	բ				զ
ա	է	թ			ը			
		բ		դ			թ	զ
				ե	դ	ա		
	բ	զ				զ	ե	
		ա	բ	զ				
զ	ը			թ		դ		
			զ			ե	է	թ
զ				է	ա		բ	ը

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԺԶ. Տարի

«ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»ի

Երկայ եւ Գախկին թիւերը կը գտնուին Գաւ
համացանցի վրայ:

www.sourphagop.org/mashdots

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ
Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի
Կամաւոր խմբակը.

Թամար Գիգիրեան
Վերժին Գէպթանճեան
Յասմիկ Նաճարեան
Գարոլ Մանուկեան
Շողիկ Նաճարեան
Յասմիկ Գանաճեան
Շաղիկ Պոյաճեան
Թորոս Պապիկեան